ELUL ZMAN SUGYA דיוא דגרחי PAYING FOR INDIRECT DAMAGE

THE SUNDAY MORNING SHULCHAN ARUCH CHABURA IS STARTING A NEW TOPIC

The Halachos of Damages, Payments and Responsibilites

TOPICS WILL INCLUDE:

SLIP N' FALL | MALPRACTICE CAR ACCIDENTS | WHOSE FAULT?

LEARN THE SOURCES, "LAMDUS", DOWN TO THE PRACTICAL HALACHA

Shabbos Afternoon ONE HOUR BEFORE MINCHA

Sunday Morning: 9:00-9:40 SHIUR BY RABBI BLEJER AT 9:40

ATTENTION LAWYERS PLEASE CONTACT YPARSONS@ KZMNMB.ORG TO RECEIVE CLE CREDITS FOR ATTENDING THE SHIUR.

JOIN ON ZOOM: MEETING ID: 840 5120 6360 PASSCODE: KOLLEL

A JOINT PROJECT OF THE NORTH MIAMI BEACH KOLLEL AND THE LAW OFFICES OF STOK KON + BRAVERMAN

THIS GUIDE IS BROUGHT TO YOU BY

The T4 Business Halacha Initiative is a joint project of the North Miami Beach Kollel and the Law Offices of Stok, Kon & Braverman, with the mission to promote better awareness and expert handling of business-related financial issues in both the halachic and legal realms.

To this end, we have created a chabura of local Talmidei Chachomim to learn the halachos of Choshen Mishpat, as well as a schedule of seminars and programs to better educate the community in business halacha topics. We thank Beis Din Maysharim of Lakewood, NJ for overseeing the project.

ABOUT THE NORTH MIAMI BEACH KOLLEL

The North Miami Beach Kollel has been servicing the local Jewish Community since 2006. The mission of the Kollel is to create a vibrant Makom Torah, a place where there is constant study of Torah, in the heart of the North Miami Beach Community, providing unlimited learning opportunities to all members of the community. In addition to the high-level Torah Study of the Kollel staff, they also deliver over 70 shiurim weekly throughout the region.

The Kollel has played a central role in the growth of Torah in NMB and its development as a strong Torah center in South Florida. The Kollel, through the many Torah classes which are given by its faculty in neighboring communities, has also served as a central figure in the spreading of Torah in other communities such as Aventura, Aventura Lakes, Bal Harbour and Hollywood.

ABOUT OUR PARTNER

Stok, Kon & Braverman is a full-service law firm whose areas of practice focus on complex commercial litigation, real estate, appeals, partnership disputes, family law, immigration, guardianships and probate. The attorneys at the firm always bear their clients' burdens for them, which allows these corporate leaders the time and attention to focus on building their businesses instead of getting bogged down in legal quandaries. Together with its joint efforts with local and nationwide rabbanim and dayanim, the firm can help advise on how Halacha and secular law collide with respect to virtually all aspects of their clients' economic dealings.

Robert A. Stok, Esq. the managing principal of the firm, became an attorney after a successful career on Wall Street working as an investment banker and a trader for prominent financial institutions. In addition to his law practice as a commercial litigator and transactional lawyer, Mr. Stok has developed real estate projects and has established a variety of successful businesses ventures. Therefore, Mr. Stok brings a unique perspective to the practice of law due to the combination of his in-depth real-world experience together with his highly homed legal skills.

Joshua R. Kon, Esq. serves as a principal of the firm and is an experienced legal practitioner and business owner. This gives him a unique appreciation and understanding of his clients' business problems, having experienced them firsthand. For more about the firm and Josh, please visit www.stoklaw.com. פרק שני

מנא הני מילי אמר חזקיה וכן תנא רבי חזקיה

אמר קרא "פצע החת פצע לחייבו על

השונג כמזיד ועל האונם כרצון האי מבעי

ליה ליתן צער במקום מק איכ לכתוב קרא

פצע בפצע מאי החת פצע שמ הרתי

אמר רבה היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא

הכיר בה ועמד ונפלה *לענין נזקין חייב

לענין ארבעה דברים פמור ילענין שבת

מלאכת מחשבת אסרה תורה "לענין גלות"

פמור לענין עבר פלוגתא דרשב"ג ורבגן

דתניא "הרי שהיה רבו רופא ואמר לו כחול

עיני וסימאה חתור לי שיני והפילה שיחק

באדון ויצא לחרות רשביג אומר יושיחתה

עד שיתכוין לשחתה הכיר בה ושכחה ועמר

ונפלה ילענין מקין חייב ילענין ד' דברים

פמור - דלענין גלות חייב דאמר קרא י בשנגה

מכלל ההוה ליה ידיעה והא הויא ליה יריעה

לענין שבת פמור לענין עבר פלוגתא

דרשב"ג ורבנן יי נתכוין לזרוק שתים וזרק

ארבע 'לענין נוקין חייב ילענין ר' דברים

פטור "לענין שבת מלאכת מחשבת בעינן

לענין גלות "אשר לא צדה אמר רחמנא

ייפרט לנתכוין לזרוק שתים וזרק ד' לענין "

עבד יפלוגתא דרשב״ג וובנן נהבוין לזרוק

ארבע חרק שכעה -לענין נוקין חייב לענין

ד' דברים פטור לענין שבת יבאומריי כל

כקום שתרצה תנוח אין אי לא לא ילענין

גלות אשר לא צדה פרט לנתכוין לורוק ארבע

חרק שמנה לענין עבר פלוגתא הרשביג

ורבנן ואמר רכה יזרק כלי מראש הנג ובא

אחר ושברו במקל פמור מאי מעמא מנא

תבירא תבר ואמר רבה זורק כלי מראש

הנג יוהיו תחתיו כרים או כסתות בא אחר

וסלקן או קדם יוסלקן פטור מאי טעמא

פמוריז

בבא קמא

:13 עין מטפמ גר בצוה

פה א ב מיי פים מכלי סוע ומוק כלסה כיו סוג שבין כ סיס"ע מ"ח מימן הכל מציף יו

בי ג מיי מיל מהלמת סנת כלכה כן סמנ עשין ל ולאין שה: צ ד מיי פיז מהלסה רילם השתירה נפש הלכה ד פתב כבדן בה: צא ה מדי ביה מהלי ברדים הלגה יג סמנ כמין כו מיכ"פ ייד מיוק רשו מביף לי: בברז מיי פיל משלי מיט ומיק כלבה עי מתג פסין פ טוסיים מיית שיטן מכל שניף יו ה מיי פ"ו משלי חלש צג המיי :m colo דר בתר פיל נהלי שנת :v 2010 צה י ב מיי פיש מכלי שול ומוזק כלכה צי מת בשי מחוק שתי מית מיק מכל מדף י צי ד מיי מיל מסלכית שמה שלים מי צו ב מיי שיו מהלמת רונה הנכה י: צרו ב מדי מיה מהלי

פנדים כלכה יה וש"ש מרית שמנ בשין פנ מושרת ייד שינו רשו שבף ליו צב ב מיי שיש מהלי שימל ומדק הלגה פו סמג כבן כ מושים שימ מימן ממל פעיף י: כ ע מיי פייע מכלטת שבו כלטה כל: ש מיי שיו מהלמתו רולה הלכה י זו: 77 S K2

קב צ מיי מיז מסלסיה מול ומוק כלכי יב סמג פשין כ שושרת חרת סימן שפו סכיף ד: ב: ב מרי שם הלכה ו יביין בהבנות ומד"ת נוום"כ

סם ספיף ג: מיי פיר מכלסמ 7.72

דינה הלנה ו שמג לאיין :307

רבינו הננאל

הניזק אם היו לו פירות נחות הביתי הדומה אותן החיקה (משלם) נוק שלם קרן שברשות הרבים חצי בופר אינו ויין שמשלם ברשות הניזק כושר שלש. המקשיתו תוב מה לטמוו שכן ישע בבור, ואנים שאונו חייב לטכון באש חייב בסכון בבר ואק כבוד כופר, איזה טכון סוניכרי שבר בכזי מה שאם נפלה פרה בצוברת הפרה 8700 ועברה, רעשיא רהיא קיייכא לין דעובר יוך אכו הוא ולדברי הכל מחות מכן שי פתבשר בשחיטת רכמיה האינית וולתי זו פרכיוורת לדוורה זה השר, וייש כי שאוברים הביר צובו אם הוא טכון ביהבן לא בכהו בראר תפל לתובו שוד או חמור ומתריב הנה אנים שהבור אם היזק בו שור חייכנוק שלם אין בו כוסר. ועידק מנוקי כלים טמונים. 6) מה להי שהן כבוד 727 הכלים גלרים קייבא לן שור ולא ארם הכוד ולא כלים טפתים

ביבניא, ובאש נמי כלים טמנים פטדר רביות להו

מקמה מה קרה בגלוי אף

כל בגלוי, והכי קאפר ומה

רצל שפטודה ברשות הידים בבלים שכונים

ברשות ועיזק נוק שלם. קון שבוהיד הצי בופר

ראר ביבש ליה ליהן צער בבקום נוק. וריפוי ושנת ונושת בנהני בילי, דנוק חייב מפילו שוגנ: פצע תחת פצע. קרא לוקש מוג נו ולקמן כולהו מלפר ילפיט דסייב במקום נוק כדמשמע בהחובל (לקטן דף פה) דלמר תול וסלן מיינין בתשלומין במקום מק מנהמי עשה ונו׳ וכויה ומטרה דרשינן בהמובל (לקטן דף פדו): בניקום מילי אמר רב זביד משמיה דרבא אמר קרא פצע מחת פצע כי נוש. דאפיי היכא דאיכא נוק משלם נמי צער דלא חימא צער

כיצד הרגל

משמע דכולהו ילפינן מלער ולרב פפא דאמר התסי אמר קרא ורפא ירפה ליתן ריפוי במקום נוק כולהו ילסינן מריפוי וא״ת דהכא משמע דלער שלה במקום מק פשוט טפי דאינטריך קרא לנער במקום מק וכשרק החובל (ש:") משמע איפכא דאמר לער שלא במקום נוק דמשלם מאן תנא וייל דשלא במקום נוק דלקמן היינו במקום שלא עשה רושם כדקתנים כוואו על לפרניו ולער שלא במקום נוק דהכא היינו פל בשרו שניכר רישומו ולא אפחמיה מכספיה ולער במקום נוק דהכה כנון קינוע ידו ושיבר רגנו דמפחחיה מכספיה דההוא לא שמעינן ליה לא מחטרה

ולא מכויה: קימא עיט של הכירו בשונג

ש"ב הרתי. ואיים לעילי אמריט או באונם נוק אין ד׳ דברים לא לער כמי ליחייב דטוהות קרת דמרבינן נוק כחיב נמי לער וי״ל דכל מה

דמליט למיפטר שונג פטריט ולסך מוקמינן דהאי קרא דמרצה שונג דוקה בנוק דחיירי ביה עיקר קרה ולה כלער: עבר פלונתא דרשבינ

לענין ורבנן. מיתה דכפ"ק רקדושין (דף כד: ושם דיה מיפני) מוקמי רכון האי ושחתה להושיט

ידו במעי שפחה וסימה עובר שבמעיה דפטור משום שלא נהכיין לפין וה״נ לא נתכוין וי"ל דלא פטרוהו רכנן אלא היכא דלא נתכוין לעין וגם נתכיין לטובתו של עתד כי התם אכל נחסין לעין אע״פ שנחכיין לטובתו או לא נתכרין לטובתו אע"ג

דלה נתסין לפין לה: בשננה מכלד ההל ידינה. משום דנגי גלות כתיב

טובא בשנגה דריש לה דהא נדי מלב אע"ג דכתיב ביה^ש כשנגה לא חיישינן להימה לו ידיעה ומהמי טעמא נמי ממעטינן ברים אלו הן הגולין (מסיח דף ז: ושם דיה מלא) לומר מותר מכשנגה לגדי גלות אע"ג דגדי שנת וע"ו כתיב בשגנה ומחייבינן אומר

בעידנא רשרייה פסוקי מפסקי גיריה ואמר

רבה זרק תינוק מראש הנג ובא אחר וקבלו בסייף פלוגתא דר' יהודה בן בתירא ורבנן רתניא יהכוהו עשרה כני אדם בעשרה • מקלות בין בבת אחת בין בזה אחר זה כולן מותר בפרק כלל גדול (שמו דף שו: מתויב): בתכוין הורוב שתים חרב ארבע כר. לפנין שנת פטור ואפיט לאביי דמחייב בפרק כלל נדול (שמו דף פג) היינו נתסיץ לורוק שתים ונמלאו אדכע דומיא דנתסיץ לחתוך המלוש וחתך את המחובר" דהיינו שספר

¹⁰ חלוש ונמלא מחובר דאי נתכוין לוה וחתך זה הייני מתעסק כדמוכת בפרק ספק אכל (מישה דף יני): פרא דמתביין דורוק כוי. לשון ראשון פיי בקונטרס פרט למתכיין לורוק בי וורק אדפט דלא הוי בכלל כי יויד וטפי הוה ניתא לפרש דלא הוי בכלל מכה איש ומת דהוי לפיל מינה מלפרש"ו כי יויד דהוי בחריה וא"ת אמאי איצטריך להייב גלות נתטין לורוק שמים חרק ארנע דמהיכא ס"ד דסטור דלסטור ממיתה ודאי לא אחיא דסשיטא דשוגג סטור ממיתה וי"ל דמכלא לדייה דריש באלי הן הגולין (ממת דף ו: ושם דיה אשר) פרט למתכוין לורוק בלד זה וזרק בלד אתר ומהאי קרא הוה פטרינן אפיי נחכוין לורוק שמים חרק ארפע ולפירוש אחרון שפירש נקונטרם שפטור מגלות קשה קלת דנפרק אלי הן הגולין" אמר אם נפחט כלה אינה הדפו פרט לשונה בלה לדייה פרט לנמכיין לורוק בלד זה והלכה ללד המר והשר לה לדה פרט למחכיין לורוק שתים חרק הרבע והשתה מאשר לא לדה דכתיד בריש ואלה המשפטים הוה ליה למשטי ההוא דדמי טפי לפטור כגון נחכוין לזרוק נלד זה שלא ומכוין ללד הנרלה וייל משום דהחמיל התנה לדרוש קרא דבלה לדייה נקט ברשה נחכוין לורוק כלד זה דרולה להזכיר הפשוט תמילה ואיית אמאי איצטריך כאלי הן הגולין מבשגנהם לפטור נמכיין להרוג הבהמה והרג האדם עייל היינו או נמכיין לורוק בצד זה וזרק בצד אמר או נמכיין לורוק שמים וזרק ארבע וייל דהתם איצוריך כנון שהיו הבהמה והאדם זה נדיי זה איי כסבור בהמה ומולא אדם ומימה דהא פליגי רבי ורבון בשמט הברל מהתו ומן העץ המתבקע דמר מחייב בהאי ומר מחייב בהאי ברש אלי הן הגולין אמאי חייב והא היי כמו נחכיון לורוק שמים חרק ארכע שנחכיון לבקע עלים שלפניו והלך למרפוקים: ואכזר רבה זרק בלי מראש הגג. רטה

קדם ושיקו. פירש רב אלפס צרנה לטעמיה דליה ליה דינה דגרמי פרש הגוול קמה (לקמן דף זה) ולר"י ורחה דהה גרמה משקין הוא ופטור לטלי עלמה": זרק תיצוק מראש בר. לא דמי להרג טריפה דפטור לכולי עלמה מאלי הן הנשרפין (מהדרן דף מה): 112 12231 והמשך בזמור הבאן

בישות הניזק אינו דין שישלם נושר שלם. איבא למיפרך מה למקי כלים 635 שמונים שכן ישון באדם. נדוגן אדם משר לעלם בין שונג בין ער בין ישן הניי ואין נושר ביושר בראמינין לצילא, ונוזיק הא דוב שישי, ואסקי רדי שישון מבופר דרגל נמר. הני קאנו ומה תל שבהיר מנוד בישה הנייק נושר שלם שמחשב גלה לגפוות. לנגין גלוח פנותר. דנתיב פנה נוש בשנות מכלו הודיא לה ידינה הא לא הוה לה היצה נה בשלם. לענין עבד. בנון העפלה אבן זו מחיף ושיברה שן שברו או סיבו אינה לתנא קבא תא להיות לרשיבינ כיון רלא חשק שלפה על דייה א אל דל לים לתשר דמה להקק בק יכם נותר למלי כלים כי. כן כלה דמצומו שלו מאתר וסי כר קרוב בין בהרה הקרופה לגו מימה גם לבי הכלב גו גנוגרה ליהם רה.

גרסינן דרכה משפקה ליה לעיל (רף יו) אי בתר מעיקרה הולינן אי לה וקאמר דנפשוט מרכה שהוה רט:

כנון כוומו בשפוד על לפרט" דלח לפחתיה מכספיה ולהך דרשה מפקינן ליה בהמוכל: דענין נוקין חייב. דהמ אסקינן שוגג כמויד ואונם כרנון: פלאכת מהשבת אכרה תורה. שנתכוין לפשות מלחכה אלא כספור שהיום תול או קטר שמלאכה זו מותרת וכל הני דממרינן הכא לא נמכוונו לעשות המלחכה הלכך פטור: דענין גדות. כנון אם נפלה כל האדם ומת: שמור. דגמי גלות כתיב מכה נסש בשגנה (מודע לה) ולה מיקרי שנגה אלא היכא דה"ל ידיעה מעיקרא חה לא הכיר נה מעולם: דענין עבד. אם נפלה על ענדו וסימאה עינו פלונא׳ לרשנ"ג ורכנן: לענין די דברים פמור. דאע"ג דהכיר נה הויא שכמה שוגג ולה פשיעה: לענין שבת פמור. ואפ"ג דמקריא שנגה לפנין גלות פטור בשנת דבעינן מלחכת מחשנת שנתכיין לעשות מלחכה וכסטר שהיום מול חה לה נתכיק: הרוק שתים וכוי. לענין שכת פטור דמלאכת מחשבת בעינן: לענין גלות, סייב דכתיב ואשר לא לדה ושמתי לך מקים ונו׳ פרע למתכוין לזרוק שמים חרק הרבע שאיט בתורת וכי יזיד איש וגרי אלא בתורת ושמתי לך מקום וגרי לישנא אתרינא ואשר לא לדה פרע למתכרין כו׳ דפעור מגלות דהכי משמע שלה לדה שלה נחכוק ללדד ומרוק אללו ינוס פרט לזה שלדה: אם אמר כל מקום שתרצה תנוה. חייב שהרי יש כאן מלאכת מחשבת דורק ארבע אבל נתכוין לורוק שתים חרק הרבע הפילו המר כל מקום שתרנה תנות פטור שעיקר מחשנתו אינה למלאכה: זרק. בעל הכלי כלי מראש הנג: פבור. זה ששברו במקל הידם שבירתו שהרי סופו לישבר: ורכ. מדק כלישי מרחש הגג והיו תחתיו

חה שנטל הכרים ואפילו הזורק

עלמו נטלן פטור דגרמא בניוקין הוי:

סטורין

יתירא הוא להך דרשה דהא כתיביי כי ימן מום בעמיתו כאשר סנהדרך שנ: ובוים מו. כיהות יען, ג) קדושין כד: הן ושמו עג פישן. (1:1) 100 (1 ;1 (100) (8 דכתנה רחמנה היינו גדליכה נוק ז) (לכל ה:ן, כן) לכל י סנהדרך כינ, ע) רקרא בדית, י) לקבון פה. יס בה, ל) ביל בה, מ) לקבן מנג נ) כוף ציא, 0) הכותה בחטאר סום. רקרא ד כז ע) שכת צבו, ע) כבוה דו, ל) שם, לן) ויעיין מופטומ בטגדרין עזו ד"כ פתטן, ל) לכבו ם, וציין תשי ביה כבן דיה זאת. גליון הש"ם במי ליבנין גלות חיים. פרץ לקמן דף לכ פריכ סרפי דריה מלון: שם והיו תחביו מין לקמן דף לג פ"ל סיםי דיה והולילו שב ושלקן שבור, עי פנהדרן עו כים מריה (פיף) [בוקין]

מסורת הש"ס

עב הוספות

כרים.

תורה אור השלם אן בויה תחת בווה פצע ההה פצע הבורה תרת הבורה Insuid most כן כי יָבָה אַיש אָה עֵין עַבְדוֹ אוֹ אָה עֵין אָבְרוֹ נשתענה לחפשי ישלחנו נודת עיני: ושרו כא בין ם והקרתם לכם צרים ער בקלם הרדינה קנם ונם ששר הנה ככה נשש כשגנה: ה שער לא ערה האלהים אנה לידו רשמתי לד מכום אשר ינים 'פניהן ותביה בא, א הנהות וציונים ם) בואסתים וכחד אי אברן ב] בתד כלין ב] יש לתסיף שועא וולוש (באה"ם): ל] דריך להופין דלא דצי בבלל (דפרי ביבר בים רעיל): כ] וציל בכבלי כרים וכפתות כו': פמור. שהרי מוריקתו אין סופו לישנר עד שינטלו הכרים

דערם] (גליון): 1] ג'י רשיא זה ערג זה (נלידן): ז] ליהא בלל ברים שם הך דינא (כלא בריבים):

ליקושי רש"י ליתן צשר במקום גוק.

שתכיים שנתן לי דהי ידו מן פושרין מותו תן הנשר לומר הולול וקנה ידו יש עליד למתנה בכל מה שיראה אלם לומרים יש לו נהתכה נשם שליש תושפו כל כך חה מתכה נברול ולמרו ושבוח בא כרון. ולאמרין כמס לדם ביונס ניתן לשלית שמלך מידו המוכזבה למלסיח לקיעותה כבריף ויקעובנה השליש כשש מן המויק מה שנהן זה למלך ן לקבן שר.1 מרשבת 12070 בדים מלובת אימנים לשרה תורה שנשמכה פרשה שנה למללכה כתבק פיקסל המש מלזכה ממשפח כתיב

בשביל ההמת הבירו ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל אי נמי כלומר למסתר ולמיפל קאי: [ועי חום שהדרין עו. דיה בחקין] אילימא

נטתל

בכוחל

הנהות וציונים b] קא עביק ואחי (כתיי): 3] ציל דצאן (כיי כדפויי, ולפניני ע"ם הבהרש"ל, ועיי ברקיים דטייס הוא 0"712 בו ביל במהרש"לו: נינהו (כחיי): 7] ניל גבוהה: ק) ציל ובשן, או למחוק תיבת יהח וביים, והבח"י ליחא תיבח ייהדא"): ו] נדציל קרא: ו] ציל ולא:

ם לכן הגני כביא רצה אל ביה ירבעם והברחי קרבעם משתין בקיר עצור ונווב בישראל ובערתי אחרי בית ורבעם כאשר יבער הגלל עד חמו IN THE EXTENT

ומיסב ברטי לשלם: have ee. r ה) אשריבב זרעי על כל מים משלחי רגל היצור התכור:

ישים המבער אה הבערה: ושה בנ הן ה בי יבער איש שרה או ברב ושרח את בעירה ובער בשרה אדר מיקב שרהו

הקמה או השרה שלם

ם וכי ישתה איש בור או כי יכרה אים בר ולא יבסנו ונפל 'סביה שור או הכור: In Jo men מ כי תקא אים וכיבאה קצים תאבר גדיש או

אן או נורע כי שור ננח הוא מתכול שלשם בעלינ רא ישברט שלם לשלם שור תחת השר הביה יהיה לו: 12 10 100

קר שני סקים ופיק רו: תודה אוד השלם

[א] רשיי דיה אי בכות? כר ואבהכה בר. נדג וכן פר תוספות כאן ובפנהדרין אכל כהט שם דדל דנם שנהמה קדב ולדד למחניי דמיירי .2"073 במקיה וכ"ד והרמכיים כי דחף בנוקים מיתייב כלון משום דמחכוין (ועי׳ נהגריה

10121 הנהות הנר"א

הנהות הב"ח (ל) תוב' ד"ה עד וכוי ב"מ ראארם עני:

נב ל) לעיל מה עיב.

הכונם שמור. דהה נטרה ומהי הי ליה למעבד: הניחה בהמה. לא ובר תוש׳ להמן ט: ד"ה מנהן, ">) () לקמן מה: הים' דיה במין ומוס׳ נית לט: דיה שמין ב) לפיל מה: לקמן למ: נימיי מוסי שמה נב דיה קשרהן, ד) לעיל נ:, ב) (מוסמהא שניעות ק"ג ה"ג ע"םן, ו) דיין תוסי ביב כב: דיה זאת, ו) לעיל בז, ם) לקמן בחו, ל) לציל נ., י) לעיל כזו, () לעיל

מכודה הש"מ

מם הוספות

מצערא לה שמשא ולא קני לה מעילה כראי דמוקמיט פנמרא דהייט דלה שיכולה לעמוד ברות מצויה: נכנם הרוצה תהתיו. להתחייב במקין: נפלה לגינה, כאונם מנג בעלה הסמוך לגינה מכירו או שהימה רה"ר גטה"ו מן הגינה ונפלה: מה שנהנית. לפי הנאמה ולא לפי הזיקה: שמין בית כאה באותה שדה. מין שמין ממ הערוגה לכדה מפני שמפקיד מזיק" ששמין אותה בכל שווייה ורחמנא חמר ופער כשדה חחר ודרשינן בגמי יי מלמד ששמין חותו על גב שדה אחרת אלא שמין בים כאה באותה שדה כמה היחה יפה קודם שנאכלה ממנה הערוגה הואת וכמה היא יפה עכשיו והשתא לא משלם כולהו דמיה דמי שלוקה בית פאה כשהיא במטאתה אינו מולול זה בשביל הפקד ערוגה חתת כי חס דבר מועט: ר"ש אומר אכדה פירות גמורין, שכנר נישט כל לרכן: משלמת. כל ההיוק והיכא שימיט אגב שדה היכא דעדיין לא נגמרו: נַכַז' מאן הנא מועד בשמירה פחותה פני ליה. מני ממני ללמר נאן שהזיקה בשן יו ורגל הוא דהייט מועד בתחילתו קגי לה בנעילה כראוי דהיינו שמירה פחותה כדחוקימנה שיכולה לעמוד ברום מנויה ואי אמי רום שחין מטיה לח קחי: קשרו בעלין. לשור: ונעל בפניו כראוי. גרסיי: תם הייב. דלא סגי ליה נפחותה וטעתא דר׳ יהודה נפרק שור שנגת ד׳ וה׳ (למיל דף מה:): ריא. פליג אתרוייהו דאילו ר״ת מיהו בשמירה מעולה סגי ליה ור"ל סבר לית ליה נטירותה למועד: הא כשהי. אפי פורתא ולא בעי עד דעאים ליה בעפרה^{מי}: בעין מבעיר. נפשיעה: בעין ובער. כעין שיאכילנה לנהמתו כידים כלומר בפשיעה: מתניי נכי דיכא. דטעמל משום דהתורה מיעטה אבל בקרן מועדת לאו כר״י ם"ל: מדקתני צאן. דלוין הזיקה אלא כשן ורגל: ששקינן ואחי. כולהו פירקי עד השתח: שמור מדיני אדם. [הסנר) גרמה מוהיו פטור: הפורין גדר. ויללמה הנהמה וכרמה: הכופה קמתו. ללד הדליקה כדי שתכער נה החש: אי בכותל בריא בדיני אדם נפי ניהייב. מיהא אכותל דהא בידים עבד ואו ואנהמה ליכא למימר דמחייב דהא תנן פרטה לקטים פטור:

בבא קמא

צאן לדיר ונעל בפניה כראוי * הכונס ויצאה והזיקה פמור -לא נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה חייב נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים ויצאה והזיקה פטור הוציאוה לסמים לסמים חייבין הניחה בחמה יאו שמסרה לחרש שומה וקמן ויצאה והזיקה חייב ימסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו מתנפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית מירדה כדרכה והזיקה משלמת מה שהזיקה 'כיצד משלמת מה שהזיקה יי שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה ר' שמעון אומר יאכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים אם סאה סאה אם סאתים סאתים: נמ' ת"ר איזהו כראוי ואיזהו שלא כראוי דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה זהו כראוי שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה זהו שלא כראוי א״ר מני בר פמיש מאן תנא מועד דסגי ליה בשמירה פחותה ר״י היא דתנן יקשרו בעליו במוסירה ונעל לפניו כראוי ניצא והזיק אחד תם ואחד מוער חייב דברי ר"מ ר' יהודה אומר תם חייב מועד פמור שנאמר אולא ישמרנו בעליו ושמור הוא זה ר״א אומר אין לו שמירה אלא סכין אפילו תימא ר"מ שאני שו ורגל ההתורה מיעטה בשמירתן דאמר ר' אלעזר ואמרי לה במתניחא תנא ארבעה דברים מהתורה מיעמה בשמירתן ואלו הן בור ואש שן ורגל בור דכתיב יכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו הא כסהו פטור אש דכתיב ישלם ישלם המבעיר את הבערה עד דעביד כעין מבעיר שן דכתיב ובער בשדה אחר עד דעביד כעין ובער רגל דכתיב ושלח עד דעביד כעין ושלח ותניא יי ושלח זה הרגל וכן הוא אומר ימשלחי רגל השור והחמור ובער זה השן וכז הוא אומר יכאשר יבער הגלל עד תומו מעמא דעביד כעין ושלח ובער הא לא עביד לא אמר רבה מתניתין נמי דיקא דקתני צאן מכדי בשור קא עסקינוי ואתי ניתני שור מאי שנא רקתני צאן לאו משום דהתורה מיעמה בשמירתן לאו משום דכאןיי קרן לא כתיבא בה שן ורגל הוא דכתיב ביה וקמ"ל דשן ורגל דמועדין הואי שימ: <u>הניא</u> יאמר ר' יהושע ארבעה דברים העושה אותן פטור

שייך להקשום משמירה המשלומין אי נמי כר״ה בן יעקב דהמרי החד תם ואחל מועד קני ליה בשמירה פחותה: הא כסהו פמור. ואיים ודלמא בכסוי מעולה הרבה קאמר וכ"ה למה לי קרא דקד"א עד דטאים ליה כדחמר לניל (דף נ) וי"ל דפשיטא ליה דכסוי מעולה כטאים ליה חשיב אי נתי השוה הכתוב הכורה לפוחח ופוחח שמנאו מכוסה נכיסוי כעין שמירה פחותה מקחמה לה החמירה עליו לכסותו בכיסוי מעולה יותר מן הראשון ולא אמר הכתוב לא" יכסנו אלא נכסוי הראשון ואפותה ואכורה קאי נשוה ובקונטרס משמע דכל כיסוי עד דטאים ליה חשיב כשמירה פמומה: עד דעביד בעין וביער. אף על גב דברים מכילמין (דף ג) דרשינן מיניה אולא ממילא מ"מ מדלח כמיב ובערה ש"מ (א) מדהדם נמי קאי: איליכא בבותף בריא בדיני אדם נמי ליחייב. פיי אכותל דאנהמה ודמי לא מיחייב

ואע"ג דלעיל בפ"כ (דף כה:) הוה בעי למילף דטן ורגל חייב ברשות הרכים מק"ו מקרן וכן בעי למילף למפטר קרן ברה״ר משן ורגל בק"ו תי לחו קרחי ולח פרכינן שכן מיעטה בשמירתם משום דחין

דמתני׳ בין נתם בין נתועד וכדר״ח כן יעקב בפרק ד׳ וה׳ (למל דף מה:) דמשמע ליה דמחני׳ במועד לחודיה איירי מדנקט לאן דאין רגינות להיות סהן קרן אלא שן ורגל שאין רגינות שימכווט להזיק דהכי דייק בממוך וק"ל לגמרה השתה דמועד דשן ורגל כמועד דקרן ולהכי קחמר ר״י היח דלר"מ כי היכי דבעי שמירה מעולה כמועד דקרן ה"ג בעי כשן ורגל אע"ג דבקרן קראיח כתיב נלמוד סתום מן המפורש ועוד דכולהו נוקין כחיב כתר קרן וקיימה הההה דין שמירה המפורש נה: רבי יהודה היא. קלת תימה דריי דריש לעיל (דף מה:) ולא ישמרנו לזה ולא לאחר: התורה משמה משמירתם.

לשנות תחילה קודם שישנה דיני שמירה וגם דיני אש היה ראוי לשנות מחינה אלא אגב דמני" כסהו כראוי נטר דהולרך להוכיר דין פותת וכורה שט דבר הכתוב תנא נמי הך דנעל בפניה כראוי: נפרצה בזילה. אע"ם דתנה נעל בפניה כראוי פטור אנטריך למחני נפרצה בלילה פטור כדדייק בפ"ק (דף יד.) הא ביום חייב דקלא אית ליה למילתא ומסממא ידע שנפרלה אי נווי בלילה אפילו טדע לו שנפרלה וילתה הנהמה אין ט לטרום יותר מדהי לתור התריה כאפילה: אך ששרצוה לסמים. ואנטריך לאשמועיט דאפיט הלסטים פטורים כשלא הוליאוה: כואן תוא כועד בשמירה שתותה כגי דיה. לה בעי למימר

הכונס

דלא היה לו להפסיק במילי דבור אלא אגב דהוא נפל

יב ב מדי שה פיז הלי ל :05 3"5"0 05 300 תנכבמיי סיד מתלי סקי ממון כלי ב ועיין כהשגות ומו"מ קמג שם מושיע שם שעיף ל: - Contra ליקוםי רש"י בשלבת הה שנהנית. לאו השלומין מפליא נינהו כדמפרם נגמרה ולדיל ישון, שבין בית כאה. גר ניוקון דשן נגבא קמא (דף ניהו) רי ימצר אש שדה אי כדש וגר מע כדס ונר מק כינד השלמה מה שהיקה שמין כית קלה באמו כתה הימה יפה וכמה היא יפה ואין מדקדקין להיות שמין הארלה לגדה מה היהה מיה הערונה זו שנלכלת אלה מה נחסר ניה סאה תדמיו אם שיה גא למבור התרכע עם וריעתה מה שברו דמרו בשמיל ממילה ערוגה זו. דהיינו קולא גניה דהבא לקנוח קרקע לא יניסט פכך ובדמר מועט יהספר נסמוס דעים ומקרא יליף לה ננכל קמל (דף מז:) ובים צטון, ונעל בפניו בראוי. הייט שמירה סמותה דלת שיכולה נעמוד בריח מנויה. ודא ישמרט בעייו. ממתו 31000 מיעמ במירה מושנים הדמפרם כמי, אין דו שמירה. לחותד. איא בבין. ולמינו שמרו שמירה מעולה והפיל הרוחל דילא היינ ושלש מחלוקות נדנד לרית בשמירה פחיתה הייג ומנכולה סטור ולריי נפסומה נמי פעור ולריים מתעולה נכי היינ ולדיל מראר רייולה, לה המירה ולבל בון. ובער זו השן וכר יבער הגייי, היינ שפכתים מגולה 15 ופעמים מסוקה וכחינ ניה יסגר ליכנה הסריה גלל זה רשי שהשן מהשרח למאכל ונפשיה גלל כשי גלל אדם וגללי בהמה ולדל גן, ופירטו רטמינו ושלם הוא מוקי מדרך כף . דגל ומבר הוא סרך השן השוכלת ומפערת נשמות כב ה. ממור מדיני אדם. לשלם וניסק נגן. שלין כו כביד למנשו. בריני שמים. ידי שמים לה ילה כד שישנם 1.87 0"01 שורעטה לשלם לרשמים שנתברין להפשיד ל ישרפל וביטין שבן. נכססד לת

עץ משפמ :73 גר מצוה הכונם צאן לדיר. זה היה ראד לשנות לעיל מהדי מילי דשור לפר והנאים מימיו" תנא בחריה מילי דפר א"יג מילי דבור ראוי to grop :3 9720 :3 920

א א מיי סייך מהלסת טכי ממה הלי א במנ משק פו סה עושיים היית מיי שלו קעיף בו ב ב מיי שם עושייע שם EE 2"EV2 DE ""2 1 ר ד מיי שם טושיע שם ה המיי שט הלכה ה מושיע שם בעיף ה: י ו מיי שם כלכה ו טושית שם פעיף ו: זו מייי שם הלכה ד נושים שם שניף ה: ה הבמיי שמפיג שמי יל סתג שם מושים חית כיי כלד פציף א: בי מיי מיד את הגרה יו נוז"ב זה פרק ד: ב מ" שם הגנה ד מושים שם ספיף ה: יא ד מיי שם פיד הל מ שמג שם עושים מימ כר שנו סעיף א:

פרק ששי

בפרילת גדר בעלמת דאין זה אלת גרמת בעלמת ויים שכתוב בהן בהדית אכותל ותיית נהי דחייב אכותל רימת דפטור מדיני אדם קחי

אדהמה וייל דלא שייך למתני פטור מדיני אדם אם היה שום חייב או בבהמה או בכותל אבל כשמתרך בכותל רעוע אעייג דאין דומה

שיתחייב בדיני שמים על הכוחל שהוא רעוע כל כך שיפול ברוח מטיה או אפילו כרוח שאינה מנויה מ״מ שייך למחני חייב בדיני

שמים כיון שיש דנר שהוא חייב עו כגון הנהמה והשתא איש דנקט בפני נהמת חבירו ולא נקט הפורן גדר של חבירו דאכותל

לא מיחייב כדפרישית והא דקאמר לקמן מהו דתימא דכיון דלמסתר קאי מאי קעמיד משמע דחייב בידי שמים קאי נמי אכוחל י״ל דה"ק כיון דלמסתר קאי שהבטלים מטויין לסוחריו שלא יפול על בני אדם ס"ד דכל ההודם במטה זכה ואין לוה להכיח מלסחור

מדיני אדם וחייכ כדיני שמים" ואלו הן הפורץ גדר בפני בהמת חבירו

והכופף קמתו של חבירו בפני הדליקה והשוכר עדי שקר להעיד והיודע עדות להבירו ואינו מעיד לו: אמר מר הפורץ גדר בפני

בהמת חבירו ה״ר אילימא בכותל בריא יבריני אדם נמי ניחייב ״אלא

פרק ששי

הכונס

בבותף רעוע. דלה הפקדיה דלמקמר קאי: דשמי דיה. כשכפסה

הגיע נה הלליקה: ברוח מצויה, הרי נידים הבעיר ונדיני אדם

עין משפט נר כוצוה

.11

איליכוא דמפיא זיה ברוח מצויה בדיני אדם נמי זיחייב. וליימ יד אבנ מיי פייל מכלכום בימ כלי יד סמנ כבין קט נווש"ע ה"ת בר מת בעיף ילב

בד רמיי שם טופייע שם מעיף עז: מו ה מרי פריו מסלמת

פדות הלבה ו במג לארן כה מהש"ע ה"מ כיי ע סעיף ני

ין ו מיי שם מוש"ע שם 17/370

יהומיי שם סמג שם

:05 2"5101 ים ה מיי שם קמג של

טושיע חית שי כח :0 9700

ב בי מיי פיל מהלכות עדות הלכה ל ממג

עבדן קה מוש"ע שה ועיין

פרימ ונגדי שם: באי מרי שם פריין הלי ו

כמג שם עוםיים פס:

בב ב מיי פיז מהלי הומ ומדק הלבה ה ועיין

: 17"111

בנ ד מיי מייד משלי מקי

ממון כלכה ה סמג כשין סט מושרע הדמ פר

מית סעיף ו: בד ב מדי מינ מהלכות

מוכל ומרק הלי סתנ שם מושיע מית סי

מכ מעיף לב:

בה גמיי פיד מהלי טקי ממון הלכה ל סמג פשין שה פושיע הימ שי

:5 020 10

בי ב מיי שם מוסיע שם

מעיף ה:

-

ליקוםי רש"י

עדי שקר ודוקה שוכר הבל המר העישה פלאכה. סקל כננדן משקולות. השאת, ופרק ·22 פטור מדיני שמים דקטר שלא ישמעו 5 ע דאין נראה לומר דנקע שוכר מעשיה נשפלים מולחרה לאשמועינן דאפי שוכר פטור מדיני ולקרן בחון. דפרה לדומה וכן פרה כלמה נספלין אדם שאין זה שום חידוש ולקמן לא ותלפרה דרמיו וותדור יט) השר לא פלה פליה עביד לריכוחה אלה מדיני שמים ועוד כול וכתי סכיאה כחיר למשמרה למי נדה יהניא דנפירקין מנן (דף שו:) השולם את הבערה ביד תש"ו פטור מדיני אדם בשפרי מה מדל שיכול אין לי שההל תלפכה משלת אלא בפרה ומרן אף במים ה"ל למשמרה למי נדה כלומר שיהיו השימרות שמים: פשיטא אם לא יגיד לכך ולה לדבר הסר. וכר. וח"ת ה"מ כשעמר על שטעתו סמור פריני אדם. לשלם ורשין גבו. שלין כה כדכתיב ושמעה קול אלה וי"ל דה"ק נכיד לפנשו. וחייב בדיני שבים, ידי שמים קרא כשעובר (ה) בדבר שאם לא יגיד היה נושה עון או יביה קרבן שטעה לא ילא עד שישלם וביו לשלם דאן, פורענות הכל כלה שביעה נמי היכה נשיהות גם שוו שוו שוו לרשעים שנתנוץ להפקיד מה ישראל וגיסין שם המבעית הברו שבור עון כדמוכה במהני בחחד דיני ממוטת (מהדרין דף לו:) ודוקלו בב"ד כדיני ארם. כי מיפניה דכשאומרים אין אנו יודעים להעיד מדשמים קל מיפצית שנותן לני לל פסד קול כבל פכלום ומרשיו ברין שוב אינו הוור ומגיד" והיינו אם לא 8"211 נשברה כדו יניד דקרה הכל חוץ לב״ד הין למוש שמור מדיני אדם. כדמפרם לקמן. וחייב בדיני שבים. משום דגם פניק ולציי בס. າກຈຳກຸກ TITTES. עד שלה נהן החפר בנופר בארכם דרים. גר כדתניח בנוס׳ פרה (פיד מיד) פרה כל מויקין קפנים וקלים דקום יכול להציל שהרי נכסלת במלאכה עד שתעשה אפר הניהם וכא לו ובופו נוד והמלאכה פוסלת במים עד שישים נהי דמויק מוק בל פליהן שלש היה שם לל היה ישו לכליל והריל אתם מיהו המילחו נפביעה הוה דמינ דהכי פסקים הלכחם בהמסקיד ולביל

דף מב) ובים צנון.

כיון שאין הילוק בין מקרב דבר אלל האש ובין מקרב ניחייב: ברוח שאינה בצויה. דמידי דלה סלקה הדעמיה היה: ההם הצל הדבר המהי המריון בסרק כל הנשרפין (מהדרין דף ש טטון איתפר. שניסה קמת חבירו בסדינין כשרמה דליקה אזלה ושס"י) כפתו במקום שסוף חמה או זינה לכא פטור ליחייב למ"ד " אשו משום חליו וכן כפתו לפני ארי וי"ל דודתי תי כפתו והביתו במקום שמוף ממה או לינה לכא או ארי חייב אבל התם מיירי שכפתו במקום שביה ולא היחו ממקומו ולא היי מנמנם הואיל והחמה והצינה והארי אין פליו בשעת כפיתה וההיא דמתקיל" עליה בדקה דמיה" הפילו כפתו והביאו שם ואח"כ אתקיל פטור דדמי לוורק מן ומרים כידו" ואפינו יו קדם הוא ונטני פטור יו ואית ההיא" דהביך ט מת הנחם דפעור לת"ד מעלמו הוא מכיש אאמאי פטור לפי מה שפירש" בשמעמין דפי פרה

(דף כנ: לי) ששם ידו למוך פיו

והשיך ליחייב משום אשו דודמי הנמש

יזיק האדם וי"ל דשאני התם שאין

הארס עדיין בעולם:

כומונא בעי לשלומי. וכי מימא

דלא ידעי׳ שהם עדי שקר מ״מ כיון

שאם היינו יודעין שהם עדות שקר

משלם אין שייך למימני פטור מדיני אדם: אדא דחבריה. כגון שאין

להכריה מה לשלם או שהלך למדינת

הים או כגון שאין אנו יודעים שהם

וחייב בדיני שמים שלח ביד פקה הפקה

חייב משמע דשולה פטור אף מדיני

שוב אינם יכולין להעיד דכיון שהגיד

שיכול לחזור ולהעיד:

העושה כלאכה במי חמאת.

החפר לחוכה ובקפרים יליף מקרח

יכול אף קדשן ח"ל" למשמרת למי נדה

ולה שכצר מי נדה: פראוך מדיני

פטור מדיני אדם משום

בבא קמא

בכותל רעוע אמר מר "הכופף קמתו של חבירו בפני הרליקה היכי דמי אילימא דממיא ליה ברוח מצויה -בריני אדם נמי נחייב יאלא רמטיא ברוח שאינה מצויה ורב אשי אמר יממון אתמר משום רשויה ממון באש: אמר מר השוכר עדי שקר ה"ד אילימא לנפשיה 'ממונא בעי שלומי וכדיני אדם נמי ניחייב 'אלא לתבריה *הוהיורע עדות לחבירו ואינו מעיד לו* במאי עסקינן אילימא בבי תרי פשימא דאורייתא הוא ״אם לא יגיד ונשא עונו אלא בחר ותו ליכא והאיכא (סימן העושה' בסם ושליח חבירו נשבר) מקרשה מלאכה כמי הטאת וכפרת הטאת פטור מדיני אדם וחייב בריני שמים והאיכא ° הנותן סם המות בפני בהמת חכירו פמור מדיני אדם וחייב בריני שמים והאיכא "השולח את הבערה כיד חרש שומה וקמן פמור מדיני אדם וחייב בריני שמים והאיכא מכתבטית את חבירו פמור מדיני אדם וחייב בדיני שמים והאיכא אנשברה כדו ברה"ר ולא סלקה נפלה נמלו ולא העמידה ר״מ מחייב בהזיקן וחכ"א פמור בדיני אדם וחייב בדיני שמים אין מיהא איכא מובא והני אצמריכא ליה מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הפורץ גדר בפני כהמת תכירו מהו דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד בריני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי דאמר נמי ממון איתמר מהו דתימאף אנא כסויי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל והשוכר עדי שקר נמי מהו דתימא לימא יידברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל והיורע עדות להבירו ואינו מעיר לו נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה (אתינאיי) מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל: נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים כו': אמר רבה והוא שחתרה אבל לא התרה מאי חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא חתרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבר אלא

והוא לא שלת את הבערה ושוייה טמון וגרם להפסיד את הניזק ולפטור את המבעיר דפטור על טמון כאש": דנששיה. להוליא ממון מתכירו לעלמו: ממונא בעי לשלימי. אותו ממון שהוליא חייב להתויר: לחבריה. שכר עדי שקר להוליה מנה מראום לשמפון: ששישא דאורייתא הוא. דחייב בדיני שמים: אם לא יגיד. בתרי קא משחעי מדקפיד אהגדה משמע שאינו מגידין מתחייב זה ממון" יועוד קי"ל (מיניה דף ב:) כל מקום שנאמר עד הרי כאן שני עדים עד שיפרט לך הכתוב אחד כדכתיב לא יקום עד אחד באים (זברים יו): אלא בחר. שממיים שמעה וכדיני שמים מיחייב דחי הוה מסהיד" מחייב ליה שטעה הלמא לא הה משחבע בשיקרא ומשלס: ותו ליבא, דחייבינו ק כדיני שמיס: העישה מלאכה במי חבואת. ששקל כנגדן משקלות במסכת גיטין (דף ע.) והן נפסלין במלחכה: פמור מדיני אדם. דהיוק שליט ניכר לא שמיה היוק" וכולהו הני תיובתי מתנייחה נינהו : המבעית. תקע לו מאונו פתאום ובעתו דלא עבד ביה מעשה נגופו לי:ר"ם מחייב בהזיקן. פלוגתייהו מיפרשה בהמניה הת הכד (דף כנו.) בנחקל פושע ובמפקיר נוקיו: אנא כסויי בסיתיה. קלא תנעיר נה האש מהר: דברי הרב שומצין. והיה להם שלא יעידו: והוא שהתרה, הא דמנן נפרנה בלילה פטור כנון שחתרה הטהמה והפילה הטותל דחטק הוא: אכל לא התרה. אלא מעלמה נפלה: תחילתו בפשיעה. אנל נפילה דעניד למיפל: וסופו באונם. דהה לה נפלה ללל ממרה^מ: הניחא למאן דאמר כר. סלוגתה היה בסוף המפקיד (כים דף מכ) תרי לישני דש״ם חלינה דרב יוסף: היג אלא מתניי בכימל נרים וספינו לה המרה: הגיחה בהמה כר אמר רבה ואפילו התרה. וכטמל כרים: תחלתו בפשיעה. שהניחה מזמה ופשיעה היא אנל פתיחת הדלת דאמרינן לקמיה כל מחשלות שישלה לעשות עושה מנכ לערה: ומושו באונם, שממרה: מהכולית: DZFQK. 1172

מסורת הש"מ עב הוכפות

 d) לקמן לת ניעין נג.
ד) לקמן מו, ב) לקמן נט: ד) קדושין :72 נהמן נז., ה) נמיל כה: לקמן למי כימ פני, ו) (קרובין מכ: פניזרדין כע. המורה כה. נדה דון, ז) לעול כא: וסיינ מ) ומהית מלון, - 80 לך לקבו דר י) שבוצות לב., כ) ניטין נג., ל) ציין לקמן צא., מ) וד"ה שוףן, ג) לציל כב, ם) בנהדרין עם עיב, ע) מהררין עזי, ל) מהדרין ,av (9 עדי, ל) רכים דיה הכישוט, ל) כתובות רף יחו, ם) חוקת קכד, D) במרבר ים ש.

> -----הנהות הכ"ח

(ל) הוסי דיה ספיעל על 231262 שבועתו נדני כאש לא :73

> ------גליון הש"ם

N* DN 777 **** יגיד וכר ושד קריי. המוה לי הל גלמה היכל דעד אחד מועיל בעדותו לחייב ממון מייב קרק סטעה כהלמנרי השטעות רס"ד הכל מודים בוד קופה וסי ומוק' הק שוניה דייה כל הקשו גילומת למלוי לא למריע דוהוא עד היינו כי דוקל. וע"ש מה שחירט לכל לרש"י דכייכ לקופעא דמילמה דוהוה פד היש ני דוקל ליעב דייה 121 דהיזק שאים ניכר לא שמיה היוק. קשה למ"ש רשיה מהלה העושה הלאייי העופה מלאכה ששקל סק משקלות ופה לף למ"ד דשמיה היוק

פטור פיש בניעד ולית: תודה אור השלם אן ונישע כי ההכא

ושטעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יניד היטא עונו: 18 21 8 22

הנהות וציונים

ל] בכחיי הנירכא שוסן וכיה ברייף עיייש): כן בכחיי מסף אבר כל ביו "יה אנא: ב] רשיל ביו (גליח) **ד]** יש להוסיף היה מחייב: ס] ביל התייביק (ביס): [] אולי ציל אלא בתתירה ז] ציל האשקיל, וכב בסמוך אשריל (דבש המר, ביש, צים הנמי בסגהדרין, וכיה בכתיין: ס] ציל דאפילו (ביש, הכיה בכחיין: ען וציל בכתייאן (גלית) וכיה בכתייני ין ציל

ובנתיי ודפריי שפרן: ל] גיל כדתגן (וניה

בתיסי רייםן:

1027122

erai

אדם. נפ׳ הנתקון (ניפין ע.) פריך מיניה למ"ד היזק שאין ניכר שמיה סיוק: אבל הני אצמריך ליה. וא"ת הנותן סם המום נמי חידוש הוא למיהני כדאמרינן לעיל (דף מו:) פשימא דאפילו סם המות דלא עבידא דאכלה חייב בדיני שמים ושמא אין כל כך חידוש: כסןיי כשיתיה. וא״מ גלוי וידוע למהום למה נחכוין אם לטונה אם לרעה וייל דאפי

בכותל רעוע כי התרה יאמאי פמור תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא הניהא למ"ד "תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אלא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונם חייב מאי איכא למימר אלא מתני' בכותל בריא ואפילו לא התרה וכי איתמר דרכה אסיפא איתמר הניחה בחמה או שמסרה לחרש שומה וקטן ויצתה והזיקה חייב אמר רבה יואפי חתרה לא מבעיא היכא דלא חתרה דכולה בפשיעה הוא אלא אפי' חתרה נמי מהו התימא הויא לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס קמ"ל דכולה פשיעה היא מ"ט דאמר ליה מידע ידעת דכיון דשבקתה בחמה כל מצדקא דאית לה למיעבד עבדא ונפקא: הוציאוה לסמים לסטים חייבין:

במסכוין לטוטה שלא ימהר לשרוף ויוכל להציל בעל הבית בתוך כך מ״מ בדיני שמים חייב דאיבעי ליה לאדהורי ולאסוקי אדעמיה שלא יבא לו הפסד נכן: מדן דתימא הויא לה תהלתו בפשיעה ובושו באונם קמיל דכולה פשיעה היא. ק״ק לה״ל למימר מהו למימל כולה לווכן הול וכנון שנעל כל כך יפה שאינה יכולה לנאת אלא בחתירה קמשמע לן דפושע הוא אלל מתירה שהניתה בחמה:

פשיטה

נכתוב

הצורם אהן שרתו של הבירו שמור. והה דמנן לעיל (דף טי) גול נהתה ונתענדה נה ענינה הו שנפסלה מעל נני המונה אותר לו הרי שלך לפניך ונפסלה היינו שנפל נה מום דאי נרבעה היינו שנעבדה נה עבירה ומשמע דוקא שנפסלה מאיליה אכל הטיל נה מום בידים חייב וי"ל" דמתמי אירי נבהמה קדושה דודאי לגני מוכח קיימא: דא קמיל דאפי מלאכה דלא מינכר היזיקה. מימה דנפרק הניוקין (ניטין דף ע. ושס"י) פריך מהכא למ״ד היוק שאין גיכר שמיה היוק דעושה מלאכה במי סטאת ובפרח סטאת פטור ואי שמיה היוק אמאי פטור ומאי קושיא הא אפיי בצרם אוון דמתכר פטור משום דסמם שוורים לאו עבי מוכח קיימי ואייל דהתם פריך מפרת הטאת דפרה אדומה דדמה יקרים פשיטא דלגני מונחסו קיימא והכא באמעתין פריך לרצה ממי הטאת דסתם מים לאו למי הטאת קיימי דקודם קידושן דוקא פסלה נהן מלאכה כדמנן במסכח פרה (פיד מיד) ומיסיו המלאכה פוסלח נהן עד שיטיט אתי אפר לתוכן ותניא נמי בספריםי יכול אף משיקדשו בכלי תלמוד לומר למי נדה וכבר הם מי נדה דע"כ בגינוין (דף ע. ושם) ממי הטאת נמי פריך מדמשני התם מי הטאם ששקל בהן משקלות וי"ל דכיון דנקט מלאכה לרטותא כדקאתר הכא דאפי מלאכה דלא מיוכר היזיקה חייב בדיני שמים א"י דייק שפיר הסם דהיזק שאין ניכר לא שמיה היזק דאי שמיה היזק אין כאן שום רטומא במאי דנקע מלאכה כיון דנכל מקום חשיב שאינו ניכר כניכר ועוד יש לומר דרנה קבר דהיוק שאין ניכר לא שמיה היוק אכל למ"ד שמיה היוק כ"ם דמחייב בטרם דמינכר טפי ורכא דפריך בשמעמין לרצה סצר בטרם הוי מינכר היויקה וחייב אפיי למ"ד היוק שאין ניכר לא שמיה היוק כדאמר מלאכה דלא מינכר היוקו אבל טרם דמינכר היוקו הכי נמי דמחייב ואית והיאך יכול אדם לפסול פרתו של חבירו והא בעינן עובד דומיא דעבד דמחא ליה" ויש לומר הני מילי בעשית המלאכה ממילא אבל בעושה המלאכה בידים לא בעים אלא שיהא ניחא ליה לעושה יי וכן בהכשר דבעינן יותן דומיא דרי יתן יי:

4

והרי תסריה טוכא ואמאי פטור: כותיב רבא הכהו על עינו וסבאה על אונו והרשה עבד יוצא בהן לחירות. ואמאי והא לא תסריה דחץ ם פנס ותסרון מלא כיון שקלקט חייב אע"ם שאין ם שום פנס ותסרון והואיל וכן הוא ה"יג ליחייב ומשני רבה לטעמיה כי ויש שם תסרון טיפתה דדמה דנפלה בחוניה וכיון דיש תסרון בחומו קלקול חייב על כל הקלקול כמו בשפייה דחייב בכל הקלקול דליחייביה על מה שחסריה לא היה לריך רבה להשמיעט דחייב וא״ת ואמאי עבד יוצא בהן לחירות הא בעינן מומין שבגלוי דומיא דשן ועין" ונתרשו היכי הוי נגלוי וי"ל נהי שאין ניכר ט כלום כשהוא ישן או עומד במקום אחד ושוחק מכ"מ כיון דלפי מנהגו שמחנהג והולך ניכר שהוא מרש חשיב מום שבולי" ועי"ל דאין לריך שיהא קלקול בגלי אלא שהאבר שיש נו קלקול יהא בגליי:

פי שהלכה תחיליה ומיהו אם היו היונים יורדים ע"י טריפת הקן לא משיב הגנהה אלא עלייתם דוקא: השה מסבע של חבירו שבור. נראה דרנה סנר פסלמו מלכות לא הוי מכזדק דאי הוי כנסדק אם כן כייש דשף מטונע הוי מנסדק

28 ירידה גופיה בין אדייה אדויי בין שקליה בידיה אי נגוי אין חילוק בין דרך ירידה לדרך עליה דאפיט דרך עליה לא קני הכא באדייה אדויי לפי שאין דרך הגבהה שה הענין אבל ביונים שהן בעלי חיים דרך הגבהה בכך כמו"י קורא לה והיא באה או הכישה במקל ורלחה לפניו דסשיב משיכה אף על

אמוראה וסתם עכורין לא מלי נה רמרי שם הלכה ע המג כם מור ש"ע בם סעיף וה"כן דארייה ארויי. משמע הכח כן רכ ללפם כלן ומוף פ"כ דלא חשיב הגנהה כי אדייה : [: 3" 97 אדויי בלא נטילה בידו אע״פ שעומד באויר למעלה מג' קודם שיפול ליקוםי רש״י לגמרי וכן נהניוקין (גיטין דף נט:) תרשא. שער (ביה הנו). גני עני המנקף בראש הזית וקשה רארייה ארוי 10710 ולציל בבן. כמו (חיכה ג) דכפ״ק דכ״מ (דף ט. הסיי) אמר גני דדו לוכן כי נביצה לטו. טלית שראשו אחד על העמוד וראשו היה ממבע. נישוף הישה ממבע. נישוף טרמן ולה היו יולהן סהללה וישבים ביב לבון. חמד מונח ע"ג קרקע שחם הגפיה חדם רחשו המתח ע"ג קרקע ונחק דפחייה, הסגי ומהריין לטן. כוגד שינו. הסהו ראש שע"ג העמוד להציאו אלט פכוהל לעד עיט של זה לדיל צאן שהכה בכותל שהות קונה מטעם הנטהה ותיים משיכה האמר החם אמאי נהט ראשו הכפרתו בקול ולינו דולה מו נחמרם וקידישין ברון. אחד ע"ג הפמוד אלמא חשיב הגנהה הצורם. מקרטיר דהוי הואיל ומכיאו על האויר למעלה מג׳ מוס דמנו (נכנורות דף לג) שנמה מונו גד מום ר"ל דהתם השיכא הגבהה טפי לפי וובחים כה.ן. וכוידהו שוורים לאו לכבי טובת קייטי. ולל שרחשו החד חותו בידו ח"נ התם מיירי כנון שידו כ"כ בנוסה כשינחקט הכפת ליה וקידושין שון. לא יפול ראשו לארך אלא יהא מוגבה השרשה מלאכה במי המאת. מי ממלת דפרה ג׳ מעל הארך וא״ת דכקוף שיטח שרומה וכן שרה עלמה נספלין כמלשכה דכחיכ הקן (מלין דף קוח:) משמע דכי טריף אקן ומתגנהי יונים דחשיכה הגנהה (כמדבר יכי) אבר לה פלה פליה כיל וכמי הכולה לקטת אע״פ שאין תופקם בידו וי״ל כתיב לתשתרה לתי ודיה דדוקא הכא ונהניזקין לא משיכא ומדל בשפרי פה מיל שיכול ליון לי שמהל מלחכה פופלת ללל בפרים הגבהה דאיכא מרמי לגריעומא דלא הפקם וגם אין תנכיה אלא משפיל מניך לף בביש ח"י למשמרה למי נדה כלומו אבל יונים דמתגבהי חשיבה הגבהה שיהיו משומרום לכך ולה הכל הם היו טפלין למטה ע"י טריפת לדכל לוסל וניטין 1.55 ששקל כנגדן משקלים והן הקן לא היה קונה כיון שאין מפוס נפסלין נמלחכה נלציל בין. פמוד מדיני כדו כלל ולפי זה הו״מ לפלוגי הכח אדם. לכלס ורשין שכן. זיהיוק במיט ריכר למ סוגיה היוק ולציל שכן. כאדייה אדויי בין דרך ירידה לדרך עלייה אלא דנימא ליה לפלוגי בדרך שלין כה בריד לפנשו ובים צאן, ותייב בדיו דמים, פורכנות לשלם לרבפים שנמכיך להסמיד מת ישראל וגישין שהן. ידי שמים לה ינה עד שישלם

4.62 212)

מוכל ומדק הלכה יא סמג משין קע טיש"ע ס"מ מימן שמי מעיף ל וכיין שם בפעיף ג סגרה: מה מיי פס הלי יוו:

10"173 נה ג מיי שיד מהלמת מכשר שר הלסה יל מנע כשין הלי טושיים ייד סי שלה שעיף קלה: ניד מיי פיו מסלמת

שתע קשה: נייב מייי פיז מהלמת מומ ומויק הלבה י סמג כשין כ סושיע הית מתן שנו מכיף ל ושכיף ב

למין קפג טופיע יויד

מליה הלכה יה סתג

נג א מיי ס"ד הכלסה

נר מצוה

עין משפט לדר "בתמניא. פיי בקונטרם ונותן לי שמונה ולפירושו חשיב ממעלה למטה כלומר י"ב או יהיב ליה

.NY

בבא קמא

בתמניא ההיב ליה י׳ ולפירושו הוי

מלמטה למטלה:

עכורין וצלולין. לאו דוקא אלא אכורין וצלולין. לאו דוקא אלא

אמוראה למשקלינהו הוו כללולין ואפי׳

נטלין אי לא מצי למשקלינהו מייב

והה דנקט לטלין ופטרין משום

דסחם לגולין מלי שקיל להו בר

שקיל בר אמוראה:

פרק תשיעי

הגהות וציונים ,ייהסס [מ ..<u>م.</u>. סן בנוין, נסויי וארז, סבויין, נסויי וארז, תבצא ריות תבואה בעולם, כן ציל עיצאו ווברסייר עיצאון: נן ציל דברמא לן ניא ועל ברחר ועל ברחך (גליזן): כן רסיל (גליזן):

ון נרציל דאר משום משינה: ז] נרציל יייי

(באה-מ): *] -את- ליתא

ברפריי. בבעניות את

TRACE

+(2"732) 177

לישן

JULY NO K

RETP ורשישון עז ביל דמים

דיביא, שירוש שושן, שלירה, מורג תרון ועיי רש"י שתישל מ, יג, כמ; שם ב יב לא רשעים מת, עו): אישקרניידר, פינוש לעשים חרין ועדין רשיי עדיק דף יג עדים וכיק דף ל עדים דיה לרס וכרוך פרך לרס):

לשמשף וכיין רשיי ומוים דף יד פיינ דייק דשייף :(9572 מרשיייי. פירום קירום, פנדם כנד (רש"י שכו דף קכ פיינ הדף קכב פייכ דייה קירים):

לעד רש"י ETTE

א) תחהה כבסף תדה הכסף בדדי והלכה אי הכסוים אישר יבור יי אלהיף ביו 170 .7 2707

תרה את השלש

אן מוט׳ דיה פר יי וכר עד עשר בתמניא יהיב דיה תמניא. פין כים של שלמה בשרידן קיי עו וכשויית מהדיית ששון ריים קוג ממשור דמריהם:

הנהות מחר"ב רנשבורנ

: 727162

הגהות הכ"ח (ל) נמרא נפלה ליה

-0-

כן, ג) ויהשלמי ש"נ-הסירות: לענין נשבא. אם כא להתיכן ולעשות מהן גרוטואות יש קחישון מיג דן וכל יותר מן הראשונים והוי רבית: עבדו עבדא באדם שהלוה את תמניא אבל הא תשעה מן הראשונים בתמניא בשניים יהיב ליה בין מבירו על המטבע והוסיפו עלו והלכו אלל אגרדימוס סומר ט׳ מן השניים מחמ ט׳ של ראשונים או י׳ ב׳׳ ור״ח פי׳ עד י׳ פנ. כ) [קדושין ע לעיל נו. ו) לביל לגג כ) ציין מוסי שבועות לון דיה מיפט, פן) ער רשיי ריה בנ. דיה בר אכיראי, י) לעיל ס., ל) בישין נג., add ະສາກ ບໍ່ מ) קידוסין () קדושין כר, כן ציין תוסי בכירות לו. מודייה כוכ, ע) ודיה נדירן, -----,707 DO10 (\$ ל) ביב ל ושסחים כוי, ק) עיין תופי גישין נג. ריה העושה, ל) בים כב 2"8

מסורת הש"מ עם הוספות ל) ומבים כי ל משנה בחמת תרעא. שכלו נשמים ונמללו רוכלו תכולות בעולם והחלו

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

ואי מחמת תרעא זיל לא מנכינן ליה והא קא

שבה לענין נסכא אלא "כי הא דרב פפא ורב

הונא בריה דרב יהושע עבדי עובדא בוווי

דאגרדמים מייעא עד י בתמניא אמר רבה

הוורק מטבע של הבירו לים הגדול פטור

מאי פעמא אמר הא מנח קמך אי בעית

שקליה והני מילי בצלולין דקא חזי ליה אבל

עכורין דלא קחזי ליה לא והני מילי דארייה

אדויי אבל שקליה בידיה מיגזל גזליה השבה

בעי מיעבד מתיב רבא "יאין מחללין על

מעות שאינן ברשותו יכיצד היו לו מעות

בקסטרא או בהר המלך או שנפל כיסו לים

הגדול אין מחללין אמר רבה שאני לענין

מעשר הבעינן מצוי בידך הרחמנא אמר

אי וצרת הכסף בידך וליכא ואמר רבה ^זהשף

מטבע של הבירו פמור מאי מעמא דהא לא

עבד ולא מידי וה"מ דמחייה בקורנסא ומרשיה

אבל שייפא בשופינא הסורי הסריה מתיב

רבא יי הכהו על עינו וסמאה על אונו וחרשו

עבד יוצא בהן לחידות כנגד עינו ואינו רואה

כנגד אזנו ואינו שומע אין עבד יוצא בהן

לחירות רבה למעמיה יי דאמר רבה חרשו

לאביו נהרג שאי אפשר לררישה בלא חבורה

דטפתא דדמא נפלת ליה (6) באוניה ואמר

רבה הצורם אוזן פרתו של הבירו פטור מאי

מעמא פרה כרקיימא קיימא דלא עבר ולא

מידי יי וכולהו שוורים לאו לגבי מובח קיימי

מתיב רבא "העושה מלאכה במי המאת

ובפרת המאת פמור מדיני אדם וחייב בדיני

שמים מלאכה הוא דלא מינכר היזיקה אבל

צורם דמינכר היזיקה הכי גמי דמחייב בדיני

אדם אמרי הוא הדין דאפילו צורם פמור

והא קא משמע לן ראפילו מלאכה רלא

מינכר היזיקה חייב בדיני שמים "ואמר

רכה השורף ישמרו של חבירו פכוריי

דאמר ליה ניירא קלאי מינך מתקיף לה רמי בר חמא היכי דמי

הגוזל עצים

ישמעאל והיה לי מן הראשונה ומן

השניה ומלחו בחי של מטבע שניה

י מן הראשונה ונחן ע שמנה:

אמר רבה גרסינן בכולהו: הזורק

ממבע של הבירו בים. אע"ג שאין

יכול ליטלו: שמור. כדמפרש ואזיל

דלה שקליה בידיה אלה דחדייה

שהיחה כיד בעלים והכהו זה תחת

ידו וניתוה לים הואיל ולגולים הן

וקה מוו ליה המר ליה הה מנה קמך

ואינה אטדה ואי משום דפני למיתב

זוא לבר אמוראה" למשט ולמישקליה

גרמה הוה שגורם להפסידו הותו

שכר וגרמה במקין פטור": אבל

עבירין. בשעת התוה דהוה ליה

מעשה בידים אפד הוא ואין זה גורם

אלא ממש דהא ממש המיוו: היה דו

משת בקיסמרא. מקוס והוח רתוק

מאד ויש ט קכנה דרכים ואין שיירות

מניית שם: אין בהלדין. מנתמ

אטר חשיב ליה בים הגדול: השף.

אשפריי"ר כלע"ו שפתת את הלורה:

בקורנכא. מרטיייל כלעייו: ומרשיה.

עשאן יו כאכן מלקה לשון טרשים:

בשושינא. לימ"ה בלע"ו של נפחים:

הסורי הסריה. וממע הול ולא

גרמה טעמה דרצה בכולהו משום

גרמלי במקין הול ופטור: על אונו

וחרישו. הלמה הף על גב דלה

חסריה כיון דעשה מעשה בנופו

לאו גרמא קחשיב ליה אלא ממש

והכח נמי כיון דמחייה נקורנסיה

ופחתיה ועל ככה" חסרו דמים

מעשה הוא: רבה למעמיה, הלכך

גבי עבד נמי הסרון הוא ווכער

אוט פטור משום דנהכי לא היי ליה

למימש והאי ודאי גרמא הואישן:

הצורם. משקרניייר כלע"ו סוגס:

בני המאת. שקל מנקן משקוטת"

וסרה וכל מעשיה נססלים במלאכה:

הגוזל עצים

ונפ״ב דכתוטת (דף כ^מ) התרכתי":

פרק תשיטי

בבא קמא

כסורת הס"ס סם הוכפות

ל) צייז הוס כנהרריז בט: דיה החיה, כ) וכימ לה.ן, ג) ולמיל עש: לקמן הה: פספים ה: וס"נו. לעיל עא: איין הוסי לעיל עא: דיה וסבר, ס) כמוסת פו. ולקמן ק.ן. ו) ציין תוסי לקמן ק. סודיה סיתר ב"ב כב: ר"ה זאת רסם כמו: ד"ה המוכר, ז) נלפיל מדין, ס) לפיל [מה.] על: [כהונות לד.], ט) ציין חוסי לציל מה. ריה השחת. 9 ולפיל פנ וסינן, כן [פירוכן ילו: עבין, ל) לקמן קי: . 102 מ) ניטין דף 2"7] (D .:m maina () ורדין, ע) (ועין מוספה ביב קע: דייה לין, (D) [דיה ועוד], ל) [ועיין הוספות ברורות לה: דייה

.[7"6

הנהות הב"ח

מה"ד אלא הכל:

הנהות הגר"א

ונייב והקרים:

תורה אור השלם

האברה אשר מצא:

ורסדו ה, כל

הנהות וציונים

ליה

יט) מיב 13

ărai.

(CX172)

ל] ציל

1202

TNN .

אישר

ריימ היא (ההגחל בתרא) [לקמן] (דף ק.): מגבי ליה. מן השורף כל השטר שהרי גרמו להפקיד: ואכפייה רפרם לרב אשי. ששרף שטר חמירו כילדומו: ואנבי מיניה. גוכיינה מעליא כל מה שכתוב בשטר: כי כשורא לצלמא. פרעון גמור מן העידית כקורה זו הננחרת משאר קורות למקן כה טרה" ודיוקנאות: שור שהמית. מת המדם ומכרו עד שלא נגמר דינו: מבור. ולא יסקל דבעינן מיחה והעמדה בדין שיהאיי שוין כחתד נפרק שור שנגח ד׳ וה׳ (6): החזירו שומר לבעליו מוחור. ופטור שומר: דכיי אומרים באיסורי הנאה כר. ומתניתין לחמך בפסח אפר לרכנן: דאם כן. דלרכנן אין אומרים אדמפלגי בשור לגבי שומר ליפלגו נתי לגבי גול חתך ועבר עליו הפסח (ג) אצל הכא בשור שהמית הות דחמר" חין מוחור משום דחמר ליה האי איסור הנאה לאו איסור דאמי עליה ממילא הוא כגון ממן גירסת הרייף והראיש נפסח אלא אח קטלמיה בידים אחרינא (וכיה בכתיי, שהבחתו לב"ד דתי הוה גבתי תנת תבון, דקיסן: 3] צייל מי אפר (פצוד רבע): מעריקנא ליה לאגמא כו׳ אכל סיפא אפר ופצור רבשן. ג. דמתניתין ודחי רבי יעקב היה ולח בכחיי ולעיל מה עיא רבנן דקמני או שהימה יולאה ליסקל וכיותר (רקים): 7} צ"ל גיהלי (ביים, וכיה מומר לו הרי שלך לפניך: אשכחיה בכחיין: כן נכן בי היה בשם הוספהא ונתנסך רב חשרא כר. רכ מקלא מהלל רציים (גלידן): רן ציל או אממני׳ דניהוי נה פטגמא אחמך שהויק (רסיס, וכיה ככחיי, בדפויי ויסהווק, נפסה לחוקמה למילחיה דטעמה ועי קובץ שיצורים אות דרכנן משום דחין חומרים כחיסורי קמבו: ז] בישיש גרס השורף לבעל השבר הנאה הרי שלך לפניך: אי משבחת (גליון) בישיים (סוף (גי... סימן יש) -דיד ביאר, להו. למי הישינה: לא תישא דהו ולא מידי. משום דמדו דמשכמי דרך ביאר, וכיה בדסויי ובוייף וראיס: סן ככתי לינישות בה צורות: סן ציל שיהיו: ין ציל הוא מיונחת למילחי: שידה. הרגו של עגלה העשויה למרכנ נשים: וההדיתו

לא בדק בתוך המועד יבדוק לאחר המועד: לריש חייב. החי ששרפו לשלם לגזלן דמיהם דדבר הגורס לממון הוא שאם היה נעין היה מחזירו גולן לבפליו ופטור דתנן לעיל (דף מ:) גול חמך ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך ועכשיו שחין בעין יחויר דמים לבעליו ובחמך בפסח הוה דהמרינן הכי משום דעיקרו כלומר נתחלתו ממון הדי ועכשיו אע"פ שאינו שוה לכנים גורם לממון הוא אכל בשטרי דמעולם לא היה גופו ממון מי שמעת ליה: מאן דדאין דינא דגרמי. (ל) רשיי דיה מכור וכו' מיתה והפתדה נדין וכר' נפרה שול שנגה. נ"י סיף דף מד וס"ק דף יג: (3) דידה למס כן וסי הספת המיד ומחיכ ואן גמי ייך והחמיין. רשים קו פל מינת והחמיך א) (דָדָה כי דָחַמָא ואשם והשיב הנולה אשר נול או אה הָעָשָׁק אַשָּר עָשָׁק או אָת הַפַּקָרוֹן הַמָּקָר אתו או אָת

נכתוב ליה שמרא. לא שייך הכא מפיהם ולא מפי כתנם" ולא מנא ידעינן. מאי הוי כתיב ניה ומאי בעי למיתני ולא אלטריך ליה למימר דפטור: במאמינו. כעל השער לשורף מכל מה שאומר שכך היה כתוב ביה ואפ"ה פטור: דריש. נפרק מרובה (לכיל דף פר:) גני קדשים שחייב מחריותן כו': בפוצד. חמן ניעורו ני׳ שעות ולכוותה פפקתים (דף י:)

כהמה ונעכדה כה עבירה ושור עד שלא נגמר רינו אומר לו הרי שלך לפניך מאן שמעת ליה דאמר עד שלא נגמר דינו אין משנגמר דינו לא רבגן וקתני המץ ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך א"ל יאי משכחת להו לא תימא להו ולא מידי: פירות והרקיבו אומר לו הרי שלך לפניך: והתנן פירות והרקיבו משלם כשעת הגזילה אמר רב פפא יכאן שהרקיבו כולן כאן שהרקיבו מקצתן: כותני' הנתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבין לשלם נתן לחרש שידה תיבה ומגדל לתקן וקלקל חייב לשלם והבנאי שקיבל עליו לסתור את הכותל ושיבר האבנים או שהזיקוי חייב לשלם היה סותר מצר זה ונפל מצד אחר פמור ואם מחמת המכה חייב: נכן׳ אמר רב אסי לא שנו אלא שנתו לחרש שידה תיבה ומגדל לנעץ בהן מסמר ונעץ בהן מסמר

אי דאיכא סהדי דידעי מאי הוה בשמרא פרושי קכשרש כיצד בוי. תימה דלה פריך הי הכי חייבין ליכתבו ליה^מ שמרא מעליא אואי דליכא סהרי מרי זימני למ"ל כדפריך בפרק קמא אנן מנא ידעינן אמר רבא מי"תהא במאמינו דסנהדרין (דף ג ושס") אי הכי שלשה אמר רב דימי בר חנינא הא דרבה מחלוקת שלשה למה לי וככמה מקומות דייק ר״ש ורבנן היא לר״ש דאמר יי דבר הגורם וככתה מהומות לא דייה": לממון כממון דמי מחייב לרבגן דאמרי דבר הגורם לממון לאו כממון דמי לא מחייב מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע אימר דשמעת ליה לרכי שמעון דבר הגורם לממון כממון דמייי בדבר שעיקרו ממון כדרבה ראמר רכה גול המץ לפני הפסח ובא אחר ושרפו במועד פמור שהכל מצווים עליו לבערו לאחר הפסח מחלוקת ר' שמעון ורבנן לרבי שמעון דאמר דבר הגורם לממון כממון דמי יחייב לרבגן דאמרי דבר הגורם לממון לאו כממון דמי פטור בדבר שאין עיקרו ממון מי אמרינוס לאמר אמימר מאן דדאין דינא דגרמי" מנבי ביה דמי שמרא מעליא ומאן דלא דאין דינא דגרמי מגבי ביה דמי ניירא בעלמא הוה עוברא וכפייה רפרם לרב אשי יואגבי ביה כי כשורא לצלמא: ארמין ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך: מאן תנא אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך אמר רב חסרא ר' יעקב היא דתניא "שור שהמית עד שלא נגמר דינו מכרו מכור הקדישו מוקדש שהטו בשרו מותר החזירו שומר לבעליו מוהזר משנגמר דינו מכרו אינו מכור הקרישו אינו מוקדש שהמו בשרו אסור החזירו שומר לבעליו אינו מוחזר רבי יעקב אומר יאף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר מאי לאו בהא קמיפלגי דרבי יעקב סבר אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ורבנן סברי אין אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך איל רבה לא דכולי עלמא אמרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ראם כן נפלנו ברמץ כפסח אלא אמר רבהי הכא בנומרין דינו של שור שלא בפניו קא מיפלגי רבגן סברי אין גומרין דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה אי אייתיתיה ניהליהיי הוה מעריקנא ליה לאגמאיי השתא מסרתיה ביד מאן דלא מצינא לאישתעויי דינא כהדיה ור' יעקב סבר גומרין דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה מאי עבדי ליה סוף סוף הוה גמרי ליה רינא שלא בפניו אשכחיה רב הסדא לרבה בר שמואל א"ל תנית מידי באיסורי הנאה אמר ליה אין תנינא "" והשיב את הגולה מה תלמוד לומר אשר גול יחזיר כעין שנול מכאן אמרו גול ממבע ונפסל פירות והרקיבו יין ויין והחמיץ אתרומה ונפמאת חמץ ועבר עליו הפסח

ושיברן אבל נתן לחרש עצים לעשות שידה תיבה ומגדל ועשה מהן שידה

תיבה ומגדל ושיברן פמור מאי מעמא אומן קונה בשבח כלי תנן נתן לאומנין

וקלקלו חייבין לשלם מאי לאו 'דיהיב להו עצים לא שידה תיבה ומגרל הא

מדקתני סיפא שידה תיבה ומגרל מכלל דרישא עצים אמרי פרושי קא מפרש

לה כיצד נתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבין לשלם כגון שנתן לחרש שידה

נההית דתנן נגט פשוט (ריג דף קמת) מי שנמחק

שטר חום דעדים התחומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן

כב"ד" והוי כאינו אמרי הני עדים ראינוס שנחקרו עדותן בב"ד

נה מצוה נב א מרי סיז מא' ממ תחיה הלכה ע סמג כשן קב ניושים חימ קמן

עין משפט

צח:

וש מעיף כו בבמיי פיג מכלכות טילה הלכה ה סמו משן עג עושים חימ שמן 13 9700 300

בא במיי פיין מילי מומי ושיה הלכה נו שמו משו ע נושיע הית שמן ששי ששף ב (רב לנפש כא ונסוף כ"ב דף ינ:ון: מרי מיג מהלי גדלה 7.22 הלכה ד סמג משך עג מוס"כ מ"מ מי שמג מעיף

:5 שב ה מייי מייי מהלי שכירים הלכה ד סמג מסך מיע מוסימ ה"ת ביכן שי סביף כי מד ז מיי פיז מאמת הומ תודק כל יה סתג משדן פט טושייני היית שם נהג"ה יתר בפד קעיף 12

שה ז מיי פיי מיאסת בכירות הלבה ד סתג כשין פט מוש"ע הית מתן שי שביף ני

ליקוםי רש"י

הדא במאמינו, כל דקמר פעור מהאמינו ובים לתן, סאן דדאין דינא דגרמי, סמסינ את הנורש הפשד נחנירו. מגבי ביה. נהלי שמרל. דכי שמרא מעדיא. כל המוכ בכתוכו. ובאן דדא דאין. פלתמייהו כבכא קמא כפרק כארא (דף קנוז:) ורבי מחיר קים לים דינת דורמי זהן לים דינל דגרמי בדמרים (שם דינל דגרמי נמיים הימנה ולה גדרה סרי זה קידם ומייב כאמריותו גר כלאים וקי"ל מומים. ובפייה הפרב לרב איצי, כמל הדין לפר רג אשי וקיבט והקיפו כרמיזת ומגכי 12 .72737 61770 בעורא "ב"מא. כלותר גיטי נמור כל ההפמד דקדק נו כאפר ידקדק הטוקה קירה ללור נורות שליהת ישרה ומלקה נמצמת שין. אם עד שדא נגמר דיטי מברו מכור ולפילו לרכנן דלה דרשי בכעליו דטהוי מימה והעמדה בדין כאסד ותרמייב קטלמ ולדל בר.ן. בבור, הוא frrd הכריעו דדש. ונסקל מיניה דשי מיתהני מינה מעל. בוחזר. ושעייג דשקלי ליה ני דינה הר שומר פעור דכל כביסמירד בור כות. אינו מעליא בובדים. זלאו משומיה דמריה קשי למקדושיה אין אומרים באיכורי אין אוסוים באיפורי הנאוז הרי שלך פניך, ונפקל מיניה לגול חתן ועבר עליו המסמ והמרכו מינו שמור לגיל מהן. רבי יעקב וכר' כוחור 7218 דאמר ליה מורא אשלמת לי הורש השלימית לך וביותות להן, דאם בן, מין מושרין דלרכנן כסייבר. רכון כתמך כמסת ולימרו דחייב ומכן קיימא לן בהגואל עלים ולקמן למון דלדען אומר לו הדי

תיבה ומגדל והכי נמי מסתברא רכיצד קתני דאי סלקא דעתך רישא TREF ובדסריר דאמ׳: כן זיל ראינו (באהים, וכיה עצים השתא אשמעינן עצים חייבין לשלם ולא אמרינן אומן קונה בשבח כלים שידה תיבה ומגדל בתוסי כתוכות כ ע"א מבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא שידה תיבה ומגרל אבל עצים [**L**......] 577 :2287 לא תנא סיפא שידה תיכה ומגדל מכלל דרישא עצים ואפ״ה חייב לשלם לימא מסייע ליה ⁶ הנותן צמר לצבע שנתקרה:

והקדיחו

שלך לפרך דקהר כל ובנד עליו הפתם והמדרו וכן שור עד שלו עמר דיט לומרך לו הדי שלך לפרך לעל משעמר לו הם שנים לרבון הוא דשמים להו וקהר ובומרן שמה עדו דלמריע מדפורי האלם הרי שלך למין ללא דטיל עלות אמריע בדשורי האלם הרי שלך לפרך היכל דחשרה ממילה להה ליה כנון שמן נשמח ולא מי ליג של לא מי לא משום הכי לאמרי בען איט מחוד דלמר ליה לאמפחיה לוחדא כי והוקל דבידם היא שכדלו לגי דרא והא דנקט זו להדרהה דיכלים לנו משום דחונה דלה ממילה להה ליה כנון שמן נשמח על היל היה לאו מדי הוא לא כל היה לא ליל ביל דנקט זו להדרהה ביכלים לנו משום דחונה ללא להדרה הוא דליים ממו שני לימי לה יה לרומה ליה ועוד דלרי יעקב נות יהי דגומרים דיט של שני דמה לא לה היא להדרהה היה לה לא מדי היה להינוא ליה ועוד דלרי יעקב נות יה דגומרים דיט של שני דימה ליה א להדרהה היהלי הוא לה שדנה לה משוב לה רעד בלא המדרה הוא למריע מאבירי האלה ביי שלן לפויך אלא מוזכה עבום נותי דרים והיה קלמר ליה לא היה לך לאלכט לגיד היה בדי הוה בברי שדנה להדרהה לא משוב ליה רעד בלא ואמריע מדירה האלה ביי שלן לפויך אלא מוזכה שנט לבי בידים וההי קלמר ליה לא היה לך לאלכט לגי היה בי הוה מערקא ליה מדיהוריה ביון שנה הוה אונור היה מורדא היה מערקא ליה איל אורות ב דיה דינא שלא בשניו. הלכך הוה ליה הוקל דממילל ולל בדים ולציו מהן. לא וזימא דהר. להלי מילחל דמיכנסי לי וציחבין לצון.

הגוזל עצים

דיין למשכון והתדרו ללוה ותייב את

הוכאי נעל ציד ממון מן הנחבע

ושילם לתובע ונימה הת הטהור נטל

שרך בידים חרקו עליה לטמאו^{נו} ודאי

להחויק דבריו וטיהר את הטמא

נטל הדיין לפירות טמאים וערכן

עם שחר פירות החיש השוחנו והוה

ליה עושה מעשה נידים ומזיק והכי

מפרש בסנהדרין בפרק אחד דיני

ממוטת (דף נג): קידש. אתר את

המשאה: מחיצת הכרם. קיימא לן היה

גדר בנחיים זה סומך זרפים לגדר

מכאן וזה סומך גפנים לגדר

מכחן בלה יחסור (בינ דף ס.):

נדול

מה שעשה עשוי וישלם מביתו הא איתמר עלה אמר רבי אילעא אמר רב

רוהוא שנטל ונתן ביד אלא הא ר' מאיר דתנן לצבוע לו ארום וצבעו שחור

שחור וצבעו ארום ר' מאיר אומר נותן לו דמי צמרו התם קא עביד בידים אלא

הא ר' מאיר דתנן "המסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו הרי זה קידש

וחייב התם נמי קא עביד בידים אלא הא ר"מ דתניא " "מחיצת הכרם שנפרצה

בית חייהם. מלמוד תורה לו: ביקור חודים וקבורה. פרכיט כאלו

מליאות הייט גמילות הסדים ומוקי לה ביקור תולים בכן גילי ונוטל

מסורת הש"ם

עם הומפות

ם) ולפיל לם: כחינים

סון, בן שהדרון נ. לב

לקמן קיו: כמרים כה:,

בנמים פדו מדר והי

ימות כנ, דורנ ב

ושרנן, ס) ודיה לשניםן,

D) ביטין מדה, ע) לכיל

הנהות הב"ח

(א) תוכי דיה טיהר וכוי

דר"מ היא דדמין וכו':

(3) באידר ומיהו קעד מעיהר את העמל כליל:

(ג) באיד והל דנצי

הכה להרגותי דריית

דדאין זכר: (7) באיד

(ה) דיד מחילת וכי

ומלין זה ממננו

גליון הש"ם

תוכי דיה פהיצת וכוי

מכח ההיא משנה ההמשכך עי לקמן דף קמו עיינ משי דיה לייל

: 32

הנהות וציונים

לן בפי אלו בציאר רף ל

ללכוד להן אומנות להתפתוס בו וחוקות

ותודות כתבי בדישא דקרא (גליון): 31 ציל דקרא (גליוק): 31 ציל בבחיין: 13 ציל תדקן עלידהן "בשאן (כחיי): 71 שייך לעיל עיב: 51 עידי הך (גארכן): 10 לחודו שה בעודים

לפניתו שם הנידסא רכה בר בר חנן וציייש מיש כל הוליון):

אן אוצי הדרת (מווד דבש): כן ציל בגרבי נרשן: רן ציל גרבי נרשן: רבוריד גרטי: ברשן בדפריד גרטי: "כלבים אחיב נאודה הכישן: כן ציל אחיריני (הבחיד אחייני)

:(2177323)

|] כיותר ברציל הדרת (מ

והדסוייו מן נוציל הנשא תחן ביד בעלי וייין

ווליק):

: (1210735

. עיב פיי רשיי מית חיי

ותורות כחיבי בר

rón

דה פנה נרס:

(bapa a77)

י) (דיים וסמרן,

() (r

đ

שנירקן,

פרק תשיעי

אחד מששים נחליו וקפרה בזהן ואינו לפי כנודו ואפילו הכי חייב: גבי זהן ואינו לפי כנודו ורבי ישמעאל ברי יוסי לפנים משורת הדין

שנשא ונהן ביד. וויכה את החייב שהיה לו משכון למליה ממנו ועול עבד כדמני כוי אבל בכוף פרק האומנים (שם וף פג) גני רבה בר רב

בית חייהם את הדרך זו גמילות הסדים ילכו

זו ביקור חולים בה זו קבורה את המעשה זה

הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין ריש

לקיש אתוי ליה רינרא לרבי אלעזר אכור

מעליא הוא אמר ליה "חזי דעלך קא סמכינא

א"ל כי סמכת עלי מאי למימרא דאי משתכח

בישא בעינא לאיחלופי לך והא את הוא

דאמרת רבי מאיר הוא "דדאין דינא דגרמי

מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לן כווחיה א"ל

לא ר' מאיר יוסבירא לן כוותיה הי רבי

מאיר אילימא רבי מאיר (ד' ל' מ' פ' סימן)

רתנן ^{סג}דן את הדין זיכה את החייב חייב

את הזכאי פימא את המהור מיהר את הממא

כמו ר' חייא דאע"ג דלא אמרה ליה הוה מחייב אי לאו משום דלא הוה צריך למילף ורב אלפס כתב דלפולם לא מחייב עד שיאמרו לו:

טיכוא את המהור. אני דאמר נהניוקין (נעין דף ע:) המעמא והמדמע והמנסך בשונג פטור הכא אית לה לחיוני אעייג דשונג

של הבירו הכא נמי חייב כדי שידקדק בדין יפה ולמ"ד נמי שמיה היוק ושונג פטור כדי שיודיטו הכא חייב דליכא למיחש להכי דאפילו טיהר את הטמא ועירט עם פירומיו ליכא למיתש שמא את"כ לא יודיענו שהן טמאים דכיון שדיין זה חכם ובעל הוראה ודאי יודיעני: את הממא מה שעשה עשוי וישלם כביתו. איא לישנ נויהר את הטמא כמום ענין אלא כשעירנו עם פירומיו כדמפרט במסקנא את הממא בשים אין האיקר את הממא ב בפי אחד דיני מנוונות (מהזרין דף עני ישט") ובפרק עד כמה (בטרות דף כתו ושם) דאם הן בעין לא מה שעשה עשרי ולא ישלם מביתו שייך נהן והא דלא מפרש הכי אלא כי מוקי לה כשנשא ונחן ביד לאו משום דמעיקרא לאו נהכי פסקינן אלא דמעיקרא לא איירי כשעירצן

חכם אלא הבעלים אבל במסקנא קאמר שהחכם בעלמו עירק ובבטרות שבא לישב וישלם מביתו בטיהר אח הטמא כשערע עם פירוחיו איירי כשעירני עם פירות מועטים ובשנהדרין שנא ליישר מה שעשה עשוי איירי כשעירנו עם פירות מרונים ונתבטלו הטומאים ברוב

דמרוייהו ליכא לאוקמי בענין אחד דפשיטא דבמקום מה שעשה עשוי שהוא טהור לא שייך ישלם מניתו ואייה למאי דבעי לאוקמי כריית היכי מחבעלים הטמאים כרוב והא ס"ל לר"מ בהנחקין (נשין דף מ:) גבי אגוזי פרך ורימורי באדן נפלו ונחפלטו אפילו שוגג לא יעלו וי"ל דשוגג כי האי שנשה ע"פ סכם לא קנים ר' מאיר א"נ המם דוקא שנחפלעו אמר הנפילה שנאסרו בחמילת הערובהן קאמר ר' מאיר דלא יעלי אבל אם נחפלעו קודם שנחערש מודה ר"מ דשרי א"נ בהך מילמא דוקא דראין דינא דגרמי אחיא כר"מ וחימה מאי בעי לאחויי מהכא דרי מאיר (א) דדאין דינא דגרמי ואמאי מוקי לה נמי כשנשא ונתן ביד בלא נשא ונתן ביד חייב אפילו לרבון דלא דייני דינא דגרמי

כיון דבאמירה בעלמה קם דינא כדמוכה בפרק אחד דיני ממוטח (מהדין דף ע. השם") דקאמר אי אמרה בצלמא טעה בדבר משנה אין חתר אלמא קם דינא היינו דקמפחד ר"עו אלא אי אמרת מוזר לימא ליה כיון דאילו הואי פרה [קמן] הוה הדרא יו השמא נמי דינך לאו דינא

ולאו כלום עכדת והתם ע"כ אתי כרכון דלר"מ דדאין דינה דגרמי אע"ג דאילו הואי קמן הוה הדר היה לו להתחייב כמו מראה דינר לשולמני דחייב אע"ג דאילו הוה קמן הוה מהדר ליה ו"ל דלטולש ההיא סוגיא כר"מ ולא דמי למראה דינר לשולמני דביון שהראהו לשולמני שוב לא היה לי להראותו לאתר אבל גבי פרה כשאתרה לי חכם זה לא היה לי למהר להאכילה לכלבים או לערבם עם פירות והיה לי לישאל עדיין לחכם אחר ומיהו קשה מטיהר (ג) הטמא אמאי מחייב חכם אפילי לר״מ במה שעירבי בעל הבית עם פירות ממא כיון דאילי לא עירט הוה הדר השתא נמי לאו כלום עבד וכן ברשא דהך דדן את הדין בפי עד כמה (מזרת דף מג) דחנן מי שאינו מומחה וראה את הנכור ונשמט על פיו הרי זה יקנר וישלם מנימו ואמאי נימא כיון דאילו לא נשמט היה מומר השמא נמי לאו כלום עבד וע"ק דע"כ סוגיא דהכא ודבטרות דלא כרב תסדא דהה משמע דאליבא דר"מ ניתא ליה בלא נשא ונחן ביד אלא כרב ששת וא"כ כיון דמה שעשה עשוי משים דאירי דטעה בשיקול הדעת כדמוקי לה רב ששת ברש סנהדרין (דף ו.) למה נתחייב הדיין לרבון במאי דענע ביה שרך הלא פלאו הכי מה שעשה עשר ועוד היכא דקם דינא למה לא יתחייב אפילו לרבון דלא דייני דינא דגרמי מ"ש מכהנים שפיגלו נמקדש דמודין חייבין"ו בן לר"מ בין לרפון אפילי בדבור השיב היוא חשיב דיוא דגרמי ווראה לפרש דכל היכא דקם דיוא אפילי בדבור חשיב כמעשה ולה כגרמהים ומחייב אפילו לרמן אבל היכה דהילו הוה קמן הוה הדר כגון מרחה דינר וכגון טופה בדבר משנה לר"מ חייב ולרמן פטור דהא ודאי גרמא" הוא מה שהאכינוים אחרי כן על פיו או מה שפירט עם פירומיו וסוגיא דסנהדרין כרבון והא דבעי הכא לאוכומי דר"מ (ג) דאין דינא דגרמי מטיהר את הטמא דייק דחייב חכם במה שעירבם בעל הביח עם פירוחיו ומחייב את הדלאי דחייב חכם אמאי דשילם זכאי אחר כך אבל טימא את הטהור וזיכה את החייב דברטרו של חכם מה שעשה עשוי חייב לשלם אפילו לרבון דלא דייני דינא דגרמי וכן בפרק עד כמה (בסרות דף כם:) דקאמר לימא חנן סתמא כר"מ משום טיהר את הטמא וחייב את הזכאי קאמר ולא משום טימא את הטהור חיכה את החייב והא דמפרש החם לשנויי מחניי כרבנן נוימא את הטהור דנגע נה שרך זיכה את החייב שהיה לו משכון ונטלו הימנו אגב אתרינא^ט מפרע להו א"נ סוגיא דהתם כרב חסדא ומפרע האמת ורישא דמי שאין מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו לאו דוקא אלא הוא פלמו שהטו וליע לרבן מיש דפטרי בשורף שטרות הפירוייו מטימה הטהור וכהנים שפיגלו דלה חשיב דינה דגרמי דמה לי הם אורם לי הפסד ע"י ששורף שטרומיו ומה לי ע"י דיפורו ול"ל דדיפור חשיב כמעשה והוי מזיק פנוף הממון בידים אבל בשורף שטר אינו טגע בנוף הממון ונירל בעלמל הוא דקלי מיניה" ואין (ד) אלא גרם בעלמל ועוד י"ל דקוגיא דהכא ודכבורות דלא כרב ששמ אלא כרב חסדא דלא הם דינא כדיטרי בעלמא ואירי כגשא ונתן ביד כדמוקי התם רב הסדא אלא דס"ד דגמי דנשא ונחן ש בעלי דינין ודחי דאיירי בנשא ונחן ביד הדיין עלמו: שאני התם דבידים עביד. מימה ודקמרי לה מאי קמרי לה וייל משום דאין הלמר משמנה מיד כשנותן בשממנים דאין קולנו הלבע מיד עד ב׳ ימים או ג׳ וגרמא בעלמא הוא ודומה למסכך גפט שאין מדק עד אחר זמן ובחרוייהו משני בידים קעפיד ומ״מ מסכך גפט לא מדק כל כך ב׳ימים או ג׳ וגרמא בעלמא הוא למסרך גפט לא מדק כל כך ב׳ידים כמו באמר לנכע לפיכך הביאה אחר כך: באחריצה ברם שנפרצה בר. אור״ח שאין (ה) משנה בשום מקום אלא כדייהה היה ות"ת דייק דאתיה כר"ת "מכח ההיה משנה דהמסכך דלעיל דפליגי החם בשיפה רי יוסי ור"ש ואמרי אין אדם אופר דבר שאין שלי וא"כ בריימא דמחינת הכרש כרי יוסי ור"ש לא אחיא אלא כח"ק דידהו דהיינו כר"מ דסחם משנה ר"מ היא וא"ח ומאן תנא דפליג אדר"מ בדינא דגרמי דרבי יוסי ור"ש לא פליני אלא משום דאין אדם אוסר דבר שאין שלי ורכון דפליני אדר"ש בדבר הגורם לממון ליכא למימר דים חילוקין כדפרישית במרונה (נפל דף מה:') וי"ל דההוא חנא דפרק המיוח (נפל דף נו:) דקתני שחטו ונחט במחנה מה שכשה עשוי פליג אר"מ דמשמע דש לפטור יותר בשורף שטרומיו מבשמטו ולמאן דראין דינא דגרמי אמר לפיל" דמגבי ביה דמי שטרא מטליא:

6

הוא מההיא טעמא דמהייב החם במודר למ"ד היות שאין ניכר לא שמיה היות כדי שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרומיו

אומר

עין מטפט

.P

בבא קמא

והך ק ברייתה מייתי נמי בפרק הלו מליחות (בימ דף ל:)

הונא" דשקלינהו לגלימייהו דהנהו

שקולאי לא מייחי לה אלא מייחי למטן

מלך בדרך טובי׳ ומפ׳ הר״י מחורליינ״ש

דלה שייך לפנים משורה הדין אלה

בדבר שהמרים חייבין וזה פעור כמו

רבי חייה דהכה ור' ישמעהל ברבי

אלי מציאות (שם דף כד: ושם כי) אמר

דעבד לפנים משולת הדין גני הא

[דאטה] דשמואל אשמחינהו להנך חמרי

כמדברה ההדרינהו למרייהו לבחר

תריפר ירמי שתא ונההיא פטרי

כ״ע וי״ל דנהנהו שקולאי לא שייך

לפנים משורת הדין כיון שעשו ט

היוק גדול נפשיעה ששיצרו לו מניח

של יין: ארול דינר לרי אלעור.

אכתי הוה לריך למינמר דאי לא הוה

לריך למיגמר לא היה מחויב כדמשמע

גני ר׳ חייה דעבד לפנים משורה

הדין והה דקהמר (מר") חד דעלך

קסמכינה הפיט לה המר הוה מחייב

סומר

יקפנים ששורת הדין שבר כדתני (רכ יוסף) והודשת להם וטי.

גר מצוה

שם א מיי מיי מהלי סררים הלכה ה סמג פשר פנו נוושיע חיימ פר

טו מפיף ו:

פבמר פרו מהלי מומ ומדק כלכה יה וכיין ביבנית ומיית בתג עביו

ב מושיב מית שי שמו

קפיף זי: שאיבר מיי פיו י ב ד מיי' פ"ו מהלבות מהדרין הלבה ד שמג

כשין עיטושייב פיית שי כה קפיף ד: גב ד. מייי גדו מהלי כלדה הלכה יו קמג

נארן רם טושיע ייד שר

לני פעיף מו:

בית הייהם, למוד לים

אימנית להתפרום ט

מוקים ומורות כמיני

נרציה לקלם ובים לון.

אחורי, הולה וכיובות

הנורם הספד לפררו ושם

מון. דשיים מבירט. זיים מבירט. זיים היינ

לקכן קדון, והרא שנמי

ונתן ביד. שעל סול המשה ממנו נידו ושרש

לכבל דין וכסיוה בחון.

קידים. לפון פן תקדם ודברים כבן מפר תנומת

הכרו וחייב לשלם ויבביה

מנן, פחידת הכרס. ששמוך לשדה הלק של

קנידו וביב ב.נ

TWT JER

דנרפי,

8777

המתריב מת

ליקוםי רש"י

יוסי כאלו מלימות (שם רף ל:) אבל

בההיא דרבה בר רב הונא אין סילוק בינו לבין מחרים ומין נרמה דבפרק

הגוזל עצים

פרק תשיעי

אומר לו גדור נפרצה אומר לו גדור נתייאש

ממנה ולא גדרה ה"ז קידש וחייב באחריותו:

מתני' מאהנותן צמר לצבע והקדיהו יורה

נותן לו דמי צמרו צבעו כאור אם השבח יתר

על היציאה נותן לו את היציאה ואם היציאה

יתירה על השבח נותן לו את השבח ° לצבוע

לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי

מאיר אומר נותן לו דמי צמרו ר' יהודה אומר

אם השבח יתר על היציאה נותו לו את היציאה

ואם היציאהיתירה על השכחנותן לואת השבח:

נכן' מאי כאור אמר ר״נ אמר רבה בר בר

חנה כלבום מאי כלבום אמר רבה בר שמואל

NOOD

בבא קמא

עם הוכפות א) לפיל נהג ב) (לפיל לה. לה: להמן קבן בימ מת: קיו: ע"ו ו: וע"ם ז. המחמים שהיו כה כהימר: או הרי זה קידש. וחין או בנול מלח כחמד 10"7 5"7 1000 ג) לקכן קכו, ד) כהו, דכלליםן, 1"001 (0 ו) וריה כין, ו) וריה שמלן, כ) ודיה למהן,

מסורת הש"ם

3"1

ומחתים וכחן יש הל"ע מן ההיתר וחד מיסור: בתובי' והקדיחו יורה. שרפמו יורה שהרמיהו יותר מדמי: נותן לו דבי צברו. והכם ליכם שמח כלל דהה נשרף לגמרי וליכח למימר הם השנה יותר: צבעו כאור. כמו כעור פגמ׳ מפרש שלבעו בשירי לבע ומזיק בכותה הוא לפיכך ידו על התחתונה דכרי הכל: ואם השבה. שהשביח הלמר יחר על היליאה של למנ: גותו דו, ללמנ את היליאה ולא שכר שלם ומקכל למרו ודמי למרו לא אמר דנימיב דלקני איהו שנחא דלמר דהה בלבע שהחנה עמו לבע וליכה שנויה דנקנייה: לצבוע לו ארום כו'. קני בשינוי לר״מ" ולח יהיב ליה אלא דמי למרו אכל לא דמי שנתו הו זה יתן שכרו משלם ויקח

ע) שמתים יד:, י) [דיים ימיכן, כן ציין מוטי כתובוה פד. לכתובה אסה משום חינא, לן נדיה רומיןן, מ) [דיה רומין], נ) יובא סד., כן) ניטין נג, ע) שם, ע) כתוסה ע. בימ קל, ל) גימין גנג (p) בדיק ב עייב. הנהות הב"ח (ל) תום׳ ל"ה לותר ולו לס ים בר מראית דם

הלמר: ר׳ יהודה אופר כו׳, דקנים ליה להמי דשינה להיות ידו על התתתונה ולא נתהני משבאא ואגרא נמי כוליה לא ישקול אלא יליאה ואם יציאה יתירה על השבח יתן לו את השבח שהשביח את הלמר ואם ירלה לחת חת שכרו כגון שהשנת יותר על השכר יתן שכרו: בכו' כפרה

גליון הש"ם

:725

תוסי דיה חייב ובוי אי קנם דוא בכויד דרקא. ק"ל הל הנרייתל מוקמינן כר"מ ור"מ הז ספר²ו מדמן קכש שונג שמו מוד וז"כ י"ל דספר שמו מוד וז"כ י"ל דספר כמיק דרפיזי דמקיים כלוים לז היי החורייהה וססית דמסקר גפט ייל ממיד דסרי חיש׳ למ 13 'EVD התרתו קוביהם בהריל דשמשכך (למה) (שלא) כהל דמויילם משמע לף נסמו איר קסי מל וסיט מרומים פה משימ חוקי דייה מהלת מש

הנהות מהר"ב רגשבורג אן רשיי דיה הרי זה

כר"מ מלקנים גם כסינג:

רש וכו' ומאתים וכאך כרי. כיין לש" תוםי מולין דף לנו מ"כ

דייה לל מנלה ובשמו דף קמב מית מוק׳ ליה שנפלה ודוק היטכו

הנהות וציונים

ל] ציל דאין (כתיי): ג הבהרים וביב ב עיא בחוםי דיה אוכרו העתיכ לשון הוגסי דחשרינן ליה שיביא: 2] ציל אוסר לו וכיה בתוסי ביב שם): 7] ציל אבוה דשבוא? (מצור רבש) בתוכפות ק] ציל (רשייש) והבאהים כניה בתוכסותיון ו] נדביל :(0"7#3) 110120 i] لا بط :(0"782) דאודייתא (באה"ם): [1] יש להוסיף שפיר רית (באהימ): ען כי מהיניש וזיל בקצוה הריי בא לזרש ההיבות אם הסכח יתר על הברצאה נכציין תחלה אם השבח ומסי ווציתר על שיר כנים קרי סכח ואתיכ מציין יתר על ואתיכ מניין **DETER 1521 DETER** 12TH 1121 לבתוק התוסי ואיצ לכתוק מיכוח יתר על היציאה שמחק ההרשיל. הצחק . נרכאנת (נלידן): ין עיין בהגהות הרארים וגליתו

-f75

אוכור לו נדור. פי לנעל הכרס דהוא המזיק דד׳ אמות שאמרו נדור. שלא יוסיף התנואה אחד ממאחים בעוד המחינה פרוצה להרחיק הוא בשביל עבודת הכרס כדתון בלא יחפור (כינ ותאסר: נתייאש ולא גדרה. ובתוך כך הוליא הורע אחד מן

קף ט. ושם) לא ינוע אדם אילן סמוך לשדה חבירו אא״כ הרחיק ממנו ד׳ אמות אתד גפנים ואחד כל אילן ותפרש בגמ׳ ד׳ אמות שחמרו כנגד עבודת הכרס וחפילי ר׳

יוסי דחמר התס" על הניזק להרחיק את עלמו הא א"ר אשי המס מודה ר"י בגירי דיליה והכא גירי דבעל כרם הם דחשדינן ליה שלא" יביא מתרישמו בשדה חבירו לפיכך לריך לעשות כותל או להרחיק ארבע אמות והה דנקט אומרקיי לו גדור ולה נקט חייב לגדור נראה לריי לפי שלריך להתרות ט ואם לא התרו ט לגדור אין חייב באתריותו ולהכי נקט נמי מרי זימני נפרנה מימר לו גדור דמף פעם שנית דנפרצה צריך להתרות ם ואם לא התרו ש לגדור אין חייב כאחריותו שאין סטר להיות תייב לגדור כל שעה שנפרצה ונפרצה פעם

שלישית מספקה לר"י הם לריך להחרות צו בכל פעם או שמה סגי בתרי זימני ור"ת מפרש דלהכי נקט תרי זימני לחשמועינן שהם יש מוספת מחחים בין מה שהוסיף כשנפרלה רחשונה ובין מה שהוסיף כשנפרנה שניה דחין מנטרפין לחסור דקמה קמה בטלה ודוקה כשיש הפסק בינחיים אכל בעלמא כלאים נאסרין במאמים אולא אמריט כל פורחא כשהוא גדל מהגטל והא דאמר צפי בחרא דע"ו (דף בג ובס") המערה יין נסך מחצית לצור אפילו כל היום כולי קמא

קמא בטל מפרש ר"ח בדפסיק פסוקי אבל אם מערה בלא הפסק אסור מידי דהוה אכלאים הנאסרין בנוספח מאחים לפי שגדל בלא הפסק והה דממר בבמה פשה (בנה דף פה: ושם") שמומל" עביד לבנחיה מקוומות ביומי ניסן כו׳ שמה ירט הטעפים על הווהלים היינו שמה ירטה בלא הפסק וכן בפרק הטדר מן הירק (מדים דף מו) גמי בצל שעקרו בשביעית ונטעו בשמינית ורטי גידוליו על עיקרו מותר ולא אמריען קמא קמא בטיל לפי שגדל בלא הפסק ורבי יומט גופיה דקאמר בפרק בתרא דע"ו (דף עג ושם) ראשון בטל אית ליה התם בדרים דגידולי היחר מעלק את האיסור ור"י כן רביט מאיר פירש בחוספחאס בגירים דבלים וכלאים וגבי טעפין דווסחן בכך ליגדל מטט מטט לא בטיל קמא קמא כמו ביין נסך דהחם לא שייך למימר הכי אבל קשה דאמר בפ׳ הערל (יבווח דף פנ: ושם"ו) נחן סאה ונטל סאה עד רוט וברוט מיהא מיפסל ולא אמר קמא קמא בטיל וי"ל דהתם במי פירות איירי דהתמירו טפי וא"ית אי במי פירות איירי היכי מדמה לה לתרומה דרפו דמי פירות דפסולין" דאורייתה כדממטע בפרק כיסוי הדם (שלין דף פד. שם) מדכחיב מים יתירא והיאך יהיו כשרים במחלה על מחלה דאוריימא וי"ל בדומק דאע"ג דמיפסלי מדאוריימא ממצה על ממצה כשרים להטביל בהם מחטיו וציגוריום דאין צריכין ארבעים סאה מדאורייתא אלא מדרבון" ומיהו אכחי קשה מהא דמסיק רב דימי בפרק שלישי דבכורות (דף כב ושש") גני הלוקה ליר מעם הארן משיקו במים והוא טהור אי רו<u>מא</u> מיא נינהו סלקא להו השקה ואי רוצא איר נינהו לא צעי השקה דמים בטלים צאר ומסיק לא שני אלא לטכל ט פיתו אכל לקדירה לא דמצא מין את מיט וניעור אלמא התם אפייג שהיו כבר מפטלות תותרות וניעור בתוך הקדירה וכל שכן דלא אמריע קמא קמא בטיל וי"ל דהחם חומרא הוא שהחמירו גבי טומאה דאע"ג דפסיק פסוקי לא בטלה ואע"ג דככמה דברים איסור חמור מטומאה" כדאמרינן בפרק כיסוי הדם (חאין דף פו: ושם) אם אמרו קפק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להמיר התם החמירו הכמים בטומאה יותר ואין ראיה משמעתה בתרייתא דנדה (דף 20: האס) דמחלק גבי דם הביקה בין פקה ללה פקה דשלני דם תביקה דרבון ויש להקל בו יותר ומהא דאמר בפי כיסוי הדם (מולין דף פו. המילי) ובפרק המערובת (ומדס דף פו: השיט) גבי הא דמנן דם שנמערב במים אם יש (6) מרחיה דם בי כשר וקחמר נגמי לה שני חלה כשנפלי מים לחוך דם הכל דם שנחערב במים רחשון בטל החם כלה שיניה שפירי ח אתי שפיר דהתם גבי דם הייט טעמא דכיון שנדמה שוב אין נראה שכן הוא הדין בכל דבר הקרב ואפילו למ״ד" אין דימוי בבעלי חיים בשמוטרן יש דימוי וכן מוכה בפרק כיסוי הדם (מולק דף פו: ושם) דטעמל משום דימוי הוא דמסיק בתר הכי ולענין כיסוי אין צו דימוי דלין דיתוי אלל מצוח מכלל דלענין דם הוי טעמה משום דיתוי ואין להקשוח מהה דהמר בפרק נוטל (שנו דף קטב) סאה תרומה שנפלה למאה של חולין ולא הספיק להטלותה עד שנפלה אחרת לא תעלה ולא אמריט ראשון בטל אע"ג דנפל ע"י הפסק דהתם לריך להרים ובענין אמר אין ק׳ קאה שנפלה בהן מחירין ולא שייך התם ראשון ראשון בעל: נרויאש כמנה ודא גדרה. דוקא נחייאש אבל אם לא נמייאש ועוסק כל שעה לגדור אע"ע שהוסיף מאמים מוחר כדחנן ממסי כלאים (פיה מיז) הרואה ירק נחוך כרמו ואמר כשאגיע שם אלקטט נטתר לכשאחוור שם אלקטט והוסיף מאמים אסור אלמא כשהוא מחור אחר לקיטמו כל שעה אפילו הוסיף מאמים מומר וטעמא ייל משום דכתיב לא חורע כרמך משמע וריעה דניחא ליה: היירב באחריותו. אעייג דהחק שאין ניכר לא שמיה החק^ם נראה לריי דהא חשיב היזק ניכר שהרי ניכר שהוא כלאים כשרואה הגפנים בשדה אבל מטמא טהרות חבירו אע"ים שרואין השרך על הטהרות לא חשיב הייק ניכר דמי יודע אם הוכשרו אבל אין לימר הכא נמי הוי היוק שאין ניכר וקנסוהו כמו במטמא שלא יהא כל אחד הולך ומטמא טהרומיו של סבירו" דהכא ליכא למיחש ביון שבעל כרם נמי מפסיד ועוד אי קנס הוא במזיד דוקא היה לי להתחייב: 📩 השבה יתר עד היציאה. מפרש בירושלמי מהו השנה יתר על היניאה בר נש דיהיב לתבריה חמש מנוי למר וחמש מנוי סממנין ועשרה מנוי אגרא ואמר ליה דל לבעיה סומקי ואול ולבעיה אוכם א"ל אילו לבעתיה סומקא הוה שוה עשרים וחמש מנוי השמא דלבעתיה אוכם לית הוא שי אלא כשרים מנוי את אבדת דידך ואנת לה הבדנה דידי עד כאן לשון הירושלמי בפירקה והור"י דהכים פיי דרבי יהודה לפי הירושלמי הם השנה שהושנת הלמר יותר על ט"ו מנים והיתר על ט"ו ואו מנים קרי שנח יתר על הולחה והולחה קרי עשרה מנים של שכר הלבע שמוליח הלבע וטורת ויהיה בשכרו יי מנים דהשתה אם השבח על ע"ו מנים יותר מיי מנים שהם יציאה נותן לו היציאה דהיינו יי מנים ולא יתן לו יותר ואם היניאה יתירה על השנת שלא הושנת על ע"יו מנים אלא די או הי יתן עי השנת מה שהושנת על ע"ו ואין עתן עי כל י מנים שהתנה עמו דא"ל את אפסדת דידך ואנא לא אפסדנא דידי ויש ליתן טעם לדברי הירושלמי למה לא יהיה כאן הדין כמו " בטטע שלא ברשות דננשה כאן כאינו כן התנה עמו א"י קוסא הוא משום דשינה ממה שניה ני ומיהו אם השנח יתר פל היציאה דתנן גרי לנע כפור לא היי פירוש כי ההיא דירושלמי כי איך יהיה השבח של לבע כעור יותר משבח של לבע גמור וגבי כסא כעור דגמרא אפשר ודאי שיהא טוב מן הנאה כגון שהנאה אין חוק כמו הכטור ע"י כך דמי הכטור יחירה על הנאה ואין לשון ירושלמי משמע כפי ר"י שהרי משמע שבא לפרש מהו אם השבח יתר על היניאה ולדברי ר"י הוא מפרש היניאה יחירה על השבח והר"ר אלחנן פיי בע"א ולא מנאחי כחוביי:

שנ א ב מדי סדי מכל שררות הלבה ד ועיין השנות ומו"מ קתג עשי פט טוביע מית פי בו :1 9720

הנהות הגר"א

(א) הוס' דיה אם כוי מיז סנים קרי שבח (יתר על העצאה) זמית ותן שאקו רשינו:

------ליקוםי רש"י

אוכר לו למל המה הדור ממה שלמ ימשרת נסניך לת תנולה השדה משום כלחים לפי שממך בעל השדה מת ורעיו שמוך לגדר כדמען בפרק שר (דף ט.) סיה גדר נינמים זה סומך לנדר מכמן מם מילנותיו חה לגדר מה ורעיו סיתך מכאן וכשלין שם גלל חנו נפי שני לא יניע אדש אינ סמוך לשדה מנידו שלייכ הרמיה ממנו ד' ממוח בדי כנודת הכרש דנהכי הר כלמים. נשרצה אומר ור, קידים. לם הוביף **فد**דור. .15 stapp מלתים ליבוא דקרא נקט (דנרים כב) כן מוקדם נסים בגן. באתרינתו, וחייב להכור TLCS 6773 מטאמו של מנירו ובטווות נחקלהל כלכע מעותו לציל צט. . בותן דר דבי במרי. כדמעיקלא ואע"ל דמהשהא שר טעי לנרבים נתר מדום ולביל זה.ן. נדמים שלמר לק נמכר בשוק דקנייה מוש לשלם כשמת הגדלה ובים מחון. דעי למר לק כעו שמשר לו דקריה בביטי ונחמיל מכות ובים קיון נותו לו לבב וה דתר לתר לם כנחחינה אם ירנה דשנירא ליה לריים כל מדעם כעליו 20505 מקרא גולן וקנאו בביטי וכדמסרש בגבא קמא כהנחל עלים ונועל הלמר נענתו thes prot מעולה עכשיו בדמים ודיי JUNE DIST. 19 J.J. לם כן תמייני מולא ה ניאה שוה הדלא לי מן השוק אלא מהויד לו אח כמות שהוא נכיע -----וידו על התסמונה ובית דיום לייכ מולה זה משמבד בשינויו מלה ידו על המחהונה וצבידה זהה הן, אם השבח, נהגנים הותר יתר על הידיפה שקולים לכע זה בחשתנה תנים ושלר מרמו כשלר שליך יום ובים שבן. שריך יום ובים שבן. שרין שבן. הלמר לת בינילה וצמות ונה שנן. היציאה, ולא מה שרשר מקמנות דהר טפי וכיה שון. סמניס וענים ושכר פעולה כשריר יום ולה שכר שלם כמו

בכתנה עמו ודי כבו.

כגון דאנסוה עכו״ם ואמרי ליה אחויי ארעתיה ואחוי ההוא בהדייהו ההוא גברא דאחוי אכריא דחמי דבי ריש גלותא אתא לקמיה דרב נחמן חייביה רב נחמן לשלומי יתיב רב יוסף אחוריה דרב הונא בר חייא ויתיב רב הונא בר חייא קמיה דרב נחמן א"ל רב הונא בר חייא לרב נהמו<u>רינא או קנסא</u> א"ל מתניתין היא רתנן אם מרמת הגולן חייב להעמיד לו שדה (י) ואוקימנא דאחוי אחוויי בתר דנפק א"ל רב יוסף לרב הונא בר חייא מאי נפקא לך מיניה

לא משתבש ומאן דתני מציקין לא משתבש מאן דתני מציקין לא משתבש דכתיב - במצור ובמצוק ומאן דתני מסיקין לא משתבש דכתיב יירש הצלצל ומתרגמינן יחסניניה סקאה: אם מחמת הגזלן חייבן היכי דמי אילימא דאנסוה לארעא דידיה ולא אנסוה כולי ארעתא הא מרישא שמעת מינה אם מכת מרינה היא כו' אי לא לא לא צריכא ראחוי אחווייןלישנא אחרינא הב״ע

0.24 ליקומי רש"י שלקות ודורמקנין. מעשב שקורין מקדלשייש מעייו כך רמיתי בסירוש ביק של רביתי למק ביר יהודה אבל כלך פירש פרוניש וכן שמעמי אני כאן ונכה קמל פרונים כלו וכים קמל פרונים רום מכרה ובישין בין. בי 18787 122 עבדים, שעדי קודס (FTS .TE ETT).

פירום בופין (פליתפן) (רשרי יומל דף פל ע"ל ועיין ערוך ערך דרענקן): אדרושיייים מלוח פלי שיח פירום :(7 3 3 76)

------לעזי רט"י מרושים, גיל מרוניש.

ברק לך איבר: ורפרה בה, כון נ) כָּל עֵצָד ופָר ארנותר יירט הצקצל: ותרה שג מנו

מערים אני יי אלהיקם: ורקרא בה, בה) ב) ואכלה פרי בבוד בשר ביוד ובנתיד אשר נתן לד ד אלתיד בקצור ובקצוק אישר

תרה אר הינים א) כי לי בני ישראל עברים עברי הם אשר הלצאתי אותם מארין

נמי להביא כרוב ובוי. פיין ינכנות דף קו ע"ל תודיה לין נו: ריטיי דיה הורמפקנין. מיון בברכות לנו עדה ברשיי ד"ה דודתסקרן: -----

גליון הש"ם

(ל) נפי סדה אחר ואוקימכא: (כ) תובי ד"ה לל נריכל וכו' לבורל קרקע כל"ל והימה לו נממק: (ב) באיד ומין להקסום לפי בידסא זו:

הנהות הכ"ח

להביא ברוב ודורמסקנין לחולה. שכרוהו בשביל המולה יותר יהורמסקנין. פרושים לשון מורי לשון אתר אדרופייש ועשב הוא או ומוסמא דרית פיו היון, 3) ציין חוהי ביכ ז: דיה לפי שבח, ג) [תוספתה דנ"מ כי יה סידנן, ד) (מוספה׳ שם פרו הרון, ה) (מוספתל 6"YD 05 d?""C1. ו) ומוסממל דבימ פים כיען, ז) נית י. עו, ם) [לקמן דף קיו:]. ע) לציל צבוד א, י) קיו 215

מכורת הס"ס סם הוכפות

> תייר. מרחה להם הדרך: אף לשי נששות. שטשות הדרך ממדנר מפקיד בתקום לתר כיולל מה: (רשאים החמרים להתנות קכנת נפטות היל: ולא ישנו במנהג החמרים, שלם נהגו לתייר למי ממון או ייו לפי נפשות עושין: בכומיא. נפשיעה: אין שובעין דו. שמא לא יקת החמור והם לא המנו אלא כדי שיקת התמור ויהיה מוסר נפשו לשמור עמהן בלילות מן החיות וליסטיס: קא בנמר ליה. ולפילו אם יאמר האחד אני יכול לשמור יפה אכל שנים איני יכול לשמור: כמיא. דאמרי ליה לא כ"ש דהשתא מסרת נפטך עפי: מחשבין לפי משוי, מס השליך זה מאה ליטרין זהב ישליך זה מאה ליטרין ברול: בניסן, שגדל הנהר מהפשרת שלגים ומן הגשמים מרחקים חד אשלא מלא חבל משפת הנהר לתוך המים ובחשרי שהמים חסרים והספינה גוששת ללל שפת הנהר רגילים להתרחק לתוך עומק המים תרי אשלי: יאוד היאך בניכן לככום תשרי. נאמנע המים וממוך שהנהר גדול וחזק נעונעה: הציל דאמצע. כל חחד מכיר חת שנו וטטל: אי שיבודים. בעלים להליל לה אייאוש ואפר התר לעלמו גולן הוא: הכא בשותף. וכין יכולים להציל ובין אין יכולין להציל: ובגון זה. במקום מיטר ממון: שותף חולק. ואפי לא ירלה הנירו: אבר פדיג ומעכב מלקו" את מה שהליל: לא אמר לא פליג. ושפיר ענד דמסר נפשי׳ אעיסקא דתרוייהו הואיל והוא שותף עמו אורחיה למטרח אכולה עיסקה: בשועה. שהיה שכיר לבעלי ספינה ק וכשאין יכולין להליל:^א הדר ביה. חכי מהפקירמ: רב אשי אומר. לעולם באיניש דעלמא וכגון דיכולין להציל ע"י הדחק: "אמר לעצמי. ושמעו בעלים ושחקו ולה מקרו עלמן אסא דעתייהו וגלו דאייאוש ולא בעו ממקר נפשייהו ומיהו היכא דיכולין להליל להדיא אפילי שמעו ושחקו לה קני דמסתמה לה הייהוש: מרגני' ונמלוה משיקין. אנסין גולוה מן הגולן: מכת מדינה היא. דאנסוה ^מ ארעמא דאמריני ודהאיך: ואם מחמת הגולן. מפרש מנתרל: נכו׳ צלצל. ארנה גולן הוא שאוכל מנומות כל מדס: דאחוי אחויי. שלח גולה הוא עלמו אלא שמע מדיח המלך שמנקשין לגזול שדום והרמה להם טלו קרקע זו של פלוני:

בבא קמא

הנאכל בשלקות קדירה: לשורשה. לנוזוה ונתפשרו עמהן בממון:

י להביא כרוב ודורמסקנין לחולה והלך ומצאו שמת או שהבריא נותן לו שכרו משלם א"ל מי רמי התם עביד שליח שליחותיה הכא לא עביד שליח שליחותיה: ת׳ר ״ ״ שיירא שהיתה מהלכת במדבר ועמד עליה גיים למורפהי מחשבין לפי ממון ואין מחשבין לפי נפשות ואם שכרו תייר ההולך לפניהם מחשבין אף לפי נפשות ולא ישנו ממנהג החמרין "רשאין ההמרין להתנות שכל מי שיאבר לו המורו יעמיריו לו המור אחר בכוסיא אין מעמידין שלא בכוסיא מעמידין לו ואם אמר תנו לי ואני אשמורף אין שומעין לו פשימא לא צריכא הראית ליה המרא אחרינא מהו דתימא הא קא מינטר ליה קמ"ל שאני נטירותא דחר מנטירותא דביי תרי: ת"ר "יספינה שהיתה מהלכת בים עמר עליה נחשול למובעה והקילו ממשאה מחשבין לפי משאוי ואין מחשבין לפי ממון ולא ישנו ממנהג הספנים "יורשאין הספנים להתנות שכל מי שאבדה לו ספינה יעמידיו לו ספינה אחרת "אבדה לו בכוסיא אין מעמידין שלא בכוסיא מעמידין לו ואי פירש למקום שאין הספינות הולכין אין מעמידין פשיטא זלא צריכא דבניסן מרחקי חד אשלא ובתשרי מרחקי תרי אשלי וקא אזיל ביומי ניסן למקום תשרי מהו דתימא רוושיה נקים ואזיל קמ"ל ת"ר י שיירא שהיתה מהלכת במדבר ועמד גיים ומרפה ועמד אחר מהן והציל הציל לאמצע ואם אמר אני אציל לעצמי הציל לעצמו היכי רמי אי דיכוליי להציל אפילו סיפא נמי לאמצע ואי דלא יכוליז להציל אפילו רישא נמי לעצמו אמר רמי בר המא הכא יבשותפין עסקינן וכגון זה שותף הולק שלא לדעת הבירו אמר פליג לא אמר לא פליג רבא אמר הכא "בפועליןי עסקינן וכרב "דאמר רב "פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום וכמה רלא הדר ביה כברשותיה דבעל הבית דמי וכי הדר ביה מעמא אחרינא הוא דכתיב ״כי לי בני ישראל עבדים" ולא עבדים לעבדים רב אשי אמר כשיכולם להציל ע"י הרח<u>ק גלי</u> דעתיה לעצמו לא גלי דעתיה לאמצע כתוני "הגחל שדה מחבירו ונמלוה מסיקין אם מכת מרינה היא אומר לו הרי שלך לפניך יי א<u>ם מ</u>חמת הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר: גמ' אמר רב נחמן בר יצחק מאן דתני מסיקין

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

פרק עשירי

משום דינה דגרמי כדמשמע לקמן" בשמעמין דקאמר זיל לגביה רי שמעון כן אליקים ור׳ אלעזר כן פדת דדחין דינה דגרמי וחייבוהו ממתניתין ואם מחמת הגולן חייב להעמיד לי שדה אחר וחימה לרשב"א דלעיל נהגחל קמה (דף ק. ושם) לה משכחת דר"מ דאין דינא דגרמי אלא פרייתה דמחילת הכרם שנפרנה דלה שמעינן דאתא כר״מ אלא מכח ההיא משנה דהמסכך ואמאי לא מייתי החם ממחני דהכא דמחייבינן בדינה דגרמי והומר ר"י דלה ניהה ליה לאמויי ממחממין דהכא דלא קמני נה נהדית דחתוי אלא מיתורה דמתני מוקי לה הכי: 163

לגזול (ג) לו קרקע והראה להם זה קרקע פלוני אמת הוא כמו שפי דאפיט בענין זה מחייבים ליה אע"ג שאיט כרור שיטליה שלא אמרו מחילה הראה לנו ונגזול אלא מעלמו הראה להם דהא ה"נ אמר לקמן (קינ) ואם הראה מעלמו כמו שנשא ונתן דמי וי"ם דגרם הכא כגון שאנסוהו עכו״ם ואמי מכעה ומתוי נמי הה בהדייהו ומין להקשות (ג) לפ"ו מדחמר לקמן נחנס פעור דהמם מנפוהו להראות קרקטומיו של פלוני אבל הכא דאנסוהו להראות שלו חייב שלא היה לו להראות אותה שגול שאין שלו: לא צריכא דאחוי אחויי. ומייכ

הא מרישא שמצי מינה, חימה דבכמה מקומות איכא הכי שטופל דבריו וי"ל דדייק מדה"ל למיחני ואם לאו חייב מדקתני ואם מחמח הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר משמע דמילחה באפיי נפשה היא: לא גריכא דאהוי אחויי. פי׳ נקונט׳ שמע מניח המלך שהיו רולין

יהסנינה סקאה. פי נקוי ארנה כמו נומעלה אתן הסקאין דבתענית (דף ו.) שהות מין מרפה ואין נראה לר״ת דלשון ירושה ואחקנתא משמע דאנגי אדם איירי ונטלוה מסיקין נמי איירי בבני אדם ונרמה שהחויב קרי מקמה שעולין ומכסין את הארך כדכתיב (שמות י) והנה לו כמה את עין הארך ועל שם כך נקרא לללל שמכסה כל הארך כלל כמו הה ארך לללל כנפים (ישניה יה) ר"ת ונרמה דירושה שייכה שפיר בעופות וחיות כמו וירשוה קחת וקפוד (שם לד):

ביניהב. פירוש רשחים להסיע ממון אס ככר עשו מנאי קודם כמו ורשמין בני העיר להסיע על קלמן :(:D q7) 3"37

ממה שהיה ראוי לשוכרו דהכי משמע לשון טמן לו

שכרו משלם ול"ל דמיירי כגון דליכה למימר משטה הני קד" שהוה

רעג ספי טו: ת מושים שם שפקי

דג א ב מיי פייכ מהלי

גר מצוה לפדה הל יה סמג

מושרע מיים ערי שעל שכרי

13

כנ פ מיי שם הלינ

ניש"ע שה שער ד:

הנהות וציונים

(b) ספרים ישנים נעסיד.

דשיש מניה יעמידו [3] גיי תייח תנו לי חאני לוקח (גליון) ציל ואיני

וכנראה שנירסה התורה

זיים כנכי היחה ואני

יוקה כגירפה רפוייי וכחיי הגיה ואיניין:

ובש המר): 7] ציל ייבובין (רשיש, וכיה

בכתיי וכרשיין: 6] ציל

בכתיין: ז] ציל בפועל (רשיש, וכיה בכתיין: (רשיש, וכיה ציא ציש

קיווטין כב עיב ושם איתא עבדי הם ולא

עבדים כרי וגליהן: מן ציל כשיבוליק ורשיש, וכיה בנחיי

לניים (דבש המר) שכיה

בדשי סביין ובישיש בשם ושיי ין נדציל הלקו (באהיה, דבש תמר, וכיה ברשי

שברייף): ל] ציל לבצלי

שיירא (הגהות מאיי על דטיי סברידף) וכיה במים הלי גזילה ואבירה

כ ה"י, ועים בהערה: פריב ז, , , ... (] בדפריי הדיא, ברסיי

שברי-ף וכסאין יבולין להציל אבר הדרי בי

חכי כין הפקרא מן הוא

המשך דיבוד הקודם ולא

דיבור חדש (באהים, שוגר אין כגמי התיבות

אמר לעצמייז: כן ביל

דאנגו (ביס): D] ציל

הנה כסה וכרי (במרבר

· ****

(23

רשיים (גליון)

וברסיי): וברשיי): ע] בדפויר נוסף ניים לפי, ועיל

בואין (רשיש, וכיה

גן ציל בנסידתא דתר

והביה ואינין:

הגוזל ומאכיל

שים. אי דינא. הוא שמסור ישלם: גברינן. מהאי מעשה דרב נחמן לאן משום דקנם הוא. והא דמעיקרא לא גזרו על זה כמו קדא במי שין מא לשאר גרמי דנוקין דעלמא: ואי קנשא. הוא דקנטיה רב נחמן משום דרגיל היה בכך לא גמרינן מיניה: המכמא. טהרותיו של מועט איכא למימר דמעשה אירע במטמא ובמנסך לכך גורו חבירו או מנסך יינו של חבירו לע"ו דאע"ג דקמיה מנח ואין הזיקו עליהם בשעת מעשה: כיון שנשל בידי ניובדי כוכבים אין מרחבים

גמרי׳ מדמע ממנקך: הבדבוע. ערב חולין בתרומה דהפחית דמי החולין דלה מזו מהשתה הלה להמכר לכהנים: להשפר מרובה, מטמא מרומה הפקד מרונה הוא דתו לא הדה להכילה מדמע הפקד מועט הוא דהא מודק לכהנים בדמי מרומה: אף המנסך [כר] לא חזרו א. גמרינן מנסך אע״ג דהפסידו מרונה ממדמע ומטמל דהפסידן מועט לנדי מנסך: זרק הין. כשנת: עקירה צורך הנחה. זכיון זכין עקירה להנחה קרע נמלא מעשה שנח ומעשה (ה) פקירה מזין כחמד ולח ממרינן משעת עקירה חייב ממון ומתחייב בנפשו לה הוי עד שעח הנחת חך והכא נמי הגנהת יין טרך ניסוך הוא והשלומין וחיוב מיתה דע"ז כחין כחסד: לבי אביוני. מקוס: נשא ונתן ביד חייב. דהליל עלמו בממון חכרו: מיצמו, כלא מונס: דרי ואפמי. שמי^{שו} והולך עמט לנים המלך: הים. דאם נשא ונתן כיד מייכ: היכא דלא אוקפינהו. השובדי כוכבים על המתון מעיקרא ע"י האתם אלא הלך תטל ונמנו להם אבל הכא דאוקמינהו על היין קלייה ואההיא שעתא פטור כי אמטי מו דידהו ממטי: פקיינ, קשר: חייב, ואע"ג דקאי עכו"ם ע"ג הממון הואיל ונשה ונתן פיד מייכ: בתרי ציברי נהרא. עכו"ס מלד זה והעמיר מלד זה דאי לא יהציה נהליה לא מאי אנס למשקליה: שותא. מכמורת לדגים או לתיות: לקוציה. לנואריה שפר מפרקמו: תוא. חיה והוה שור הפר כדמתרגס (דבים יד) תוחי וזמר מורכלה מור שור כלה יער: אין כרחכין עליו. ושפיר עבדת דקטלתיה: מסיים מתיבתא דיומא לרכנן. היה מחור ושונה להם מה שדרש רצי יותנן אותו היום לפי שר"ל תכם גדול היה ולחחר ששמטו כולן מפי הרב תוול ומכוונה נידס: בדרא קמא. שנע שורות תלמידים יושנים לפניו זו לפנים מזו: ביפתרקי. תפי"ד בלפו: משרחי גביניה. נטת עיניו גדולים ומכסין עיניו: פרימא

ניכר משלם י: לא חזרו לא. היינו יו שפתיה. נהרעה שפתו על ידי מכה:

פרק עשירי

אי דינא אי קנסא א״ל אי דינא גמרינן מיניה אי קנסא לא גמרינן מיניה ומנא תימרא דמקנסא לא גמרינן דתניא לבראשונה היו אומרים *המצמא והמנסך חזרו לומר אף המרמע חזרו אין לא חזרו לא מאי מעמא לאו = משום דקנסא הוא וקנסא לא גמרינן מיניה לא מעיקרא סברי "להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו ולבסוף סברי להפסד מועם נמי חששו איני והא תני אבוה דרבי אבין ייבראשונה היו אומרים המממא והמדמע הזרו לומר אף המנסך הזרו אין לא הזרו לא מאי מעמא לאו משום דלא גמרינן

מקנמא לא מעיקרא סברי כרבי אבין ולבסוף סברי כרבי ירמיה מעיקרא סברי כרבי אבין "דאמר רבי אבין יזרק חץ מתחילת ארבע ולבסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פמור שהרי עקירה צורך הנחה היא ומתחייב בנפשו ולבסוף סברי כר' ירמיה יי דא"ר ירמיה משעת הגבהה קנייה איחייב ליה ממון מתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך רב הונא בר יהודה איקלע לבי אביוני אתא לקמיה דרבא א״ל כלום מעשה בא לידך א״ל ישראל שאנסוהו עובדי כוכבים והראה ממון חבירו בא לידי וחייבתיו א"ל אהדר עובדא למריה רתניא ישראל שאנסוהו עובדי כוכבים והראה ממון הבירו פמור ואם נמל ונתן ביד חייב. אמר רבה יו האם הראה מעצמו כנשא ונתן ביד דמי ההוא גברא דאנסוהו עובדי כוכבים ואחוי אחמרא דרב מרי בריה דרב פנחס בריה דרב הסרא א"ל דרי ואכטי בהרן דרא ואמטי בהדייהו אתא לקמיה דרב אשי פטריניה א"ל רבנן לרב אשי והתניא אם נשא ונתן ביד חייב א"ל הני מילי היכא דלא אולמיה עילויה מעיקרא יאבל היכא דאוקמיה עילויה מעיקרא מיקלי קלייה איתיביה הנבחה. פית שחנ רבי אבהו לרב אשי אמר לו אנם הושיני לי פקיע עמיר זה או אשכול עובים זה והושים לו חייביו הכא במאי עסקינן ייכגון דקאי כתרי עברי נהרא • דיקא נמי סמן ויידרי ליו. נמי דקתני הושיט ולא תני תן ש"מ: ההוא שותא דהוו מנצו עלה בי תרי האי אמר רידי הוא והאי אמר דידי הוא אזל חר מנייהו ומסרה לפרהגנא רמלכא אמר אביי יכול לומר אנא כי מסרי דידי מסרי א"ל רבא וכל כמיניה אלא אמר רבא ימשמתינן ליה עד דמייתי ליה וקאי בדינא ההוא גברא דהוה בעי אחוויי אתיבנא דתבריה אתא לקמיה דרב א״ל לא תחוי ולא תחוי א״ל מחוינא ומחוינא יתיב רב כהנא קמיה ררב שממיה "לקועיה מיניה קרי רב עילויה א בניך עולפו שכבו בראש כל חוצות כתוא מכמר מה תוא זה כיון שנפל במכמר אין מרחמין עליו אף ממון של ישראל כיון שנפל ביד עובדי כוכבים אין מרחמין עליו א"ל רביי כהנא עד האידנא הוו פרסאייי דלא קפדי אשפיכות דמים והשתא איכא יוונאייו דקפדו אשפיבות דמים ואמרי "מרדין מרדין קום סק לארעא תוק נישוט מפיי שוא רישראל וקביל עלך דלא תקשי לרבי יוחנן שבע שנין אזיל אשכחיה לריש לקיש דיתיב וקא מסיים מתיבתא דיומא לרבגן אמר להו ריש לקיש היכא אמרו ליה אמאי אמר להו האי קושיא והאי קושיא והאי פירוקא והאי פירוקא אמרו ליה לריש לקיש אזל ריש לקיש א"ל לרבי יוחנן ארי עלה מבבל לעיין מר במתיבתא דלמחר למהר אותבוה בדרא קמא קמיה דר' יוחגן אמר שמעתתא ולא אקשי שמעתתא ולא אקשי אנחתיה אחורי שבע דרי עד

על זה למאי דלא מסיק אדעתיה השתא טעמא דהפסד עליו. כטמר שפיר מיקרי מסור שדבר ברור הוא שיקחו ק מאמר שהרמהו: השתא יווני נינהו כיי. קשה לר"י דנפ"ב דגיטין (דף טו: ושס יו. דייה הא) ממר רבה בר בר או כנוולך או בנוולא דכר עשו ופריך למימרא דרומאי מעלי מפרסאי אלמא משמע שאז עדיין היו פרקיים היה אתר מעשה שבכאן ואור"י שהשרים והפקידים היו משתנים והיו פעמים מפרקיים ופעמים מיותים:

בבא קמא קיז.

חנה חלש על לגביה כו׳ אמר רחמנא קח ה ביי שם אלי נככל ולכאורה משמע שאותו מעשה הבשמא. שהרוחי של דילכון

מוסיים ספיי ניסייכ פס ספר יי ליקוםי רש"י פמי פנין הרומה. והפדמע, חרומה מולין של הכרו ותפקידו בהוקרו לורים ולריך למוכרו לכהנים שול והמנפך. יו מכיו בינייו גבו. כראשונה היו אומרים המשמא והמנפך. מנשך מסשיד לנמרי व्येषया स्टब्स्ट येथ מנימה לפ"ג דמפקיד ליה לנמרי לפרך שהוא שלמו הוא עדיין להסקה או למלכל נהתה דלתיי מעתל תרומה חד להמקה או לכהמת כהן ושם גגן. ישהרי עקירה צורך הנחה היא. הלכך אע"ג דמיוב ממון מקמי המוש מתים ליה פטור הישיל וכן פקירה והנהה מתימ ליה מיתה והשלומין מזין כמסד שמקידה לודך המהה הימ ותכהים שמתם anate te atace ומושה לאן. כשבה וגיעין ובון. לפרהגנא. ממתה של מלך ובים פנון. מליק נויטיין .652 לבועיה. מרטומו נייק כלכ"ו ולציל מהן, הנוא. מודפלה מור היער. כהליה, יער פלבון אדמי 0100 מתרגמים מורכללה. שור pusto ותרליין .1.5 מרדין, היא נניתה נלמון פרקי וכן מפורש בשפרים דרב המי גמין (שפר פ) ובים לם.ן. דלו איה בפכחלתא דכספא. שהיו עמעפיו מכשין את עיניו ומנכיהן מחלגל

GUP (mem. a.).

עיז משפט

גר כצוה

כמג כבין ע סיש"ע ח"מ

מר מפר מפר מו

קה במיי ש"ג מהלי גניסה

קידהומי פיממלי

ועיין ניגעות ובנית סמג

משך ע טישיע מימ מי

שמח מערינ: קוו מריי שם הלכה כ

:3 25

מוכל וכורק כלי גד

מומל ומדיק כלי א כ

פכורת הש"ש לכ הוכפות

.53 מז גינייו ב) (סמה קמה: וסיינ). [CO] (J דייה ברחשונה 12123 כיק ומוסים מיסום מו ימיד ודע דנהוסכהה דניעין פיינ הייינ הני rdrad cody. 102 ד) כמוסה לא, ה) ניבין "D] (F .[:1 ["D] (1 .:3) כית לנו. דיה **** מסמה מרדיןן, ם) גישין

-----הנהות הכ"ח

(b) השוי דייה פקרה כוי מבוק זמו וממשק קריעה מלין כלמד ולל זמרים משפח קריעה :370

-גליון הש"ם

נמ' דיקא נמי דקתני הרשים ברי. כעין זה כייו 12"2 1 97

תורה אור הבלם א) בניד עלפו שבבי

בראיט כל הרצות כתוא בכבר הבלאים וזכה ו גערת אלהה:

2,10 mpen ------לעזי רש"י

תפייד. פירום פעיה:

הנהות וציונים

[ניל אבוף יעביץ] (גליק) וכיה בבחיי העודי: כן ציל הבא שפו פקיא, (שרי סיי זכתב שכיה כריייף וכראיש, והיינו ברפריר. כנכ' דפריד 3131 בחיי וכאוייז וברייד): ג] בכתיי נוסף איל: 7] ציל איל ארב כהנא (דפויי כתיי): 6] סיא יוונאי (גליון): 1] מיא פרכאי (גליון): 1] מי כרים וכסתות (גליון): ס) אולי ציל הנה, אי שציל הרינן (כתיי): [0] ציל שא (כיה בכתיי הבושיי שעל הריין הבנסוקיי): י] כתיי הבנפוקיי): ין כתיי ותאו: כן מדל

שיקחודו (באהים):

הררא

דאותביה בדרא בתרא א״ל רבי יוחנן לר״ש כן לקיש ארי שאמרת נעשה שועל אמר יהא רעוא דהני שבע דרי להוו חילוף שבע שנין דאמר לי רב קם אכרעיה א"ל נהדר מר ברישא אמר שמעתתא ואקשי אוקמיה בדרא קמא אמר שמעתתא ואקשי ר' יוחנן הוה יתיב אשבע בסתרקיי שלפי ליה חדא בסתרקא מתותיה אמר שמעתתא ואקשי ליה עד דשלפי ליה כולהו בסתרקי מתותיה עד דיתיב על ארעא רבי יותנן גברא סבא הוה ומסרחי גביניה אמר להו רלו לי עיני ואחזייה רלו ליה במכחלתא רכספא הזא רפרטיה שפוותיה סבר אחוך קמחייך ביה חלש רעתיה ונח נפשיה למחר אמר להו רבי יוחנן לרבנן חזיתו לבבלאה היכי עביד אמרו ליה דרכיה הכי על לגבי מערתא חזא דהוה

איזהן שמעה האך אדרמה שרקים (המרחש שרמה שמה שמיש שמוניה הקבוצה הקבוצה שהמחזה ביו אד ורשות עין ביק בי היו כאש שרמי הביו שים שקא היה ורשוא באני טומנה כאנו שמעה הגדור האל רש לוק שלם הזה רבוד בעל טרת לכלות על נות אב הנה היו ורשוא באני שרמים (1) אולי ציל והייני בעין שנמא דמאן וכי (רשיש עייש): כול סכון לנגו גדרך להחיק יא כמה כבט כד הקפה מלם הדה הבא במאי שבקין, רקצו וקפט מולט או בשם נודשא הבאו ורשוא שוני עד לנותני: דמצי אולי הנות, ההא שנת הוצא ושקלו, רקצו וקפט מולט צרך להחיק מן המוזילה ואלך ר אמה: פיסקא כדי שלא תקפוץ הנבייה. הה בשלם של שובי עד הצלות בשבי עד הישוא עד לנותני: דמצי אולי הנות, ההא שנת הוצא ושקלו, רקצו וקפט מולט צרך להחיק מן המוזילה ואלך ר אמה: פיסקא כדי שלא תקפוץ הנבייה. היש בשלת בשבך בירי, ראם יש הישול המוזכן כבר נהולו של הכדו לאחר שלם ביו ביו באו הביו הישוא היי מען שווק אם אן ומיק בהיה היה עד להמיון ביים ווא חיב אינו ונצרי ביובו וא היב אינו ונצרי הנות שה של עם של המשובר האין של עם עם אלה של שנין האנן שהיה "שי שגיור שי שגיור היב ען שהיה דקה חדב כו קש של שנו הער הוביו ביו של הכיסה הקצ גרה חדשון ההאין של של ביו האל בען האנה של שנה עם הרא עהים המצור קצה לשנו עדה דיח הבא כחה העדק היא משל האין ביו היה ועד אלה ועד אית על האה דעבר בדים אבל היא על אל לא לא לא לא לא בעד היה היבה אלה של היא העבר אית בעליונה חדב בעתינה כר הכא שדה ריחש בעדה דידה כשום ועלא כשי יה הואל 10 10

דכנה ליה (ג) יתבא בחור וקפצה והא גרמא הוא

א'ר מובי בר מתנה זאת אומרת גרמא בניזקין

אסור" רב יוסף הוה ליה הנהו תאלי דהוו

າກກົ ככלא דהב חלון וכמה בפת וכרי צריים, ולפיז הגרת הגליון צריך להיות לקכן לפני תיכת יהולא כצין", וציין כשלא חזה מותן הבאה בעודו שי עיים, ועשר הנות ומיון צרין לאחת עליק לעו מני הכיו האת מבין, ובין, ובין דבס תכם שבה שבה בעדב עד למי גידסו הדרין נכו: שום 21 אי בצדד ושיל (גליון). ל] הכת ידראהי, המני נראה שהוא שיותר, וכן ליתא בביי סימן קנו סליון. ל] ציל בולת או בולו (דברי) המהושיל מניה על מני בלי ארה כדין הן [בחולים בינה כדב רשי ריא שהיא שינוריוא בלמיזן (גליוק). ל] ציל או (באהיס) אי לא באדיס) יש כתוים לעיל יה עיים מטף וברי הדוקה: (1) ציל היינו שבא ההיוק משבת משפה (וסיש שוורי). 20 שביטית נגליון: כן באוס מטף וברי הדוקה: (1) ציל היינו שבא ההיוק משבת משפה (וסיש שוורי). 20 שביטית פיז היז (רשיבו) ועיין פיין פיי היו כלאים פיז היג והשיף חויב סיבן שפו סקיא היה לו הגירסא בתום כדמובח. בפרק הבתם פייים: כן אולי ציל וחייני בצין טנפא דמאן ובר (רשיב פיייש):

ל] האי המני עלהי לא שיך שפיר כי לא בא הבריתא לפרש הכשנה, הבריתא לפרש הפטנק הבצאור בריך רצדם האמא כלכצלן וכד האמא כלכצלן וכד (דבס הפרו: 2] (דא רבסה סבוד (גלון), הדיך צוום וכבה כדי שלא יאפיל אכו וכו עירק עם פירותיו"י ולממי מייב דהוא עלמו איני עושה היוק בממון הבירו וגם באותה שעה שמטהר אינו בא ההיוק <u>ונראה לרילב"א</u> דדינא דגרמי הוי מטעם קנם כדמוכה בירושלמים ולכך כל היוק המצוי ורגיל לכה קנסו הכמים וטעם דקנסו שלה יהה כל המד הולך ומדיק להבירו בעין והיינו^ס טעמל דמלו דמהיד בהיוק שאינו ניכר^{נו} ולפשר דבשוגג נמי קנים רמי מאיר כי היכי דקנים במטמל ומדמע למד שוגג ולחד מודד⁰י:

הנהות וציונים

מומני

ליקוםי הש"י שודי הפי יושי בנירי דידיה, סיכל ומצי ליכ הוקם מתוך ידיו של תדק בהכים דממרי באנית והשליים (ניימ קינ.) הנהי ני מני מד דייר פילוי וחד דייד מתאי איפהית מבוינה וכל לימה דמתי דיה נפלי עליה דהמלי והמומילה בשוף המקרה משוכה להלן מן הכותל למוך המצר הלכך ידים נשלי שלים דהמם הכשטפלין מדו ממש על הדליה ודי ששקי ושר שלי (כעון דשעודרי) לל קר ליה גיר דליה ולכב: אי לאו משום וקיפת כולם לא היה נריך להתרמק מרחשי המקרה: כהון, אף על נג דחמר על סרוק נסרמיק אח עלמו כורגר' מרהיקין את המולם מן השובך. אם יש לוה שוכך נמלירו סמוך לכומל שבין שמי החצירות וסבירו בא להעמיד סולם באירו בדמ היכי דלמו מדם כנתו מזירץ בנון אילן ובור אלל הכומל ירמיקט מן השוכך ארכע אמומ: כדי שלא תקפוץ ນນັ້ 10,000 DDC3C מויקי אלא כשרשים גרילין הגמייה. מן הסולם לשוכך ומהרוג את היונים והיא חיה קטנה^ח: יממכבין מאליהן לאמר נכז' ליכא מתני דלא כרבי יוסי. דפלת נסיפה דפירקון מוטע ומן אמל שיכה דהדם בלנט מזיקי הזרק טי פליו ושי מרה היה דלה נרמה דריוקן בים דהיפער אלא כמלים הכאים לו מיד גופו של בעל הבית ממש: דבהדי דמנה ליה. מדק ממש היה ולדה מועד לפולם בר וישן כעוד שמותו בכולם קפלה: (צרמא בניוכיז אפור. ואפי׳ (ד) למ״ד 1.17 5'21 710 LUG

קלט):

קנעליאו. פירוש מוסילה, לנור נרול (רשרים בייר דף נה עייר ושיין דשיי פירוכן דף לפ עדל דיה

------לעד רש"י

ולם גבי לער רב ייכל: (כ) שם דמנה ליה ויחכא נוור) מזית היכ רעיי ליג ליה: (ג) רשיי דייה מן כוד שאין כמתל האחור מהלך: (ד) דיה גרמה זכר והכי למאן דלה דהיו יבו׳ מתכב עליד סקיד: (כ) תושי דיה ולת וסי כי סיכי דפטור 3-50 03703 :*** רמציקרה tada: (ו) באיד מיט רבשעת ככבה בא הריוק:

הנהנה הב"ח

ק) שם ציב, וציין רשבים לקבן צד. וייה נגיון.

פסרת הש"פ

עם הוכפוה

מ) לדל בג ב) זיין

תוספות לקבן ננו. דייה

למטה, ג) ציין תוכזות

לציל ז. דיה איל.

הן נלמיל זו: לקון בהון, ה) [לקמן הה: ד'ת קינ],

) ציין התנהת בייק ק: ו

תוסמת לקבן קבז: דיה

הכובר, D) [ועיים מוסי

ייתה ש. ד"ב כני הנובה

ושישי מסדים לג. ד"ה ממן

הזרבר פבורות בנו. פר"ר

היד שול האמן נהד ל

דיה משעלן, כן) צמוד א

777

אוכר, ז) זיין

בסודות כחנ לן גישין גב,

יצמוד. על רחש עובי כותנו וירחה: י) ביק נהג ב) ביק נטו ס., ל) ביק צטי, מ) לציל ומכנגדן. לריך להרחיק כדי שלא ב, ל) ביק ק, ב) ביק יאפיל ולא יהיב תנא דבריית׳ שיעורא: רך צה ליא וליב, ל) ביובות פר, ל) נייין מעבא שלא יאפיל, כזים מנונות מכל משום דוושה בשחין שם מלונות לה אלמא לא היישיט לדוושא: כין הצדי. שמין הכומל (ג) הממרון מהלך למורך כותל ראשון אלא מן הלד הוא בא אם

אלא בוחל גינה, ממוך שמין דשין

אומה מכפנים לריכה דישה מכחוך:

ער הרשה. שעדיין לא נידושה אף ממנו ארבע אמות מתקיף לה רבא והא מי כותל תור לריכה דוובה: מדמצדן. שהיה כותלו סמוך לכותל חבירו קתני אלא לריך להגביה שיעור שלא יליך בהשמט אמר רבא "הכי קהני מי שהיה כותלו סמוך על כותלו וישפיל רחשו וירחה דרך לכותל חבירו ברחוק ארבע אמות ונפל לא מלונות וירמה" כבית סבירו: שלא יסמוך לו בותל אחר אלא אם כן הרחיק ממנו ד' אמות מ"ט דדוושא דהכא מעלי להתם אמר רב -לא שנו אלא כותל גינה אבל כותל חצר אם כא לסמוך סומך רבי אושעיא אומר אחד כותל גינה ואחד כותל חצר אם בא לסמוך אינו סומך אמר רבי יוסי בר חנינא ולא פליגי יהא בעיר ישנה הא בעיר חרשה תנן "החלונות בין מלמעלן בין מלמטן בין זה ממורה למערב זה בה מנפון לדרום מכנגדן ארבע אמות יותניי עלה מלמעלן כדי ורחש עוניו כעד המלון ומחפיל דהכח שלא יציץ ויראה מלממן שלא יעמוד ויראה? ליכה למיתם לדוושה דההוה פורתה: ומכנגרן שלא יאפיליי בעכוא שלא יאפיל וכמה. כדי שלא יאפיל לתוא דברייתא דלא יהיב שיעורא: והדא מציין. כיון אבל משום הוושא לא הכא במאי עסקינן דסמוך הוא אע"פ שהוא מגביהו יכול הבבא מן הצד וכמה אמר (6) ייבא המוה להלק: במדיר את כותלו. עוסה דאשיין בר נרבך משמיה דרב יכמלא רחב ראש כותלו מדרון ומשפעו ללד חלון והלא מציץ א"ר זביד 'במריריי את כותלו המלוטת עד שאיט ראוי לא לעמוד והא אנן תנן ארבע אמות לא קשיא כאן מרוח פליו ולא להשפן פליו: משתי רוחות. אחת "כאן משתי רוחות ת"ש ואת הכותל שני כתלים זה כנגד זה משני לדי הסלון: את הכותל כין המוחילה די מן המזחילה ד' אמות כדי שיהא זוקף את אכות. מוחילה הוא ליטר גדול כעין הסולם מעמא משום סולם אבל משום דוושא קנעל"א שלנו ומונחת לאורך הכותל לא הכא במאי עסקינן במזחילה משופעת דאי על הכוחל ומי הגג זבין למוכה והיא משום דוושא הוא הא קא אויל ואתי תותיה: מקלמתם לארך ואם אורך כומלי מתניי ימרחיקין את הסולם מן השובך מהלך על פני חלר הבירו ומוחילה ארבע אמות כדי שלא תקפוץ הנמייה ואת עליו צריך זה להרחיק ממנה אם בא הכותל מן המוחילה ד' אמות כדי שיהא זוקף לבנות כותל בלדה הרבע המות על פני מרכה כויי כדי שיהמ זוקף שם את הסולם: נכו' לימא מתניתין דלא כר' סולם בשיפוע לעלות בי לחקן מוחילתו יוסי ראי ר"י הא אמר ייזה חופר בתוך שלו לנקותה מעפר ולרורות הטפלין כה וזה נוטע בתוך שלו אפילו תיכא ר' יוסי הא ומעכנין קילות המים: בבוחילה יאמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא הוה אמר יי משופעת, שתקרת הנג משופעת כמודי רבי יוסי בגירי דיריהיי ה"ג זמגין רבהרי ריונאת להלן מן הכותל לחוך המנר

אתו

אילן סמוך לטר. וטופא מילי איכא בתמנימין דודאי לאו כרכי

יוסי אלא לימא אף זו דסולם ושוכך דלא כרבי יוסי: בנירי דידיה.

(כיק דף לה: ק.) דלה דהין דינה דגרמי ופעור מלשלם הטור לגרום

וכשכה להעמיד גרמה להדק הכירו מעכב: האדי. דקלים קטנים:

בפ׳ כילד הרגל (כיק דף כי) זרק כלי מרחש הגג והיו מתמיו כרים דאי בישום דוושא הא אויל ואתי תותיה, מתת השיפוע: וכסתות וקדם ושילקן אפילו הוא פטור ובפרק הפרה (שם דף מוו) הכנים פירות לחלר בעל הבית שלה ברשות כו׳ וההמר בגמרה דהם אכלה והחקה פטור ונמן כם המות לפני נהמת תמרו דפטור (שם) ושולח בעירו" ביד מרש שוטה וקטן (שם שוי) ופורך גדר כפני כהמת מכירו וכופף קמת מכירו כפני הדליקה" ועושה מלחכה כמי הטאת (שם מה: מ.) ולינה וליכתו הרות" דפטור בכל הנך כדאמר בפרק הכונם (20 קי שו:) ומבעית הבירו דהוי נמי גרמה כדהמר בשרק קמה דקדושין (דף מד:) דהיהו הוה דהבעית אנפטיה וכרלד הרגל (כיק דף מ:) שיטה ע כלב שיטה ע נחש פטור רש ליתן טפס מאי שנא כל הני מדינא דגרמי כגון אמוי מחויי דהגוזל בתרה (שם דף קטו: ושם) ומרחה דינר לשולמני ונמלה כינו לשולמני ונמלה כעל ונפרלה מומר לו גדור שו הדן המת הדין דשייב לר״מ אפילי לה נשה ונמן בידו" והשורף שטרומיו של הבירו" ומוכר שטר חוב להבירו וחור ומהלי" וחילה רבינו ילהת לשון אחי דדינה דגרמי חייב היינו שעושה הוא טלמו היוק לממון סבירו^ס ועוד מילה דדינא דגרמי דמייב הייט (ו) משעה מעשה שבא ההיוק^ש ועל הכל קשה טיהר אה הטמא ובעה״כ פלמו

ומעיקרא ס"ד כי היכי (ה) דמעיקרה פטור ה"ג דמותר הכה משמע דנרמה בנוקין דפטוריין וכן

להוחיק שהלו כן צר החלון: כבולוא הותב חלון. צרך להוחיק ולא כאפרל. ובקשי האיל ולא כוחיק שהלו כשום היק

לא כלא ההב ההלון לא כנבי ליה נכי משום היק ראיה לפצלה מן החלון אלא כמלא החב חלון הא מציין איכ שנה שא כאי תחב התרון מעביר לה גבי שלום דרך אתר לפצלה כן המלון אלא כבלא התר הלון הא מציץ אוכ יכול להגיץ בהלון: מבחיד את כולה שביה היו למכלה כמרון כשון הסבאן שאיש יכול לעבור צליו ההגיין והא אבן הגן די אמות צריך להרחיק. הרב בציה לכיכו כבלא החב הלון. לא קשיא כאן כביה אחת כלובי אם בנה טרה כולה את כביר אחד של הלון איש צרין להרחיק אלא פלא הרב הלון. לא קשיא כאן כביה להחיק כל כולו וכתל פצי שבה כי כולים כבי הלים כביר האוד של הלון האמי ואלי אני בינילים מאלילים להכיני בציה היות להמיד לא ביו שבה כי כולים כבי הלים כביר החיק כל מיד לא מציר בינילים מאלילים רוכבים ביום ביון להחיק כל כולו לוכול פציר הולון די אטת. הגן ואת הכוהל ביוזיקין מן הבוזילה של הכיוו די אטתי, שאם, יש להכינו היקה כתיאו היו

הכי לפיל גדי דוושא: זאת אוכרת ניכא כמקין אפור.

כשסומך הכותל מונע הדוושה: כדי שיהא זוקה את הסולם. כשמכר ונתן לו זקיפת הסולם בחלירו מיירי וקמ"ל דבעי הרבע המות: ורא גרמא הוא. מימה דלה פריך

פר"ה מדקאמר הכא טפי לימא דלא כרבי יוסי ולא קאמר אמשניום דלפיל משמע דכולהו אמי כר"י והוי כולהו גירי דיליה דמההיא שעתא משתכתא היזיקא ולא פליג רכי יוסי אלא באילן" וצ"ל לפיי דמתניתין דלעיל" הוי נמי גירי דיליה דמיד

בסוף הכותל ולשמות ולהליך: ודא אנן תנן ארבע אמות. דממני איירי נמי מן הלד כיון דלא מייש לדוושה הלה משום פלונות: ליכוא תנן כתמא דלא כרכי יופי.

דהשתם בעי וכמה ובתר מל ועם דיה ומה) ": בכודיך את כותדו. ולא מני לשטיי במגביה כוחלו ד׳ אמום דכיון דקאי מן הלד ואוכך הכיתל לרמט של חלון יכול לפמוד

והרסיק הרמשון קאמר דלא יסמוך ה"כ מהי פריך בסמוך טפמה שלה יאפיל אי" משום סולם אבל משום דווםה לה: אבל משום דורשא לא. וא״ת ולימה דהיירי בעיר ישנה והומר ר"ת דבית הוי כגינה לפי שטתנין מטה וכלים אצל הכותל ועוד יייל דבתנר איכא דוושא דרבים מה שחין כן בבית ולר"י נרמה דניתה ליה לשנויי בעיר הדשה דומיה דרישה וכן ההיה דמרחיקין את הכותל מן המוחינה אע"ג דמפסקת בינחים ההיא דמרחיקין את הסולם מן השוקר: וכמה אמר רב ייבא כה, ומימה הכי פריך והמנן ארבע אמות וי"ל דרב ייבא גופיה בעי וכמה ולא גמרי וכפנין זה ים באלו מליאות (רימ דף

עין משפט נר כיצוה נב א מיי פיע מכלי

ברשנית ומדיה שוש"ת

כב:

אשר רבא היק טי שהיה בותלו בוי. הקשה ניכ"ס ללמה ליה 🔰 הבא לפמולה כותל אל כותל סנירו: והא מי שהיה קתני. 🕅 למינקט בכי המי גוונה שהיה לו סותל ברחוק ארבע אמות אלמא כבר היה ונפל: לא ישבוך. לא יקרבע ללד כותל חבירו:

וליכא למימר דדוקא בני האי נוונא שהיה רחוק כבר ארבע אמוח מועיל לשני הכחלים להקשות קרקעית יסודות הכחלים ולא ימוטו:

והא בי שהיה כותלו כמוך לכותל הבידו כמוך לבוחל חבירו קתני. כלומר להומיף על בשנה ולתרצה את יכול אכל לחסר בינה אין אתה יכול: אלא אמר רכא הכי קאמר מי שהיה רכרי מאי טעמא דודטא דהכא מהגי החם. מותר משיה צויכה להחיק בי אכות כדי שיהיו רשין שם בני ארם העוברין בינהים ובינלי ההיא וישה לבוהל שניהם שבתחקין היסהדתו אמר רב לא שנו. רצריך להדדיק די אכות אלא מכותל בינה שאין דישין שם בני אדם בשדה נתבת הידקה אבל בכותל חצר שניווקה היא בעיקוא שאינה דרכה הזוק הבא לסמוך כוטד בשחות בדי: בעיר ישבת, שניווסה היא נכפה שנים אם בא לסכוך מכך אבל בעיר הדשה אים כומך בלא 101111 100 JULY 1 דישה לחוק: מלמעלך. אם בנה כוחלו כן הצר סכוך לחלון תבידו צויך להגביה הסותל די אכות יתר כן החלון: כדי עלא יוכה צל כחלו רשית רצייז בחלות, ואם כנכיכו כותלו מן החלון מיד להבינו בן החלון רי אכות: שלא יצמור. על בווגלו דקף ריראה בחלון ואם בנהו בערו שרך להחיק די אסת שלא יאמיל הלומי: הכא במאי עסקינן. רקינני שלא יאפיל בבונות מן הצד של חלון ולא כנגדו להרדיק בן החלון שלא יאמיל ההשרא 192

לא מצי לכירק דעדמא שלא יאפיל אבל כשום

איבא איבא איבא בקום הודיםא טובא אלא

דרק מיניה הכי ומכננרך כלומר אם בינהו מכננד

חלון צריך להוחיק וי אכות כדי שלא יאפיל

אכל אם בתוא מן הצר

סכוך לחלון אין צריך להרחיק בולי האי די

אמות דבבדד בהרי פרי

דכן צדי חלון לא באפיל

פלה כולי האי ככו כבנבדו וכבדיר הרחקה

סגי: וכמה, שיצור צריך

יבינו נרשום

ະມ່າໄປ ຊາສະ

כר קוה מכיף כזו: גםי מיד שם הלי מ יושיע של קושיים שייי שלי ה ש ב הרי שם שיי מלי ה ומוע של קושיים שלי

סל מתו"ע ה"מ מי קת פעיף כנ: גו המיד מיז פס סלי ה טושיע שם פכיף שנ: נה בוריי פיים שם כוי קמנ בס נוב"ם מים

מס מציף ינ: גד דמיי מספין הל מנ ג סמג שם מיש"ע מ"מ סרי קוד מעיף מנ: המיי שם הלי ד ומונג 72 מג וער קום פעף וד בג וער קום פעף וד בט שום ע מפרף ני דדמיי שם שלי דוממנ

שמדש הלי ט סמג עשין סכ מושדע מדע שר קטל מעיף יב וסגניה ועיין כבורכ: גניב ג מידי בס וינדי

לא יחפור פרק שני בבא בתרא

הבא לסמוך לא יסמוך אלא אם כן הרחיק

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

ונפל ליחני שלא יסמוך כוחלו לכומל הבירו אאייכ הרחיק ארכע למות דוושא דהבא מעלי להחב. מה שדשין כרגל בין שני הכחלים חמיד

רבינו

נה

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

(דף צח עיא - צח עיב)

אשר

ואמד רנה הלורם מחן פרתו של חבירו פטור. מייט דאמר ליה כולהו שוורים לאו לגבי מזכח קיימי:

ראמר רנה השורף שטרומיו של מכירו פטור. מ"ט דאמר ליה ניירא נפלמא

קלאי ממך. היכי דמי. ודף צח עיבן אי דאיכא עדים לכחנו ליה שטרא אחרינא. וו אולא שייך הכא למימר מפיהם ולא מפי כתבם. דעדים הקחומים על השטר כמי שנחקרה עדותם בב"ד דמי ונעשה כחילו מעידים עדים החתרונים

וחן ראינו פסק דין שנתחייב פלוני כך וכך ממון .. מכל מם רמו בפער ובאו עדים ומעידים ואי ליכא עדים מנא ליה. ולא מהימן בעל השטר נשבועה כי היכי דעשו תקנת נגול נאשו וכן אפילו היכא דלא קלייה בידים. דדוקא עשו מקנה היכא דקלייה לממוניה. וין אבל הכא גרמא בעלמא הוא. ולהכי מיבעי ליה לעיל (דף קב) אי עשו מקנת נגול במקור. והכה פשיט ליה טפי משום דניירה בעלמה

קלא מיניה. אבל לעיל אפסדיה ממונא אע"ג

דבדבור בעלמה הסקדיה:

אמר רכא תהא במאמינו השורף לבעל השער

כל המפשה זהי מפי כהכם ואנן בבינן משיהם ולה שעי כחנם ואם אין השער נכור פלא נכתר לוכרון דברים בעלמא אינו מביד עליו אפילי לומר כן ראימי ט מם מין ווכדה מפותו ויכולין העדים לשלים כתב ידם לב"ד כיון שוכרים מעומם וגם קם בני הגדה לכל ללם דלאו עד הנדה הוא אין יכול להעיד עייי זה הכתב וכן מי שלתי חכרה מעלמו אינו יכיל לשלוח כחרים שלחב לבר לכרון דמיים. פריי מהייים:

77727

כמה היה כתוב בי. כתב רב אלפס דלית הלכתה ככל הני מימרי דרבה. דהה הסיקנה המר המימר למאן דדהין דינה דגרמי למגבי דמי שטרא מעליא. הוה עובדא בןוכפייה רפרם לרב אשי ואגבי כי כשורא

ללמי. וכן הלכחא •: 21737

וכן כתב בח"ז ובקפר מהריים דבסולהו והראב"ד ו"ל כתב דנההוא דוורק מטבע ולורם הלכה כרסה עד משורף שערותיו של פרתו לאו משום דגרמי נינהו פטר פכרו דמייב, מהרי"ה:

להו רבה. דא"כ מאי מיובאא ממעשר שני. דאף על גב דכאטדים דמו ת״מ פטור הכא משום דהוי דינא דגרמי. אלא מהני טעמא דקמפרש בהו. זורק מטבע הא אימיה קמיה וקחזי ליה. לורם אוון פרה משום דכולהו שוורים לאו למוכח קיימי. זרן ורש"י נמי הזכיר בהו טעמי דגרמה בנזקין הלמה דפטור לכ"ע.

והתוספות נסתפקו כדבר זה בפרק לא יתפור (דף כב:):

ט ועתה ים נ׳ מלוקים במאבד ממון מבירו בגרמא. האחד בדבר הגורם לממון שנהלקו כו רבי שמעון ורכנן (למיל דף פו.) והוא דכר שעיקרו ממון ואינו שוה ממון לאדם אחר אלא לזה. כגון קדשים שחייב באחריותן וגזל חמך ועבר עליו הפסח [וכה מתר ושרפו] וכיולה בו. והלכה כרבון דחתרי דבר הגורס

כשקליה בידיה. אכל לרבינו פשיטא ליה דלא קני בש"ק דב"מ אממנימין דשנים רוכבין כו'

וכן מסקי המוספות דהכם ודהתם: [1] ולא שייך הכא למימר משיהם ולא משי

כתבם כו' ונעשו כאילו כר. מידי זהוה מקיום שטרות דעלמה וחלה היכי דמי ולה

תפי כתכם אי הני סהדי דתתימי בשער הוו מסהדי אנוף כאילו הן ווכרין המעשה ולא היו

אברין המעשה כלל ללי לפי שיודעין שחתמו בשטר זה מעידין המעשה עלמו זהו משי כתכם ככתוב בהג"ה וכ"כ רבינו נהדים בפרק די ממין במסכת יבמית וכ"כ שם התוספות.

ועוד שם כתוספות ודברי רביט פטונתה דרכיט תם ורש"י בעדים ששולחים עדותן לבית

דין ככמכ: [ח] האינו שבק דין כרי. ליכל למחמה וכי עדיף עדות זו מהפטר עלמו

דודמי דכל שער אינו כמו פסק דין. ונתוספות כאילו אמרי ראינו שוחקרו עדותן בב"ד וכן

לשונם בינמות כחילו מעידים רחיט עדות שנתקנל נכ"ד: (מן אשילו היכא דלא כלייה בידים. אלא דאדליק הבירה וממילא נשרף מה שנתוכו א"נ היכא דלא כלו חליו כדאימא

למיל סוף הטונק: וין אבל הכא גרמא בעלמא. לה דק השתה בין נרמה לגרמי דלקמן מסיק דצורף היי גרמי ליה אלא הכא לא נחית אלא לחלק בין שורף למסור: (כ) וכשייה

רפרם דרב אשי. רש"י פירם בילדומו שרף ולפי זה ממייבין לקטן שהזיק שישלם לכשינדיל

ורביט לה פפק כן כפרק הסוכל גבי השייו פגיעהן רעה גם כפייק דביית דמייתי לריים הכותב קריבתיה דרב נתמן כוי וכמב ואם נאתר שלא היחה בת טונשין כוי משמע דלאו

כה השלומין היא כלל ועיין יותר בהדיא בפרק הדיינין אתתניתין דאין נשכעין לטענת השייו

ולכך נ"ל דרביט ס"ל דרכ אשי עגדלותו הוה עביד וכשונג ורפרס כפייה משום דחדם

מועד לעולם ורב אשי דלא שייליה מעלמו לאו דלא ידע מתניי דאדם מועד לעולם אלא

דהוה ס"ל כרנה דפוטר ואע"ג דרב אשי נתראה הוא. הכא דרפרם אכפייה עדיין לא היה

גדול הדור ולם שייך למימר נהה דהלכה כמומו משום דכתראה הוה ועוד אדרנה הוח

פלפולא חריפתא

גבי מרחיקין אם הסולם מן השובך פריך והא גרמא בנוקין הוא. וכן לעיל בפרק כינד (דף כו:) ורק כלי מרחש הגג והיו תחתיו כרים וכפתות וקדם וסילקן סטור. דבעידנה דעדה פסקי גיריה ובפרק עור שנגת את הפרה (דף מוז) הנותן קס המות לפני בהמת תבירו פטור. ובפרק הכונס (דף ט.) השולח את הבעירה ניד חש"ו פטור מדיני אדם. וכן כל הנך דלפיל נפרק הכונס פורץ גדר נפני בהמת תבירו והכופף קמתו בפני הדליקה ומועושה מלאכה בפרת הטאת והמבעית חבירו ותקע באונו ותרשו וליבה וליבחו הרות קרי ליה גרמא לעיל בפרק הכונס. ונפרק כינד (דף כנ:) קחמר שקה ט כלנ שקה ט נחש דפטור משום דהוי גרמה. כל הני מיקרי גרמה בנוקין ופטור לכ״ע. והשלישי דינה דגרמי [1] דפליגי נהו ר״מ ורכנן. וההיה דמנן :ו לעיל בפרק המניה (דף ע:) דחמר בשור תם שהזיק עד שלא עמד בדין שחטו ונחנו במחנה מה שעשה עשוי וקאמר עלה רב הונה בריה דרב יהושע זהת הומרת המזיק שעטדו של חבירו פעור. ומוכח לעיל דכ"ש שורף שטרוחיו של הבירו דפטור. [היינו כרבון] והלכה כר"ת דמחייב בדינה דגרמי. כגון ההיה דמסכך גפנו על גבי תכוחת הבירו ומחילת הכרס שנפרלה ודן את הדין וחייב את הוכאי דממייב רבי מאיר (ם) ואפילו לא נשא ונתן לו ביד. ומרחה דינר לשולחני ושורף שער חבירו ומוכר שער חוב לחבירון אילו ביד. ומרחה דינר לשולחני ומור וממלו ואמוי אמויי לקמן בפרק בתרא (דף קטו:) [ען והיכא דהוא בעלמו עושה היוק לממון מבירו וברי היוקה הוה הנקרה דינה דגרמי. שורף שטר הו מוחל הוא בעלמו מזיק לתמון הבירו. וכך מראה דינר לשולחני דבמה שאומר לו שהוא טוב הוא מדקו. וכן דאחוי אחויי שהראה לעובד כוכבים ממון חבירו וברי היוקה כאינו נחנו להוה המכמר דחקשיה רחמנה לחוה מכמר דודאי אין מרחמין עליו ואין לך מעשה גדול מזה וכן נחייאש ולא גדרה דכיון דמעורב שלו בשל הבירו ונחייהם הוי כעושה מעשה בשל הבירו. וכן דן את הדין ומחייב הוכאי ליחן או פוער החייב. ופו ומלוה ליחן הנדילה והעריפה לכלבים הוי כעושה מעשה. אבל ההיא דשמה בו הכלב והנחש לא ברי הזיקא כמו מסור דשמא לא ישוך הכלב והנחש. והמסלק כרים וכסמות אע"ג דברי היזהא וצולא עשה מעשה בנוף הממון ולא דמי לאמרי אחויי דמסור [ק] דכמאן דקלייה דמי ועשה מעשה בגוף הממון. ושולם אם הנעירה ביד חש"ו הוא אינו עושה אם המעשה אלא החרש.

לממון לאו כממון דמי. והשני הוא גרמא במקין ופטור לכ״ע. דנפרק לא יחפור

הגדהות הביח הרלא קלייה בידים. עיין לעיל סוף הכתם: ומגבי ביה דמי שטרא מעליא וכוי ואנבי מיניה כי כשורא: זנשא תחן ביד כציל ותי' לו נמחק זן: אומבעיה חבירו איזיר ראכעית לנפשיה:

אדריפתא הריפתא

עלמו קבע מעשה זה בהלמודו שוב ראיתי בפרק הכותב דף פו דאיתא התם נמי להא דכפייה רפרם לרג אשי ושם פירש רש"י שנא הדין לפני רג אשי ושיבנו והקיפו גראיות ואנכי מדינא דנרמי וכו' ע"כ ועיין עוד מה שכחנהי לעיל נפרק ההוכל: |ל) ורש"י נבי הזכיר מינפי דגרמא. ומ"מ מיכה מינייהו דרש"י והרמכ"ד דלהרמכ"ד מינן ענין מפילו לגרמה מכה קושיתו שהקשה דמהי היוכהה ממעשר שני: (בן ויצרצה בלאכה בפרת המאת. מפורם נסוף הפיסקה: [נ] דפליני בהי רים ורבנן. לקמן נסמוך מיימי לה: [כ] ואפילו לא נשא ונתן ביד. זהה דהממר עלה והוה שנשה כו׳ דקהמה ממנייה ונעי למוקמי לה מפילו כרנגן: [ע] והיכא דהוא בעצבו ובוי. ולקמן כהנ ועוד ים לחלק זכו׳ וכס׳ הנשרפין כללינהו כחדל ובאמת שנם שניהם כאחד אינם מחיישנים ומהקבלים על הלב וגם המרדכי כתב פירוש הראשון וכתב עלה ולי לא נחיישב לי ולא יכולתי לעתוד על החיטקים וגם ר״י נמגם ברוט אכן הריב״א כתג מה שמהלק ר״י בין דינה דגרמי לגרמה בניוקין נרחה שטולם שוים אלה דמילחה דשכיחה קנסו ביה רבנן וחיובן אינן אלא מדרגנן ומעועם קנם ומלמא דלא שכיחא לא והכי אימא כירושלמי דשנושה המקרע שער של הבירו שלה מדעמו רבי הנינה ורכי הבה מד המר היינ והד המר פעור מ"ד חייב משום קום ע"כ ולדבריו כי מת לה קוםו בגו החריו כדלעיל ברפ"ק נדי תני היוקה דמנכר כו': [פן ובצוה ליתן הגבילה כו'. והילו טימה לה נקט דההידנה לה שייך ועוד דלמו גרמי הוא דהיוק שאינו ניכר לא שמיה היוק ואע"ג דמשום קנם מחייבינן ליה נפיק ולריכיה שכתנתי לעיל כולהי ותי הינן הלה קום: [צ] לא עישה מעשה בנוף הממון. זכשונק לה היו כמוין לשנר. כ"כ גפ׳ לה יהפור: [ק] דבמאן דקלייה דבי. דהכי לישנה דגמרה כסי כתרה ומוכר שיים ומחלו כייש דהוה כקלייה: (ר) וביש בובן כרי. דההים דהכיסף מוקי לה רב אשי בעומן ועביד ליה טמון באש. ובניסף לא היה

ופורץ גדר בפני בהמת חבירו ממילה נפקה. [ר] וכל שכן טומן קמת חבירו דלה

עביד מידי. ומבעית תכירו איהו * דאפקיד לנסשיה לא עביד ביה מעשה. זעוד

קיצור פפקי הרא"ש

שלך לפניך. השני נרמה בנוקין וקיי"ל דפעור כגון זורק מעבע של הבירו לים היכה דמני אמוראי למשקלי והוא דאדיי אדויי וכגון שף מטבע של סבירו והוא דממייה בתורנסא אבל שפייה בשופינא חייב וכל כיולא מה. השלישי דינא דגרמי דקייייל שהוא מייב כגון שורף שטרו של חבירו ואין עדים שיודעים כמה היה כתוב ט שיכתבו לו שער אתר והשורף מאמין לבעל השער שיאתר כמה היה כתוב ש וכנון המראה ממון מכירו לעונד כיכנים והמרחה דינר לשולמני ונמלה רע ומחילת הכרם שנפרלה ומסכך נפנו על גני תטאה של חמירו ודן דיין וחייב הוכאי אפיי לא נשא ונחן ביד ותוכר שטר

למכירו ומזר ומהלו [1] :

בפנים פירות והרקים כרי וכבר נכלל בכאן בסיי יי:

דפוטר אפילי נגרמי מהייב בהיוק שאיט ניכר כמיש בפנים נסוף הסי חזינן דלאו הא נהא מליא וגם לא זו היא פלוגמא דר"ש ורכנן המכר נפנים אלא פלוגחייהו בגול ממך כו' וכא אתר ושרפו שוה ששרפו גורם לגולן שישלם דמים שאילו היה בעין היה איל הרי שלך לפניך והטעתו להמתנר מה שנפנים חסר וכח חתר ושרפו הלכך סבר חנל ריהטיה דמיירי כגולן עלמו ולכך סיים וכתב ומ"ל הרי כו׳ וליחם שנפנים לריך לחקן זה כמו שכתבתי שם ובכאן כמו כן נמקן ונוסיף וכא אמר ושרפו ונמסר ואיל הרי כוי: (ו) בסוף הסי׳ כמוכ

משום גרמה נגשו נה הלה משום דהיוק שמינו ניכר להו שמיה היוק ומנינו דהף למהן

שדה צופים הצורם אוזן פרתו של חבירו פטור. הלמים כבורות פייה כיים: השורף שטהו של חבירו פטור. הלמים נגיק פיצ פי ניון ונכיג פיצ פי ייון: זו צח צח ציב היד אי דאיבא שהדי דידעי מאי הוי בשטרא

ליבתבו ליה שטרא מעליא. הרח"ם ניכמות ס"ג ק" וי ונקנכזרין ס"ג מי כ"וו

11

קובץ מפרשים 23

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

רבינו

ודף צם עיב - צע עיבו

ומסיק רצא דכ"ע אין אומן קונה בשבח כלי. ושמעינן מינה דאין אומן קונה בשבת כלי. וליתה לדרב התי הלה תייב לשלם דמי שידה וכן הלכתה. מונרחה לי דמין ראיה משם דה"נ אמר רבא דכ"ע ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף. ורן וכתבו התום׳ דאין ראיה משם לפסק הלכה משום דלא מלי רבא למימר בע"א. דאי כולהו קברי אינה לשכירות אלא לבקוף הוה מקודשת לכולי עלמא. וכן נמי אי כולהו סברי אומן קונה בשבח כלי הוה מקודשת לכולי עלמא. ונראה לי להביא ראיה דאי פליגי באומן קונה בשבח כלי הלכה כתכמים דאמרי אין מקודשת משום דאינו קונה בשצח כלי. ואי לא פליגי כאומן קונה בשצח כלי [הן לריכי למסבר תרוייהו דחין מומן קונה. דו כו ומיהו לאו ראיה היא וון דאיכא למימר דפליגי בישנה לשכירות מתחלה ועד סוף:

אשר

a children a service a ser	Contras and a man a second and the second
הגהיה	שו אכור רכי יותנן טנה חומן שקלקל חייב
הן ואם נובה ספק נרלה אע"ג	והוא דעביד בשכר. כי הא דאמר רבי
דאטיר כלכילה אין מייב העכה	זירא הרולה שיתחייב לו טכח יקדים לו דינר.
מספק. מהרייה:	[ז] אכל טכת אומן דעביד במנס פטור מימיבי
הנהיה והרוע לפיני מאם מיג גלל היה ני	המוליך מטין לטומן ולא לממן ועשאן סובין או
לשומטו הואיל ואין בקי, מאייו:	מורכן. קמה לנחתום ועשאו פח ניפולים. נהמה
מפני שהוה נושה שכר:	לטנח וניכלה חייב. מפני שהוא כנושא שכר. אימא

בוראה דינר לשולחני ונמלא רע תני סדא אומן פטור הדיוט חייב. ומניא

אידך בין אומן בין הדיוט חייבין. אמר רב פפא הא דמניא

דאומן פטור כגון דנכו ואיפור דלא נריכי למיגמר ולא שכיח דעש. הוהא דלא

שני כאן בחנם כאן בשכר כדמשני גבי שחיטה. משום דבהכרת מטבע לריך בקיאות גדול ולית ליה למיחוי אלא בקי כדנכו ואיסור. ושאר כל אדם מיקרו הדיוט

וחייבין אפילו בחנם. אבל דנכו ואיסור פטורין בחנם אבל בשכר חייבין:

ההרא מיתחת דתחוייה דינר לרכי חיים. אתר לה שפיר הוא לפקוף אתרה ליה

הנהות הב"ח

ב הכנאי שקבל עליו לסתור את הכוחל ושבר כוי:

ים לחלק היכה דנשעת המעשה נעשה ההיזק נקרה דינה דגרמי. כגון שורף שטר חו מוחל. וכן מרחה דינר לשולחני וחומר שהוח טוב. מיד סומך פליו ונעשה לו ההיוק ושוכי פטר אומו שנתנו לו. ומסור והן בעידנא דאתוי כמאן דקלייה דמי. וכן נחייאש ולא גדרה בשעת היאוש נעשה מיד כלאים אלא אינו אסור עד שיוסיף מאמים. וכן דן את הדין מיד כא לו ההיוק. אבל כל הני לא כא ההיוק מיד. המסלק כרים לא נשבר הכלי עד שהגיע לארץ. וכן שיסה עד אחר השיטוי לא ישיך. וכן השולה את הבערה בשעה שנותן האש לחרש אינו מזיק מוכן פורן גדר והמבעית תבירו מתר שהבעיתו ואן הוא מתפחד והולך והא דפריך נהניזקין (דף ע.) למ"ד היוק שאין ניכר (לא) שמיה היוק מהעושה מלאכה נמי הטאח ונפרה הטחה דפטור מדיני אדם ומשני היינו טעמה דפטור משום ובן דליכה אלא מחשבה בעלמא וגן והוי גרמא בעלמא ופטור. היינו כרבנן דרבי מאיר דליח להו דינא דגרמי אכל לר"מ מחייב בדיני אדם:

• פירות והרקיט משלם כשפת הגדלה. והתניא הנהיה נו פירות שהרקים כם הכנימה מו

פירות והרקים חומר לו הרי שלך asto czea serts del do לפניך. אמר רב פפא לא קשיא כאן שהרקיט הרקיט מחמת החולפת הרי הן מקלחן כאן שהרקיט כולן: כנדיאים והכי איפה בירופלמי. מה"ו:

יד מתבי׳ נתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבים לשלם. נתן לתרש שידה חיבה ומגדל למקן וקלקל חייב לשלם. הבנאי שקבל עליו = את הכוחל

לסומרו ושבר את האבנים או שהזיק חייב לשלם. היה סותר מלד זה ונופל מלד

אתר פטור. ואם מחמת המכה חייב: גמ׳ אמר רב אסי ליש אלא שנהן לחרש שידה תינה ומגדל לנעוז נהן מסמר

ונעך מקמר ושיברס. אכל נתן עלים לעשות מהן שידה תינה ותגדל ועשה מהן שידה מיכה [ומגדל] ושכרן פטור. מאי טעמא אומן קונה כשכה כלי וכל

השנת שלו עד שיתן לו שכרו ויקם את הכלי. כתב רב אלפק ו"ל ודף צם עיבן

הפארת שמוא?

(ג) וכיהו לאו ראיה היא ראיכא לפיכה וכו'. דברי הרב אינס מוכנים דראיה גמורה היא אף דפליני בשכירות כרי צ"ל ראין אומן קונה כרי דאי קונה מיט דרבון וציע. אח"כ ראיהי שנם

לריך לפרש דהה מיירי ברוח שהינה מלויה ולה ברי היוקה וליבה וליבתר הרוח עיין כזה מה

שלתנמי נתקותו נפ׳ הטנס: היג איהו דאבעית נפשיה ולא עביד. גמרם פרק

המוכל דף לה כ"ה: (ש) כי שבר כוי. עיי לקמן נגופה דמרהה דינר כוי: (תן בצידנא

דאהוי במאן דקלייה דמי. כדלימל נפרק דלקמן דמס"ה כי הדר ונסל ונתן ביד פטור על אותו מעשה: ואן הוא מתשחד והולך. וטומן פשיטא דלא נעשה מיד וכן כופף לא

נעשה ההיוק מיד דהמ מיירי ברום שמינה מנויה. וליבה וליבתו הרום כמו שכתבתי שם

כמקימו כארוקין (דף נג): וכן דליכא אלא מחשבה בעלמא. מי הטחה שבהל משחטה כנגדן ואסת דעתיה משמירתן והכתוב אומר למשמרת למי נדה וערת תטאת שהכניסה לרבקה

ע"מ שמניק וחדוש. וע"י שמחשכתו שחדום מיפקלה וההכניקה בידיו ליכם לחייבי דלטונה עביד שהכניסה להניק: וגן זהוי גרמא בעלמא ושמור. וכן לי רש"י וגרמה בניוקין פעור

טדמי דממשנה לה הוי גרמי ועוד לעיל קה השיב ליה גבי גרמה דפטור ולה הוה כמסהנתו

דהכא ולפיכך אומר אני דהא דמסיק היינו כרמן וכו׳ אינם מדגרי רבינו כלל אלא מאן דהוא דעעה וקבר דלישנה דהוי גרמה בעלמה כגמרה עלמה הוה והוקשה לו דלמהי נ״מ מייתי לה

רביט כיון דגמרה עלמה קחמר דלם הוה אלה גרמה ולכך משב דגרמי קחמר והוטיף מדיליה

להניה כך כלשון רביט היינו כרכנן וכו׳ ואיט נראה דמהיכא תיתי ליה לרכיט לתעכד

למחשנה לגרמי ולמוקמי כרבע והוא דלא כהלכתא ואם נפשך לותר שהכל כתב רביט פלמו

וכן נראה מדגם כפי לא יתפור כתכ דהך דמי מטאת חייב לרי מאיר לריך להגיה גרמי.

ואכמי דומק לישנה דכעלמה דלה שייך אלה כנרמה: [ד] וכתבו התושפות דאין ראיה

קיצור פפקי הראיש

יד וחו הלכמה אין אומן קונה בשנה כלי הלכך נהן לאומן לחקן וקלקל חייב ואין הילוק

בין נתן לו עלים לתקן כלי וקלקלי בין נתן לו כלי לתקן בי שום דבר וקלקלו: בוז סבת מומן שקלקל מייב והוא דעביד בשכר וכן המוליך מטין (=)לממון ולא לממן ועשאן סובין

מו מורכן קמח לנחמום ואפאו פה נפולית: בזז המראה דינר לשולמני וגמנא רע וין סיינ

אע"ג דנא קאמר ליה עלך קא סמיכנא ורב אלפס פסק דוקא בדאמר ליה:

רשיל הרגיש בזה ודויק: סליק פרק תשיעי

פלפולא חריפתא

כו׳. ועיין נפ״ק דע״ו גני הניע לכיפה כו׳ דפסק דישנה לשכירות מתחלה ועד סוף: והן צריבי למשבר תרוייהו כוי. הלכך ממ״נ הלכה דחון חומן קונה כו׳ וכן נמי ה״מ למימר רבינו לענין ישנה לשכירות כו׳ שכחנו החוספות דחין רחיה כו׳ דממ״נ הלכה דישנה כו׳ דאי פליגי הלכה כתכתים דסברי ישנה כו׳ ואי לא פליגי לריכי לתקבר תרוייהו כו׳ אבל רביט לה קהי הלה הפסק הרי"ף וה"ה לדברי המוספות: (ון דאיבא לביבר דשליגי בישנה אשבירות ובוי. כלומר ונהחנה עליו להיות שכיר ימים דלה שייך שיקנה כשנה כלי דשכר פשולתו לימים הוא ולא של הכלי עזמו ודאומן קונה לא שייך אלא באומן קבלן שקבל פליו לגמור המלאכה בכך וכך לומן וכן מפורש בפי׳ רש״י פ״ב דקידושין (דף מח) ובהכי מחקיימים ג"כ דברי החום׳ דחין להוכיח דישנה לשכירות כו׳ דחיכה למימר דפליני כהומן קכון דוקה דהין לומר גביה ישנה לשכירות כו׳ דכל מה שמשכית אינו מלוה על הכעלים אלה ככלי הוא זוכה כו׳ כדפרש״י החם ועיין כדכרי רביט שם שכתב דר״ת פוסק כמ״ד אותן קונה כרי ומסיק שם כוומיה ובשוף מפכת ע"ו כהב כן בשם בעל ההלכות ול"ע בשור דבא"ה שימן כם כמג שכן מסקנת הרא"ש דקונה ובח"מ סימן ש"ו כתג דקי"ל דאינו קונה ול"ע ועיין לקמן נד מי הודישו לבעל מטים כו' ובפרק המקבל כתב רדיט ג"כ דחינו קונה: [1] אבל מבה אומן דעביד בהנם שמור. לשון שלטי הנטרים ראימי נהגהות מרדכי מי שנקתפק אי הנרכה משיב שכירות מי לה ונרחה מדהביה החלמוד דפטור כי הדי הומן בהנם דע"כ לה תשיב ליה לברכה שכירות בענין זה וטדאי דידע התלמוד דאיכא ערך ודמים כדאיתה בפרק התוכל ונפרק כיסוי הדם ואין לומר דודאי דהכא לא משיב הנרכה שכירות משום דאין כאן מלוה

פלפולא חריפתא

[ח] הלכתא אין אומן קונה כוי. וכייכ נפי המקבל קיי מייג וכייכ נעור מיימ קיי ש"י וכ"כ בפי בתרה דמסכה ע"י פי ל"ה (הכל ביו"ד סי ק"ך כתב לדינה דהתם דהפילו למ״ד אומן קונה) ואיט מוכרם בפנים אלא נסמפק בדכר אבל בבוף פי׳ י״ה משמע דק״ל דמין אומן קונה וים לדמות גם זה דלדברי מאן דפסק הכי מייתי ראיה וכפ"כ דקידושין כתכ נהדיה גם לדברי ר"ת שפוסק דקנה וכן עשה המחכר הזה שם ובעור ה"ה סי כ"ת לא זו שכתב לדנרי שניהם אלא שכתב דמסקנת הרא"ש כר"י דקונה וסותר דנריו שנח"מ

שכתנ דקיייל דאינו קונה וליים: (ם) נייד דגרי לטומן: (י) חייב. אפילי במנם כשאינו בקי נדול ואם הוא בקי גדול מטור אאיכ שראה בשכר וכי היכי דפיי בקיי דלפיל הייל לפרש בכאן כ"ש שאין הדינים שוים אין לומר שפמך אדלעיל:

שדה צופים

אמר אמיפר מאן דראין דינא דגרמי מגבי בר שטרא מעליא. הלו"ש במוניה פיע מי יי ונגדק פיג מי ייד: מיט אומן קונה בשבת כלי. הלו"ש נביק פיע פי ייע ונעדו פיה פי ליה: דף צט עיא לא דכיע אין אומן קונה בשבח כלי. הוליש ננימ פיט סי מיג: זף צט עיב הכראה דינר לשולחני הכצא רע. הוליש כביק פיט פיי דיגו

קובץ מפרשים

כקיינ ובשעה"מ פ"ה מאישות הלכה כי עלה ב"ה ריא סוף ע"ב וגליון מהרשיאן ז) ומיהו לאו ראיה היא דאיכא למימר כו׳. נ״ב ע״ ש״ך ח״מ סי׳ ש״ו ס״ק ג׳ ביאור על דברי הראיש כאן דריל רייל דעיב סיל לרבא דכאן הלכה כרים ראליכ קשה הא בפשיטות היה לו לרבא לפרש כרמעיקוא דפליגי בישנו לסכירות מתחלה ועד סוף אלא ע"ב משום דסיל דכאן הלכה כרימ ולכך לא רצה רבא לפרש דא״כ היה הלכה כרבנן דהא קי״ל דישנו לשכירות מתחלה ועד סוף ורי יצחק איוזיק חברן הו ואם נעשה ספק נבילה וכוי. וכן הוא בחימ כי שיו וראיה מעובדא רמגרומתי זאתי לקמיה דרב וכר והגרות ארץ צבין

ל) וכן פורין גדר והמבעית חבירו וכו׳ והוי גרמא בעלמא ופטור, ניכ ציע דבתחלת עכוד זה כתב הראיש דעושה מלאכה בפרת הטאת גרמא הוי ופטור לכיע ועיין בספר מים תיים להפריח בחידושי גיטין דף ניג עיא עמר בזה וכן ראיתי בפלפולא מריפתא להתוסי יויט עמד בזה. אבל מצאתי להישים בפרקין סי כיו הרגים ליישב לשון הראים בזה וקחנו משם והגהות רי בצלאל רגשבורגן: ג) פירות שהרקיבו עם הכניכה אז משלם. ועיין בשיך סיבן שסיג וזיל ועים דמשני בשים כאן בכולו זכאן במקצתו כתוב בהגיא שהוקיבו עם הכנימה זכרי האליכ אין טעם לחלק בין כולן למקצתן עכיל. ולפיז נראה דיש לגרום פירוש שהרקיבו עם הכנימה או משלה נרון והודים ארץ מיתו ו) ורייל דאון דאוד השרה מיום או וייר חייה היה היי מיי

סימן שפו בראשו. חילוק שבין ברמא בנוקין לויצא דברמי. וגורס למשם, עיין כיה שמואל ואחיטן סימן נ׳ סקט"ו. שיך סקיא. אמנס לפי מה שניל עיקר דדינא דגרשי אינו אלא קנמא דרבנן. הרמכים דפסק לנבי מטיר ונפיה הזובר היאן דישלמו יורשיו, שיל דנרמי לחו קנמת הות וכמ"ם הש"ך בקמוך בין שני מלמי לבנהן, י"ל דלשיעמיה וניב השנירות היג החובאו בסימן ס"ו סעיף מי, דמדממרו בסטרום שומר חנם איט נשנע מנואר דרידוכ שסשע חיינ לשלם, וטדחי מף דלדעתו סושע כמויק מיימ אינו מלא כמויק שלא בכונה, ואילו וראו היה גרמי ואיט) אלה קנושה, ממילה לה היה שייב שלה כבונה, עיין ש"ך לקפן פק"ו דבשונג שטור. ועיין בגליון שיך סימן מייה סקייו, ועיין גליון סמיע סימן שלייו סקייו וגליון שיך סימן סיי אמרי ברוך

סימן שפה סציף אי. שלא קנסו אלא מזיד. נ"ב, ברמרים פ"ו מהלכום תוכל ומזיק וחינו מימה בהיל, וכן המדק בשנגה הו כאוכם פטור שלה קנסו אלה בתמכיו להדיה, עריל. וכן מטאר מדבריו בפרק ידג מהלכות מאכלום אקורום דין כים שכתב, כיון שנתבוין זה הנוי להזיקו ולחפור יינו כר. ויעויים ככפף משנה ופביי לטור יוייד קימן קלייב ובדרישה שם. וכן מנואר מדמרי הראביד ההשנמו בדין די פייו מהלכום תוכל ומזיק הנייל, דאף כשהוא מויד אם היפה לי כונה להנאמו ולא לכוונמ(ו) היוק למנירו, אינו מייב בדיני אדם: שיך שיק די, ועיין מיש בשיך ביויד סימן די. נייג ישין ונעינו סימן שיו פעיף כי ונשיך סייק (יייד) ביוי

נליון מהרש"א

ושאר רבוותא דכל מילי דשכיחי קנסוהו רבנן למויק בכל צנין כוי, ובמילי דלא שכיחי הוא רחילקו רבנן בין גרמא לגרמי, דכל דבר שהוא עצמו עושה. ההיזק, או שההיזק בא מיד בשעת מעשה, זהו נקרא גרמי וחייב לשלם מדאורייתא כאילו עשה ההיזק כידים ובמויד, וכל היכא שאינו ערשה ההיזק בעצמו אלא שע"י גרמתו בא ההיזק. או שההיזק אינו בא מיד, כל זה הוא גרמא בנזקין ופטור. ונראה דאינו חייב לשלם מדינא דגרמי במידי דלא שכיח אלא בדבר דאית ביה תרתי, שהוא עושה ההיזק בעצמו וגם ההיזק בא מיד בשעת מעשה, אבל משום חד מינייהו לא מחייבינן ליה, משום דאנן לא פסיקא לן מילתא איזה חילוק הוא אמת כר. ועוד אפשר דגם חכמי התלמוד לא חייבו מדינא דגרמי עד דאיכא תרי טעמי, דעושה ההיזק בעצמו וגם שההיוק בא מיד בשעת מעשה, ומדמספקא לן איוה חילוק משני החילוקים הוא עיקר, וגם שמא לא מיקרי גרמי עד דאיכא תרי טעמי, הלכך אין כת בירינו לחייב עד דאיכא תרתי. עוד כתב הרא״ש וביק פיט טימן יינ וב״ב פ״ב טימן ייזן דאינו חייב מדינא דגרמי עד שיהא ברי היזקא ועד שיעשו מעשה בגוף דבר הניזק, אבל אי לא כדי היזקא כגון שיסה בו את הכלב רלא ברי שישוך הכלב, וכן אי לא עשה מעשה בגוף דבר הניזק כגון זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כרים וכטתות וקדם וסילקן, ראינו עושה מעשה בגוף הכלי, כל זה אינו אלא גרמא בנזקין ופטור, עכ"ל, ע"ש עוד באריכות. ועיין בספר שער משפט וסקיאן מ״ש בזה. ועיין בשיך סוף סיק אי מ״ש, וניל עוד ראיה לזה מהא דקאמר כפרק הגחל קמא כוי ואמאי שבק אמימר חמץ תקט שטרא לחוד כו'. ועיין בתשובת גודע ביהודה (קמא) חלק או״ח סי׳ כ׳ מ״ש בזה: 👘 דינא דגרמי. עיין באר היטב (סק־א) מ״ש וכתב בעל התרזמות שער נ"א כוי, עד יש לפטור גורם רגורם. ועיין בחשובת נודע ביהודה (קכא, חו־מ) סימן ל"ז אודות שמעון ששלח יד ב"קאנסימענט" של

סימן שפו פציף אי א קיייל כרימ רדאין דינא דגרמי. ציין בסמיע אס כתב מי אנחחייב ממון נביד נעצור מלאיטה ומת גונה מהיורשים, ללם ודלי כמיש, כן נייל ש"ך ומקיגן: סעיף בי ד. שותפוח. שיין נסמיע ונכים מה שהקשו מיו"ד סימן די לכמן, ועיין מה שכתנסי ביו"ד שם על זה. ש"ך וסקידן:

באר הימכ

קייו כי אמרי ליה זיל לגבי כוי, וכן כמה עובדי שם דמיניה למסור, והכל משום דינא דגרמי וכמיש בסוף פרק הכונם ושם סיב עיאן, ועיין מוס' נשםן קט"ו כ' ד"ה :()") הייהה (ע"כ):

לסוגיה דב"ק קי"ו ועיאן כווחיה, וע"ש ברשכ"ל ונישין ניב עיב דיה איתמרו זמולין דף (מ׳ ע"ב) ומיא עיאן מימרל דרב נחמן ורב עמרט ורב ילמק וכר (ע"כ): ד. ואם היה כרי. עיין יו"ד סימן די סעיף די, ודפרי הסמ"ע וסקירן דללעוריה קא מיכוון, ע"כ. ז. אוקימתא קמיימא דגמ׳ שם דף מ"א ע"ל. ועיין כיו״ד קימן ד׳ וטעיף דין שכתב שיש סולקין כזה. מ. אוקימתא דגמ׳ שס דף מיא עיא. ט. כדפשט ליה רב אשי לרב אחא בריה דרבא שם. י. כרב דממר הכי שם נהניוקין ונישיון דף נ"כ ע"ב. כ. שם וכדרני ירמיה וכו׳. סימן שפו סעיף אי ה. לשון הטור ומעיף אין, מהה דהמר ריש לקים לרי אלעור רי מאיר וסבירא (להו) ולוו כוומיה, בפרק ט' דנ"יק דף ק' ע"א.

באר הגולה סעיף ב׳ ו. לשון הרמנ״ם שם ופיז החובלן לין ו׳. וכתב הרב המגיד, בפ״ב

ביאוד הנר"א

סעיף ב׳ ג. (ליקוט) המנסך כו׳ וחייב לשלם וכו׳ן. כרל וגיטין ניב עיבן, חמוהים, וכנר הקשה בש"ך שם וסקיהן עליו שהוח נגד הגמי שם וחולין מיא עיאן, מֹלח שקתם כחן כרש"י ושם דיה בישראל מומרן והרמב"ם ופיב משחיטה הכיאן: ה. וחייב כו׳. כרכ [גיטין שם], דקונים להולין שם כוומים, וע״ש כמוס׳ ד״ה מ״ש (המטמא) כו׳, ומע״ג דנכ״ק קי״ו מ׳ ממרינן מעיקרת כו׳, והרמניים (פסק, סיג מהלכום גרינה (היבן) כרי אבין, יייל כמייש מוסי בסייג

דכמובום ל"ה ח׳ פוף ד"ה שעקילה ומל מם משר כו׳ן ומיהו כו׳:

פתחי תשובת

סקיאן בשם התוס׳ והרא״ש החילוקים שיש כין גרמא כנוקין דפטור

ובין זינא דגרמי דחייב, ע״ש בדבריו. ועיין בחשובת משאת בנימין סימן כ״ת שהאריך בזה, ובסוף כתב וז״ל, הרי הוכחנו לרעת האשר״י

X

וממהדורת באהיג ואילך. וראה בשיך סקיד.

מטאר דכשמט נהמת הכירו לע"ו דג"כ אמרינן לצעוריה קמכוין, ונהיה לו שותפות עם תנירו נהנהמה כתו שם הטור דלהרמב"ם ופיב משחיטה הכיאן מקור וכמ"ש כאן ניין, ושדעת הרא"ש [חולין פיב סיי יידן הים דמיט נחסר, וכאן קתם הטור וכתב דנאפר. ונראה לחלק, דשאני כאן כיון דראוי ועומד לתלוק והיה לו ליטול ואח"כ הו"ל ללפר מבירו באמרו שניקכו, ולכך לא אמרינן דללעוריה קמכוין, משא״כ בשהיטת בהמה לע"ו דאי אפשר לחלקה במייה. ועיין מה שכתנתי נדרישה עוד ישונ כענין לתר: הן או שהיה מומר כוי. דנהני מסחמה היחה דעתו לנסך כיון שהום מומר מו שהתרו בו:

סימן שפו סעיף א' אן קי"ל כר"מ

דראין דינא דגרמי לפיכך

הרוחף ממבע של חבירו כו', על

קה מכוין ולה גמר כדעהו לנקכו, וכן הוה מכוחר כיו"ד קימן ד' וסעיף דין

שוגג או אנוס פטור שלא קנסו אלא מזיד. יהמנסך יין חבירו לעבודת אלילים לא E נאסר ^{נו}שאין אדם מישראל אוסר דבר שאינו שלו ^{הורז}ואם היה לו 'כו שותפות ^{הו}או שהיה מומר שהרי הוא כגוי או ^משהתרו כו וקבל ההתראה שהרי הוא מומר הרי זה אוסר היין וחייב לשלם אף על פי שהוא מתחייב בנפשו מפני שמשעה שהגביהו נתחייב לשלם ואינו מתחייב בנפשו עד שינסך.

סימן שפו

חילוק שבין ינרמא בנוקין לדינא דנרמי והזורק

כלי מראש הנג

ובו ד' פעיפים

סימן שפיו ו) בדיר: גרמי, ותוקן במהדורות שסיזישפיו

סימן שפו סעיף א׳ א. קי״ל כו׳. עיין כאר הגולה (אות א׳), ושם א״מ בי וכמוטת (פ״ו) (פ״ון א׳ הוה עוכלא כו׳: (ליקוט) קי״ל כר׳ מאיר בו׳. כ״ק

אואלקיימא לן כרבי מאיר

ונב״ח מה שהקשו מיו״ד סימן ד׳ לכחן, ועיין מה שכמכתי כש״ך ביו״ד משו״ה זה אף ששמעו מפיו שאמר שכונמו לנסך אמרינן ללעוריה לחבריה סימן שפו מעיף א' א) קיימא לן כרי מאיר דראין דינא רגרמי עיש: דן ואם היה לו בו שותפות כוי. עיין כו"ל מימן ל' (שס), שס

פעיף ב' ד) ואם היה זו בו שותפות. עיין נפמ"ע פ"ק ד' פעיף ב' נן שאין אדם אופר דבר בו'. פירוש, אין מדרכו לאסור,

סיתו ד׳ ס״ה ה׳ על זה:

כוי. הנה רמימי הרמכ"ן המריך ממד נדיני דגרמי בסוף חידושי בכל בתרל שלו, והמחלתי לעשות מיבור וביאור ופלפול על דבריו, אך באשר כי ראיחי עיקר יסודו שסובר דדינה דגרמי לאוריימא הוא, ומחמת זה היה מוכרח לחלק כחילוקים איזה נקרא דיני דגרמי ואיזה נקרא גרמא כדי שלא יסתרו זה את זה, ועל כן הוכרם להאריך בזה, אמנם לפי מה שנ"ל עיקר דדינא דגרמי אינו אלא קנסא דרכנן, אין לורך למלק בשום חילוקים, רק כמ״ש שחר פוסקים שחכמים קנסו בדבר שהיה נרמה להם שהות שכיח ורגיל וכי התי גותה והין לדמות גדרות תכמים זו לזו, על כן הזרתי לאחורי מלעשות המיבור הנ"ל, ועם כל זה אמרמי להמא דברי הרמכ"ן ברינין השייכים לסימן זה. והנה מחחילה אכאר שדינא דגרמי

חשן משפט שפה־שפו הלכות נויקין שפתי כהן

מאירת עינים

כרית לאפוקי גוי, היכא דאי כעי עביד כוי, אבל בנידון זה דע״כ מראה הסוחר הרשימה להמוכס, הוי כמו חצר ומיחשב שלוחו כמותו. אך לא אכניס עצמי בזה כעת כוי, אלא דבלא״ה כיון שראובן מוחוק יכול לומר קים לי כהרמב"ן [הובא כש"ך שם] שתולק על בעל התרומות וסובר דגורם דגורם ג"כ תייב. אמנם מה שיש עוד לפקפק בזה לפי מה שהאריך הסמיע בריש סימן שפ״ו לחלק בין גרמא לגרמי, ואחד מן הפרטים הוא דלא מיקרי גרמי אלא כשעושה מעשה בגוף דבר של חבירו, ואם כן בנידון דידן אם יפעול שמעון שהסוחר ב״ליגאוי״ יחזיר ה"קאנסימענט" לידו ויחזירנו לראובן, א"כ שוב לא עשה מעשה בגוף הדבר של ראובן, שהרי בסחורות עצמן לא עשה שמעון שום דבר, אלא שאולי כיון שכבר כא ההיוק ע"י "קאנסימענט" כבר נתחייב שמעון. ומה שמחזיר עחה ה"קאנסימענט" הספא הוא מחזיר. אמנם כירן שכתב הסמ"ע נסקיאן (דלרמב"ן) (דלרמבים, פיז מחובל ומויק הידייא) אין חילוק בין גרמא לגרמי וחבכולהו חייכ, א״כ כאן שראובן תופס ומוחזק יכול לומר היח לי. ולרז השום שראובו כדיו מחזיק בשל שמעוז. עכ״ר ע״ש:

ראובן ועי"ז נלקחו הסחורות על המכס, וכעת ראובן מוחוק בשל שמעון נגד ההיוק שהיה לו מזה. וכתב דמה שטרען שמעון שהוא שגג ולא ידע שיש שם סחורות של ראובן, אני תמה, וכי עדיף זה ממראה דינר לשולתני שכתב הש״ך נסקיא ריה הנה הרמביןן דלא מיחשב שונג, כיון שלא גמר כל צרכו פושע ומזיק הוא, וק"ו נידון דידן שהיה לו לשמעון להעלות על הדעת שיש בו גם טחורות של ראובן, ועוד, שאין לך פושע גדול מזה לכתוב אגרת ראובן לוייף התימתו. אבל מה שיש לעיין כזה הוא מ״ש הש״ך סק״ג בשם בעל התרומות דגורם דגורם פטור, והסכים עמו השיך, וכאן שמעון שלח הרשימה עם יקאנסימענט" להסוחר בעיר "ליגאוי", ובזה עדיין אין גרם היזק, אלא מה שהראה הסוחור שם הרשימה להמוכם, א״כ הוי גורם דגורם. אלא דלדעתי יש לומר דכאן לא מיתשב גורם רגורם והסוחר בעיר "ליגאוי" שליהותו דשמעון עביד, ואף שאין שליהות לגוי, מ"מ כמו שאמרו בב״ם דף י׳ ועיבן לענין אין שליחות לדבר עבירה דחצר רכע״כ מותיב בה מיחייב שולחו. כו י״ל היכא אמרינז גם אתם לרכוח שלוחרה בוי 14

פתחי תשובה

ח"ל, ומסור ומפגל נמי מאבות נזיקין נינהו לשלם ממיטב, ודוקא במויד אכל בשוגג פטורין כדאימא בפרק הניוקין וגיטין ניג ציאן, על"ל. וגם במרומת הדען עיי שייו ועטייו מספקה ליה צהה עיש וקשיבן. וגם בהשוטה מהרייון לב קפר ה׳ קוף עיי (קכ"ג דף קנ"ה ע"ג) וקכיה"ן מלחמי שכתב דלף בשהוית ציוני על גב דהרמצ"ן ובקתטרם דינא רגרמי "ד"ה תו איכא למידק אמאי וד"ה עתהן כתב דדיני דגרמי ממכו ולח קנקם, מ"מ יכול המוחוק לומר קים לי כהני מי מיח במומהם דקצירה להו דדינה דגרמי הוי קנקה, וע"ע וקשיבן, מעמע מדבריו דהקוברים קנקה הם מיעוטה, ונרחה מדבריו עם שלה רחה כל הוך פוסקים הרים הרשוד לקמן סימן שפ"ח סעיף ב׳ דדוקה שממד בדין כו׳, והיה דעת מהר״ת שכתב ששמע שכן פפק רילב״ה הנ״ל וכדהיתה במרדכי פרק החולל וביק סי ציאן ונתשונת מהר"מ מרוטנטר"ק דפוס פראג סי מקציט ע"ש. עוד אימא נמשונה מהר"מ דפוס פראג סי מ"ס שפסק מו' הרכ דכל דיני דגרמי משום קנם ולה קנסו לבנו, ע"ש, וגם מהרי"ל בתשובה סי' (לי) ופיון גבי מסירם רבי דוד ורבי ישי כתב בסשיטות אבל מסור מדינה לגרמי הוה ומשום קנסא כדמסיק רילג"א ע״פ הירושלמי כו׳, וכן מהר״י וויל גמשונות סי׳ כ״ת כתג גפשיטות וכוון דהא דמחייביון מסור לשלם לא הוי אלא מטעם קנסא ולא מדינא כמ"ש מהר"מ צמשונה כוי וקשיכן. וא"כ קשה על הרב דלקמן סימן שפ"ח סעיף צי הניא דעת הי"א דוקא שעמד נדין ולעיל בסימן פ״ו סעיף ל״צ סחם כהטור והמחבר. וכן קשה על העיר שושן. והנה הרמב״ן בדיני דגרמי שלו ושםן כתב דדי<u>נול ד</u>גרמי חייב מדינול ולה משום קנקה, ובמוחל ושורף שער וכן ככל דיני דגרמי ומח חייב בנו לשלם, וכן אפילו בשוגג חייב, וכחב ובד-ה ומה שסמכון להירושלמי ושביעות מיי היו וכלאים פיו היגן אפשר דלה דחין דינה דגרמי, ע"ש באריכום, ואתריו נמשך מהכש"ל ובישיש ביקן פרק הגוזל קמה סי כ"ו. ונ"ל לדחות כל ראיות הרמנ"ן ומהרש"ל שם. ממחילה הכרם שנפרלה וביק עיאן שאין כונתו להזיק כוי, לפע"ד אינה ראיה, דכבר כתב הרמב"ן שם ובריה עחהן לקשיא ממראה דינר נשםן, ואיכא מאן דדמי דהואיל ולריך למיגמר וקא מזי פושע ומזיק הוא כוי, ואיכ הייה הכא כיון שלא גדרה פושע ומזיק הוא. ונ"ל כמ"ש הרמב"ן שם בדיני דגרמי שלו בדף קו"ב ע"א (שםן דהך מילסא מיסאמרא כש"ם פרק הגחל במרא (דף (קו"ז) וקט"ז ציבו] גני

וטור סעיף ל"א ומחברן סעיף ל"כ כשמומל שטרות ישלמו יורשיו, והייעו משום דדינה דגרמי חייב מדינה ולה משום הנסה, וכן כפב הטור שם להדיה, והוה מדברי בעל התרומות שער נייה חלק ו׳ נטימן חין וכתב שכן דעת הראביי והראבייר עיש ומביאם ביי שם, ולא הביאו בביי ובדיית שם שום חולק, וע"כ פסקו שם בפשיטות כהטור דישלמו יורשיו. ובאמת החוס׳ פרק לא ימפור וביבן קוף דף כ״ב ודיה זאהן מסקי נשם הרילב״א דדינה דגרמי הוי משום קנקה כדמוכה מרושלמי ושבועות פיו היון כו' נוהוא הייא שהניא הרב לקמן מוף קימן זה נהג"ה, ועיין שידן ס"ק כ״ר, וכד״מ שם נסציף גין ע״שן, וכן הום במרדכי פרק הגחל קמה וביק סימן קייסן, וכן דעה הקמ"ג ועשין עין דף קמ"ח ע"ל [ולל"ע ששט כפמוד כ׳ כתב הסמ"ג גבי מסול כהלמנ"ס ופיח מחובל היאן דיעלמו יורשיו, וחין לומר דקבירה ליה דמסור גרע טפי ודינה הוה, דהה המרינן כשיים סוף פרק הכונם ושם סיב עיאן מליכא דמאן דלא דאין דינא דגרמי לא תיבעי לך דמסורות נתי לא דייניגן, ועיין מה שכתבתי לקמן, ודו"ק] והאנודה פרק לא יחפור וביב אות נין ותשונות מיימוניות לספר נויקין סימן ד׳, וכן היה תשונת ה״ר יקר כן ה״ר שמואל הלוי ו״ל מתשונות הרא״ש רש כלל ק״א דמסור קנסא הוא וכדמשמע בירושלמי דכלאים ופיז הינן ולה קנסו בנו התריו, עיש, וכן כתב בשלטי גטרים וכיקן פרק הפרה קוף דף כ"ג וכיא ע"ב מדפי הרייף בראשון ופרק הכונם לף כ"ו ע"ב וביה עיא מרפי הרייף אות דין ופרק הגחל קמה כוף דף ל"ה וליד עיא מדפי הרייף בסופרן בשם ריחייו, וכן כמבו התוקפות פרק הפרה דף (כ"ל) ונידן ע"ל נדיה המורן כסס ל"י ונפרק מרונה סוף לף ס"ל וריה יצאו שטרוחן, וכן נכוף דף ע"ל ודיה וסברן נשם רילנ"ל וכן נפרק ללו נעלות וכחובוח) דף ל"ד כוף ע"ל ודיה סברן דדינה דגרוני הינו אלה מדרמן, וכן הוח נפסקי תוספות פרק חט נערות נאות קלירן דדינה דגרמי אפילו לרבי מאיר אינו אלא מדרכון, וע"ש, וכן כחב עוד נמרדכי פרק הגחל בתרא וביק מי קיםן משובת ה״ר אביגדור באריכות, ע״ש שכתב בפשיטות דדינה דגרמי אף לרבי מאיר אינו אלה קנם מדרבון. ע"ש, וכן מוכה ממוקי יוסף ריש נכה קמה ובי ע"א מופי הרייףן שכהכ

אינו אלא מדרכנן. הנה באמת הטור והמחבר כתבו לעיל סימן ס"ו

וייא דזה מקרי גרמא בנזקין ופטור וכן בדוחף ממבע כרי. נהיום שהלכתה דגרמה ודגרמי טונה ורטותה המה בחלמוד ובפוסקים, ודברי המהבר ודברי מור״ם הכחובים עליו קלרים וסחומים המה ואין מספיקין למעיינים לעמוד על דנריהן, וכדי לעמוד על תמליח דבריהן ולידע במאי פליגי ומסולקים המה המחבר והי"א שהביא מור"ס הולרכתי להעתיק לפנינו בקילור מקור הדברים הללו מהגמרא ומ״ש הרמב"ם והרא"ש עליו. והוא, דנפרק הגוול עלים [וביקן דף ל"ח ועיאן] איתא שם ד׳ מימראות כולם בשם רבה. האחת, דהזורק מטבע של חבירו לים הגדול פטור כו׳. השניה, דהשף [פירוש, פוחת לורח] מטבע של הכירו פטור כו׳. השלישית, דהלורם מוזן פרתו של תכירו פטור כו׳. הרניעים, השורף שטרות של סנירו פטור כו׳. ומסיק הגמרה שם ובציבן ו"ל, אמר רב דימי הא דרבה [דאמר השורף שטרום של מבירו כו׳] מחלוקת ר׳ שמעון ורבנן הום, ולר׳ שמעון דחמר דכר הגורם לממון כממון הוא מיחייב כו׳. מחקיף ליה רב הונא אימר דשמעים דבר הגורס לממון כממון דמי בדכר שעיקרו ממון, כגון הגחל המך לפני פסח וכא אמר ושרפו לאחר הפסח [דאילו הוה קיים היה אומר הגולן להנגול הרי שלך לפניך, ועכשיו ששרפו זה צריך להחזיר להנגול דמי החמדן, בדנר שאין עיקרו ממון [כגון זה השורף שטרו דמעולם לאו ממון היה) מי המרינן. אמר אמימר מאן דדאין דינא דגרמי ור' מאיר נהגואל (נמרא) [קמא. קי ע־א]] מגני ניה דמי שערה מעליה כוי, ומהן דלה דהין דינה דגרמי מגבי ביה דמי ניירא בעלמא. הוה עובדא וכפייה רפרם לרב אשי [ששרף שטר חוב בילדותו] ואנכי מיניה דמי השטר, עכייל הגמרא בקינור. והרמצ"ם בפ"ו דתובל דין ז׳ ו־י־אן כתב ז״ל, כל הגורם להזיק ממון סבירו הייב כו', כילד הזורק כלי מראש הגג על גבי כרים וכא אחר וסילקן כו׳, וכן השורף שט״ח כו׳, וכן המוכר שט״ח וחזר ומהלו כו׳, וכן הדותף מטבע לים כו׳, וכן הלורם אוזן הפרה כו׳, וכן המעביר לורת המשלע כו׳. וכתב על זה המגיד משנה ושם הייאן זיל, דהני מלחה דוחף בו הניה מטבע ולורס מוזן פרה וכן המעפיר לורמ מטבע כו׳ שלשתן ן*לדבהן פטור השיד בכחיי טהגחל עלים ןביק ציה עיאן משום דליה ליה דינה דגרמי, מכל המפרשים

שפתי כהן

JD.

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

כאירת עינים

שפתי כהן

חשן משפמ שפו הלכות נזיקין

מאירת עינים

אמר ליה רב הונא בר סייא דינא או קנסא, א״ל מחני׳ היא אס מחמח הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר. ונראה דלדעת הפוסקים דקברי דדינה דגרמי דינה הוה, י"ל דהה דהמר ליה מחני היה כוי פשינו ליה דדינא הוא, וכן נראה מדברי הרמביים ריש פרק ח׳ מהלכות חובל גכי מסור, וכן כתב הרב המגיד שם שבש"ק פרק הנחל בתרא משמע דדינא הוא מפור ולא קנסא, וכייכ רבינו האי נוכן ראיתי בדברי רב האי בשערי קנועות דף י"ע ע"כ וחלק בי שער כין] והרמנ"ן ושבן והרשנ"ל וביק קייז עיא ריה אמר ליהן, עכ"ל. וכ"כ ר"א בר נתן בפרק הגחל דאיפשעא לדינה הוה, ע"ש (כרמנ"ן) ובראביןן לף ל׳ ע"ה וביק סימן כיבן. והפוסקים דפנרי דקנסה הוה ק"ל כמ"ש הרמנ"ן נדיני דגרמי שלו דף קי"כ ע"א ןשםן וו"ל, ואפשר דמממניי לא פשיע ליה כלום דאמר עובדין מתני' היא, עכ"ל. וכן נראה, דהיכי פשיט ליה ממתני' דילמא מתני גופה קנקה הוה. ועוד, דבירושלמי פרק הגחל בתרה והיון קהמר להדיה אהא מתני׳ אמר רבי יותנן והלא אמרו אין הקרקע נגולת ולמה אמרו חייב להעמיד לו שדה, קנם קנסוהו, ע״כ. וכן משמע נמי מדחמרינן המס לבחר דנפיק א"ל מאי נפקא לך מינה אי דינא או קנסא, ואם איחא דפשיט ליה ה"ל למימר מאי נפקא לך מינה אי דינא והו לא, ודו"ה. ומ"ש הרמב"ן שם בדיני דגרמי שנו דמנן קי"ל וביק קייז עיאן דמקנקא לא ילפינן הלכך ע"כ דינא הוא כו׳, אינו מוכרח לפע"ד. ונפרט הראיה העיקרית שלו שכתב שם ובדיה עוד יש להקשותן דקי"ל כשמואל בדיני ובכורות מיט עיבן, ושמופל קייל כפרק הניוקין וניטין נייג עיאן דמקוסה לה ילפינן גני מנסך היינו מערב כו׳, ע״ש. ולפע״ד לה מוכח מהחם מידי, דהה תשמע מדברי הרמב"ם ריש פ"ו מהלכות הוכל וה"ב חין דפסק כרב, וכמ"ש הרב המגיד שם והיון להדיה בפשיטות כרב, וכבר כהבחי לעיל סימן שפ״ה וסק״אן טעמים נכונים לוה ע״ש. גם מ״ש הרמב"ן שם, וסוגיין נמי בפרק הניוקין ושםן כוומיה דשמואל, דאקשינן התם העושה מלחכה במי מטחת פטור ואי סלקא דעתך היוק שאינו ניכר שמיה היוק אמאי פטור, ואי אמרם בשלמא לא שמיה היוק ניחא דאפינו במזיד פטור דמקנסא לא גמרינן, וכ״כ רביט מנואל ו״ל, עכ״ל, לפע"ד אין זו הוכחה מכמה טעמים. חדא, דהמקשה לא רצה להקשות כן משום דאיכא לדמויי הכי, אבל אפשר דלקושטא ס"ל דמקנקא גמרינן. ועוד, דהא ר׳ אלעור הוא דפריך התם הכי, ודילמא ר׳ אלעור כשמואל ס"ל ואנן קי"ל כרב מכה דסממא דש"ם משמע דס"ל בוותיה וכמו שכהבמי לעיל סימן שפייה וסקיאן. ועוד, דהוה מלי למימר ולטעמיך, וכ"כ הרב המגיד להדיא בריש פ"י מהלכות סובל והידן בלאו הכי לדעת הרמב"ם שם דמ"ל דהוה מלי למימר ולטעמיך אמאי לא קנסו ציה רצנן כי היכא דקנסו מטמא והציריו אלא דלא אמר, והרצה כמוהו בש"ם, עכ"ל. ועוד נרחה, דחפילו לדעת הרחב"ד בהשגות שם דס"ל דדוקה למ"ד שמיה היזק פריך ולה הוה מצי למימר ולטעמיך, ע"כ להו

דברמי, עיין מול מה"ב מימו כי וררייו זה ורמה אמואל מהייו ראה ההי היו

כתט דלדידן נכולהו חייב, וכן דעת ר״ת והלכות והרייף שם ליה ע״א מדפי הרייףן ויתר הפוסקים ו"ל, עכ"ל המ"ת. נשמע מכל זה דהרמב"ם ושאר הפוסקים דכתב המ״מ משמם דמחייבי בכל הני, טעמייהו משום דמחשבי לכל הני לדינה דגרמי (דמסיים) [*דמחייבן נהו רצי מחיר. ונרחה דס"ל עיפ שרח לכל אל עומו זאות לאות לאות לאות באור בינה דמין דינה דגרמי מגבי ביה דמי המהור דהמימר דהמר ההעורף שטרום דמהן דדמין דינה דגרמי מגבי ביה דמי החוסן שטרה מעליה וכנ"ל, לרטתה המרה ההשורף שטרו, דהע"כ דהשטר להו קוינסנרג ממונא הוא מתחילה ועד סופו אפ״ה מיחייב ביה לר״מ דדאין דינא דגרמי, ק״ו לאירך הנ״ל ושאר גרמא דהמה ממון, דמיחיינ נהו למאן דפסקי כר״מ [משח״כ לשיטת ר״י והרח״ש שחכמוב בסמוך, דמליבייהו אמימר דוקא אמר אמימרא דהשורף שטר ולא אאינך וכמצואר בטור וכאשר"י שאכתוב בסמוךן, ולדידהו אין חילוק כלל בין דינא דגרמי לגרמא בנוקין, ואף שנוכר בנמרא בכמה מקומום דפטרי בגרמא, ס"ל דהנהו סוגיות אולי אליבא דרבנן דפליגי עם ר״מ ופטרי בדיני דגרמי כדאיהא נפרק הנחל (נתרא) וקמאן, אכל לר״מ והפוסקים כוומיה נכולהו מחייבין, ומשו"ה התחיל הרמב"ם הנ"ל וכתב ו"ל, "כל" הגורם להזיק ממון הבירו חייב, ש"מ דכייל להו ומחייב בכולהו, וכן כתב הנ"י שם וביק ליה עיא מדפי הרייףן אהני מימראות דרבה הנ"ל ז"ל, וטעמא דרטה נכל הני מדא הוא, דאפילו דינא דגרמי ליח ליה, וכל הני דינא דגרמי נינהו, וליה הלכחה כווחיה אלה כדכפייה רפרם כדמוכה במסקנה, עכ"ל נ"י. ומהאי טעמא נמי התחיל המחבר וכחב ז"ל, קיימא לן כר׳ מאיר דדאין דינה דגרמי לפיכך הדוחף מטבע כו' וכן הפוחם כו', שמע מינה דק"ל דכל הני שמחייב הרמביים משום דקיייל כרי מאיר, ומינה נלמד דסייל דהרמכ"ם מחייב נמי בשאר כל הגרמות, אלא דנקט המחבר הני משום (דמיון) ו"דהון מיתראות דרבה תכופים זה אל זה בהגוול כנייל, וגם ההוא עיצ שלח דוורק כלים מהגג כו' מימרה דרצה הוה צפוף פרק כילד הרגל וביק כיי וחיעו עיבן ע״ש. ודלה בעיר שושן שבריש דבריו שהן הליבה דהרמנ״ם כתב פיינסברו דהרמב"ם מחייב נהני משום דדיני דגרמי נינהו ובגרמה ננוקין כו"ע מודו דפטור, חה חינו*. ומור״ם דכתל עליו ובסציף ג׳ן דים מומרים פצוחית דוה מיקרי גרמה נניוקין ופטור, כ״כ הליכה דשיטת ר״י והרה״ש והטור סייב והמובאים בציתים אות רין. וז"ל הטור [דכתב מדברי הרמב"ם הנ"ל], ור"י פירש כיון דקיי"ל דגרמה ננוקין פטור וגם קיי"ל כמ"ד דדן דינה דגרמי, לריכים לחלק ביניהן כו' [וכחב כמה פרטיים מהגרמות שהן לחיוב וכמה לפעור, ע"ש, והתחבר ומור"ם קילרו נהו, ולבקוף כתבן וכן כתב אדוני אני הראיש וייל, עכייל ודנרי הראיש בזה המה בפרק לא יחטור [כדף קל"א סוף ע"ג כדפוס גדול וביב פיב סיי ייזו] וגם נפרק הגוול קמת וביק פיט סר ייגן שכ"כ אהני מימראות דרצה הנ"ל, וכתב שם ובביקן ו"ל, ועתה יש ג׳ מילוקים כמחכר ממון ספירו כגרמל, החמד כדבר הגורם לממון שנחלקו בו רבנן ור׳ שמעון והלכה כרבנן דלחו כממון דמי, והשני הוא גרמא בנוקין ופטור לכו"ע, דנפרק לא יחפור

וביב כיב עיבן גני מרחיקין הסולם מהשוכך פריך והה גרמה בגוקין הוה

משחייכ טרעיס. שם, אבל כל הני לא בא ההיוק מיד. עיין סמ"ע סימן מ"ד

כו׳, והשלישי הוא גרמי כמקין דפליגי נהו רבי מאיר ורבון כו׳. ומסיק וכתב דהטעם דמחייבי בדיני דגרמי ופערי בדיני דגרמא במקין וז"ל, היכא זהוא נעלמו עושה היוק לממון חנירו ונרי היוקא, הוא הנקרא דינא דגרמי, כנון שורף שטר וב"ק ציח עיבן או מומל וכחובה פיו עיאן, הוא נעלמו מדק ממון הבירו, וכן מראה דינר לשולמני וביק צים עיבן דבמה שאומר לו שהוא טוב, מדקו, וכן דאמוי אחוויי ושם קטיו עיבן שהראה לנוי ממון מבירו, וכרי היוקה כחילו הוה נתנו לחוה מכמר והין לך מעשה גדול מזה, וכן [כלאים] נתיאש ולא גדרה ושם קי עיבן, כיון דמעורב שלו בשל חבירו ותחיאש הוי כעושה מעשה בשל הבירו, וכן דן את הדין ומחייב (ליתן) את הזכאי וליחון ופוטר הסייב, ומצוה ליתן הנבילה והטריפה לכלבים ובכורוח כיח עיבן, הוי כעושה מטשה. אצל ההיא דשימה צו את הכלב והנחש וביק כיג ציבן לא ברי היוקא כגון מסור, דשמא לא ישוך צו הכלב והנחש, והתמלק כרים וכמתות ושם כיו עיבן אע"ג דברי היוקה לה עשה מעשה בגוף הממון, ולה דמי לאחוי דמקור דכמהן דקלייה דמיה ועשה מעשה כנוף הממון, והשולת את והוכנירה ציד תרש שוטה וקטן ושם נייט עיבן הוא אינו עושה את המעשה אלא המרש, ושורך גדר בפני נהמת חנירו ושם ניה עיבן ממילה נסקה, וכל שכן טומן קמת סבירו ושם ניר עיאן דלה עביד מידי, ומבעיה חבירו ושםן איהו דהפקיד לנפשיה ולה עביד ביה מעשה. ועוד יש לחלק, היכא דבשעת מעשה נעשה ההיזק נקרא דינא דגרמי כגון שורף שטר או מוחל, וכן מראה דינר לשולחני ואמר שהוא טוב, מיד סומך עליו ונעשה לו ההיזק ופער אותו שנתנו לו, ומסור בעידנה דאתוי ליה כמהן דקלייה דמי, וכן נתיאש, בשעת היאוש נעשה מיד כלאים אלה אינו אסור עד שיוסיף מאמים, וכן דן את הדין מיד גא לו ההיוק. אבל כל הני לא גא ההיוק מיד, המסלק הכרים לא נשבר הכלי עד שיגיע לארך, וכן שיסה מסהדורה עד לתר השיבוי ו*לא) ישוך, וכן השולם לה הבעירה בשעה שנוסן הלש להתרש אינו מזיק, וכן פורך גדר, ומבעית מבירו לתר שהבעיתו הול

٦Đ

כיה בראים מתפחד והולך כו׳, ע״ש שהאריך. גם המרדכי דפרק הגוול עלים דפוס נדול קי׳ קי״ע כהב בשם ר״י דדיני דגרמי דחייבי נהו משום דבעלמו עשה ההחק בממון חבירו כוי, עד ולי לא נחישב לי ולא יכולתי לעמוד על החילוקים וגם ר"י גמגם ברובם, לכן קילרמי. סוספות. אכן הריצ"א כתב מה שמחלק רצינו ילחק צין דינא דגרמי לגרמא בנוקין, נראה שכולם שוים, אלא דמילחא דשכיה קנסו ציה רבנן וחיובן אינו אלא גליון מהרש"א סמיע סקיא. והשמי הוא גרמא בנזקין. לם כנר היה האדם נמדר ופנר פליו הדלם, הריזן לדפוק משוב הרמביים. ולכאורה ודאי למינ שם ממפשה דאירוסין דהל או היי גרמה מוקין ואינו חייב לימן לי צמת סימן מייכ ספיף יית. שב הבבעית את לא והכונה, וניין גית שמאל שם סקמיין, והמיוג על שמת חורה ונעשה היוק מיד, הבירו. כס ונרית חינן קעיף ליינ שם. היבא רבשעת מעשה נעשה ההיוק נקרא דינא

15

٦Đ שפתי כהן

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

כאירת עינים

משום דמקופא לא ילפינן כלל, דא״כ למה ליה להראכ״ד המם למימר וו"ל, למ"ד היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק פטור אפילו במזיד, וטעמה דמילחה משום דהין מחכוין להזיק אלה להנאמו הוה מתכוין ומשום הכי לא קנסו טי מזיד, עכייל, למה לי האי טעמא, הא אפילו הוה מחכרין להזיק פטור דומיה דמטמה ומדמע ומנסך דמהכרין, דהה ממטמא והביריו לא גמרינן דקנסא הוא. אלא ודאי ס"ל להראב"ד דהך פוגיה התיה הפינו כמ״ד דמקופה גמרינן, אלה דהיכה דהין מחכוין להזיק לא גמריטן מקופא. [ואולי אי הוה ראה מהרש"ל כל הנך פוסקים הנ"ל שהבחמי לה הוה פסק כןן. גם מ"ש הרמב"ן ובריה ומה שסמכון דהירושלמי לה דחין דינה דגרמי, הוה דוחק, דהה נירושלמי פרק ז' דכלאים וה-גן קאמר ריש לקיש גופיה קנסא דר׳ מאיר, ומיימי ליה

הרמב"ן התם נסודיה תו איכא למידק אמאין, וריש לקיש בש"ם דילן וביק ק

עיאן קאמר דקיימא לן כר׳ מאיר דדאין דינא דגרמי. ועוד נ״ל ראיה

דדינה דגרמי הינו אלה מדרכנו, מדגרקינן בקוף פרק הכונק ושם סיב

ציאן עשו תקנה נגול בחשו, בעי אמימר עשו תקנה נגול במסור או לא, אליכא דמ״ד דלא דיינינן דינא דגרמי לא מיבעי לך דמסורום נמי לא

דיינינן, כי תיבעי לך הליבה דמ״ד

דיינינן דינה דגרמי כו׳. והם היחה

דגרמי דאורייםא מאי מיכעיא ליה

טפי מאשו. ונ״ל שלוה כיונו המוס׳

מדרבנן ומטעם קנם, ומילחה דלה שכיח לה, והכי היחה בירושלמי דשבועות ופיו היון, המקרע שער של מצירו שלה מדעמו, רצי הנינה ורצי הנה, מד אמר חייב וחד אמר פטור, מאן דאמר חייב משום קוק כו׳, עכ״ל. ולדברי המרדכי הללו נהכוין מור"ם מ"ש בסמוך וסעיף בין ו"ל, יש אומרים דבכל גרמה בנוקין הם הוה דבר שכיח ורגיל חייב לשלם משום קנפה כוי. ומשו"ה נראה דקילר מור"ם ולא כמב כל הני פרטי דכמבו הדא"ש והטור לפטור ולחיוב משום דס"ל כהיש מפרשים והוא המרדכי דכולם פטורים אי לאו כהני דשכיתי דקנסו נהן ואסילו בגרמא בניאקין. וממה שכתבתי נתבאר לך קמירם דברי העיר שושן שבא לימן טעם למה קראו הז"ל לאלו גרמות שחייב בהו דינה ד"גרמי", ולאנו שפערו בהו קראוהו "גרמה" במקין, וכתב שהוא ע"פ הדקדוק קל וכבד כמו שוכר ומשבר, ושהכבד מורה שהגרמה כה מהמזיק עלמו משה"כ הקל, והחריך בדנריו וכנקודות גרמה וגרמי. חה אינו לדעת י"א דהוא המרדני שכתב שכולם שרם הם לדינא אלא שנגרמות השניחות קנקו וכנ"ל. ולפי דנריו ל"ל דדוקה לדעת ר"י והרא"ש שהתחיל בהן מור"ם ס"ל כן. ולע"ד היה נראה לומר דבהני גרמות דפטרי כהו רבען מלשלם קרחוהו גרמה "בניוקין", וכאילו אמרו הגרמות כאו מכת הכיוקין וכאינו כאו מעלמן ולא מכם האדם המזיק, ובהני דמחייני כהו רכנן קרמוהו "דיני" דגרמי, וכ"ל הגרמות לא באו מעלמן אלא מאדם המזיק שגרם להו. חה אמי שפיר גם לדברי המרדכי הנ"ל, שאף שמ"ל ששרין הן, מ״מ כדבר השכים וקנסו עליו רכנן קראו הגרמות על שם המזיק. וכדבר שאינו שכיה לא קראו הגרמות על שם המזיק, ואפשר לומר שגם כונם עיר שושן הימה גם כן לוה ומשו״ה הולרך לשנות המלות והנקודות בשביל זה, ודו"ק. וכמה שכתנהי נתכחר לך כלל דברי המחבר ומור"ם, ומעתה חכתוב

לך ביהור פרטי דבריהן:

שצוהיה מקנת נגול במסור או לא, ואי דינא דגרמי דאורייתא למה לא עשו מקנת נגול במסור כמו בנגול, עכ"ל". וראימי

ייי נמהרש"ל ובישיש ביקו פרק הגוזל קמא סיי כ"ו שכתב לדחות את זה, דאפילו אח"ל דאורייתא מיבעיא ליה, דדילמא לא עבדי רבע הקנהא רק במדק גוף הממון ולא בדינא דגרמי, עביל. ופשיעא דגם החומ׳ הרגישו בזה, אבל אין

נראה כן, דאי דאוריימא מה לי גוף הדכר מה לי גרמי. ומ"ש הרמנ"ן ודיה תו איכא למידק אמאין ובעל התרומות

ןשער ג"א חלק ר׳ סרים חין דדינם דגרמי מיקרי ולם קנסה דגרמי, אין זה דקדוק, ואדרגה מדאמרינן בכל דוכמי ר׳

מאיר דאין דינא דגרמי או מאן דדאין דינא דגרמי, ולא אמרינן ר״מ סבר גורם להיוק חייב או כהאי לישנא דכווהיה,

אלמה דלה מיחייב ממש אלה דדהין דינה דגרמי לחייבו מדרבנן. גם מה שכתב הרמב"ן שם ודיה עתהן דהי סלקה

דעתך קנסא הוא מסר ומה או שרף שטרות ומה לא נקנות בנו אתריו כדאמרינן במטמא ומדמע ומנסך וניטין מיד

עיבן כו׳, לא ירדמי לסוף דעתו, אהיינ אי קנסא הוא לא קנסו בנו אחריו וכמו שהבאתי לעיל בשם הרבה פוסקים.

דגרמי איט אלא מדרבון, ולכך במסור שהראה דאיט אלא גרמי מדרבון פטור באונס, וכשנשא ונחן ביד דעשה מעשה

כתב שם ואות דין אהא דמסור שאנסוהו להראות והראה פעור וז"ל, משום דדינא דגרמי לא היי אלא מדרבנן הלכך כי

אנים לא מימייב. ר"י. מפסקי ה"ר חוקיה, ע"כ. וכ"ר עוד במטובח מיימון שם לספר נדקין סימן כי, וכן הוא

במרדכי סוף הגוול בתרח וביק טימן קציגן וו"ל, וגרמה דישרמל שמנסוהו והרמה ממון חכירו דפטור, זהו משום דדינא

דגרמי לא הוי אלא מדרכנן לכך כי אנים לא מיחייב כלל אלא כשנשא ונחן ביד, ע"כ. וועיין במהרש"ל ובישיש ביקו

פרק הנחל נתרא סי מ"ו וסיי נ"ב, ואין דנריו מוכרחים, ע"ש ודוק וקשיכו]. ואין להקשות אם כן אמאי לא פשיט

שיפ הרחבין ולא עשו ו*בו אונסן כרלון, והבאמי דבריו לקמן ס"ק ו׳, מ״מ דומק הוא, דלמה עקרו רבנן דין סורה, אלא ודאי דינא

טעמא לא סני מוסר כו', דאפילו פרק לא ימפור וביבן מוף דף כ"צ לתאן דלא דאין דינא דגרמי מחייב ןריה זאתן שכתבו במסקנתט מוקר משום הנק נהגוזל נתרא ושם ורילב"ה אומר דדינה דגרמי מדרכנן קט"ו עיבן, עכ"ל, וכן פסק הרמב"ן כדמוכה בפרק הכונס, ור״ל כמו בריני דגרמי שלו דף קי״ב ע״ב שכתנתי. וכ"כ התוס׳ פרק הפרה [סודיה צההן ע"ש. וקשה להח הכח וביקן דף נ"ד ע"ל וריה חמורן בהדיל בשם ר"י דדינל דגרמי דרכנן כדמוכה בפרק הכונס דמיבעיל ליה לי עשו קאמר אמימר בהדיא דלמאן דלא דאין דיני דגרמי מסור נמי לא דיינינן*. ולענין מה דקשה להו פנוחית להתוק׳ מהה דפריך ור׳ חיים מהי טעמא לא חני מוסר, דילמא ר' חייא לא דאין דיני דגרמי, נ״ל למרן דר׳ חייא גופיה משמע להדיא דדאין דיני דגרמי בפרק הגוזל קמא סוף דף זיט, גבי הא דאמר ליה לרב דל חלפיה ניהלה וכתוב אפנקסך דין מהדורה זעוד נ"ל ראיה ממאי דפטרינן למוסר כשהוא אטס וביק קידו עיאן, ואי דיני דגרמי דאורייתא (הוא) ו*האן בכל עסק ביש, ואע"ג דאמרינן התם קרינטבר מילי דמוריימל מימייב מזונם כרצון. ולף שנרלה שהרמכיין הרגיש קלת שה וכתב ובדיה והדורן דמקילו רבנן בדיצורל דר' מייא לפנים משורת הדין הוא דעכד, היינו משום קושיין דר׳ חייח מומסה הוה, אכל אי לא הוה דאין וחייב מדאורייתא חייב אף באונס (ביק שם). כן נ"ל עיקר הדברים. שוב מצאתי בהגהת מיימון ריש פ"ם מהלכות סובל ר׳ קייא דינא דגרמי אפילו נהדיוט לא שייך לומר דלפנים משורת הדין עבד, ע"ש, ודוק. וכן מוכח בתוק׳ פרק הגוזל במרא קוף דף קע"ו זריה לא צריכאן למין מילוק בין שמר דיני דגרמי למוסר, וע״כ כחט שס דהוה מני לאוכוחי דרי מאיר דאין דינה דגרמי ממחני׳ דמוסר, הלה כיון דלא מני צה צהדיא הכי אלא מיתורה למתני, ן*לכך לא הוכיה עיפ שלח ממתציין אלא ממסילת הלרס והשור. שנפרלה, ע"ש. ולפ"ו נראה דהא שוינטברו דאמר ליה רב הונא לרב נחמן דינא מו קנפה (שם), ה״ה דהוה מלי למיבעיא הכי אכל דיני דגרמי למאן

דדחין דינה דגרמי, מלה ששהל כן מעובדם דרב ונחמון ומעשה שהיה

כך היה, כן נראה לי ודו"ק:

ומן הש"ם זה קשה לי למ"ש המוס׳

רים ב״ק דף ה׳ ע״ת ודיה למצוטין

מהמ דפריך המס וכ׳ מיית מחי

דהל רנה לל דלין דינה דגרמי ושם ציה עיאן, וכן הום נהרי"ף ושם מינ כיה בראים עיא מדפי הרייףן "ולל"ם נשם סיי דפום הציא: res. כיון, לכל] ובתהדורות כייו, לכתן שאודות נוצט וביי מסייב בשטר דילמה ס"ל כרי שמעון. ודוסק לומר דפמימר פליג השקלה וטריה דלפיל. ועוד, דה"כ לה ה"ל למימר הגהח שנדר אמימר אלא ה"ל למימר אמימר אמימר אמר. ועוד, דא"כ למה ליה למימר למאן דדאין דינא דגרמי, ה"ל למימר

וכספרי הש"ם שלפניט איתה המר

רבה, ונרמה שט"ם הוא ול"ל רבא,

ליה רב נתמן לרב הונה כר מייה דקנסה הוה מדמניה ישראל שהנסוהו גרים להרחות ממון הבירו פטור ושםן, י"ל דמפשר ברייתה לה הוה שמיע ליה, או אפשר משום דהיכה למידהי דהתיה כמ"ד דלה דהין דינה דגרמי, וה"ה הם הראה מעלמו בלא אונס פטור, אלא דקתני אנסוהו משום סיפא דננשא ונתן ביד חייב אפילי אנסוהו. פדע, דהאמר בש"ם מהך ברייםה המר רבה אם הראה מעלמו כנשה ונתן ביד דמי, ומאי קמ"ל רבא הא היינו ברייםא, אלא ודאי כדאמרן. ועוד נ"ל ראיה נכונה מדאמרינן בפרק הנוזל קמא דף ז״ה ע״ב בתר הך שקלא ועריא דשורף שטר מהלוקת ר׳ שמעון ורכנן, אמר אמימר מאן דדאין דינא דגרמי מגבי ביה דמי שטרא מעליה. ואם איהה דדינה דגרמי מדאורייהה, הה מעיקרה מפליג הש"ם דאף ר׳ שמעון דסבר דבר הגורם לממון כממון דמי מדאורייהא מודה בשטר

בקצוריה בקינור אמר אמימר מאן דאמר דבר הגורם לממון כממון דמי מגדי דיה דמי שטרא מעליא. אלא ודאי דכל שקלא נליון מהרט"א

שם סוף דיה ועוד ניל ראיה דדינא. מה לי גוף הדבר מה לי גרמי, וי"ל כיון לכדיטר מקילו כיה, כמ"ם הזה הרחר"ו להחו ד"ה ועוד ו"ל רחיה מחמי, ועייו נהרח"ם פרה הנחל מעל סיי ו"ג.

16

סימן שפו שיך סיק אי. דאמיפר פליב. ניינ, לפיי וגם דה מע דאיה קייל דלמימר קלי מרי מאיר. ואייכ לא פליג אלפיל ועיים:

חירושי רעק"א

שפתי כהן

٦D

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

שפתי כהן

וטריא דמעיקרא הוי מדינא דאורייהא, וקאמר אמימר מילמא כל הני שמעחהא דרצה ובחר מאי דקאמר החם דאמר רצה השורף ממץ אחריתי דלמאן דדאין דינא דגרמי מקנסא דרבנן מגבי ביה דמי שטרא באט למחלוקה ר״ש ורבנן כו׳, אמר אמימר מאן דדאין דינא דגרמי מגבי מעליה, דפשיטה דיש לקנום טפי בשורף שטר ממוסר ומהילה הכרם ביה דמי שטרה כוי, והמהי שביה המימר המן ונקט שטרה לחוד, וה"ל מצוהיה שנפרנה". ועוד נ"ל רמיה מהא דאמרינן במרובה [וביקן קוף דף ע"א] למימר נמי מגבי ביה דמי המן מעליא או ה"ל למימר מגבי ביה דמי ונפרק חלו נערום [וכתובות] דף ליד

לממון כממון דמי כו׳, וכתכו התוספות שם ודיה וסבר לה כרישן מימה

(דילמה) ורלימאן ר׳ מחיר לטעמיה דדחין דינה דגרמי דכל שכן דמחייב

בדבר הגורס לממון, דהה אמר נהגחל קמא וביק ציח עיבן דאפילו ר׳

שמעון מודה בשטר שאין עיקרו ממון. וי"ל דאיכא נמי קברא איפרא,

דעד כאן לא ממייב ר׳ מאיר אלא בשורף שער וכה״ג שראוי לכל העולם.

אנל שור הנסקל וקדשים אינו ראוי אלא לזה שיפטר בו. ויש מפרשים דרי

מאיר לא מחייב אלא קרן אבל לא שמעינן ליה דמחייב כפל. וריב"א

מפרש דנדינה דגרמי לה מחייב רדי מאיר אלה מדרבנן כדמוכה בסוף

הכונם ושם סיב עיאן, עכ"ל. וקשה לי על שני התירולים הראשונים, דאיכ

היאך קאמר בפרק הנוזל קמא באנו למחלוקם ר׳ שמעון ורבין, ה״ל

למימר נמי איפכא, דעד כאן לא פליגי רכנן התם אלא בקדשים או לענין

השלומי כפל, אבל בשטר שרארי לגבוה לכל העולם מודו רכון דחייב לשלם

הקרן מיהת. ודומק לומר דרכא פליג אכל הך שקלא וטריא דרב דימי בר

חינוא ורב הונא בר׳ יושיע דבפרק הגוול. ועוד קשה לי על חירון

הראשון, דמה נכך שאינו ראוי אלא לוה, סוף סוף גרם לו היוק, ומה לו

לוה שלא היה ראוי לשאר העולם. ועוד קשה לי טובא על תירוך השני,

דהם רבה קחמר בפרק הגחל קמם ושטן השורף ממן במנו למהלוקת רבי

שמעון ורכנן כו׳, אלמא דאין מילוק בין כפל לקרן, והיאך נאמר דרכא

פליג ארדה שהיה רבו, ואם אימא דפליג עליה ה"ל לאפלוגי עליה

כדוכתה דהמר רבה למילמיה, וה"ל להסקופי ולמימר עד כהן לה פליגי

הרינב"א דדינא דגרמי אינו אלא מדרכנן אחי הכל שפיר, דכל שקלא

וטריא דופועיקרא בפרק הנחל קמא לא הוי אלא אי חייב מדאורייתא,

ובתר הכי מסיק אמימר דלר׳ מאיר דראין דינא דגרמי מדרבנן מגבי ביה

דמי שטרא מעליא מדרבע, כן נ"ל. ונהכי ניסא מה שהקשו המוספות

ככמה מקומות דינה דגרמי ההדדי והולרט ליכנם בכמה דוחקים

ובחילוקים ודקדוקים שאינם נוכרים בשיים, אבל למאי דמפרש ריצבייא

דדינא דגרמי דרבנן שקנסו במקום שהיה נראה להם לקנוס כגון בדבר

דשכיח וכה"ג, אחי הכל שפיר וא"ל ליכנס נחילוקים אחרים, וכן הוא

במרדכי פרק הנחל וביק סימן קייטן שר"י גמגם נרוב החילוקים, וכ"כ

בקמ"ג ועשין עין דף קמ"ח ע"ל שלפירוש רינר"ל מחישנות כל ההלכות,

וכ"כ בתשובות מיימוני לספר מיקין סימן די שר"י גמגם ברוב החילוקים

וגם כמה מקומות אינם מתישבים לפי דבריו, לכן נראה לריצב"א דדינא

דגרמי הוא מעום קנם וכן מוכח בירועלמי ושבועות פייו היון, לכן ייל

שכל היזק המצוי ורגיל קנסו מכמים ובכך ממישטות כל ההלכות כז',

עכ"ל וע"ש. וג"ל עוד ראיה לוה מהא דקאמר בפרק הגוול קמא בתר

קצוהיה בה רנגן התם אלה בכפל אבל לאפטורי מקרן מי שמעת להו*. אבל לפי תירון

קוף ע"ל] גני הל דמחייב רי מאיר די וה׳ בעונה שור הנקקל, אמאי, איסורי הנאה נינהו, אמר רצא ר׳ מאיר סבר לה כר׳ שמעון לאמר דבר הגורס

דדאין "דינא "דגרמי"

מעלים, ולמה נהט שטרא דוקא. אלא

כראה דוקא אשטר קאמר משום דשכים, הכל גחל המך ועבר עליו

הפסם לא שכיחא, וגם אין ראוי לקונסו שהרי אדרצה בשריפתו גרם משלומין לנגול והפסד לגולן. וניחה טפי להפוסקים דס"ל דמדלה קהמר אמימר אלא כשורף שטר, משמע דלא פליג ארבה בזרק מטבע ובשף מטבע ובלורם אוון פרתו, והקכים מהרש"ל וישיש שם פים מי ייטן לדבריהם בזה כמ"ש להמן פ"ק ז', רק שהוצרכו לדמוק מאי טעמא לא פליג אמימר בהא, ודנריהם מגומגמים שה כאשר יראה המעיין. ועוד קשה דה"ל לאמימר לפרושי החילוקים ההם אמאי לא דייניטן נהנך דלעיל דינה דגרמי. הכל למה שכהכתי אתי שפיר, דאמימר קאמר דמהן דראין דינה דגרמי וקנים בדבר הרגיל מגבי ביה דמי שטרה מעליה דשכים הוה, וא״כ ממילא נהנך חלמא דלעיל דלא שכיחא, דהא מורק מעצע לים הגדול וללולים דוקה ודוקה דהדייה הדויי, ושף מעצע של סבירו דוקה בהורנסא וטרסיה ולא הסריה, ולורם אוון פרתו דכולהו שוורים לאו למוכה קיימי וכדמיתה החם בקוגיה, ה"כ כולהו מילחה דלה שכיסי נינהו ולא שייך למקנסיה. כל זה נ"ל ברור. ואפשר דלאמימר לא ברירא ליה דקנסא הוא אלא ספוקי מספקא ליה, דדוחק לומר דברירא ליה כיון דבפרק הגחל בהרלו נשם קטיז עיבן בעי רב הוגא בר חייא מרב נהמן ולא איפשטא, אלא נראה טמר דגם לאמימר מספקא ליה, וקאמר בפרק הגוזל קמא דלמאן דדאין דינא דגרמי משום קנסא מגני ניה נהאי שטרא דמי מעלית, ונכוף פרק הכונס ושם סיב עיאן קאמר דלמאן דדאין דינא דגרמי משום קנסה מיצעיה אי עשו הקנה נגול במסור, ודוק: ב) דדאין דינא דגרמי. עיין נהשונה מהר״ת אלשין סי׳ קל״ד נאריכות, עיין נמשונות מהרשד"ם וחוימן סי' קע"ע ושל"ב וח"ם, ועיין נמשונות מהרי"ט [ה"א] כי׳ ל"ה ול"ה, ונתשונת הר"כ כי׳ י"ז דף מ"ו מ"ז (מדיה ועל השאלה השלישית, קשיכן: ב) דינא דגרשי. כתנ נעל המרומות שער נ"ח מלק ו' נסי חין דגורם דגורם פטור וכדמתרינן בשבועות וליב עיאן הכל מודים בעדי סוטה כו׳, הלכך השולם הבערה ניד מרש שועה וקען [היינו כשמסר להם שלהבת דוקה כדלקמן סימן מי״ה סעיף ו׳ ע״שן ושרפה שטרוה פטור, עכ״ל. והרמנ״ן בדיני דגרמי שלו דף קי״ב ע״ד ודיה ואון חולק על זה וכתב ח״ל, וכן אני אומר בנורם לשרוף שטרות של הצירו חייב, וליכא לדמוייה כלל לההיא דאמרינן כשבועות הכל מודים בעדי פוטה כו׳, דהתם לא חיינה התורה שנועה אלא על שביעת העדות המחייבת ממון או גורמה, אבל גורם דגורם כפירת דברים הוא וממונא ליכא אפילו בכובש עדות גמור, ומי שדימה שני פניינים אלו ועירבן סייב משום כלאים, עכ"ל. ונראה דלפי מה שהעליחי לעיל [סק־א] דדינה דגרמי הינו הלה קנסה דרבנן יש לפטור גולס דגולס, ולו"ק*: די דגרמי. עיין נקמ"ע נסק"אן שהמריך נוה קצוהיה וכתב, ודלם כעיר שושן שברים דבריו שהן מליבה דהרמכ"ם כתב

רק כמ"ש שאר פוסקים שמכמים קנסו בדבר שהיה נראה להם שהוא שרים ורגיל

וכהייג וחין לדמות גוירות תכמים זו לוו, עייכ תוכתי למחורי מלעשות החיטור הנייל,

ועם כל זה אמרמי להביא דברי הרמביין בדינים השייכים לקימן זה. ומסחילה אכאר

שדיני דגרמי הן רק מדרכנן כוי, ע"ש שהאריך הרטה מאד בענין זה. ועיין במשובת

חידושי רעק"א

אלא דרסה מצי אמר למילמיה בין לרי שמעון בין לרבון, והז־ק:

ערד לחם

סימן שפו סעיף א׳. דינא דגרמי כו׳. ודוקא באדם, אבל בבהמה לכריע פמור. וומוקיי ביק כיא עיא מופי הרייףו.

כאר הימב לפי מה שנ"ל עיקר דדיני דגרמי אינן אלא קומא דרמן, אין צורך לאלק בשום הילוק.

סימן שפר סעיף אי א. דגרמי. הסמיע ופקיאן המריך מולוקי דינים שסה עיש, וגם הש"ך וסקיאן כתב וו"ל, הנה רמיתי הרמבין המריך ממד בדיני דגרמי בשוף חידושי ככא במרא שני, והסמלתי לעשות מיטר וביאור ופלפול על דבריו, אך באשר כי רשימי עיקר יכודו שכובר דדינם דגרמי דפורייסם הום, ומסמח זה היה מוכרת לחלק איזה נקרא גרמי ואיזה גרמא שלא יסמרו זה אם זה, ופל כן הוכרה להאריך בזה, אמנט

גליון מהרש"א

סציף אי. דדאין דיצא דגרמי. ונרמי ללפסיד לממוניה מדימר, סמור מגרמי השה דמשה שם. ורבון, היל למימר נמי איפרא. נייב, לין זה קושיל כיכ, דהשיים לל מני למתר הסס מפשה ולא הספיד ממוט בנון שורף שטר דניירא ובמדוואן קלא מיניה, לפנין מקנה נגא דישנת

הניחק וישול. רמיש פרק הנחל קממ פרי ייג. ועיין שייך לקמן פקטייו נעיין שייך קימן מיים קק"ד מילוק נין לינה וליכמו רום דרצונו שהרות יועיל. לבין המי דסימן קנ"ה סמיף ל"ד דרצונו שהרות ישיל העפר ולא שיוליבנין. אולם גם להיפוך, כיון דבשורף היי גרמי עיי מעשה,

ממור מתטור לפנין לוום, דכאנטוסו (לראום) וההאותו פטור ובאנטוסו לברוף כפב רמכיין בקונטרפו לדינה דגרמי ודיה וחחדו דסייב. ובספר ממנה לפרים הלכום נוקי מתון סי ו' היוק זכ מסטהדרין ריש דף ע"ז, דהל מלמלם היי רק גרמי, וליך למרו ביה נוקין שעשה נהן שוגג כמויד וטי, עיין ש"ך סק"ז. וליני מכיר רליתו, דהל מ"מ יש להכנים גם זה נק"ז ולימר מה רולה שלה ששה ט נם פעשה נידים שתו כמויד וטי, חייכ ט מה המומנה אף דהוי רק גרמה, מקין וטי מיע דין שחיינ טורמל דמומנה, ועה דחתר מקין שעשה כהן שונג כמויד, לא אמנתנס קאי אלם על מעשה מתש. רדמה דרשיי מהר מה דלה מיקשי הם בגרמי לה עשמה המורה שונג כמוד, על כן כפג ושם דיהן נוקין שעשה ני וכר. "היכי דערי מידים". שיך 17 17 177 177 177 177 177 177 177

שמתי כהן

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

דהרמב"ם מחייב נהנהו משום דדיני דגרמי נינהו ונגרמם בנוקין כולהו סדא דינא אית להו, דאל"כ ה"ל לרש"י לחלק בין שורף לאינך, אלא

קוף דף כ״כן, דגרסינן המם בש״ם והח גרמה הוה, המר רב טובי בר מתנה זהם הומרה גרמה ננוקין הסור, ופירש רש"י גרמה בנוקין הסור, והפילו למהן דלה דחין דינה דגרתי ופטור מלשלם אסור

מדכרי רש"י סוף פרק לא יהפור [וביב] 33617 ^{וזכו}לפיכך

כו״ע מודו דפטור, חה אינו כו׳. ושלא כדה השיג על העיר שושן, כי ודאי משמע דק״ל לרש״י דגרמי וגרמא הדא מילמא הוא, לכך כחב טעמא העיר שושן לא הזכיר את הרמב"ם רק כתב דגרמי חייב וגרמא במקין דרבה בכולהו משום גרמא במקין ופטור, כלומר דלא דאין דינא דגרמי, פטור, וס"ל דיש חיטק בין דינא דגרמי לגרמא וכו"ע מודו דגרמא ולמאי דמקקינן דדיינין דינא דגרמי חייב בכולהו. ועוד מוכח כן להדיא

> (ל)ודוקל לגלמי דינה מייב 2763 פטור) עלמא לכולי בכהמה ציונים ומקודות סימן שפייו ל) מווך יועף פרק כפרה ביק כיא עיא מדשי הרידף. גו לשון פעור פעיף בי כאם הרמבים, והוא מצרק ז' המוכל הלי הידיא.

במקין פטור, וכן הוא להדיא בתשובת הרשנ"ה [חיג סימן עיון שהניה נ"י מסודש א׳, וכ״כ הרמב״ן בריני דגרמי שני ומדיה עוד צריךן, ומשמע שם נהדיה וכריה זכן הוורקן שנס דעת הרי"ף כן,

וכן מוכה בחמת דעת הרי"ף קוף פרק

הכונס וביק ביה עיא מדפי הרייףן גני לינה ולינתו הרום, וכן נפרק לא יתפול (ביב ייג עיב מדפי הרייף) גני ההוא דהוה נפלי כימנא. וגם מזירושיו פרק למ ימפור ושם כיב עיב דיה זאת אומרהן העיג הרמל"ן מפירש"י ושם דיה גרמאן לס"ל לגרמי וגרמל הכל לחד, ע"ש. ול"כ דברי העיר שושו נכונים, שהם אליצא דהרי"ף והרמצ"ן והרשב"א והתחבר דמחלקין בין דיני דגרמי לגרמה, וכן משמע בתוקפות ככמה דוכתי וביק כיו עיב ריה קדם, כיב כיב עיב דיה זאת, ועודן וכן הלח"ם ועול והמובאים בציונים אות רין ועלל פוסקים, וס"ל להעיר שושן דכל העך שהזכיר המחצר דחייב גרמי נינהו, ובשאר גרמא בנוקין פטור, וכן הם דברי רבינו ירוחם נחיב ל"א מלק בי להדיא. וגם מלשון המחבר מה שרשם בתחילת הקימן ממה שמדבר הקימן נראה כן, שכתב ורשם שפ"ו מילוק שבין גרמה בנוקין לדינה דגרמי כו׳. וכ"כ מהרש"ל ובישישן פרק ג׳ דג"ק סימן (ל"ו) וליזן ופרק ט׳ סימן י"ט ע"ש וקשיכן. אך מה שרולה מהרש"ל שם לומר שגם רש"י מחלק בין דינא דגרמי לגרמא וכתב בפרק הגחל קמא סימן י"ט וו"ל, ואף שכתב הרמנ"ן מימוקיו (ברינא דגרמי סודיה עוד יש להקשוחן ת"ל, ולף רש"י וביק ציח ציא דיה חסורין כך דעמו דרנה לימ ליה דר׳ מאיר בכולהו, עכ"ל, והנה הרמנ"ן לטעמו שסנר שלרש"י אין מילוק בין דינא דגרמי לגרמא בנוקין, זלא דה כפי מה שכתבתי נפרק כילד סי׳ (ל״ו) וליח, עכ״ל מהרש״ל. וכו כמב עוד בפרק כילד הרגל מי׳ (ל״ו) וליון וו״ל, וכן נרחה דעת רש״י ושם כיו עיב דיה פטור שהרין שכתב תה שנטל פטור דגרמה בנוקין פטור, והף שכתב עליו הרמב"ן בנימוקיו ושם דיה החדקן וו"ל, פירושו לדעתו לרבה, אבל לדידן חייב דדיינינן דינא דגרמי, ודינא דגרמי וגרמא בנוקין חדא מילחא היא לדעת רשיי, דוק ותשכת ותמלא זה רמוז בכמה מקומות בפירושיו, עכ"ל רמב"ן, ושרי ליה מריה שיאמר על פה קדוש שיטעה כלורה דשמעסה דהגוזל קמה דמוכה להדיה דגרמי חייב, וכבר ידוע שגרמה בנוקין פטור לכו"ע, עכ"ל מהרש"ל ואני אומר במהילה מכבוד עורתו לא ירד לקוף דעת הרמב"ן, כי ודאי לא עלה על דעת הרמב"ן שרש"י טעה בשמעמא דהנוזל קמא, רק שכונם הרמב"ן לומר שרש"י ק"ל דדיני דגרמי וגרמא הכל אחד הוא, ומ"ש רש"י על דברי רבה ושםן דורק כלי כו׳ פעור, דגרמה בנוקין פטור, לה פירש כן אלה לדעחיה דרבה דהוה מרה דשמעתם דלקמן נהנחל קמה ושם ציח עיאן דס"ל השורף שטרו של הכירו פטור משום דגרמה בנוקין פטור ולה דהין דינה דגרמי, הכל הנן קי"ל כדמסיק כש"ם התם ועיבן דשורף חיינ משום דדיינין דינה דגרמי, וה"כ לדידן כזרק כלי נמי סייב, ורש"י לא פירש כן אלא לדברי רבה נוזה ודאי אמת בדעם רש"י ודלא כמהרש"ל בדעהון, דליכא למימר דרש"י מחלה בין גרמי לגרמה, דהה משמע מדברי רש"י דגרמי וגרמה כולהו חדה מילחה היה, דהא רש"י כתב על הנך מימרי דרבה פרק הנחל קמא ודף ל"ם ע"א ודיה חסורין], טעמה דרנה בכולהו משום גרמה במקין הוה ווזכטור, עכ"ל,

לגרום, וכשבא להעמיד גרמא להזיק חבירו מעכב, עכ"ל. הרי מנואר להדיא מדברי רש"י דגרמי וגרמה הכל החד הוה. ועוד מוכה מדברי רש"י ריש פרק הכונק וביק ניה עיבן לגרקינן החם תניה אמר ר' יושיע ארנעה לברים העושה אותן פעור מדיני אדם כו׳, ופירש רש״י פעור מדיני אדם, קסנר גרמא במהין פטור, עכייל. ואם איתא דרשיי מחלק בין גרמי לגרמא וגרמא לכו״ע פטור, לא ה״ל למימר קסבר גרמא בנוקין פטור, דלישנא דקסבר לא שייך אלא היכא דאיכא פלוגמא בדבר, והכי ה"ל למימר, סטור מדיני אדם דגרמה במקין פטור, אלה ודאי קייל לרשיי דגרמי וגרמה הכל אמד הוה, וכיון דמיכה פלוגמה בדיני דגרמי לכך כתב קקבר גרמה בנוקין פטור [ולקמן קימן מי"ם פעיף ע׳ וסקידן הוכחתי דגם דעת הרמב"ם ופייד מוזקי ממח היון וראכ"ן וביק סי כיבן היא כן דריני דגרמי וגרמא הכל אחד הוא, ע״שן. ולדעתי פשוט שלוה כיון הרמב״ן בנימוקיו שם שכתב וז״ל, ודיני דגרמי וגרמה בנוקין פדה מילתה היה לדעת רש"י, דוק ותשכח ותמלה זה רמוז בכמה מקומום בפירושיו, עכ״ל, ומכיאו מהרש״ל גופיה פרק כילד הרגל בס, וכונת הרתב"ן (כת"ש) ובמישן בכמה מקומות בפירושיו, לפירוש רש"י ריש פרק הכונס ופרק הגחל דף ל"ח ע"א ופרק לא ימפור שהנאמי. שוב רמימי נמידושי הרמנ"ן פרק למ יתפור ושם ד"ה זאח אומרחן הנין שם נ״כ מדנרי רש״י כמו שכתנתי, ע״ש: ה) אבל בבהמה לכו״ע שמור. כ"כ ננמוקי יוסף פרק הפרה [המובא בציונים אות אין שכתל הרח"ה נשס רט. וליע, דרט של הראיה הוא הרמביין, והרמביין מפלפל בזה בדיני דגרמי שלו ומסיק דסייב, וז"ל שם כדף קי"ד ריש ע"ג ודיה נפלן, ולפוס הך סנרה שורו שהדליה את האש ושרף שטרומיו של חנירו או אפילו הרען או מחקן פטור דגרמם שורו הום, *ומסוחוכרם דמייב ושמני גרמה דרימה עים הושב וביק מיח עיבן דממילה אפיה מהך דהכה לורומעשה שורו הוה, עכ"ל. ומ"מ עיצ הרמב לפי מה שהעליתי לעיל ס"ק א׳ דדינא דגרמי אינו אלא קנסא דרבנן ובדבר דלא שמית לא קנסו, אייכ בבהמה פטור, ועיין בשלטי גטרים וביקו פרק הפרה כוף דף כ"ג וכיא עיא מרפי הרייף אות בין לשון ריל"ו: וי לפיכך כרי. כתב מהרש"ל ובישיש ביקן פרק הגוול בתרת סוף סי׳ מ"ו דכל דיני דגרמי פטרינן כאונם, ומשמע התם דה״ה שורף שטרות כאונם פטור, אכל הרמב"ן בדיני דגרמי שלו לה כתב כן, הלה כתב דמופר ומוהל שטר וכה"ג דדיטרא בעלמא הוא ואקילו רכנן בדיבורא ולא עשו בי אונם כרלון, ומיהו לימה לההי דינה אלה בההי גרמה, הכל השורף שטרום בהונם סייב דהה להו ממילה היא, עכ"ל בריש דף קי"ג ודיה והדורן. מיהו לפי מה שהעלימי לעיל ס"ק א׳ דכל דיני דגרמי אינו אלא קנסא דרכנן, פשיטא דפטור באונס, וכדמיתה בפרק הניוקין נגיטין נייג עיאן ונהבחר לעיל סימן שפייה וסקיאן גדי מטמל ומדמע ומנסך, דכיון דקנסל הול פטור באונס, וכן אם היה שוגג נמי פטור כמו מטמח ומדמע ומנסך, והרמכיין שממייב צדיני דגרמי שלו נסהדיה ואי קשיא לך אי הכין מף שוגג, היינו משום דם"ל דדינה דגרמי הום דמורייםם:

> ב. ודוקא כו׳. צ״ק מ״מ כ׳ ללה אי איממר כו׳, וכמ״ש שם ייש כ׳ ולה שור טר, והוא הדין לכל נוק כה״ג: (ליקוט) ודוקא כו׳. נ״ק מ״ם נ׳ כאר הימכ

> פתחי תשובה מהר"מ אלשיך סי קל"ד גאריכות ומשונת מהרשר"ם (חו-בן סי קפ"ט ושל"ג ות"ק, 🚊 לפיבך. ציין באר היטב נסיבן בשם ש"ך, עד ובן אם היה שוגג נמי

ומשומו מהלי"ט (חיאן פרי ל"ה ול"ח ונכשונה הרמ"ל פרי ריו. נשיך סקיבן. וכסג נעל

אלמא דס"ל לרש"י דשורף שטרו וזורק מעצע לים הגדול והשף מטצע

הסרומות שנר נ"א ח"ו, גורם דגורם פטור כדאמרינן בשנושה הכל מודים נעדי פוטה כי, הלכך השולח הנערה כיד חש"ו (הייט שלהכת דוקא כמ"ש בשימן מ"ח קעיף ו" מ"ש) ושרפה שטרום פטור, פכיל. והרמציין בדיני דגרמי שלי חולה עייו וכחב זיל, וכן אני אומר בגורם לשרוף שערום של מצרו שיל אדמויי כלל להא דאמרינן בשטעות הכל מודים כי', דהתם לא חינה הסורה בשטעה אלה על שטעם העדום המחייבה ממון או גורמם, אכל גורם דגורם כפירת דגרים הוא וממונא ליכא אפילו שכובש עדות גמור, ומי שדימה בי ערינים אלו ועירבן סייב משום כלאים, ע"כ. ווראם דלפי ומהן שהעליתי דדינא דגרמי אינו אלא קוסא דרכון יש לפטור טרם דגורם, ודו"ק. ושיך סקיגן: ב. לפיכך. כמנ מהרש"ל פרק הגוא

18

ביאור הגר"א

10

חשך משפט סימן עה – סימן עו

סעיף ה׳.

גליוז

מהרש"א

שם בהג״ה השניה. אכל אם היו מעות מופקרין בירו

ועוסק בהן לצורך אחרים הוי כשאר פקרון. ונמלוה שפורע עליה ריום,

סיינ לישנע אף אם המלוה אינו יודע אם כא ממון לידו. ש"ך שם ס"ק מ׳. ואינו יכול לומר לשלים לאו בעל דברים דידי אם. וכן הוא לענין שבועה דאוריימא. ש״ך שם מ״ק מ״ב, ועיין כאן מ״ק פ״ב מ״ג. ש״ך סקנ״ח. ואם אמר כמדומה לי שאתה חייב לי מנה וכרי. עיין לעיל סה״ל. ש״ך סק״ס. ונראה דער כאן לא בעינן שיטעון משטה אני בך אלא כשתובעו בברי וכוי. עיין פימן פילו פקיו. ש״ך סקע״ה. ולפ״ו אם מודה מקצת וכרי. לעיל ס"ק נ"ו הניה נשם הר"ן. סעיף כ"א. אמר לי אבא. עיין תשונת דנר שמומל מנומכ סי׳ ס״ח דהרמכ״ד נהרנ המגיד פרק י"ד מהלכות טוען ונטען והיהו ד"ה ישראל הכא מחמת גוי, סותר להרמכ"ד בטור כמן וסעיף דג ועיין למם משנה פ"ח מהלכות טוען והיזג דנרי עפ"י עד דהוי כ' פעולות, לה. ש״ך סקע״ז. וחייב שבועת היסת. וע"ש דעם רבינו שמחה דוקה ביודע מהלואה, אלא שעל שלא פרע כא כאמירת האנ. סעיף כ״ב. אמר מצאתי כתוב בפנקסו של אבא וכו׳. עיין סימן נ׳׳ם סעיף ד׳, שם. יש מי שאומר שמשביעין אותו היסת. כמשוכת מהל יעקב לר"י ששפורע וסי ייא כתבו דפוגים דעלמם כרתנ"ס לחינו נשנע. סעיף כ"ג. טענו בספק על פי העד וכו'. וחס אין העד יודע בכירור אלא שראהו נכנס ונטל שלא בפני בעה"ב, פליבי הלמכ"ס ולאכ"ר ופיד תוזיהה היזוג עיין קימן שק"ר קמ"ע קק"ו. וחכיעת קטן לרמב"ם ופיה משועו הישו גרע מספק. עיין סמ"ע סימן ל"ו סעיף אי סק"ג. שם. אפילו קרוב שלו משביעין אותו היסת. ואס משכיעין עפ"י גוי, עיין סימן קמ"ט ש"ך ס"ק י"ג וסימן ל"ל סק"ג. ושיפעור עד מסייע הקרוב מן היסה מקל וחומר, עיין משובת בית הפרים מי׳ י״ד. ש"ך סק"ם. דהמוחזק יכול לומר קים לי וכו׳. עיין בגליון לעיל סעיף ד׳ ונהגיהו. ש״ך ס״ק פ״ב. עיין תשונת נית יעקנ מי מי הרנה להשיב על דנרי הש״ך. סעיף כ״ד. אומרים למלוה בטל כל שטר שיש לך עליו וכו׳. עיין סימן פ״כ ש״ך סק״ד.

סימן עו ש״ך סק״ר. רכיוון דמ״מ ברי לו שאינו חייב לבין שניהם וכרי. עיין קימן ל״כ ק״ק י״ד ד״ה ולענין וחים הרחבין נ

סימן עז סעיף א׳. שנים שלוו באחר. עיין נהרח״ש פ״ק דנ״ק וטיחן ט׳ן גבי והאיכא מסר שורו לה׳ כני אדם, דפירש מאי קעביד, ר״ל דיהיו הכריו לכד היינים דכל מחד נמרלה לשומרו בלה חבירו, וזהו דלה כפירום התוס׳ ושם י ע"ב דיה מאין ולמנ״ם ופיד מנוקי חמוןו שם. ונספר מסנה אפרים הלכות שומרים סימן כ״ו הקשה דמה ערב שייך גבי פקדון, כיון למין כמן הנמה הוי כולוק מנה לים. שם. ראם סך כל אחר כתוב בפני עצמו עיין קוף קעיף ה׳. שם. ואם אין נכסים לאחר מהם. מו שהודה לחד וחנילו טפר. ש"ך מ"ק י"ב. שם. וגובה מכל אחד החצי שהוא מוטל עליו. ושנים שהזיקו, עיין סימן ח"י סעיף ל"ו ובגליון שם ודיה תעניהטג ושניט שגנכו, עיין סימן שמיים סעיף מ׳, ועיין כבייק עייה כ׳ כשומף שטנת לדעת סנירו חייב די וה׳, ועיין שם ריש דף ע״ב ע״ה דטנתו כולו באיפורא בעינן, ועיין שנה לייב סוף עייב ממעטינן שנים שהוליאו מלשון בעשומה, העושה כולה ולא העושה מקלמה. ויייל דבשותפים שנובו ממרינן האי כוליה הזיקא ווכרו כמו בסימן מ"י שם, ומשו"ה אף דבטביחה יש שלים לדבר עבירה והוי כשנים שעובחו, מיקרי לגבי כל אחד ועבמו כולו. ועיין רשיי שם כנייק עייה ועיבו דייה שותף שטכה, ועיין כגליון לקמן סימן שמ"מ שס ודיה שהודית לו. ש"ך סק"ב. וגם בתשובת הרשב"א סיי אלף פ״ב משמע דדוקא שטר. עיין נגליון לקמן סימן מ״י סעיף ל״ו. ש״ך סקי״ז. גם בזה יש לחלק דהואיל ונחית למנינא גלי דעתיה דלא מחל לכולם. עיין סימן ע"מ סעיף מ׳. סעיף ז׳ בהג״ה. כי יוכל הנתבע לטעון לזה ויתרתי ונגדך איני מוותר. עיין סימן קע״מ ומעיף א׳ג עיין קימן קע״ו סמ״ע ס״ק ע״ג. סעיף י׳ בהג״ה. הוא הדיז אם שניהם כתובים בשטר כל אחד יכול לגבות כולו. ולס מלקו שטרות מלו ביניהס, עיין ש״ך סימן ס״ו ס״ק י״ם. ש״ך סקכ״ח. ואם טוען שפרע להשני וכוי. ומס ממר הלוה לעדים מנו השטר נידי והוח נמנו

כנון של הקדש, אף שיש לו הנאה בעיכובו כנון שנותן ריות מועט, אפשר דמ״מ אדם עשוי לפרוע פוך ומנו. מהראנ״ח סימן ע״ו. ועיין מהרי״ט מ"ב וחדםו קימן קכ"ד דגבי עיסקא דאינו נומן ריום קבוע ואם לא ישתכר לה יםן, היתה לחוקה דהין הדם פורע חוך ומנו. ועיין לקמן סימן ק״ת קעיף ד׳. שם. ושכירות דינו כהלואה. ועדיף מיניה. כז"ך ככמוך כ״ק ט"ו. סמ"ע סק"ח. דוקא בקבע לו זמן. עיין ש"ך סוף סימן וה. ש"ך סק״א. דאפילו כשטוענים היורשים שמא שייך חזקה וכו׳. ועדיין מין ראיה למלוה עלמו שטוען שמא, דיוכש שאני דליכא ריעומא, דננו לא הוה ליה למידע, וכהן יוכים, דתוך לי יום הוא מ״מ טענה שמא, דדילמא נחן האב לכהן אחר. מיהו אין זה ראיה, די"ל ושאיו החם דמת האב ואין כאן טענת כרי נגדו. ועיין סומים סק"ל. ש"ך סק"ז. צ"ע למה הוחזק כפרן והא יכול לומר וכוי. נ"ל כונתו כיון דלה כתב דנב"ד היה, הכל בקמ"ע נשמר מזה קק"ה. ואם נשאר בעענתו ראשונה, כתב קטה"ת ומקיגו דעל כרסך אינו נאמן במינו, דאי אמרה דנאמן, שוב ראוי שלא יהיה נאמן לטעון פרעתי אח"כ, דלא היה מוכרת לשלם. ש"ך פק"ת. כיון דנחלי המלוה אינו נאמן לומר פרעתי גם בחלי האחר וכו׳. עיין סימן קי״ב ש״ך רים ס"ק מ׳. ש"ך ס"ק י"ב. כל קונטרס מיד זמנו הוא וכו׳. כתנ בקלוה"ת וסעיהו דבשבועה מיהו נוטל, דהא באומן נמי מיקנו תקנה שמיר. וכל זמן שלה גמר כל הספר הינו עוכר בכל מלין, על כן חף דעבר זמנן של קונטרסים שכבר נכחכו, מ״מ נשבע ונוטל. סעיף ב׳ בהג״ה. ואם הלוה תי ואמר שפרעו וכו׳. עיין סימן פ״ד סמ״ע פק״מ וש״ך שס וסקינן. שם. יש אומרים דצריך המלוה לישבע שלא פרעו וגובה. ואם חור הלוה והודה לדגרי המלוה, י"ל כיון דבלא טענמו אנן לא היינו טוענין, עמה שמור משוינן טענמו כלא הימה, ואפשר דאינה מועילה סורמו לגבי לקומות. וכהאי גוונא נסמפקו בתוס׳ נלפי מ״ש דבריהם בשיטה מקובלת] בימ ייג כי דייה הה קהמר להדיים, דנסחפקו בנפל וטען מזריף דמועילה טפנתו גם נגד שער מקוים, אי יכול לגבות מלוה עלמו, ע"ש. ופירש בשיטה מקובלם משום דקשיה להו גם ביש בו החריות נקרענו ונחזירו למלוה, אך י"ל שמא יחוור ריודה, או דלא מועיל חורמו, אלא מלוה עלמו יננה. שם. והראנ״ד נהשנות פ״ד ממלוה הי״ג כמסמפק נכך, ועיין ש״ך סימן מ״מ ק״ק י״ע ד״ה וכוה. סמ״ע ס״ק י״ג. משא״כ ביתמי דאין כאן מי שטוען ברי שפרעו וכוי. עיין ש״ך סימן ע״כ ס״ק קמ״כ דלא טוענין בשביל יהומים להוליא שבועה, ועיין סמ"ע סימן קמ"ט ס"ק ל״ט. שם. והכ״ר אינן טוענין בעד היתומים טענה שאינה שכיחה. עיין ש״ך סימן ק״ת סוף ס״ק ו׳. ש״ך ס״ק י״ד. ואינו דומה ליחמי דגבינן מינייהו בלא שבועה כנ״ל. עיין ש״ך סימן ל״ט סק״ו, עיין סימן ק״ה סוף סק״ו, עיין השונה ניה אפרים חלק הו״ה סי׳ ט׳ נד״ה וראיתי בקצות, עיין מומ׳ ב״מ ע׳ מ׳ ד״ה מתמ. ש״ך ס״ק ט״ו. וסברא זו לא נמצא בשום פוסק. למנס ...ועיין בסיחן) שי"ו סק"ג נסמ"ע שפירש כן כטור ושם סעיף איג ולפ״ו הוחוק כפרן עדיף מחוך זמן, ... ועיין בגליון סימן ע"כ סק"ל. שם. אך קשה לפ"ז על הר"ב וכוי. נסימן (רי"ז) ושדו איתה, "או יטעון עליו בדמים שנתן תחילה טענה בפני עלמה וישביענו היסח", וא״כ י״ל דהכא מיירי באינו טוען שנית, דאין הנ״ד פוסקים מעלמן לו שנועה. תומים קק"ו. שם. ודוחק לחלק בין שכירות להלואת. דא״כ מה מקשה וביב ה עיבו מכותל אאין אדם פורע תוך ומנו. ועיין גליון ש"ך סימן שי"ו סוף סק"כ. שם בסוף הס"ק. וכדלקמן ריש סימן ק״מ. עיין שס נגליון ודיה אין מוציאיןג סעיף ג׳. תבעו ביום שנשלם בו הזמן וכוי. אם יכול לתנעו בנ״ד ביומא דמישלם זימניה, פלוגמא בספר מקיפת זקנים ושימה מקובצת ביח קיב עיב דיה לא צריכאן. סומים סוף סק״ת. סעיף ד׳. וכי אמר כסוף היום פרעתיך תוך זמני נאמן כמיגו דפרעתיך היום. הוה ליה למימר דהוח קפק, ונפ״מ חם יתפוס המלוה בעדים. גם קשה על השמטמ רמנ״ם מכל דין זה. מומים סק״ט. שם בהג״ה. אבל ליתמי דידיה לא טעניגן. ומ״כ כל שכן מוך זמנו דלמ טענינן ליחמי, מ״כ מאי מקשינן בב״מ ק״ב פוף ע״ב אי מוך זמנו מנינא וכו׳, הא המס ממ החב וכו׳ דינה והביו משום דלה טענינן ליחמי הוה, ועדיין החיבעיה דשוכר בראשו. הטוען שפרע תוך הומן. ל״ע להבין כונת ר׳ מומר נתמי לה מפשוט מזה. ול"ל דנם הרחב"ד והחובא בציתים אות י"דו לה איירי אלא כשהמובע טוען ברי דבלא״ה יש מעליותא לברי נגד שמא, משא״כ הכהן טוען ג"כ שמא דדילמא נמן האב לכהן אמר. אך לפ"ו נדמה מ"ש הש"ך וחדק ידו מלקמן סימן ק"ת ומעיף דין דטענינן ליממי נאנסו, דהתס הבעלים אינן טוענין ברי דלא נאנס, ועיין ושידו ק״ק (י״א) ואו שם.

עיין ש״ך סימן ק״ם סוף ס״ק ו׳ ונסימן פ״מ ס״ק ו׳. ש״ך ס״ק

ט"ז. דאיז מדרד העולם לשכוח הפרעוו בומז קצר כזה והו"ל מיגו

לאהד, עיין ש״ך סיתן ל״ע ס״ה מ״ו.

יהונתן במרדכי ריש ב"ב סי׳ מס"ם, מ"ש בדבר שיש לו קלבה לא שייך

יהתחן לא מין מדס פורע מוך זמטי. סעיף א׳ בהג״ה. והוא הדין דלא יכול שם אלא לומר מחלת לי. עיין סימן ע״ה ס״ק כ״ב בש״ן. שם בשו״ע. נפרעים קדבה לא מהם כלא שבועה. עיין סימן קע"ו ש"ך ק"ק כ"ה. שם. או אפילו ו לומר אין מלוה על פה והעמיד אביהם בדין. עיין ש"ך נקמוך ס"ק ט"ו נקוף חלמת אלא דיבור ראשון, מה דמ"ל נפ״מ נין שטר לעל פה. שם. ובלבר שיש הלפת אלא עדים בהלואה ובקביעות הזמן. ואם קנו העדים מילו, גרע, סימו לייט סוף, ייש. עדים בהלואה ובקביעות הזמן. ואם קנו העדים מילו, גרע, סימו לייט

סימן עח

51

TD שפתי כהן

מהרש"ל שם בקימן י"ו בשם ספר

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

מאירת עינים

ז) הדוחף כו׳. ודעת ר״י והרמ״ש והמובאים בציונים אות ר׳ן כן אע״פ שלא הגביהו. ר״ל דמילו הגמהו פשיטת דמיינ, ושאר הרנה פוסקים דבדומף מטכע לים ופוחת מטבע פטור, והביא הר"ב דהרי כשהגביהו כא לרשותו וצריך להשנה מעלים. ועוד ה"ל דעתם לקמן סעיף ג׳, וכ״כ נהגהת אשר״י פרק הגחל וב״ק פיט סיפן ייגן להמחצר לכתוב מה שאיחא בגמרא וב״ק צ״ח עיאן דמיירי באפילו יא מצאני. שכייכ באור זרוע* ובפסקי מהרייח דבכולהו הלכה כרצה בי משורף המים צלולים ורואה המטבע לפמו אלא שצריך לשכור אדם היודע כה בביק שטרות של חנירו, וכן פסק סיי חיי חיא שטרות של מתם דחייב הבהי מהרש"ל (בישיש) שם סימן נו"ו ^{זא}הדוחף מטבע של חבירו עד שירד לים וי"ו וי"ט, וכן נרמה עיקר וכמ"ש ^{יי}חייב ^{בזה}אף על פי שלא הגביהו וכן לעיל סוף ס״ק א׳. מיהו היינו הפוחת מטבע של חבירו והעביר צורתו דוקה שלה הגביהו ודחפו לים חייב אף על פי שלא חסרו והמוכר שטר הגדול, ודוקא במים ללולים דמוי ליה, וכן בפוחח מטבע דוקה שלה היסרו וכן שלא הגדיהו, וע"ש שצוחיה מילוקי דינים בזה*. וכתב עוד

המיס הסת ולהביאו: לשוט בן דקיי"ל שהוא מחול. נטול ונהמחכר המלאנו לעיל בקימן ק״ו ני"ם וסעיף כיגיליבן:

חוב להבירו ^{מי}וחזר ומחלו ^{נו}דקיימא לן שהוא מחול צריך לשלם ללוקה כמו שנתבאר בסימן ס״ר׳.

ציונים ומקורות נן סעיף ל-ב.

לפנת פענת דאפילי אם הכה על כתי נפש או שאר כלי כסף וחהב או על טבעת ופיסתם, נמי הר כמטבע מתש ופטור, ע"כ, והוא בראכ"ן קוף דף פ"ע וביק טימן כיאן. ואפשר לחלה, דדוקם במטבע דליכה אלה טורחה, אבל בכלי מעיקרה כלי הוי והשמה לאו כלי הום, והייט שלא החכר דין זה בש״ם ופוסקים לק גני מטבע, ול״ע: הו אניים שלא הגביהו בוי. לאלו הגניהו מיגול גוליה, השנה בעי מיענד. ש"ם וביק ציח עיאן. וכסנ מהרש"ל ובישישו פ"ט דב"ק סי ט"ו וו"ל, ונ"ל אף היכא דשקליה דלריך למענד השנה, מ"מ ילא במה שמשלם לו שכר בר אמוראה ואינו צריך להינופל ביה יותר, וכן משמע מדברי המוס׳ לקמן גבי יש שבח סמנין ע"ג למר, עכ"ל. ואין דנריו נראין לי, דכיון דנעי למעבד השנה אינו יולא עד שממזירה למקום שנעלה. ומ"ש וכן משמע מדברי המוספות כו', ר"ל בתוס' שם ריש דף ק"א וריה האן. ולפע"ד לא משמע משם מידי, דהמום׳ לא מיירי המם מוה אי קפיד נהכי משום דהתם מות הלמר קמיה, אכל אי קפיד, כן נ"ל: מי והזר ומחאו כו׳ בסימן מיו. ועיין מה שכתנתי שם נקעיף ל"נ וסיק קיד וקיטן:

ערך לחם

שם בסופו. שטרי חוב על נוים שהיו לשותפין ופמר האחר את הערכ, חייר, ובי סעיף בי נשם רבינו ירוחם נתיב ליא חיבן .

ביאור הגר"א

מלא אי איממר כו׳, והשמיטו הרי״ף, וכמב הרמב״ן בדינא דגרמי שלו ב. שם ובטור טעיף ב׳ן בשם הרמב״ם בפ״ו מהלכות תוכל ומזיק דין [דיה נפלן משום דגרים רכה, ורכה מזיל לשיעתו ושם ציה עיאן דפוער גרמי, ואנן לא קייל כן כמיש הרייף בבוף פרק כי וביק ייב עיא מרפי הרייףן, וכמיש בפרק ט׳ ניים בי, הבל מנוסמי דוקאני גרסיט רבא וכייה נכל הנוסמאות, ורצא אים ליה דינא דגרמי חייב, עם קיייו אי אמר בנמי *רכא אס הראה כוי, אלא שדינא דגרמי דוקא נאדם כוי, וכן כתב נמוקי לפניוו: דבה. ועיין שיד יוסף (שם כיא עיא מדפי הרייף). חהו לשיטמס, מכל לשיטמ הסוקי בהנהיה (ביכ כיב עיב דיה זאח) ושלר פוסקים דמחלקי בין גרמי לגרמה כלהיה

השויה לם קשה ומ"מ זה הדין ברור דכל גרמי של טהמה חינן אלח גרמה כיון שאינו עושה מעלמו (ע"כ): ג. וכן הפוחת כו׳. שם וברמבים המובא בבאהיג אות כין, וכל שכן לשיטתו שססק נסימן שמ"ג ס"ל כרכ יהודה

[ביק ציז עיא], ועיין סוס' שס וציח עיאן דיה השף כו': ד. והמוכר כו'. כמונות שס ומיו עיאן:

פתחי תשובה

פטור כו׳. ועין כתשובת חות יאיר סימן (מ״ר) [מ״ה], במעשה כראובן שהיה חייב לשמעון אלף ר״ט בכתב ידו עם נאמנות, ובשנת תמ"ט שפשטו חיל מלך צרפת כאשכנז והחריבו כפרים ושללו ובחו יינות ותבואות, מילא ראובן טפינה ביינות שלו וכיקש להבריחם למרחוק שלא תגיע שם יד השונא, ונודע לשמעון ועיקל הספינה על ידי השורה עד שיפרע לו ראוכן או שיעמיד לו ערכ מספיק, וע"י כך נתעכבה הספינה, ובתוך כך בא גרור הצרפחים ושרפו העיר ושללו אשר מצאו וגם ספינה הנזכרת, ויהי כאשר תבע אחר כך שמעון את חובו השיב ראובן כי גרם לו היוק, שלולא שעיקל ספינתו היה מבריחה ל"האללאנר" ושם היה מוכר יינו כעד אלף ר״ט כסף חובו. וכתב דנראה שאין טענת ראוכן כלום, כי אין לחייב את שמעון מצד רינא דגרמי, דכבר הכריע שלא נתכוין להיוק פטור, והרי כאן מה שעשה שמעון לא במזיד עשה רק להציל חובו כו׳, ובפרט דבנידון דידן לא הוי רק ספק

באר הימכ

באר הנולה

י"ל. כסב הרב המגיד, מימרא דרבה דפוער [שם דף ל"ת ע"א]

משום דלית ליה דינא דגרמי, אבל התפרשים כתבו דלדידן חייב

נכולהו, וכן דעת ל"ם ונהלכות וביק ליה טיא חדפי הרייףן ויתל

הפוסקים ז"ל. ביי. פירוש, אפילו למים ללולים וקא מד ליה באופן

שאינה אטדה ממט אלא גורס להפקידו אותו שכר ליזדע לשוט חוך

המים ולמישקליה, דמילו מינו יכול להוצימו על ידי שכר הנוכר גם רכה

מתיים.

נחרם קוף כיי מ"ו דכל דיני דגרמי פטרינן נאונם, ומשמע החם דה"ה שורף שטרות כאונם פטור, אכל הרמביין כדיני דגרמי שלי לא כייכ, אך דהוא איל לשיטתו דפ"ל דדיני דגרמי דאורייתה הן, אנל לפי מה שכאבתי דאינן אלא קובא דרבנן, פשיעה דפטור באונם, וכמייש בשימן שפייה דכיון דקובול הוה פטור מאונם, וכן אם היה שונג נמי פטור כתו מטמא כיי. ש"ך ופקיון: ג שלא הגביהו. דלולו הנכיהו מינול נוליה והשנה נעי מיפרד. ש"ם. וכתו מהרש"ל פיט דביק סי טייז חייל, נייל אף היכא דשקליה דלריך למיפנד השנה, מיימ יצה במה שמשלם לי שכר עד המוראה ואיל להיטפל עי יותר, וכן משמע מדעדי המוספות נדי יש שבת קמנין ע"ג למר, עכדל. וחין דבדיו נרחין לי, דביון דגעי למעבד השנה אינו יולא עד שממזרו למקום שנטלי. ומ"ש וכן משמע מדברי הכוס׳ כו׳, ר״ל נרים דף ק״ל. ולפע״ד לל משמע משם מידי, דהפוספות לל מיירי התם מזה לי קפיד נהכי משום דהתם מום בלמר קמיה, לכל לי קפיד השיך בריש סימן שפיין דדינא דגרמי הוא רק קנס מררבנן, ובשוגג קפיד, כן ניל. שם ושיך סקיחן: ד. סיו. עיש ספיף לינ ושיך סקיטן. ועיין

תה שכמנתי שם פ"ק ע"ו:

גורם ולא ברי היזקא דלכו״ע פטור כוי. וגם אין לומר מברא לחייבו דמאחר שהוא שעת חירום ה״ל מה שעיקל כמויק בידים, ודמי לכופף קמתו של חבירו לפני הדליקה במקום דמטי ברוח מצויה דחייב בשים פרק הכונם וביק ניו עיאן (ובשויע סימן חייח סעיף ייא). דוה אינו, דנידון דידן ודאי לא דמי רק לרוח שאינה מצויה, דלא פסיקא מילחא שימהר ויחיש הגרוד לבוא כו׳. ואין לומר דהרי בכופף קמתו של חבירו גם ברוח שאינה מצויה חייב עכ״פ בריני שמים, ואם כן הכא דראובן הניזק חייב לשמעון ה״ל כתפס, זה אינו, חדא, דכבר כתב רש"ל (כישים כיקן בפרק הכונס וסי רין דלא מהני תפיסה בכל החייבים בדיני שמים, הביאו הש"ך ריש סימן כ"ח ופקיבן. (וןשכ״כ הריב״ש סימן שצ״ב [עיין בש״ך סימן ע״ה ס״ק כ״ו]. ועוד, דכאן ודאי אף בדיני שמים פטור, דדוקא בשאין לו שום שייכות בדבר השייך לחבירו, משאיכ זה שכיון להצלת חוכו, אינו מחויב להמנע מחשש היזק חבירו הבלתי רגיל כוי, עיש עוד סברות כזה: נ. שלא הגביהו. עיין באר היטב נסקינן, עד ואין דבריו נ"ל כוי. ועיין בתשובת בית אפרים חלק חו"מ סימן ל"ה מ"ש כזה:

21

have sure out sures some two ..... we

לכל השלם גורם לממון כמתון דמי, ושם השור רשוי למכור אילי הים מודה, כמיש סוסי בקונים דמקפו כהן ורים וי עיא דיה הגרישהן דנהודה הגולות דינו כפקדון וומכתי לייע שם בביק נגול סמן ונשמע פליו מיך ימטור הסמדן, מכל בעדות גם מילו הביד והוי מסלטלין שיכול להוליה בדיינים, דמיים שינו יכול למסור, וניהה כשער ג"ב. שיך סקיי בדיה ושוב ראיחי בדברי סהרשיל. אבל שטר שראוי לכל העולם למכור ולגבות בו הייב. אולם כיון דמכירם שטרות דרכנן, אכמי מדאורייתא אינו כאוי לכל העולם, ואיך יתחייב

מסויג שמשה ואיני שישה ואיני שישה לשמת משלם ג'יל מעיף בי. וכן השורף שטר חוב של חבירו. מיין צ"ן למיל מימן ג'יה מק"ה, ועיין מימן לשמת משלם ג'יל מעיף כי בהג"ה, פיין גשיי שמעות פרק שמעת הערות ליב עייב ד"ה מי ייתר ^ק רמשהבעם, "ולכחי נורם לממון כוא", והכי פסקינן בם. וי"ל דככא איכא לכיפוך מי יימר דיעעון מישמפע. אולם שורף שער פנום משי איכל למימר. אך נגדק קדה ועיבו לענין שטעת הפקדון, שורי גנכת, והום אומר לא גנכתי, מה טיבו אללך, שומר חנם אני עליו, חייב שהרי פער פלמו מנגינה ולכדה, וקשה הל גורם לממון הול. ולמירוך נהועי נמרונה ובים עיא שיב דים מדר החורעי לכדר כאל הכדי דיים מוצר כאות האותו

נליון מהרש"א

סעיף ב׳ ג. לשון הרמכ"ם שם דין ט׳, כרפרם דכפייה לרב אשי וכו׳, שם וביק ציחו ע״ב.

כאר הגולה

משבועה, דכיון שאין נופן ממון אין נשבעין עליהן, וכדמוכה בשיטיא כתרה דתוספות, והוה עיקר הם נחמר דדינה דגרמי דחורייתה. ונראה דאף לפי מה שהעליתי לעיל סוף סימן ל"ה וסקייחן כהראב"ד

לים פייט האלמו שין נשבעין עליהן מדון קשי שמייב באחריותן אין נשבעין עליהן מדון קשי ציונים ומקורות ז) של בטור סעיף כי וברמבים פיז מהובל היט. שחין הלכה כר׳ שמעון, וכן מוכח עוד ובשר דעת הרנה פוסקים, וכן עיקר. וגם מה דס"ל להבעה"ם דאמימר דדמין דינה דגרמי היינו משום דקי"ל כר׳ שמעון, לה נהירה לי, אלה משמע בפרק הגוול קמא דף ל״ה ע״ב דאף אמימר סבר כרבנן, וכמו שכתכתי לעיל ס"ק הראשון בקופו ע"ש. ושוב ראיתי בדיני דגרמי להרמב"ן שכתב להדיה כדברי, וז"ל שם כדף קי"ם כוף ע"ב וסודיה אשתכחן, בשורף שטרות ודכוותיה קי"ל כר' מאיר דראין דינא דגרמי, ואף על גב דלא הי"ל כר׳ שמעון דאמר קדשים שחייב באסריותן חייב, ואין משלמין עליהן השלומי ד' וה' ואף אין נשבעין עליהן, שהרי אין גופן ממון אף על פי שגורמין לממון, ואף על פי שאם הזיק חייב לשלם אם פשע בשמירתם פטור, שלה מלינו דינה דגרמי הלה במזיק, ויש מי שהומר שהפושע מזיק הול ומשלם ורמבים פיב פשכידות הינן, לגל שנועם המולה לפולם אין נשכפין אלא על דבר שגופו ממון ולא על הגורם, שהרי אין נשבעין על השטרות, וכן נמי אין בהם אונאה, דליחא לדרי שמעון, וכן הקכימו הנאונים ו"ל דליהא לדר׳ שמעון, עכ"ל. הרי להדיא דאין נשבעין שבועת התורה בשורף שטרות. ויותר מזה נרחה מהרתב"ן דבכל דיני דגרמי אין נשבעין שבועה החורה. ויש לי לדקדק מה על דבריו מדברי משובת הרשנ"ה וחיא סימן הקעיאן ותשובת מיימוני ומשפטים סימן סיאן שהבחמי לקמן קימן שפ״ם סעיף ז׳ ק״ק (ל״ד) וליון, וכן מדברי הרמב״ס ופיח מחובל היזן וכפי מה שפירשמי שם נס"ק ל"ה, מוכח שם מדבריהם דבמסור שייך שבועה דמורייסא אף דאינו חייב רק מדיני דגרמי, ע"ש. ונראה לומר דאף דס"ל דבדיני דגרמי מחייבים שבועה דאורייתא מודים כשערות, וס"ל דדוקם בהקדשות ושערות דממעטיט להו מקרה דחין ושוב רמימי נשבעין עליהם, היכא דגלי גלי והיכא דלא גלי לא גלי. נדנרי מהרש"ל ובישיש ביקן פרק הגחל קמא סימן י"ע כתנ ג"כ נפשיטות, אי טעין השורף יודע אני שהיה כתוב נו תוב אבל איני יודע כמה, ה"ל מחויב שביעה ואינו יכול לישבע משלם. ולא כתב לא טעם ולא ראיה, וגם קשה עליו כל מה שכחבתי למעלה. ול"ל דלשיטחו אל דמ"ל שם כמ"ש התוקפות במרובה טוף דף ע"ל ודיה וסברן דיש קברה היפכה, דהפינו רכנן דפליגי הר׳ שמעון מודו לר׳ מהיר, דלה פטרי אלא נחמן או בקדשים שאינו ראוי אלא לזה, אבל שטר שראוי לכל העולם למכור ולגבות בו חייב, ואייכ חייב נתי שבועה, אבל לפי מה שכתבתי לעיל ס"ק א׳ ולקמן ס"ק י"א [למ"ד דינא דגרמי דאורייתאן דהעיקר כשינוים בתרם שכתנו התוספות במרונה שם ובפרק אלו נערות וכתובותן דף ל"ד קוף ע"א ודיה מברן נשם יש מפרשים דאין רבנן מודים לרי מאיר אלא בקרן ולא בכפל, א״כ מוכח דה״ה באונאה ושטעה פטרי רכנן, ע"ש ודוק. לכן נ"ל דנרי הרמנ"ן בה עיקר לדינה דכששורף שטרו הין נשבעין שנועה דהורייתה עליו, דכיון דמעטינהו קרא משבועה משום שאין גופן ממון, מסחמא מעטינהו אף שגורם לו היוק כזה ממה שאינו ממזיר לו השטרות, כגון שאומר לא הפקדת אללי אלא אחד ומחמת זה לא יוכל המלוה להוליא מובי, פטור

שפתי כהן סעיף כ׳ י) וכן השורף שפייח של הבירו כו׳. כמג נעל ושבועות פיו משנה ה׳ן, וכן משמע דעת הרי״ף והלמ׳ש פרק שנועת התרומות שער ל"ע וחלק בי סיי חין, אם בעל השטר אומר מנה היה בו הדיינים וריף ביג עיב מדפי הרייף וראיש סיי כידן שהשמיעו שם מילמיה והשורף אומר לא כי אלא כי, ישבע כדין מודה מקלם, ואי אודי במקלם דרי שמעון מן המשנה, וכן פסקו עוד הרמב"ם והרב המגיד ריש פ"ב ועל השאר טען איני יודע, מחוך שאינו יכול לישנע משלם, עכ"ל נועיין מהלכות גנינה ופרק י"ג מהלכות מכירה דין ח׳ וריש פ"ב מהלכות

משקשע הבילוהו בסתם, וכ"כ העיר שושן. ודין זה לל"ע דהל (ד)קי"ל סימן ס"ו

ול מעיף ליט ורים סימן ליה אין נשבעין על השטרות לא שטעת השומרין

ידינו ולה שנועה מודה מקלה, והוה מן המשנה פרק שנועה הדיינים

רבל מכל [[שבועות] דף מ"כ ע"ב], ובמשנה היה מפשר לדמוק דהיינו למאן דלא

משמיני דלין דינה דגרמי, הו שחינו גורס היוק נמה שחינו מחזיר השטרות רק

אים משמיע שתובע גוף השערות למיזה טעם שיש לו, מכל מסחימת כל הפוסקים

פטור, שביל שמכת כפירתו לה יוכל התובע להוליה תובו הין נשבעין, והכי מוכת

דמי דה לה דהל דמיעט שטרום משניעה אמי שפיר טפי לר׳ מאיר דמחייב נשורף

שייות משום דינה דגרמי כו׳, וע״ש. והנה היו לפני כמה דרכים לישנ דעת

מידיא להדיה נמוספות פרק שנועת הפקדון מוף דף ל"ו ודיה מינטן שכתני

משור בעל התרומות ולא עלו כהוגן, והעיקר נ"ל דהבעה"ת ס"ל דדינא דגרמי

ידפטל וביק עיא עיב, ציח עיבן, וח"ל לדידן דלה קייל כרי שמעון ליתנהו לדברי

מספה הבעה"ת וכמו שיתנאר. וו"ל הבעה"ת שם בשער כ"ט חלק כי, ואי לא לשרימת מודה ליה בעיקר השלימות ואמר חמשים לוימיוךן למיתו ועל השאר איני

שלים ידע הגורס לממון כממון דמי הכל אחד הוא, וס"ל הלכה כרי שמעון

ישל לישמי יודע, מתוך שחינו יכול לישבע משלם, דקי"ל כר׳ מחיר דרחין דינח

שמס, ואדיכ הגורם לממון כממון דמי, וכי היכי דחי טעין בעל השטר בייתי קיי על השטר בייתי היכי דחי טעין בעל השטר ביי היידיק, דגרמי, ודבר הגורם לממון כממון דמי, וכי היכי דחי טעין בעל השטר מתר מיני שמי נדהי מנה היה בשטר זה ששרפת והוח חודי ליה בתקלת ועל השחר מתר חיני

דייה שמן יודע, ממוך שמינו יכול לישבע משלם, ה״נ גבי מנוני, כיון דחוקה שליח

מי אמר על עושה שלימותו ודבר הגורם לממון הוא הכי דיינינן, דכמאן דעעין עליה

ידעה. זמין נגוף הממון דמי, עכ"ל. וכן כתב עוד הבעה"ת בשער נ"ה מלה ו' וסי בין ישן חין ח"ל, שהרי שורף שטרום של חבירו פסקט שלע"ם שלין גוף השטר ממון. מכיו ישן

ליים שלי שני שני שנים אות גרס לחבר ממון חבירו חייב, וכדחסיקנה התם וביק ציח ציבן יות שיבן

ש. עים אמר אמימר מאן דדאין דינא דגרמי מנבי ביה דמי שערא מעליא, דקי״ל כרי

מיזים שמעון דחמר דנר הנורם לממון כממון דמי, ואפילו בדנר שאין עיקרו

נאקשיי ממון, דכיון דשורף ועביד בידים או קורע שטרות של תבירו דינא דגרמי

שמבים הוא כוי, עכ"ל. וכתב עוד הבעה"ת שם וו"ל, גם הראב"ד כתב

יתי בחשונתו, הריני מוסר לך מה שנרחה לי לענין פסק דינן והלכה למעשה שתבל הייזון כואוכנו, אילי מוער ען מיז שמיוזים לי נמרן פעון זיינן ומנס מעשים ושלה שמקים פלוגמלו דר' שמעון ורבון, הוי יודע שדעמי נועה לקבוע מסמרות כר' זילביל סייון

דיניין מיין אמעון דאמר דער הנורס לממון כממון דמי, ודינה דדער הגורס שייך ושיין לי אמעון באמר דער הגורס שייך

ות לקמן מים שלים מרוכה וביקן לף ע"ל ע"ב גבי כפל ול׳ וה׳, ופרק הזהב ובימן לף נ״ו מפוף לי לל

שמא מדן דר דרבנן ס"ל דהקדשות אין נשבעין עליהן, ור׳ שמעון אומר קדשים שחייב היי לידי דרבנן ס"ל דהקדשות אין נשבעין עליהן, ור׳ שמעון אומר קדשים שחייב

וחים בכת במתריותן נשנעין עליהן ושמינו חייב במתריותן מין נשבעין עליהן, ופירש״י מאשיל שם

מאשי עם היה קרשיםן קדעים שמיינ באחריותן נשבע דדבר הגורס לממון לרי

יסי ניש שמעון כממון דמי. והכי אימה בש"ם וביקן פרק מרוכה דף ע"ה ע"כ ופרק

שששי כממון דמי, וח"כ הרי משמע להדיה מדברי הבעה"ת גופיה דהי הוה שלים שלים כתוגון דמי, זהו כי ארי משמע מאדים מרצרי הצעהיים בופיה להי הוה לעיל מימן שיר ופרטי כרכנן לא היה נשבע זה השורף, וא"כ הרי רוב הפוסקים פסקו שיר ופרטי כרבון בוא הרה השבע זה השורף, וא"כ הרי רוב הפוסקים פסקו

בין מש לכנון, הלא המה הרמנים והברטטרה נפירום התשניות פרק מרונה

ד [כיק פיז משנה דין ופרק הזהל (כימ פיד משנה טין ופרק שנועת הדיינים

מין ע"ב גני מונמה, ופרק שנועת הדיינים ושבועותן דף מ"ב ע"ב גני שנועה,

די שכתני סתמה הין נשבעין שניעה מודה מקנת על השטרות, משמע אף

בספר גדולי תרומה עם עהקעה עתי קושיום על הכעל התרומות, ושתיהן ונכחיי בחבי מינן כלום, ע"ש ומין להמריך"ן, ומנימו מתה שם נדיי מעיף כי, וגם הד"מ והכ"ח (שם) הקשם עיו ובשמל נדולי

712

ידענו

יפידה בישאלו

כרתכ"ס ופריב פכלוה היד ווויה כשאלה

היין וקול בכיקר, דספיט נדער דלם כיל לידע, פי

טעין על סמקלה שיני יודע ביל

ק"ק ודר

כיון לסייו

20

שפתי כהן

שכירות, וכ"כ עוד הרב המגיד להדיא רים פ״ה מהלכות טוען שמפילו קדשים שיר בחי חשן משפט שפו הלכות נזיקין

T>T^{3(7(*}* ⊐

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

¥

חשן משפמ שפו הלכות נזיקין

שפתי כהן

ופיה מטוען היבן דהיכם דנפסדה הקרקע ואי אפשר למלאות לכללין כל מקום ששנה רשנייג במשנחינו הלכה כמותו ושם ליח ציאן, חו התפירות והתביעה היא על הממון מיינ שנועה דאורייתא, היינו דוקא משנה פרק השולח ושם מי עיבן, וכל שכן שהדבר הכרחי כאן לפקוק ההם דקרקע אימעטה מכח שישנה קרקע ואינה מטלטלים, אייכ מה הלכה כמוסו, דהא טעמא דידיה משום דס"ל דמזיק שעבודו של חבירו שהיא בעינה גרע כותה, וכיון דאישתני ואינה בעין אישתני דינה, אבל הייב, ואכן דקי"ל כדינא דגרמי כל שכן במזיק זה שהוא חייב דהוא אלים,

כדמוכה בהדיה בפרק המניה את הכד [ביק ליג עיב] גני שמטו נשרו מומר,

ואני אומר שאין דבריו

עכ״ל. מוכרסים, וכונם הרמב"ד הים שהיו לפניו מומן נוסחמות הרי"ף שלא היה

כמוב נהן הלכה כרשב"ג וא"כ ממילא הלכה כרכנן, וכמ"ש הרי"ף החם

להדים לעיל מיניה במתני׳ וגיטין ליז ציבן דעבד שנשבה ופדחו כו׳ דפליגי

לשנ"ג ורכנן, וכתנ הרי"ף שם וכי עיב מדפי הרייףן וחזינן לגלון דהל

פסק הלכמא כרבנן דקי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים, וא"כ משמע דה"ה

הכה. [והע"ג דכתנו הרשב"ה והרה"ש פרק השולה ורשביא שם ליח עיא

איהשורף ^{יב}שטר חוב של חבירו ^{אי}

הכה דשטרום הימעטו כיון דמתהילהן אין עיקרן ממון, ובזה לא אישמנו, ומכל שכן לסי מה ודו"ה היטב

שהעליתי לעיל ס"ק א׳ דדינא דגרמי אינו אלא קנסא דרבנן דאין לחייב

שטעה דאורייתא נהא [וכ"כ מהרש"ל ובישיש ביקן פרק הכונס סיי לי (סי"ל) ווליאן דלמלן דלמר דהוי דרכון לל שייך שנועה דלורייתל כללן, שצוהיה ודלה כהבעה״ת והמשכים התריו. כן נ״ל*: יאי השורף כו׳. כתנ

הרמכ"ן בדיני דגרמי שלו דף קי"ל ע"ב נסודיה אשחכהן דהול הדין כמי שגול חמן ועבר עליו הפסח שהיה יכול להמזירו להנגול ולומר לו הרי שלך לפניך, וכא אחר ושרפו, חייכ לשלם לגולן מדינא דגרמי, שהרי גרם להפקיד ממון מכיסו. ומהרש"ל ובישיש ביקו פרק הגוול המה קיי ייט כתב עליו, ולא ידעתי על תי סמך שהולק על הסוגיא נפרק הגחל קתא דף ל"ם ע"בן שאמר ורבהן השורף חמך כאנו למסלוקם ר׳ שמעון ורכנן כו׳, ומאמר דהלכה כרכון א״כ משמע להדיא דפטור כו׳, עכ״ל ולא קשה מידי, דהרמנ"ן קנירא ליה כחירון היש מפרשים שהניאו התוקפות פרק מרונה וביקן דף ע"ל כוף ע"ב ודיה וסברן ופרק אלו נערות [כתובות] דף ל"ד כוף ע"ה ד"ה סבר לה כרי שמעון, דמירונה קמה של התוקפות ודאי לא מסתנר כלל וכמיש לעיל ס"ק אי, דמה לי ששוה לכל העולם או ששוה לי סוף סוף גרם לו היוק, וכן מלאתי בריטביא פרק אלו נערות ושם דיה ומברן שהכריע כתירוך היש מפרשים הנ"ל וכתב שהוא הנכון, ע"ש, וא"כ הרמב"ן פסק כסוגיא דמרונה ודפרק אלו נערות דהות סוגיה דסתם ש"ם, ולה כדברי רנה שהמר השורף כו׳ נהנו למחלוקם כו׳. ודוק בדברי הרמב״ן בדינה דגרמי שלו דף קי״ה כוף ע״ב ושמן ותמלה כדברי, שהביה שם הש"ם דפרק מרובה ודפרק אלו נערום הנ"ל ולמד ממנה דלא מיחליא חדא בסברחה, ע"ש, כי מהרש"ל שם לא הביא דברי הרמנ"ן אנו רק קינר דבריו, ונראה שלא דקדק בדבריו, ע"ש ודוק. ומ"מ לפי מה שהעלימי לעיל ס"ק א׳ דדינא דגרמי אינו אלא קנפה דרכנן, הכה פטור דלה שנית, וכמיש בק״ק ה׳ ע״ש: יבו שמר חוב כו׳. וכן העושה ענדו אפומיקי וחור ושמררו, מיינ המשחרר לנעל הסוב שהרי הפקיע שעבודו וגרם לאבד ממונו, עכ"ל רמכ"ם פ"ז מחובל והיאן. והרחב"ד השיג עליו, וכתב הרב המגיד שם וז"ל, כתב עליו הר"מ, חמר שברהם, הרב אינו פוסק כן, דרשב"ג הוח דאימ ליה הכי ורכנן פליגי עליה וגיטין מיא עיאן וקי"ל כרכנן, ולה דמי לשורף שטר קנירו, דהמם בדחבריה קה עביד מעשה, אכל הכה אמר בדופשי קה עבידנה. ואיני יודע אם נתכוין הר"א ו"ל באמרו הרב לרב אלפס ו"ל כדרכו בשאר המקומות ואם לא, לפי שלא נמלא דבר בהלכות הרב ז"ל

דיה ולענין, וראיש סיי כיאן כעם הראב״ר, מדכתב הרי״ף וחזינן לנאון כו׳, משמע דלה ס"ל כהגמון, מ"מ הה מסיק הרשנ"ה ההם דס"ל כהגמון, וא"כ דעת הראב"ד נהשגות כאן כן. ועוד, דבשלמא לעיל י"ל מדכתב וחזינן לגאון לא סבר הכי, משא"כ גבי מזיק שעבודו, ודוקן. ועוד, דהא כמכ הרי"ף פרק גע פשוע וביב פיא עיא מופי הרייףן דהך כללה דהמר רנה בר מנה משמיה דר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנמינו הלכה כמותו ליתה עד דהיכה טעמה, וכ״כ הרשכ״ה בחידושיו פרק מי שהמוו (גיטין עיו עיא ריה ולענין פסקן והל"ן עס נליו עיא מדפי הרייףן כעס הרי"ף פרק גט פשוט, ונרחה שטעמו משום דחמרינן נכוף פרק המדיר [וכתובותן לף ע"ו ועיא] לאמולאי נינהו נהא אליבא דרי יומנן. ומ"ש הרב המגיד וכל שכן שהדבר הכרתי כאן לפסוק הלכה כמותו כז' כדמוכח בהדים פרק המניח כו׳, לפע״ד לה מוכח מהחם מידי לפי מ״ש הראב״ד דלא דמי לשורף שטר חבירו דהמם בדחבריה העביד כו׳, הרי נראה שהרמב"ד עלמו הרגיש נהך דהמניה את הכד וכתנ דשורף שטר שאני. והה דפריך התם וביק ליג עיבן הה נמי רנה המרה דהמר רנה השורף שטר של הכירו פטור, פריך מכם כל שכן, כיון דאפינו בדהבריה פטור כל שכן בדידיה, ומשני מהו דהימה ההם ניירה בעלמה קלאי מיניה כו׳, א״כ נהי דמזיק שענודו אלים טפי לפי המסקנא, היינו כמו דדיינין דינא דגרמי בשורף שטר של חבירו שחייב ה״ה בחתר שהזיה שעבודו של מבירו, אבל בלוה עלמו שהזיק שעטודו לא שמענו, וא״כ יש לומר דהלכה כרבנן דפליגי ארשב"ג גדי לוה עלמו שהזיק דבדידיה קא עביד. ונהכי ניחא הא דקאתר רב הונא בר׳ יושיע קחמא ואם אותרם התויק שעטודו של חברו פטור ופריך עליה הא רבה אמרה כו׳, ואם אימא אמאי פריך מרצה דהוא אמורא, ה"ל למימר לימא כתנאי כרצון ולא כר׳ מאיר דדאין דינא דגרמי, אלא משמע דאף מאן דדאין דינא דגרמי פטר הסם כיון לנדידיה קעניד. כן נ"ל*. מיהו דעת הרח"ע פרק המניח וביק פיג סי שצוריח יירן ופרק השולת וניטין פיד טי ליגן כהרמב"ם, וכן דעת הרמב"ן והר"ן ונקלחן נמלח כרעכ"ג וכיה לפנינו כיב עיא מדפי הרייףו, וכיון שכן הררינן פרק השולם ורמכין שם מיא עיא ריה הא, ורין כיב עיא מדפי הרייףן ושחר

באר הימכ

סעיף בי ה. השורף. ו"ל הש"ך וסקיין כתב בעל התרומות שער כ"ט, אם בעל השער אומר מנה היה עי והשורף אומר לא כי אלא כי, ישבע כדין מודה מקות, ואי מודי בתקלם ועל השמר טען מיני יודע, ממוך שמיט יכול לישנע משלם, עכיל ותכמו כיי נס הדית והכים נפמס, וכיכ העיר שושן. ודין זה ללים דהם קייל נפימן קיין פפיף ליע ורים קימן לייה דמין נשנעין על השטרות לא שטעת שומרים ולא שטעת סעיף בי ד. השורף שט"ח של חבירו. עיין כתשוכת נודע ביהודה וקמא. חדימן סימן ל"ז שכתב דזה ודאי דאפילו שט"ח שנכתב לך ולכל מי שמוציאו שאז א״צ כתיבה רק מסירה לחור, ומי שהוא בידו גובה בו כמבואר בסימן ס"ו סעיף א׳ בהג"ה, אפ"ה השורפו אינו חייב רק מדינא דגרמי, ע״ש:

פתחי תשובה

מודה מקלת, והוא מהמשנה פרק שנועת הדיינים, ונמשנה היה אפשר לדמוק דהיינו למטן דלא דאין דינא דגרמי, או שאיט גורם היוק נמה שאינו ממזר כוי, אכל מלשון כל הפוסקים שכתם סממא אין נשנעין שטעם מודה בקלת, משמע אף שמכת כפירסו אין המוכע יכול להוציא מוכו אין נשבעין, והכי מוכם להדיא במוכן׳ שטעות סוף דף לייו עיש. והעיקר נייל דבעל המרומות כייל דדינא דגרמי ודבר הגורט לממון כמתון דמי הכל את הא וס"ל הלכה כר"ש, וא"כ לדיון דלא קי"ל כר"ש לימנהו לדברי בעה"ת כי, ע"ש שהאריך להוכיה כן בראיה חש"ם ושוסקים דלא כבעה"ם והנתשכים אמריו כה. וכחב טוד ובסקייאן כשם הרמבין דהייה מתי שנול חתן ועבר עליו הפסח שהיה יכול לומר הרי שלך לפרך, וכא אחר ושרפו, חייב לשלם לגולן, שהרי גרם לי להפקיד ממון מריקו. ותהרשיל פרק הנחל קמא סי ייש כתב עלוו חיל, ולא ידעתי על מי סמך שמולק על הסוגיא דביק דף זיים עייב שאמר השורף ממן מאנו לממלוקת ריש ורבען כיי, ומאחר דהלכה כרמן אייכ משמע להדיא דמטור כוי, עכייל. ולא קשה מידי, דהרתביין סמילא ליה כמירוך היש מפרשים שהמאו התוספות פרק מרונה סוף דף ע"א ופרק אלו וערום דף ל"ד סוף ע"ל ד"ה סנר לה כד"ש כי, וא"ר פסק הרמנ"ן כספס סוגיא זו ולא כדבר רבה דלמר השורף כו' נאט למחלוקה כו', ומ"מ למה שכשנהי דדינא דגרמי איט אלא קנפא דרבנן, הכא פטור דלא שנית, עכיל: ו. שטר חוב. עיין כמין וסקי-בן שהארך בניאור דברי הרמבים ויל בדין העושה עבדו אפותיקי וחור ושתררו ט׳. ע״ם וסקייגן דמסיק וכתב ז"ל, הטולה מזה דקרקטום ועבדים ושטרום אין נגולין והרי הן כאילו היו ברשוח הבעלים, לפיכך אם אתר שגולן נשרפו מעלמן בנים הגולן פטור, ואם שרפן הגולן

אינו חייב אלא משום דינא דגרמי משום קנם מכמים, פכייל:

חירושי רעק"א

נליון מהרש״א

שם דיה ומכל שכן ובר. דאין לחייב שבועה דאורייהא בהא. עיין סימן לים ומיזו סקליז. שייך סיק יי דיה ומכל שכן, לא שייך שבועה דאורייהא. ניצ, עיין למל סימן לים עיין קימן פייז פקיינ משנע על מכלמו מנימו לשנושה דמורייפה, מף דהות מדרננן. שיך כפ״ך פ״ק כ״ז: סקייב. אבל הבא אמר בדנפשי קא עבירנא. עיין טליון מעיף ג׳ סא״ה על מיכת וחה מיעוי

גרסאו נגוקן. עיין קטת סימן קייה סקייב שם. דיה מיהו דעת הראיש. עיין סמיע סימן קייו סקטייו.

נעים נוסה מהמדק כמו שאינו נוכה משאר נכמי הלוה, עבייל וששונו דאדלעיל קאי דהיינו במהל המליה להמדק מצידו, אלא שכיון שלריך המדק לשלם לבעל הקרקע, קאמר דוהו המליה אינו יכול למכט מעשם שעבודה דרי נמן, כיון דשאר נכבי הלוה אינן משועבדים. ומה דמשלם לבעל הקרקע לף דאילו היה הקרקע קיים היה הבעל מוב נשלו ועה הדיקי ועיין בעליון מיתן שמיא מפיף רן, ייל דאומר מפיים הוימא ליה. עיין שימן קרים בשורע מום של מרוז דיים אם מספ הטורע לא מפקינן מיניה, שיך מקייה. וכן מילוק בין בעל אוג דוחק, שם סקיינ. ועיין עדיי סוף סימן קייה שטענת מפיים הינה לה ממניל למסור מכל לא לחייב, ועיין שיך שם מקים. ועיין מה שכתכתי בגליון סימן שייג פעיף מי ודיה מדבדי הבהמהו. ועיין סוף קימן למים נסנייה ונסמים ומעריון, ואפשר שיין גם כאן טעם הפמים שם שהוא מירושלמי ונישיו ציה היון שנהשונת לשכיא וגמיחשות דוהנין שי ציו. המובאות נגיי קרוכ לפוף סימן ללים

אמרי ברוך

שם בדיה ועוד כתבו. ותימה איך השתיקו דברים אלו בסתם. ו"ל הכיי, וכתר רכיט מחיד מימון שפו שיך סיק יינ. אבל נמלו ושרפו חייב אי לאו קרא. נ"ג, ליע החייכ הו"ל שאם סימה אפותיקי ומחל לי המלוה, בעל הקרקע תובעו, ואם היה אפותיקי מפורש, אין

נליון מחרש"א

אפינו שקליה בידים ואנכהיה ושרפיה פטור. ועוד, דהא מעיקרא קאמר רצה ושמן גבי זורק מטבע לים הגדול, והני מילי דחדייה חדויי אבל שקליה בידים מגול גוליה ובעינן השנה מעליה, ובתר הכי קחמר נכוממה השורף שטר של חבירו פטור מאי טעמא דאמר ליה ניירא בעלמא קלאי מינך, משמע דבשורף שערו של הבירו הפילו שקליה בידים פעור*. וגם נרחה פצוחית משמע דבשורף שערו של הבירו הפילו שקליה בידים פעור*. דמשחמיטחיה למהרש"ל טולא קוגיא דפרק הגחל בחרא [וביקן סוף דף קי"ו] דממעטינן התם קרקעות ועבדים ושטרות מקרח דחין נגולין, וע"כ כגול קרקע ושטפה נהר או נשרפה פטור, ואימא המם דאשילו רי אליעור דפליג בקרקעות מודה בשטרות, והכי איתא נמי להדיא בש״ם פרק קניעם הפקדון [ושבועותן קוף דף ל"ז], ומוכה המם להדיה דכיון דאימעטו מגדילה א״כ אפילו שטפה נהר או נשרפו אחר שגולן פטור מעעם דברשומה דמרה קמה קיימי. ואף דאימה הפם לישנה דהרי שלך לפניך, פירושו ברשומך הוא, וכייכ הראיש פרק הגואל במרא ומי כיון ח"ל, שעפה נהר אומר לו הרי שלך לפניך, כלומר מקסנה במקום שהיא כאילו לא גולה, דקרקע אינה נגולת וברשום בעליה נשטפה, עכ"ל. וכ"כ הרמכ"ם ריש פייט מהלכום גדלה, הגחל קרקע ונשחתה מאליה כגון ששטפה נהר או נשרפה כאש שירדה מן השמים אומר לו הרי שלך לפניך, שהקרקע בחוקת בעליה קיימת וחין חתריות הפקדה עליו כו׳, משח״כ במטלטלים כמו שביארנו, עכייל. ואם כן הייה שטרות, דמחד קרא אימעטו, ואדרנה כל שכן שטרות, דהא אפילו ר׳ אליעור דדריש ריבויי ומיעוטי ולה ממעט קרקע ממעט שטרוה [וכן משמע להדיה מדברי הרמכיים סוף פייה מהלכות גזילה דקרקעות ועבדים ושערות סד דינא אים להו נהה וכמ"ש לקמן). והכי מוכח ודאי דקרא ממעט אפילו נשרפו, דחי כשהן בעין לה לריך קרה למעועי שטרום, דהה הפיט מטלטלים כגון בחמך ועבר עליו הפסה אומר לו הרי שלך לפייך, וכדמימה בהגחל קמה ודף ציים עייבן המר רבה דכוייע המרינן בחיקורי הנאה הרי שלך לפניך דאם לא כן ניפלנו בחמך כפסח כוי, אלא ודאי הא דממעט קרקעות וענדים ושטרות הייט דמתחילה אין נגולין כלל והרי הן כאינו לא גולן כלל, וכל היכא דאימנהו ברשומא דמרא קמא אימנהו. והכי איחם להדית בש"ם פרק הגחל קמת וריש דף ל"ון דטעמה דנקרקעות ועבדים אומר לו הרי שלך לפניך משום דברשומיה דמאריה קאי, דפריך המם מהא דאמר רב המוקף בעבדו של מבירו ועשה בו מלאכה סטור, ואי עבדה כמהרהעי דמי למאי פטור ברשומיה דמריה האי, ומשני הכל כמאי פסקינן שלא בשעת מלאכה, כדאמר רב הונא הדר נהלר הנירו שלא מדעמו אינו לריך להעלום לו שכר. ואף הראבייד בהשגום ריש פייט מהלכות נאלה דפליג בעבדים, משמע להדים מדבריו דמודה בשטרות, דהה משמע מדבריו דלה פליג בעבדים אלה משום דמלינן בקרה דנקנין כיאוש דכתיב ובמדבר כיא אין וישב ממנו שני, אלמא לאו כקרקע דמי, הלכך כשמת העבד או נשרף משלם את דמיו, דכשמת לגולן מת, על"ל. משמע להדיא הא בשטרות דליכא הרא דנהנין ביאוש דמי להרקע, וגם בעבדים גופייהו נ"ל עיקר דדינן כקרקע וכמו שכמבתי לעיל סימן שס"ג והכי מוכם נמי להדיה מדברי המוס׳ פרק שנועת הפקדון [3770] [שבוצח] קוף דף ל"ו וריה מידטן, שכתט דלמתי דמסיק דלה פליגי לפנין שבועה רק לענין השנה כשנשמנו, קשיא מה שייך למעוטי שטרום הא אפילו שרפן פטור לרנה דלא דאין דינא דגרמי, ולריך לומר דסבר כר׳ כידיה ואנכהיה הוי נולן לכוייע והשכה בעי למעבד, והייב לכוייע אפילו מאיר דדמין דיני דגרמי, אי נמי כי פטרינן היינו כי קלינהו באמרייהו לרבה, דלא גרע דיני דגרמי מגרמא בנוקין דמסקינן לעיל דאי שקליה אבל נטלן ושרפן חייב, עכייל. כונחם לומר אבל נטלן ושרפן חייב אי לאו

ברפיט ירוחם עלמו מרחה שלשונו נכון, שמתחילה כתו בשם הר"מ שבעל הקרקע תובעו, ואח"כ כתו בשם הראים ואפינו מחל לו המנוה בעל הקרקע תובעו, ור"ל אפינו מחל המלוה למדק, בעל הקרקע סובעו למדק, וע״ש. ועוד כתכו ב״י וד"מ שם נשם רביט ירומס, ואם היה אפוחיקי מפורש אין הנע"מ גונה מהמזיק כמו שאינו גובה משאר נכסי הלוה, עכיל. וחימה איך העתיקו דברים אני בסחם והלא דברים אני המוהים, אדרבה כשהוא אפוחיקי מפורש הוא דגונה הבע"ח מהמזיק, אבל מאפוחיקי סחם מלי המזיק לומר לבע"ה מה עשיתי לך הלא הגבה משאר נכשים, ומאי דמיון הוא זה שכתב כתו שאינו גוסה תשאר נכסי הלוה, אדרנה כיון שאינו גונה תשאר נכסי הלוה, הבע"ח גונה מהמויק כיון שהזיק שענודו וכדקי"ל המזיק שעבודו של מבירו חייב. וכן המוס׳ פרק השולח דף מ״ח ע״ח ור״ה במזיקן ולן הר"ן עם וכיב ציא מופי הריירין והרמכ"ם פי"ח מהלכות מלוה והיון והרב המגיד שם ופ"ו מהלכום מוכל והייאן והטור סימן קי"ו וסציף רין ושאר פוסקים פירשו להדיא הך דרשבייג דמזיק שענודו של חבירו מייכ היינו באפומיקי מפורש. ואע"ג דהמוס׳ והפוסקים מיירי כשהדיקם הלוה עלמו, מ"מ פשיטה דמד דינה אית להו לענין שיהה חייב משום מזיק, וכן משמע להדים נסירושי הרשביה פרק השולה ושם דיה במאין, ואדרנה כשהזיקם אתר גרע טפי וכמו שכתבתי לעיל לדעת הראבייד בהשנות. וגם מדברי רבינו ירותם עלמו שם מתיב ל"ה קוף ח"ב נרחה להדים כמו שכתבתי דכמפותיקי מפורש חייב המזיק, וו"ל שם, המזיק שענודו של הבירו כגון שחפר בשדה המשועבדת לחבירו נורות חייב, דקייע כמאן דדאין דינא דגרמי. וכתב רבינו מאיר דאם עשה שדהו מפומיקי מפורט וכא אמר וחפר נה בורום, לא מני למימר לבעל ההרחע לאו בעל דברים דידי את כי לא נתחייבתי אלא למלוה, כי גם נחחייב לבעל הקרקע ומשחעי דינא נהדי בעל הקרקע. וכחב הרא"ש, ואפילו מחל לו המלוה בעל הקרקע הובעו. כתב מורי הרב ר׳ אברהם שאם אמר ליה בפירוש לא יהא לך פרעון אלא מוה וכא אחר וספר נה בירות, דאין בעל מוב גובה מן המזיק, כי כמו שאיט גובה משאר נכסי דלוה כך לא ינבה ממזיק, עכ"ל. הרי שמחמילה כתב להדים דבאפומיקי מפורש חייב לשלם למלוה. לכך נ"ל שסוף דבריו מ"ש בשם מורו ה"ר אברהם הם מוטעים קלת, ולריך להגיה בזה"ל, כתב מורי ה"ר אברהם שאם אמר ליה בפירוש לא יהא לך פרעון אלא מוה וכא וחפר בשדה אחר בורות דאין בעיים גונה מן המזיק כו', וזה דין ממת ופשוט. מכל מדכרי ב"י וד"מ נרמה שלא השנימו בזה, ומשמע להדים מדבריהם שהדברים הם כהודמן, והום ממוה. ודע דחתר שהזיק שעבודו לחו משום מזיק שעבודו למוד מייב מלא מייב נמי מדר׳ נהן וביק מ׳ צ׳יב העודן, וכ״כ המרדכי פרק המנים ושם סי ליאיליכן שלמר רבינו מאיר למורו הר"י מוינא דהמם מיירי שהבעלים בעלמם עשו לו ההיזה, דאלייכ בלאייה הייב מדרי נכן, שהרי התופר בקרקע בורות מן הדין חייב לפרוע לבעל הקרקע דהפסידו, וכיון דחייב קצוהיה שם לו יתחייב לבעל מובו מדרי נתן, ועיין לעיל סימן ס"ו וסקיאן": יג) חייב לשלם כוי. משום דינה דגרמי. ורנה דפטר נש"ם פרק הגחל קמח [וביקן דף ל"ח ועיאו] לא דאין דינא דגרמי. וכתב מהרש"ל ובישישן פרק הנחל קמה קימן יייט וויל, ונרמה דמיירי דוקה דלה שקליה בידים דלא הוי גולן, או שהיה בידו כבר בפקדון, אבל שקליה

וכ"כ הטור והמחבר לפיל סימן קי"ז סעיף וי, וכ"כ רבינו ירוחס ונחיב ביה דהם עשו מקום נגול בגולן. ודוקם בשטר ששוה הנייר פרוטה לטר ליא סוף היבן ומצילו ב"י וד"מ מימן זה וסעיף בין. וכתט עוד בב"י ע"ם הצוותים דהוי בולו, לכל לי לל ("לאן הוי ודלי גולן, ודילמל חיים. ודיית לשון רבינו ירוסם שכתב ושםן חייל, וכתב הריית שאם היתה ליכא כאן דיני גדלה ואין כאן תקנה לנגול, עכייל. ואין דבריו נכונים אפוחיקי ומחל לו המלוה, בעל הקרקע מוכעו. ולשון זה מגומנס, אכל כשמעיין

פוסקים, וכן פסק מהרשיל ובישיש ביקן פרק המנית סי׳ כית, בידיה גולן הוא וחייב, כל שכן הכא, ואייכ ישנע העול כמה הוה כסונ

חשן משפמ שפו הלכות נויקין

ייחייב לשלם

83 שפתי כהן

כיה בישים

בעיני, דרבה סחמא קאמר ומשמע

שפתי כהן

השום׳ מם׳ שמשים דף כיע מים דיה נדין הום טי, ישים דמף מותל מוכרי חיינ שחתרות מיד בשנה שנאלה, והרי מף דלגני נכרי ליכה חיוב שומרים מימ היה ששיטה להו להמוש׳ שנגילה and all common have more in over he manune the com

ביאור הגר"א

שעהמיש יד) כל החוב בוי. היינו ששמין כמה היה שוה למכור כדלעיל קימן ס"ו

סעיף לייב, ואין סברא לחלק בין מוחל לשורף, וגם בחשובת הראיש כלל

ס"ע סי א׳ משמע להדיא דגם בשורף דינא הכי, ע"ש, וכ"כ במשובח

מהרעד"ס [חוימ] מי ליכ וע"ש. עיין במשוכת מהרעד"ס ושמן מי

ומשונת רית מלשיך סיי נייד, ומשונת מנחם שוריה סיי נייב ופיש, ומשונת

אמרי ברוך

להמום׳ לומר שאם נטלו ונשרף, דהם אי הוה דין גוילה בשטרום היה כגולן ממויב אף

נאתמין שנשרף תמליה. ממנם לפי פירוש רשיי במסי קנהדרין דף ע"ב ע"מ דיה (ולא היא)

ואבר רעויזה, שכתב כוהיל, דלה גרע נזלן משחלל כרי הה נתי כל הנהה שלו ותיחייב לשלותי,

גליון מהרש"א

כגליון רים סימן לל"ל ודיה אעיפ פעדיין לא נפתחם בון. שיך סקריד. הייצו ששמיין כמה היה

שהה למכוד. שוסף שמכר פירות קודם זמן מכירס, חייב לשלם ההפקד. קימן קפ"ו פעיף י"ר

ונהניהו. ועיין כגליון לעיל סיען (נ"ו) וויהן סעיף מ׳ בהנ"ה. שם. דף קניוח ע"ב. בדסוס

שפ״ם ש״ך פקנ״ה.

[סקייר]:

סעיף ב׳ ה. ובלבד כו׳ ומיירי כו׳. עס (בביק המובא בבאהיג אות ג׳): באר הימב ז. כל החוב. היינו ששמין כמה היה שוה למכור כמיש נמימן סיו פעיף לייב מהריא ששון סוף סיי קיית. ועיין במשונת מהריי ך לב ספר אי סוף סיי ואין פטרא לשלק בין מוחל לשורף, וכן השמע להדים במשובת הראיש כלל מייט (קכיה) שליטו כאמן השורף לומר פרעמי הביחק למיד דינה דגרמי פר מי עיש, וכיכ משונת רשדים וחרשן פר ליב ועיש פוד נשר מים, דאורייםא אלא דיכול ליתר קים לי כמיד דרמן. ולי נראה שנאמן לכויית. שייך

אשו כשורף שטר, והיא הך משונה של רב האי גאון שהובאה במשונת

מיימוני הנ"ל, וכ"כ להדיא ג"כ במשובת מיימוני הנ"ל דבקפר ומשפטי

שבועות שערן העשרים פסק רב המי גמון דיחלוקו ובתשובמו הנ״ל סור

כז, ע"ש. וינה לי מזה דגם במרדכי רמוזה חשונת רב ההי גהון המכרת:

דגרים הראב"ד בדברי הרמב"ם משא"כ בעבדים, מוכח מהראב"ד שם דשטרות דינן כקרקע אף להרמביים. ועוד, שכבר הוכית הרב המגיד שם ציאן עשו הקנת נגול במסור הו לה, בכולהו דיני דגרתי מיבעיה לן, והכי שעיקר הגירסם משמ״כ במטלטלין. ועוד, דמנין לו לסלק בין קרקע משמע מלישנה דש"ם שם דקהמר הליכה דמהן דלה דהין דיני דגרמי לה לשערות. וכן משמע עוד מדברי הרב המגיד סוף פרק מ׳ שכתב, וכן סיבעי לך דמסורות נתי לא דיינינן, כי קתיבעיא לן אליבא ורומאן דראין הקרקע אינה נקנים לעולם לגולן כוי, כרבנן דהגוזל עלים נטיים הוא ולייל דינה דגרמי כו׳. והה דקחמר בש"ם פרק הגחל קמה ושם ציח ציבן חי הגחל במרא, וכ"כ הב"מ בריש מימן שע"אן, והא התם בפלוגתא דרמן דליכא עדים מנא ידעינן ולא קאמר דמישחבע ושקיל, היינו משום דודאי אימעטו נמי שטרום לכו״ע. ועוד, דאל״כ חיקשי מנ״ל להרמב״ם הא רבה לא מיירי בתילחא דמיבעיא לש"ם. וגם מ"ש מהרש"ל שכ"כ הר"ן שכתב וכן אם היו גול גר שאין לו יורשין אינן מחרים לכהנים, וגם הרב ור"ל הנמוקי יוסף ושם ליה עיא מדפי הדייףן, לפע"ד ל6 מוכם מהנ"י המגיד ליין שם וכן אם היו גול הגר כו׳, ושקיל וטרי נה ולא כתב מאיו מידי, דלם קשמר הניי שלם דלה שמרינן בפשיטום דמישמבע ושקיל, שלא הוליא הרמכ"ם כן. וגם הסמ"ג ועשין עיגן דף קל"ב ע"א כמב כדברי כמו דמיבעיה לש"ם במסור ה"נ מיבעיה גבי שורף, הבל מידי ססיקה לה הרמביים, וכן אם היו אלה שלשה גול הגר שאין לו יורשים אין מוזרים נפקא, ע"ש בנמוקי יוסף. וגם בהרא"ש יש לדמוק דלא כתב כן אלא לכהנים, ולה כמב מקור לזה. וליכה למימר דבגול הגר נמי ממעטינן להו לק״ד דש״ם דלא דיינינן דינא דגרמי, ע״ם, (ואך) ן רארין אם מ״ל דכונת מחהדורת מכלל ופרט, דהא האי קרא דוכחש בעמיתו בפקדון כמיב בקוף פרשת הראיש כפשועו וכדעת מהרשיל, מיית לערין דינא ייל כתו שכתבתי. וכן ויקרם והתם אימה כלל ופרט וכלל וממעטינן להו, וגול הגר אימה מלאמי להדיא בחשובת מיימוני לספר נזיקין סיי ד׳ הביא חשובת רב האי בפרשת נשא ובמדבר הי חין ושם ליכא כלל ופרט וכלל בקרא כלל גאון, משמע שם להדים דשורף שטרות של סבירו ומסור חד דינה אית דנימעטינהו. אלה ודהי פשיטה להו להרמביים והרב המגיד וסמ"ג דכיון להו לענין מקנת נגול, וכמו דמיבעית לש"ם גדי מסור ה"יג בשורף, וכבר דאימעטו קרקעות ועבדים ושטרות נפרשת ויקרא דאינן נגולין כלל, וכי טדע שאין למלוק על הגאון אם לא בראיה ברורה, ומכיים כאן דפשעא נשרפו נרשותיה דמרה קמה נשרפו, ה"כ לה שייך כאן לומר שיהה נהן דש"ם משמע כהגלון וכמו שכמנמי. שוב מללחי במרדכי פרק הכונס משום גול הגר לכהנים, דהה מין כאן גדלה כלל וככל מקום שהן ברשות וביק סיי סיגן וו"ל, מקנם נגול נמסור דסלקה נחיקו, פירש ר"י לקולה, הגר הן. כן ניל נרור. ואייר מוכם להדיא דעה הרמביים והרב המגיד ורכ המי גמון פסק [במשפטי שבוצות] נשער העשרים יחלוקו, מכל והקמ"ג דשטרום אין נגולין כלל. הארכמי בזה כי דין זה הוא חידוש גדול כמשוכתו פסק כיון דחשו ומקור סלקא בחיקו המוליא מהנירו עליו וברור הוא. העולה מזה, קרקעות ועבדים ושטרות אין נגולין והרי כאינו הראיה, עכ"ל. ונספר גדולת מרדכי מחק תינת דחשו, וגם מהר"מ הן ברשות הבעלים, לפיכך אם אתר שגולן נשרפו מעלמן בבים הגולן פטור, מטיקאטין בגליון המרדכי [חידושי אנשי שם אות צין דחק מאד בזה, משום שצוהים ואם שרפן הגולן אינו חייב אלא משום דינה דגרמי משום קנם חכמים*: דקשיא להו דהא באשו פשוט בש"ק דעשו מקנם נגול. אבל לפע"ד ר"ל

השטר ממון הרי גרם לאבד ממון ^{מו}וכלבד למנ מהלט"ל ובישיש ביקן פרק הגוזל קמא סי יייט דלא אמרינן שכנגדו נשבע ונוטל, דגבי שורף שטרות של הדירו גרע ממסור, ולכו״ע לא עשו הקנה נגול בשורף כיון דניירא בעלמה קלה מימיה. ומשמע שם מדבריו שהוציה כן מן הרה"ש והומוק"י, וכאמת משמע לכאורה כן נהרא״ש פרק הגחל קמא וסיי ייצו, אבל לפע"ד לא נהירא לחלק בדיני דגרמי בין זה לזה, דנראה דכולהו דיני דגרמי מד דינה אית להו, וכי קמיבעים לן נקוף פרק הכונס ושם מיב

דרבנן וקשיכן. ולי נראה שנאמן לכו״ע, ודו"ק: מו) ובלבד שיודה לו המזיק ברי. ואס המוק אינו יודע,

שפתי כהן

פטור למהן דלה דהין דינה דגרמי. ובפסקי תוס׳ שם ואות ניהן היהה נטל ופיט, ובחשובה מהריה ן׳ ששון סוף סי ק״מ וקשיכן. ועיין במשובת שטרות של תמירו בידו ושרפן לכו"ע סייב. ונ"ל שטעה בפשט דברי מהר"י ו׳ לב ספר מ׳ סוף סי׳ (קכ"ג דף קנ"ת ע"ג) וקכיה"ן, שמינו בהחדורת המוס׳. ועוד כ״ל להוכים כן מדכרי הרמב״ם סוף פ״מ מהלכות גדלה נאמן השורף לומר פרעתי לו ההיוק למאן דאמר דינא דגרמי דאורייתא, פיימיו אלא דמני למימר קים לי כמאן דאמר

חשן משפמ שפו הלכות נזיקין קרא, להכי אמי קרא למעוטינהו מגדלה, וא״כ אפילו נטלן ושרפן מ״ת, וכחשובת מהר״ם אלשיך סי׳ נ״ד, ובחשובת מנחם עוריה סי׳ נ״ב

שכתב ח"ל, העבדים ושטרות וקרקעות ^{יד}כל החוב שהיה בשטר שאף על פי שאין גוף

יורשים אין מוזרים לכהנים, וכן הקרקע אינה נקנית לעולם לגולן אלא

כרשות נעליה עומדת כו׳. ואל מדקדק מדנריו שכתב נסוף קרקע לבד,

דהא וכן קאמר אמ״ש דענדים ושטרות דינן כקרקע. ומדע, שהרי כתנ

ריש פרק ט׳ מיד אס״כ, משל״כ במטלטלים כמו שאמרט. ואפילו למאי

אין כהם מוספת סומש שנאמר וויקרא ה׳ כיאן וכתש בעמיתו בפקדון, כל האמור בערין מטלטלין הוא, וגופן ממון, ילאו קרקעות ועבדים שהוקשו לקרקעות וינאו שטרות שאין גופן ממון, וכן אם היו גול גר שאין לו

שפתי כהן

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

קניגטבריג

צב

מאירת עינים

זיי וסציף אין עייע: בעיף ג' הן וכן

הזורק כלי שלו מראש הנג כר.

פירוש, בכלי שלו המסלק מייב כולי,

אבל אם זרק כלי של חבירו מראש הגג,

ק"ל להרמנ"ם ופיז מחובל היחן

דהוורק והמסלק משלמין דמי הכלי יחד

כל חמד מלי הטק, והמחבר קילר נדנרי הרמניים. ועיין דרישה וסעיף בין,

שם כמכתי דבריו וטעמו וכימורו

נארוכה: זן וייא דזה פקרי היזק

גרפא בו׳. לכר לתכתי טעם דים

אומרים לעיל בריש סימן זה בסמ"ע:

חשן משפט שפו הלכות נויקין

32 שפתי כהן

ימן בדוחף כרי או מהת כוי. עיין מז וחלים

מה שכתכמי לעיל פ״ק ז׳ מה:

מסמין נו מסמין נו

מוז מים זהל לנסת זהל לנסת

כי מידי, מנוור

ada len

סעיף כ׳ רן שהם יעשו לו שמר אחר. כל זה כמג ג״כ הטור מוז שהם יעשו כוי. כמג הממ״ע מ״ק ל׳ ללמו זוקל קלמר, וסדיף בי) בשם הרמב"ם, ועיין פרישה, שם כסבמי דהאי לשון "שהם" לאו דהרי העדים כבר כשו שליסוהן ואין יכולים לכחוב לו מו שטר אמר, אלא דוקה קאמר, דהרי העדים כבר עשו שלימותן ואין יכולין לכמוב לו מו רייל שהעדים יאמרו הדבר לפני הבייד והבייד יכמנו לו שטר אמר כדלעיל בין בדי שטר אמר*, אלא ר"ל שהעדים יאמרו הדבר לפני הב"ד והב"ר יכתנו לו ריש סימן מ"א, עכ"ל. וכן סירש הנמוקי יוסף פרק גט פשונו וביב ציא ריאך שטר אחר, וכן נתכאר בסימן מייא

ציב פרפי הרייףן לשון הש"ם, ול"כ הבעל התרומות קוף שער נ"ו בשט שיודה לו המזיק ששטר מקויים היה וכך וכך הרמב"ד ע"ם וקשיכן: סעיף ג' יון היה כתוב בו ומחמת ששרפו הוא אינו יכול וכן כל כיוצא בזה. עיין נסטונת לגבות החוב אבל אם לא האמינו אינו משלם מהר"א ן׳ ששון סי׳ הפ"ט וקש-כן: לר אלא דמי הנייר בלבד* ("ומיירי שחין עדים יחו וייא כוי. וכן דעת הרנה מין היי פוסמים, וכיים מהלשייל ובישישו פלה ממן שהמיל שיודעים כמה היה כתוב ט שאם היו עדים אינו פוסקים, וכ״פ מהרש״ל וביש־שן פרק ובש פומקים, וכ"פ מהלש"ל [בישיש] פלק [בישיש ביק בי דב"ק פרי (ל"ו) [ליזן וערק ע'יש מקור דב"ק ופרי סידייים ופרי ביה, וכן משלע שי דב"ק ופרי סידייים ופרי ביה, וכן משוע שי נרמה עיקר וכמ"ש לעיל פ"ק או: ביה מיים נרמה עיקר וכמ"ש לעיל פ"ק או: עיין שו השליק ישו בדוחף ברי אוו פורות ברי. עיין שו השליק חייב לו כלוס דומיזשהם יעשו לו שטר חתר כמו

שנהבאר בסימן מ"א).

ג ^{הת}וכן הזורק כלי שלו מראש הגג והיו תהתיו כרים וכסתות שאם יפול עליהם לא ישבר וקדם אחר וסלקם ונחבט הכלי בארץ ונשבר חייב המסלק "יוכן כל כיוצא בזה. הגה

-יויחויויוש אומרים ידוה מקרי גרמא בנוקין ופטור יוכן ישינדוחף מטבע של חבירו או פחת לורתה פטור דהוי גרמא בנוקין שמיי יום מוקיט. מפיט טוען מדי יודע שדי כטונ

ציונים ומקורות ה) טור אם. ו) טור מנק ני נהם ריי שנק לא שמאר ביב כיב עיב ווודיה זאת אומות ומליש שם פיב פיי ייו וביק פיב פי טיו ופים פיי ייג. במהרורת באהינ תניח ובעקבותיה במהרורת תקיב: ברוחק, וראה בהגריא סקיו.

ערך להם

IN THE סעיף בי כסופו. ואם יש עדים יודעים מה היה כתוב בשמר פמור, בי הם 🛛 דין המחזיר לאנם נוי או ישראל. סעיף ג' בסופו, מופר שמרות שכתב אש יויב יכתכו לו אחר. ומוד מעיף בין, ועייין לציל סימן מיא. המחזיר לנוי שמר קי במקום רי פמור, דגרמא בעלמא הוא. וניי מחודם אי נפס ומוקיי ביב יי עינ יוע מע פרוע שעל הבירו, פמור מדיני אדם וחייב בדוגי שמים משום נרמא בנוקין. מוד הריקן, ונעין מוא מימן שמיח ונעוד הזםן, והוא הרין למקיז וחלה המוקו, מימים מל יורת במכ, ממוך שליט יכול לישנת

300)

ביאוד הנד"א

וניי מחודם אי בשם השובה הדשביא היג סיהן עיון, ועיין כוף סיכון שפיה ובעוך לחטן

באר הנולה

סעיף ג׳ ז. לאון הטור נטעיף ב׳ן, וכדעת הר״ף נביק ייב עיא מזפי הוייףן סעיף ג׳ ז. רי״א כו׳. כשיטת תוק׳ פנ״ק שס נכיו עיב, המובא בבאהיג ישי באיי שכתב דלית הלכתה נהה כרפה דפוטר מה שם סוף דף כייו עייב, דסייל אות דין דייה קדם כוי, שמילקו בין גרמי לגרמה דהה קייל שם כי הי דגרמה היין ביין שכמב דליח הלכתה כהם לרבה דפוטר כזה שם סוף דף כייו עייב, דטייל אות דין דיה קדם כר, שתיקו בין גרמי נגנעו והיו אי עשי א אייייי שיי ואייי דלם דיינין דינה דגרמי, ומנן קייל דלים הלכתה הכי מלה כרערם דכפייה פטור וכן נכמה מקומות, ועיין מום' דביב כייב כי דיה ואת כוי, ויש ליתן כוי שלי השיף דכם זייכן דימו זגרמי, ומן קריב זיבים מכמס אל ממו מימוס זכי שוו אן מאור אן מאור או אור אייב או אייר או ונגדיק פייע סימן ייג (שס), מידים הא לכל לאי וכזי ושם ציח עיבו, וכן דמה הרמכיים שם וציז מחוברו דין מי, לך ועוד כזי, וכן כמג הלליים שם ומיב איי זיון ונגדיק פייע סימן ייג (שס), מא האייל שים מרמני לה כמט מפורש כי הימה לו קלת גירקה התרת ופירוש המר בדברי רבה כמיש הרב המגיד שם, ואכמיינ ה. וביאר הראיש שם בשפקיו וביע ביב סיי פיזן נשם ריי כיון שלא עשה מעשה בנוף הדבר הניזוק ושהכי מסמבר, וכן כמט התוס׳ כמס ר״י נפרק כ׳ דכ״כ מוף דף כ״כ ודיח זאתן, ועוד כתם בשמו מיטק פסר, דדינה דגרמי דמייב הייע דמשעה מעשה בה ההיות. ו. חיפשמי ולם מלמתי מסורש שפסקו המוס׳ או הרא״ש בדוחף מטבע של הפירו לים מו כפוסם טרמו כרנה דפטור, ולפי השני חילוקים שכחט החוקי והרמיש נסרק לא יספור כמכר לעיל נראה שחייב לדעתם בשני אלו נדותף וכו׳ מו פותה וכו׳, כיון שעושה מעשה בנוף הדכר הדיזוק ומשפת מעשה

כאר הימב

ה. שיודה. ואם המויק אינו יודע, כמנ מהרשיל פרק הנחל קמל ער ייע דלא

אתרינן שמנדו נשנת ונושל, דשורף שער נרע מתמור, ולטייע לא עשי מהנם עול

כשורף כיון דרירם בכלמם קלם מיניה. ומשמע שם מדבדיו שהולים כן מן הרפיש

כם ההיות.

דשם לה שכית, ועיין שיך סוף ס"ק ה׳: ז. וכן "בדוחק כו׳. הגסות השר"י ביח גויר

שטר של מירו פרן מדעמו, רי מנינא ורי אכא מד אמר חיינ וחד אמר פטור, ומיל מיים איד מיינ משום קנם, והביאו המרכי כב"ק שם נסי קייםן, וכמג על המירון די ויים מייד מיינ משום קנם, והביאו המרכי כב"ק שם נסי קייםן, וכמג על המירון די ויים

ראשון של מוסי, לא ימלתי לפתוד על השילוקים ונם ריי נמנם ערונם, והסכים וידין שיר

לרילביים, ולכן לם כתב הרב החילוקים של מוסי ולם כתב אלם דעה רילביים חיקייו

כמיש למטה ייש דככל כוי, וכן הפרים השייך נסקיאן, וכמכ דסה ניהא מיש

שמימר כביק שם וציה עיבן מאן דראין כוי אשורף ולא קאמר אממן ואסמי מימרי דרכה שם אי, אלא דשם גרמא הוא וטמירוך של רילב"א מכואר הוא

לרינריה כדמוכה בירושלמי כוי. וזיל הירושלמי בשטעוה וזיז היון, בתקרע מש

שם וביק פיט סיי ייגן ד"ה וכן כתב נמול ורוע כו': (ליקוט) וכן בדרחק בתני היו סל הליקומים

מבחיי בני. כן כמל נהגהות מיימוניות מוף ספר מיקין ובהשובותן מימן (י"ם) וייען כוס מהליים לפיים (ע"כ): ** (ליקוט) וכן בדוחק כוי. טול ופעיף גין. ועיין אל הלימוד הגהום שבר"י פ"ט דב"ק פר ריג ד"ה וכן כוי, וכ"ה ברמ"ש שם והרמביד כר ורשיי כוי, ושם למפלה אמר רהה הזורק כוי נוזגרמא במקין פטור כפרשיי ושה הדישום המי

עים. וראה 2 0-110 ייקום חדש

בליון מחרש"א

סמיע מקיה. פירדש בבלי שלו. עיין עליון סימן איינ סמיע מקיו. סעיף גי. וכן חנה מוספרוה החרק כלי שלו מראש הנג. פיין גליון מוף קינון מ"י. שם בהניה. ויה מיקרי בימא בוזיקין. משום דלם כשה מעשה מגוף המתון. רמ"ש והמונא בציווים אות רן וקמ"ע ריש פימן דיראה דאם כבר מונו הכלי על הכר ושמע הכר, מיקרי מדק בנוף הממון, וראיה מדין מוכל ורעיד מיונו שליג ומניאן בי בשמנו שור הממטון דרלה מנתרל כביק דף כית וביאו להוכים מיניה דעמי דינה למסציה. גם במוכר שמר והזר ותחנו דמשלה, הף דתרי שפבדים ים וכהל מאל רק שפשד הנוף ולל פשה מששה בנוף המתון ההייט שעמד וכמים. ופדיין קשה קלם להרלבדר וויין שחורה וויא השוכאן בשרך פקריב, וזגם כלון ביידיה קפניד. שם. ופטור פיין נגליון קימן קיל קמיף יי ודיה ונוסל מויזהג מיין קימן לימ נסמיע סקמיז, וסימן ייד סעיף הי סאיים וסימן קניה ומרעו סקייד. עיין סוף סימן

שם. זכן כדוחק מטכע של חביור. עיין מיען שמ"ם ואיון פקל"ע.

והניי, ושאמת משמע לכאורה כן ההראיש פרק הגוול המא, אכל לעניד לא נהירא למלק בדירי דגרמי בין זה לזה, דגרמה דבולהו מד דינא אים להו, ובי קמיבציא לן במוף פרק הסינם עשו פקות נגול מתפור או לא, במילהו דיני דגרמי מיסגיא לן, והכי משמע מלישוא דשים ע"ש. וכן מנאמי להדיא במשובה מיימוני לקפר נויקין קיי די הביא משומת רב השי גמון, דמשמע שם להדים דלענין מקות נגול מין מילוק נין שורף שער למסוד, וכוני דמיכעים לשיים כמסוד היינ כשורף, וכסר טדע שמין למליק על הגמון אם לא נראיה נרורה, ומכיים כאן דמשטא דשיים משמע ההנאון וכמו שכתבתי. שם ושיך וריט. סקטיון: ש. יעשו. לאו דוקל קלמר, דהרי העדים כבר עשו צליחומן ואין יכולים

לכמונ לו מו שטר אחר, אלא ריל בסעדים יאמרו הרבר לפר ביד והביד יכתנו לו שטר אחר כמיש ברש ביםן מיא. פביל הפמיע. וכן סירש כודי פרק גט פשוט לשון השים, וכ"כ בעל הסרומום טוף צער ל"ו כשם הרמכיד. שם ושיך סקטיון: שעיוי גיי שלו. אכל אם זרק כלי של מכרו מרמש הגב, פ"ל להרמכים ההזורק והמפלק משלמין דמי הכלי ימד כל למד סלי המק. פמ"ע וסקיהן: יא בזה. עיין משומו מהרים שטון סי קסיע. ושיך סקייון: יב או פחת צורתה פטור. וכיכ הגנהת לשריי ערק הנחל שכיכ כאור זרע וכפקין מהריים דכנולהו הלכה כרכה כי משרף שמרות של מדרו, וכן פסק מהרשיל, וכן נראה מיקר. מיהו היש דוקם שלו הגביהו ודמש לים הגדול. ודוקא במיש ללילים דחוי ליה, זכן נפוחם מטבע דוקם שלם חיברו ולה בגביהו. וכתו עוד מהרשיל כשם ספר לפנם סענה דשפילו אם הכה על במי נכש או שאר כלי כסף ההכ או על טעם וסימהם, היי נווי כמטע מתז ופטור, ע"ר, והוא מיארין פוף דף שיט. ואששר לאלק, דדוקא במטעע דליכא (*אלא) אירמא, אש בכלי מדי והשוא לאו כלי עיצ השיד

הול, והיינו שלה החכר דין זה בשים ופוסקים לק נדי ממצע, וליים. שיך (מקידן:

שפתי כחו

72

חשן משפט שפו הלכות נויקין

פאירת עינים

ניה סעיף אין כשליש שהמזיר שטר שלא שנויי

כדין ולם נודע לכ״ד עד שהוליתו מן

הלוה כל השטר, השליש פטור דהוי

גרמם כנוקין, עכ״ל והוח מסשוכת

הרקכ"ל (חיא סיי אלף תיבן הנילו

הכיי (סימן ניר מחודש טי) ולית שט

וסעיף ייבן. ולפ"ו ל"ל דמה שמסיק

כאן וכמב ז"ל, מיהו משממינן ליה כוי, היינו קודם שנעשה ההיוק או הגנה

מהלוה. מיהו מאי דמסיק מור"ם וכתב

עליו דבדבר השכים ורגיל קנסינן ליה

וחייב לשלם, זהו מיירי אפילו כשכבר

נט ונעעה הנוק, ודו"ק: מן מיהו

משמתינן ליה כו׳. ע״ש נתשונת

נוסחאות 7

שיו סעיף הרסי־ג

כ) ולכן אפילו זרק כלי בוי. כלומר כלי של מכירו. ונרמה לי דוה זן ולכן אפילו זרק כלים כוי. פירוש, לכן מסיק הטור (המובא מיירי שלא הגמיה הכלי רק דחפו מן הגג לארך, אבל הגמיהו מינול גוליה בציונים אוח זין וכתב דאפילו ורק כלים של תמירו מראש הגג וקדם הזורק השנה בעי מיעבד כדלעיל ק"ק ח' וחייב, ודו"ק: כאו או שליש בעלמו וקילק הכרים, פטור על הוריקה ועל הקילוק: הן או שליש שהחזיר שמר וכו׳. וכן אם החזיר שטר פרוע לגוי על אחד והגוי שהחזיר שמר. עיין מ״ש מור״ם נהג״ה לעיל * (נסוף סימן נ״ד) וסימן זאה במוף הוליה ממנו, פטור דהוי גרמה, כ״כ

הכיי ממודם מי והדיימ וסעיף גין נסס בכתיי נוסף מעובת הרעב"ת וחיג סיי עירן*. כאן: עיין בתשונת מהרש"ך קפר מי קיי כייו יישוף הקשה על הרשביים דמחי שנה משורף של מעים שערות של הבירו, ובתשונת מהריי לבית לוי קיי (ל״ר) ופיין יישב דברי הרשב"ה ודבריו פשוטים, וע"ש. וגם נתשונת מהר"מ אלשיך קי׳ קי״ב וכן נחשונת מהר״מ מנוצלין סי׳ ס״א מציאים דברי הרשבייא לססק הלכה וע"ש, וגם מדברי חשובה משלת כנימין סי פ״ה מתישנת קושית מהרע"ן, וק"ל (קשיכ): כבן שליש שהחזיר כו׳. נתשונת משחת ננימין קי׳ פ״ה פסק דדוקה החזיר למלוה הוי גרמה, הכל שער שחינו פרוע

יוכויונכן אפילו זרק כלי מראש הגג והיו תחמיו כרים וכסתות וקדם בעלמו יוסלקן אפילו הכי פטור דעל הזריקה לא מיחייב דלא היו ראויין לישבר ומה שסלהן הוי גרמה בעלמה. "סופר שכתב שער וכתב מנה במקום מחתים שחו המזיק לתבירו בעלתו שיעד לו חובאויאו בבישלים שהחזיר שטר שלא היה לו להחזיר ביכולם פטורים דלא הוי אלא גרמא בנוקין מדאומיהו משמתינן ליה עד

ציונים ומקורות ז) מור פניף רי גזם ריי שם והלוניד פיז מחוכל הדרחי. ם) נמוקי יוסף פרק לם ימפור ביב י' עיב מרפי הרייף. ט) סטונה לשנים היא פר לים. דיה שם סעיף גי. י) משונה לשנים חיא מי מלף ניינ, ועיין לעיל מוף סימן (נייר) גייה מעיף אי בהגייה. יא) מעומו רשכים שם ובמיוחסות לרמניין פיי ריים, וריין פרק המקם ביים קיה ערב ריה אלא. ג) תוספת מהרורת השיך.

הרשב"ל וחיאו סימו ללף נ"ב דשם מכואר דהיינו דוקא לענין היוק שיארע ני אתר השמתה, אכל ההיוה שמגיע לו שבחיי שהסזיר לליה מיקרי גרמי וחייכ *השליש, והוכיה כן מחשובה הרא"ש קודם השמחא אינו חייב לשלם לי, ומשו"ה כהב החילה כולם פטורים. והיינו כדעת הללנ"ד (בחידושיו ביק קייד עיא דיה משמחינן, הובא בנמוקי יופף בים סיד עיב פדפי הרייףן והנימו הניי (מחודש אין ולעת הר"ן ובים קיה עיב וייה אלאן שכתנו כן על המוכר שדהו לנוי מר דלא הזי אלא גרמא בניזקין. וכן משקה כלכ מזמרו שימן שלייה, שדה ישראל דמשמחינן ליה עד דמפלק היוק חמירו, והביאם הכיי ופורן גדר לפני נהמתו סימן של"ו סעיף די, והשולם את הנערה לעיל סימן קע"ה סעיף (ג') וניח. מחודש יירן ע"ש, ולא כהרא"ש ביד הש"ו סימן חי"ם סעיף ז׳, ולינה ולינמו הרום שם סעיף ט׳, ובים פים סימן כיחן שהלריך לשלם הכל. ועוד נראה מדנדיהן שם

שאפילו מת קודם שקיבל עליו לקלק הזיקו שפטור:

ופטורין. עוד איתא בטור ומעיף גין ופוסקים, הנותן סם המות לפני נהמת תבירו פטור מדיני אדם דלא הוי אלא גרמא, וכייכ הרמביים ריש פ״ר מהלכות נוקי ממון (ה״בן, ומימה שלה כתט המחפר כשום מקום. וכש״ם פרק הפרה [וב״קו דף (מ״ט) ומ״הן ע״כן הימה, דלה מיכעיא אכלה קם המות, אלא אפילו אכלה עשב מאכל נהתה שהוא קם המות לה פטור. ונראה דהוא הדין כשעירב קם המות במאכל הראי לה פטור:

ביאור הגראו

ליה עיל דיה פטורן, ושם ובראישן וחמר רטה השף כוי פירש רשיי ושם דיה הסורין ולה היי גרמה כמקין. וברומק, דוקה דהדייה, וויים דומק, ודוקה מי מלי כר אמוראה למישקלינהו, ועיין מוס׳ שם ד״ה עכורין כו׳, וכ״כ הרא״ש ושםן. וכשף, דוקל דממייה בקורנסיה. ועוד יש שם ובגמין לורם לחון פרמו כרי, אלם שמינו בזמן הזה, ועוד יש דריש פרק הכונם ושם ניה עיבן די דברים העושה כוי, ועוד שם נניו עיאן הי דברים, העושה מלמכה במי מעומת ובסרת מטממ והנותן כו׳ השולת כו׳ המכעים כו׳ נשכרה כו׳, ושם כייג ב׳ כ׳ דברים, שיפה כרי השיך כרי, ושם כייו כי וממר רפה זרק כרי והיו מתחיו כרי, ושם כי א׳ מ״ר לינה כר׳, ונב״ב כ״ב כ׳ ושפר מקומום זפם אומרם כו׳. ודיתא דגרמי

כלל ליינו סיי די [שהדיה דיי לעיל סוף סימן סייו ממודש (מיו)

(מיל) וחיבן סי כיג וסוף סי ניד וקשיכן: בג) כולם פמורים

וכופף קמתו של הבירו לפני הדליקה שם סעיף י"ה, ומקע נאונו

סימן מ"ך סעיף (כ"ס) וכיהן, וכהאי גוונא, כולם גרמה נינהו

מכחי [ליה]] *ע"ש, ופשוט הוח דהח הוי כשורף. עיין בתשובת מני"ט

פתחי תשובה

סעיף בי ה. שהחזיד שטר. עיין באר היטב נסקיירן. ועיין מה שכתבתי יצ. זרק כלי. כלומר כלי של המירו. ותרמה לי דוה מיידי שלם הנמה הכלי לק דמפו מן לעיל סימן ניה ספיף א׳ סק״א:

דמייב לרי מאיר דקיייל כוומיה, השורף שט"ח בב"ק ל"ה נעיבן, ומזיק שעטדו של הצירו קוף פרק ג׳ ושם ליג עיבן, ומקור בסרק בתרח ושם קטיו עיבן, ומרמה דינר ודן הדין כלה נשה ונתן וכרם שנפרך שם ק׳ ועיאן, ותחל שט"ח כפרק הטומכ ובתובות פיו עיאן. ויש עוד דגר הנורס לממון פלוגמל דרי שמעון ורכנן וקי"ל כרכנן דפטור, והוא דבר שעיקרו ממון ואינו שוה ממון לאמר אלא ט, כנון הדשים שמייב מאמריומן וברק ציא ציבן והמן שעבר עליו הפסמ ושם ציח עיבן וכיולה, ועיין מוס׳ דכ״ק ע״ה כ׳ ד״ה וקכר כו׳, והרחים נפרק עי שי יינ (עיכ): ה. ולכן אפילו כוי. גמי שם קוף פרק כי דביק וביו עיבן: ט. סופר ברי. עיין לעיל קימן נייה קעיף מי נהגייה*: ועיין שימן

כאר הימכ

הנג לארץ, אכל הגכיהו מיגול גוליה השכה בעי מיפבד וחייב כמו שכתבחי לעיל. שם ושיך סקיכן: יד. שהחזיר שטר. וכן אם המזיר שטר פרוע לגוי על אמר והגוי

הולים ממט, פטור דהוי גרמם, כיכ הביי ודיים כשם משוכם הרשבים. ובמשוכם מהרשיך ספר מי כיי הקשה עייו דממי שנה משורף שטרום של סבירו, ובמשופה מהריי לנים לי קי (ליד) וסיון יישר דברי הרשביה הכריו כשוניים, ונש כתשובת מהריים אלשיך קי קייב ובתשובם מהריית מלובלין סי קיים מביאים דברי הרשבים לפסק הלכה ופיש, ונס מדמר חשונה משאת מימין סי פיה ממשמה קושים מהרשיך, וקיל ונחשומה משאת מימין שם פסק דדוקא המיר למליה הוי נרמא, אכל שטר שאיט פרוע שהמזר לניה מיקרי גרמי ומיב, והוכים כן ממשומו הרמיש שהכים הכיי סוף סימן סיו מפודש (מייו) וליהן, ופשוט הום דהם הי כשורף. פיין משומו מכייש (סיים) וחיבן מי כ"ג וסוף מי נ"ד. שם ושיך סקביאיביבו: מו. אלא גרמא. זכן משקה כלב שנמימן שנ"ה, וטורן גדר מימן שנייו סעיף די, והדינים שנמימן מי"מ פעיף זי וסעיף מי וספיף ייא, וכמימן מייל ספיף (כיים) וכביהן וכביג, כולם גרמה נינהו ופטורין. עוד הימה בעור ופוסקים, בניחן סם המוח לפני נהמת הבירו סטור מדיני אדם דלה בוי אלפ נרמא, וכייל הרמבים ריש פייד מהלכום נוקי ממון, והימה שלא כמנו המופר בשום מקום. ובשים ביק דף מיז עיינ אמריט דלא מיבעיא אכלה פס המות, אלא אבילי אכלה עשר מאכל נהמה שהום עם המום לה סטור. ונרמה דהייה כשעירו עם המום במאכל הרמוי לה פעור. שם ושיך סקבינן:

חירושי רעק"א

שיך סיק כיא. ובן אם החזיר, ניינ, עיין נפורים נדולים לימוד רעייו:

נליון מחרש"א

שם. ולכן אפילו זרק כלי מראש הנג ובוי וקדם בעצמו ושילקן עיין רשיי נביק נייג מי דיה נטל לפניו מקול הכריה. שם. או המויק לחבירו בעצתו. עיין ש"ך

מיתו חרייו מהחייו 26

מאירת עינים

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

צה שפתי כהו

ין והחזיר לראובן מעותיו. אס גלגרי למעו ילוסס והמבא בדן י"א דבכל גרמא בנזמין אם הוא שכיח כו׳. לקון הר״נ בציונים אות טירו משמע לאפילו א"ל שמעון להגוי להחזיר לראוק מעומיו אינו נכון בעיני, שלא מלאמי מי שאומר בכל גרמא בנוקין אם הוא שרים דאפייה פטור מדינא: בדמעשה אירע שצא גוי ועשה מקח עם ישראל שחייב לשלם משום קנם, ומי מפים איוו שרים ואיוו לא שריח. אצל צעל ליקח ממט כך וכך מדוח יין שרף כל מדה בכך וכך, ועמר המקח צימהן קצרא זו הוא ריצדיא בחוקי קוף פרק לא יחפור והמובא בציונים אות ייבן

כדין התגרים שמכים כף אל כף, אמ״כ הלך הנוי אל ישראל אחר הדר בשכונתו של ישראל הרחשון ורוצה לעשות עמו ג"כ מקת, ולא גילה שכבר דיבר עם ישראל הראשון, והיתה כונתו שאם יחיל נו ישראל השני המקם, שיקה ממנו וינים הראשון, וישראל הראשון הרגיש נדנר שלכך הלך נמה ישראל השמי, ושלם אל ישראל זה וביקש ממנו שלא ימכור לו יין שרף כי כבר עשה עמו מקס, ולא השגיט ישראל השני על זה ועשה מקח עם הגרי ולקח הגרי מידו היין שרף, ומכח זה לא קנה הגוי משראל הראשון. נראה פשוט דאם אין ערמה בדבר לפי רחות הדיינים, דחין

דמסלק היזיקה וכן בכל גרמה בנוקין ביזיייש אומרים דבכל גרמא בנוקין אם הוא דבר שכיח ורגיל מייב לשלם משום הנם כחזייולכו יש מי שכתב דראובן שמכר מקח לגוי ובא שמעון ואמר ליה לגוי שאינו שוה כל כך חייב לשלם לו ואפשר דכי האי גוונא הוי כמסור דחייב כדלהמן סימן שפ״ח״. ייראובן שהלוה מעום לגוי על משכונום וכא שמעון ואמר לגוי להלוות לו בפחות יוהחזיר ציונים ומקודות יו) מוספום פרק לם יספור ביב כיב עיב דייה זאת כסס הדינבים. דים שם. יג) שמקי מהרים מירוטרק הגרפס בסוף שוית מהריי וויל ד"ה דין שמעון היה לו עוד. ד"מ כמוף המימן. יז) סעיף ב׳. מי) רבינו ירוהט מישרים נמיכ לים פלק בי. דיים בי.

ושאר פוסקים, שכתב לתרך דהא דבכמה ענינים אימה בש"ם דחיינ משום דינה דגרמי וככמה ענינים פטור, ותירן דדינה דגרמי היט אלה משום הנם, ואותן שהיה נראה להם לתכמי הש"ק שהוא שכים ורגיל לכוא קנקו, וע"ם. וגם נקמ"ע ק"ק (ז') {חין כתכ דלפי מ"ש הר"ב דנדבר השמים ורגיל קנסו, א״כ גם בשליש שהחזיר השטר קנסו כו׳. ולא נהירא לי, דדוקם מילמה דמלינן בש״ם דקנסו אמרינן משום שהיה נראה להם דשכיח קנסו, פכל נהא מאן לימא לן דשכים הום, וכיון דדינם דגרמי מינו מלח קנסא דרכנן הכו דלא לוסיף עלה ואין

טונשין לישראל השני על זה מאמר שהגוי מעלמו כא אליו ליקם ממנו יין לך אלא מה שאמרו הם, כן נייל: כהן ודכן יש מי שכתב בוי. הוא מהר"מ מירוטרק שכתל כן ננימוקיו והמובא בציונים אות יינן, ומיתה שס

ששמעון היה שם ואמר כן אחר שנגמר המקח וקיכל הגוי המקח. והרב בד״מ ובטוף הסימון כתב עליו ח״ל, ואינו נראה לין ההיוק בא מיד שרם הדים וגם הום אינו עושה ההיוק *ןבוגופו, ואפשר דהיה מילמא דשנימא דמי מהר״ם ולכן פסק כן, וכדעת הריצדיא דכתג דגמקום דשנים קנסו, כן נ״ל, ע"כ. ובאמם ליע בדין זה, ומ"ש הר"ב ואפשר דכי האי גוונא הרי כמסור, אינו נייל, דמסור מזיקו ומחסרו ממון, אבל הכא אינו מחסרו ממון שהרי הגוי מסויר לו אם שלו. וראימי בנימוקי מהרים מירוטרק ולא כתב בפירוש שחייב, רק דאימא שם שמעון היה לי עור ולקסו ראוט ממט והביאו להגמון, ואמר ליה ההגמון אמור בנימור דבר כמה קוף דמיו, איל לא פתוח מליטרא כסף, וקיבלו מיד בכך, והיה שם לוי ואמר עור זה רע הוא ודמיו ימרים, ועמה טוען ראובן שהפסיד ה׳ דינרים ע״י לוי, אם יש עדים שכך היה, כיון שקיבל ההגמון העור אע״פ שלא פירש בכך אי נוטלו, נמקיימה המכירה בהיבול העור מיד ראובן, עכיל, ונראה דמיירי שהעור לא היו דמוי ידועים שאפשר שהיה שוה ליטרא כסף, ואי לאו דנסקיימה המכירה ממסילה לא הססידו לוי כלום שהרי מעולם לא קנהו ההגמון בליטרא כסף, אבל עכשיו שנסקיימה המכירה א"כ הרי העור נמכר בליטרא כסף, ונמנא שראוכן מוכרם לשלם לשמעון ליטרא כסף, ועייי דינורו של לרי פחת ההגמון הי דינרים והחזיק בעור לעלמו, ונמנא שהפסיד לרי לראוכן ה׳ דינרים מכיסו שחייב לשלם לשמעון. אכל הר״ב לא מיירי בהכי שהרי לא כתב כד״מ ולא כאן בהנ״ה שראום לקח דבר זה משמעון והביאו להגמון. ומ"מ נראה דאף הרב לא מיירי אלא בשהגרי מסויק המקה לעלמו ומחסר לראובן בשביל דיבורו של לוי שלא כדין בכם, כי המקה שוה באמת כל כך כמו שמכרו רחונן, חבל היכה שהגדי מחזיר לרחונן הם שני, הע"פ שמחוך כך מוכרח למכרו לחתר בפחות, הין שמעון חייב לשנה לו מה שהפסיר

באר הגולה

ביאור הגר"א

את הטמא ובעל הבית עלמו עירכן עם פירומיו אמאי חייב, דהוא עלמו אינו בדרט. והנה שיעה אחרת להרמרין (בדינא דגרמי מדיה רעתה) והאריך סה משה היוק בממון מבירו וגם באומה שעה שמעהר אינו בא ההיוק, ולכן וש"ל דמדאוריימא חייב, אבל בירושלמי ושבועות פייו הייח הניל ובסקייח מפורש שהום מדרבנן, וכן כמבו סוסי בכייק עיים בי סוף דייה וסבר בשם ושבועות זיו נהא סלקי המומ׳ שם, אך הראיש כמב שם בפסקיו וביב ריכיא, ועיין שיך קיק אי שסמר דבריו גייכ: (ליקוט) ייא דבריד כו׳. ואין להקשות היאך דנוהו בכבל דינא דגרמי כיון שהוא קנסא, ייל דאין מולה בקנם שלא כל דבר שהוא שמים ואים וביהן ספרון מים דיינינן. רשביא ובייק קייז

ו. ע"ש סוף דף (כ"ו) וכיבו שהקשה על כל מה שכתב ריי, מהא דעיהר י, ייא דבבל בוי. כבר נתנאר ובהילנדא זהו גרמי, והרג קילר כתב דדינה דגרמי הוה תשום קנם ובהיוק מלוי ורגיל, כדמוכה בירושלמי פיב סימן ייזן דמה שעושה בעל הבית על ידו הוי כעושה מעשה.

ציא ריה אמר ליהן, אלא שכמב דשם משמע דרינא דגרמי דינא הוא דמזיק הוא, כמיש שם וקטיז ציבן דינא או קנסא אמר ליה ממניי הוא כרי. וכמיש בשימן אי [סעיף אייבין (ע"כ): (ליקוט) י"א דבכל גרמא כוי. שמפרשים דדינה הגרמי משום קופה הוה. וציע דהיכ היהן דייניט השפה, והמרין וביק ציה עיבן הוה עובדא ואכפייה רפרם לרב אשי כוי, ועיין לעיל סימן אי סעיף די. ועיין ברמביין נשםן שהאריך, ואמרינן בבייק קע"ו בי דינא או קנסא כר אמר ליה ממניי ט׳, ואפשר לפרש דהבי קאמר או הנתא שאמה הונם מעלמך, מ״מ לענין שאלמו לא השיב לי דאיבעיא ליה אי במרינן מינה (ע״כ): (ליקרט) י״א בר׳. ומ״ש שם קט"ז בי אי דימל כוי, סירש רשביה ושם) אי קנפא דקיים לטרך שעה אי דין גמור הוא, ואמר ליה מחניי היא ומחוך מחני חייבתי ולא מעלמי קנסמי, אבל לא פשיע ליה דדינא הוא. ומייש שם אי קופא לא גמרינן מיניה, כך קסייר אצל לא קיימא שם במסקנא, וכן פסק הרמכיים ופיי מחובל היארגי והייון וכמיש נסימן שפיה. ואין להקשות היאך דן רג נחמן ושם קטיו עיבן, וכן רפרס דנפייה לרג אשי ושם ציה עיבן, ייל אעיג דקנתא הוא מימ כיון דשריחא ויש ט מסרון כים דיינינן נכטל, עכיל הרשבייה שם קויין ה׳, וכייכ נפרק ני וייש בי רייה ההואן גני ההוא ממרא דפלים פלא דמייניה כב יהודה משום דמילמא דשכימא הוא (ע"כ): יא. ולכן כו׳. עיין צ"ן וסקריהן באס ד"מ: יב. ראובן בו׳. עיין מה שנתמנו אם נתימן קנ"ו מוף קעיף ה׳ נהג"ה (בסקריה):

באר הימב

בא הדיקא. משומה הרשרים אם תנותר דהיינו דוקה לפרון היזה שימרע לי המר הות שרים שחייג לשלם משום הנם, ומי ממים מאו שרים ומאו לה שרים. גם בסמייע כמב דלפי מיש הרייג דדער השרים ורגיל קומן, מייכ גם גשליש שהמזיר השער קומו כרי. ולא נהידא לי, דדוקא מילמא דמליטו בשיים דקופו אמריטן משום שהיה נראה להם דשמים קוםו, אבל כהא מאן לימא לן דשמים הוא, וכיון דדיוא דגרמי אינו אלא קוסא נראה מדבריהם שם שאמינו מה קודם שקיבו מליו לסלק היוקו שפטור. פמיים (פקיטן: דרבון הנו דלה לופיף פלה ואין לך אלה מה שאמרו הם, כן ניל. ש"ך וסקרידן: ית. לשלם לו. עיין בש"ך נסקכיהן שכתב דדין זה ליע, ע"ש:

השמחל, לכל ההיוק שמגיע לי קודם השממל ליני פיינ לשלם לי, וכן היל דעם הראב"ד והר"ן שכמסי כן על המוכר שדהו לנוי כלד שדה ישראל דמשממיע ליה עד דמסלק החקם כמיש ששימן קעיה סעיף מי, ולם כהרמיש שהלריך לשלם הכל ועוד יז. שביה. לשון הר"ב אינו נכון בעיני, שלא מנאמי מי שאותר מכל גרמא במקין אם

חירושי ההם כופר

סימן שפו ומדען סקיי. ניינ, עיין משומתי סמס פופר מו״מ פימן קע״ה:

גליון מתרש"א

שם. י"א דבכל גרמא במקין אם הוא רבר שכיח ורגיל חייב. ולם המזיק לכל ההיוק לף דלה נכוס מן ההיוק, עיין וסימה שס"ג סע"ע סקריז. ש"ך סוף סקביה. אין שמעון חייב

שפתי כחז

12

בבית אד לא

בפסקיו, ועים סיי בי

חשן משפט שפו הלכות נזיקין

מאירת עינים

שהרי אינו מחסרו כלום, כן נייל ודו"ק: בוו המבמא כיפו כוי. שרף, דאף למאן דאמר דאסור ליקח מערופיא של חבירו ולציל סימן קנייו עיין נחשונת ן׳ לכ ספר כ׳ סי׳ כ״ו וקשיבן: סעיף ד׳ כוז הזורק סיה בהגיהן, היינו דוקל בנר הרגיל להיות עסק עמו ושראל השני מהדר חייב. והנמוקי יוסף ריש פרק כילד הרגל וביק זי עיב בדפי הרייףן כתב אתר הגרי שישראל הראשון עסק עמו והשתדלהו לעסוק עמו. בשם הריטנייה בשם רנו שפשק, כיון דמפשקל ליה לרכה ושם בגבי יד וחף ששלח אליו יהודי

עיבן, שניהם פנורים דהמוליה מחבירו עליו הראיה, ומביאו הב״ם קוף קימן זה, וגם בשלטי גבורים פרק כילד הרגל לף י"ג וי"ד ושםן מכיאו ומפלפל בדבריו. וכייכ בעל המחור פרק כילד הרגל וייא עיב מופי הרייףן לאע״ג דלרכה פשיטה ליה, כיון דלרכה מספקא ליה חיישינן לה, אלא דפסק שם דה"ל ממון המוטל בספק וחולקין, וא"כ לדידן דקי"ל ככל ספק המוליא מחבירו עליו הראיה, הוא הדין הכא שניהם פטורים משום המע״ה. והרמכ"ן נקפר המלחמות השיב שם

לרחובן מעותיו פטור דהוי גרמת בנוקין מיהו מקרי רשע ועיין לעיל סימן קנ״ו סעיף ה׳. דין כיזיהמגטל כיסו של חבירו עיין לעיל קימן *1(103"57

הזורק כלים מראש הגג ואין תחתיהם^{יזי} אחר ובעודם כאויר וכסתות כרים בא ^{בה)}והמשבר ^{כח}הזורק חייב במקל ושברם ציונים ומקורות מו) סעיף זי בהגיה. יייון (למון) כמכים פרק זי דמוכל דין 4) כיה כמהדורות הסמיע והשיך ובהגריא סקייג, וכיה בדימ סעיף ב׳. בר׳ר: המגביה.

הרחשון וביקש ממנו שלח יעשה עמו מקם, לאו כל כמיניה לעשום לנפשו היזה עבורו, וגם שם מסקינן דאס עבר ועשה דאין מוליאין מידו, וכ״ש וק״ו כזה דמין כמן כל הלדדין הללו. רש עוד טענה לישראל השני לאתר, מאמר שכבר עשה מקח עמך ובא ג״כ אלי, מי יאמר שלא יקה גם ממך כשיעור המקח שעשה עמך. וגדולה מזו כתב רבינו ירוחם במישרים נמיב ל"ה ח"ב [והביאו מור"ס] משוכת מוהל"ם ןמרומבורג, דפוס פראג סימן קמיחן ו"ל, רחובן שהלוה מעות לגר בריבית, וכא שמעון וא"ל הילך בפהות

ופרע לראובן, אינו חייב לשלם לו כנום, דלא ברי היוקא אלא ספק גרמא על דנרי נעל המאור, ואין דנריו תוכרמים, וע"ש: כה) זהמשבר שמור. אכל אם זרק מן או אכן על הכלי וקדם אתר ושבר הכלי קודם דשמה לה יוכל להלוות מעותיו בריבית, כן כתב מהר"ם, ודמי למבטל כיסו של מנירו, ומיהו יש לקרומו רשע טפי מעני המהפך בחררה וקרושין שנפל התך עליו, פטור הזורק והמשבר חייב, כייכ התופ׳ ריש סרק ניט עיאן, עכיל. הרי דלא קראו רשע אלא דוקא המס דישראל השני הדר כינד הרגל וביק ידו עיב דיה זרק כלין והנמוקי יוסף ושם ז׳ עיא מדפי בניי לפנינו הרייףן כעס *הרייל, ומכילם הביים ובמוף המימון ופסק כן, וכייכ נהגהת אתר הגוי אתר שלוה מהראשון, וא"ל קת מעות ממני ופרע להראשון, כחוב בשם הייתוני פ״ו מהלכות מוכל ואוח טין, וכן פסק מהרש״ל ובישישן פרק משמ״כ בנידון זה דהגרי מעלמו כא אלל השני והשני לא אמר לו דלא יקה מצאנו כן כי דב"ק קרי די וקרי ל"ו וע"ש. ועיין בחשונות מהריית אלשיך קרי מהראשון, ופשוט הוא בעיני, וכתבתיהו לאפוקי מהמורה דפסק והוליא כל הריום משני ונתנהו להראשון: קל"ד וקשיבן:

באר הגולה

וי. נוי שעשה מקה עם ישראל אחד כך וכך מדות יין שרף ככך וכך, ונגמר המקת כדרך התגרים שמכים כף אל כף, והלך הגוי אל צית ישראל שני ורולה גייכ לעשות עמו מקח על יין שרף, והיתה כונתו שאם יוזיל ישראל השני שיקם ממנו המקם, וכשהרגיש ישראל ראשון שלכך הלך לבים ישראל שני, שלם אל ישראל הבי זה וביקש ממט שלא ימכור לי יין שרף כי כבר

פשה עננו מקס, ולא השגים הישראל השני ועשה מקח עם הגר ולקס היין שרף ממנו ולא מן הראשון, שדפסק הסמיע ומיין דאין לעטש ישראל השני אם אין ערמה בדבר לפי ראות הדיינין, כיון שלא היה מהדר הישראל השני אחריו והגוי גא אליו מעזמו, אף ששלח אליו ישראל הראשון שלא יעשה מקח עמו, לאו כל כמיניה לעשות לנסשו היוק עבורו וכר. ויש עוד טענה לישראל השני, מי יאמר שלא יקה גם כן ממך כשיעור שעשה המקת עמך. והאריך עוד שה. סעיף די ם. לשון הטור סעיף הי, וכייכ הרמכים שם ופיז מחוברן דין יייב, מימרא דרנה סוף פרק כי דכיק דף כייו עייב וכתב הניית ושפן נשם הנמוקי יותף וביע וי עיא מדצי הרי־או בשם הרא"ש, שדמיהו אם ורק אבן או מז על הכלי, כיון שלא עשה הוורק אבן או מעשה בגוף הכלי, אם קדם אחד ושכרו מייב המשבר, והוא מדכרי המוספות שם דף י"ו ועיבן כד"ה זרק כלי, והכי נקטינן.

באר הימב

יש. פטור. ותשמע כדברי רכנו ירומס שם דמפינו ממר שמעון להגוי שיחויר לרמוכן מעומיו מפיני הכי פטור מדינה. קמייע וסקיין: ב. רציב. עיש קעיף זי נהגייה ומה שכמכמי שם סיק כי: סעיף די כא. חייב. והניי רש פרק כילד הרגל כתב כשם הריטביה שפסק, כיון דמספקה ליה לרכה, שניהן סטורין דהמוליה מחבירו עליו הראיה, ומכיאו הכיים כוף סימן זה, וגם בשלטי גטרים פרק כילד הרגל מכיאו ומפלפל בדבריו. וכייכ בעל המאור שם דאעיינ דלרבה פשיטא ליה, כיון דלרבא מספקא ליה

מישיע לה, אלא דספק שם דהיל ממון המוטל בספק סולקין, ואם כן לרידן דקייל ככל ספק המוליא מתמירו עליו הראיה, הייה הכא שניהן פטורין משום המעייה. ופיין נחשובם ריימ מלשיך פרי קל"ד. ש"ך וסקביו ביחן:

חירושי רעק"א

סעיף ג׳. (המנביה) והמבסקו ביסו של חבירז. נ״כ, עיין משונה כר״ם מלדווה מי ס״כ, ומשוכת מהריים הלוי פיי לריב, ומשוכת תרומת הדשן פיי (שיו) ושיון, ובתמים דעים פי יש כאן סיט כי אין שם מיי ריב. קיים, ומפר קול כן לד בדרושים שמוף הספר דרוש מ׳: 1111T* N*21

והמי זכר, ועיין פירוש רש"י ד"ה הם מנועד וכר, מי מרווייהו כולים היוקם קעביד דעל ידי מד מינייהו מיים וכי, ופיר קיייל כלישנה קמה, דהה קיייל בשור ושור מסולי מוקדשין שנגמו (כמיד שם דף נייג ריש פייב) דמשלם כולו, וסי לה שייך לישנה כמרה הנה מורהי בכורך השכמים למח בונתו וכמיש הפורי שם דיה הה כרמן. איל דהכה לה שייך לפטור נפל המר וניתה דהשניט ליה לבטוסל כשטר תשעה שדמפו השור כיון דעיי דחיפה למודיה נמי הוה מיית, תשום דכאותה שנה דסאם נחשמי בשטר מכם הדשיפה, מאומה שפה השניהו נמי בשטר מכם הטר, דהם למריצן דבלפרי הדשיפה הוה נמי נופל ומייח מבור לחדיב, אייכ גם מכח השוכ כמם מאומה שפה. אך הא קשיא לי למיש הסומי בשיך כאן מקרים דאם ארק מן או אק טהא לא אליט במר מעיקרא ואיי המשבר דמילוק יש בין ארק אבן ארק הסמן, ולפייו נראה דיהיה הדין בארק אבן וקודם שהניע האם אל הכלי כא אשר וודקו מראש הגג ובעודו כאורי שנע בי האם ושכוי זיהוורק מיינ ולא נעל האם, דהא בשנה שורק האם עדיין אין אתה מששב הכלי כשסר, וכשפגע ש האבן כנר השוד כשטר מכה וריקה הכלי שוו הוריקה היפה בבלי גופו, וא"כ הכא נמי מכה הביר אין אמורים משפיהו כשטר מעיקרם, דהא מאותה שעה לא נגע הצור ככלי ולא עדיף הטר מן הן ומכת הדמיפה של השור שפיר היי מלומה שעה כשבור דהל עע גדבר המרק פלמו (וטפף פל הפכרל הול מוררה לכלורה שם דף (נ"ד) וויון בי שור ולדם שדפפו לכור, לענין כופר וטי שור מיינ אדם וטר פטורים, ועיש במוטי ודיה מעוון המיירי שלה התפוהא שייהם נכת אתם אלה ביה למר יה, דהלייב השור פטור מניסה כיון שהות והמרם המיתו הי נהכוהו ששרה כני אדם נעשר מקלות ושם - עיבו, וכל דלה מישייב מיתה לה מישייב כוסר, עיש, והשמה הכמי קשים, כיון דאמי כוליה היזיקה וכוי, איכ הכמי השור והצור הרגו וליהוי נמי כהטיהו עשרה כני הדם. ולמה שכתנמו ניומל, דעגד הטר היו השור לנדו ההרג דלנגד דידיה אלינין נתר מעיקרו ולנדי הטר כמר פנוףן, ואייכ יקשה אייכ יהיה נעל הטר כמו המשנד הכל (ואף דהרי"ף (באגיא שעל ממני הסופר טר נסרק שור שננה מם הסרה וביב ניא נהצי הוריהו] פוכק כרב ושם גי ניבו דטר שחינה המוכר להבלי ולם למכטו והיה סוף הנוק ע"י הממסל, מ"מ כנר כהכטו דגם שלי ממרי הסופר עד מגון שור שנגו הא האוס וביג דיא מדי ורייחן שונין על ומס דיבו זיסו עודים שונים בים יוסי אווים סוב ע האומד מלש בגג ורכן מן וטרט שפגפו המן ורכן לדם לפר, לף שלמדיכ נשמי עדי המן ימחייב השנין, וייל דהרייף לימ לים סברמ התוכן הגיל, ורמו שנרלה מהרליש ושם ציב טיי ביו, עיין non on to

פתחי תשובת

ביאור הגר"א

ינ. המבטל כיסו כו׳ סי׳ רצ״כ. סעיף ז׳ סהנ״ה, ועיין מה שכתנמי שם

[בסקכיריכיה], ועיין רע סימן קסיינ: סעיף די יד. הזורק כרי. אעיינ

דרכה מספקה ליה שם [ביקן י"ז ג׳, לה שנקינן פשינווהה דרנה מפני פסיקה

לרכל, ועיין רל"ש ושם פייב טיי איז:

ו. מעומיו מטור. עיין כאר היטב וסקייטן. ועיין עוד בסמ״ע וסק״ין [והובא כבאר הגולה (את ז׳ין) שכתב, מעשה אירע שבא גוי ועשה מקח ליקח ממנו כך וכך מדות יייש כר׳, עד נראה פשוט דאם אין ערמה בדבר לפי ראות הדיינים אין עונשין לישראל השני כו׳. ועיין בתשובת נחלת

שבעה חלק ב׳ סימן ס״ה מענין זה באריכות, ע״ש היטב:

גליון מהרש"א

שיך סקכיה. אכל אם חיק הין או אבן על הכלי. כיין סימן שנייט נגליון סמיימ סקט"ו. פעיף ד׳. והמשבר פטור דחשבינן ליה כשבור משעה שורקו. פיין בב״ק נ״ג מ׳

שור הם שדמף לבור משלם נעל הבור ג׳ מלקים, וללישות קמת שם התי כולים היוקה קעביד

28

שישנע כמה הפסידו ויטול כי, ולם ניל, דלם עשו הקום נגול לול כעין נגול ממויק בידים, לכל במשיטה דליני מויק בידים לם, ולם עוד ללם לפילו מוויק בידים ניל דלה שאו חקות נגול אלה דומים דנגול כמויד וכדונה, שכל המזיק בידים בשונג לה כשו מקנה גביה, וכן ידשה לי מדברי הדמכים שכמב, המזיק מעון כוי, בילד, לקח בים חבירו והשלים כיי, פבייל ולי נראה כדבר הראביה, ומזיק בשיעתו דקאמר היינו מזיק בתויר בפשיעתו, וריל דלא מימא דוקא השליבו בידים לבים, אלא אמילו זרקו לארן ומכא וריקתו נתגלגל ונפל למים, או שדספו מיד סנירו וממילל נפל למים וכהיג, חייב, והייני האמרינן בטיים דמש בכססמל כיי, משמע המעשה היה שלא השלים בידים לנהרל רק דבטש ביה ומכח דחיסתו שדייה

למקן הכלי, שכל אם שפשר למקט ממויב המויק למקט, עיין שם. ש"ך וסק־אן: סימן שפח סעיף אי א. ואינו יודע. משמע ללם המויק יודע מה הזיק ומכמישו סימן שפת סציף אי. ראיצי יודע מה הזיק. פיין קציף ז' קוף דמדי המהמר. שיך סקיב. אין הניזק נשנט ונוטל, ועיין מייש לקמן סימן סיים פעיף ייינ, ועיין נמשונת רשייך ספר היינו מויק במויד בעשיעתי. עיין גליון ש"ך סימן ל' סקט"ו ודיה כד שיהא כל אחד חהרו. ג׳ מ׳ פ״ל. ש״ך וסק־אן: ב. והשליכו. כתב מהרש״ל נפרק הכונק מי ל״ב ח״ל.

כאר הימכ סימן שפו סעיף אי א. שמין. כנותר מעייג דמין שמין לגוב וגולן כמיש במימן שנ״ר סעיף ה׳, למויק שמין. ועיין לעיל סוף סימן ז״ה כסכזי דנרטה דהייט כשלי טששר

ורמנייה כמכ, מי שתפקיד ממון לחבירו בפשיעתו ויש לי פדים שפל ידו מבד מתוט כוי,

גליון מהרש"א יתיקב באדיל, דהא לגבי מימה ודמי לא אולינן באר מעיקרו הדמוכם בוף בילד הדגל ושב כיו עיבן כורק סיטק וכל למר וקיכנו בסייף, וכמיים הרמכין במלחמות ומו ייא שיב מוצי הרייףו. סימן שפו שיך סקיא. ועיין לעיל מוף סימן ציה. קקיים דים וכדי לכרר, וציין קימן

שמיים פעיף בי.

סימן שפח סעיף א׳ א. המזיק כוי כיצר כוי. עיין גאר הגולה ס"ק נ׳: ב. או לאש. עיין סוס׳ שם ןבביק המובא בבאהיג אות אין דיה לרי יהודה כו׳: ג. או שמסרו כו׳. עיין מה שכתכתי נסעיף ו׳ [סקליה]:

ב. כדרך כו׳. שם י׳ כ׳: ג. תרי כו׳. כמ״ש שם י׳ כ׳ נהחוק *ממוט: אולי ב׳ל ד. או שבר כליו. כמיש שם יים נייאן מהסום נרגם כו':

(ליקוט) שמין כו׳. תוספתם פ״ג וה״אן, כלל ממרו בנוקין, הרג מם שורו וקרע אם כסותו וקנץ נטיעותיו לא יאמר טול אם הנבילה והן לי אם הפרה טול אם התרעים ותן ני אם הטנים טול אם ההנצין ותן לי הנטיעות, אלא שמין אותן כמה הן יפין עד שלם הווקו וכמה הן יפין משהווקו ולפי כך הן משלמין (ע"כ):

כר, ולריכל כו'ן, והיינו מויק בידו דומים דגנב וגולן, ושם דההום כר מברה כו': בשוטר

ביאור הנר"א סימן שפו א. שמין כוי. ביק ייא אי אלא למקין "נושס י כי מנא הני מילי ביה בבח

.272

ומשלם לו כפי מה ששוה ביחד. וביי מעיף ב' נשם ובינו ירוחם נתיב ליא חיבו. ועיין בתשובותי ואהרי יעקנן לענין ריבית סיי ס׳. ועיין לעיל סימן שסיב דין ייב. סימן שפת בראשו. כתבו יהורי אחד לצריף והדבר ידוע כודאי שאם ימלמ זה יקהו אתר תחתיו, אין להשתדל לחצילו, אבל אם הדבר ספק שמא לא יקחו אחר תחתיו, אין ספק מוציא מידי ודאי. וכן אם היתה המירה לקחת קצת יהורים, הרשות נתונה להשתדל להציל לכל מי שירצה. ריי ך לב מי מי

ערך לחם עון אין אוז מעוף ד׳ במופו. זרק על הכלי וקדם אחר ושכרו, חייב נ*החשנון. תוספות בנתי אחד

כים מכירו והשליכו למים כוי, עכיל. ולי נראה כדברי ראבייה, ומזיק בפשיעסו דקאמר היינו מזיק במזיד בפשיעסו, דהיינו דלא מימא דוקא השליכו בידים

סימן שמו 1) כיה ממהדורת הרמיא ואילך. בדיר: בסימן מי.

במט ניא קמא ייז ב' ודיה זרקן. רינא דגרמי דחייב, הוא עצמו עושה ההיוק לממון

חבירו וההיוק נעשה מיד בשעת מעשה. ופור וביי שניף ני בשו די בתודי ביג כיב

עינ זיה זאת. כל גרמא בנוקין משמתינן ליה עד רמסלק ליה או עד דמקבל

עליה כל אונכא דאתי מיניה. וביי מחודם אי בשם חרין בים קיח עיב דית אלאן.

סזיק מסון חבירו והוא דבר שאס ימכר ביחד ימכר בפחות ואס ימכר אחר אהד ימכר ביותר, אין הניוק יכול לומר אהד אחד הייתי רוצה למכרם.

באר הנולה מיסן שפו סעיף א׳ ל. לשון הרמניים נסייו מהלכות סובל ומזיק דין (ט׳)

מרייףן. סימן שפח סעיף א׳ ה. לשון הרמנ״ם נפ״ו מהלכות תונל דין י״ו. וכתכ

הרל המגיד, מפורש נסוף הכונם (מימרה דשמומל דף ס"ב ע"הן. ב שם וברמביםן דין יים. זה מעשה שם, ההות נכרת דבעש בכתפתת וכוי [שם].

כן השריק נסיון. כ. כתב הרב המגיד ושםן, זהו ו"שמיון לשואל האתור בס"ק דבייק

הםים [דף י"ה ע"ה מימרה דשמואל וכדמפרט לה החסן וכפרק השואל במליעה [רים דף נייו] ומיתמ נהלכות וביק די עיב מופי הרייף, בים ניה עיב מופי

סיכון שפח ל) לפון רמרים פוף פיז דמומ הייזייים מ הפעיף.

ציובים ומקודות סימן שפו מ) לשון רפכים סיז דשול דמוין דין טיו. כ) סציף אי.

כיס חבירו ^{בז}והשליכו למים או לאש או שמסרו ליד אנס ואבד בעל

א לאהמזיק אממון חבירו איואינו יודע מה הזיק נשבע הניזק ונוטל כיצר לקח

וכו מ"ו סעימים

דין ניוק נשבע ונומל

סימן שפח

הלכות מאבד ממון חבירו בידים ומוסר ומלשין

שהזיק בסימן ית״ג".

אואאאשמין למזיק בידו נכדרך ששמין לו אם הזיק ממונו כיצד הרי שהרג בהמת חבירו או שבר כליו שמין כמה היתה הבהמה שוה וכמה הנבילה שוה וכמה היה הכלי שוה והוא שלם וכמה שוה עתה ומשלם הפחת לניזק עם הנבילה או הכלי השבור כדרך שנתבאר בשורו

סימן שפו שמין השברים לניוק (ומשלם) [ומשלים] לו עליהם וכו מעיף אחר

פטור דחשבינן ליה כשבור משעה שזרקו.

Kollel Zichron Michel of NMB - Choshen Mishpat Chabura & Shiur

סימן שפו סעיף א׳ אן שמין למזיק בידו כרי. פירוש, לע״פ סימן שפו סעיף א׳ אן שמין למזיק כו׳. כלומר אף על גנ שהזיק והרג ראום "פידו" לבהמת שמעון או שבר כליו, לא אמרינן דאין שמין לגוב וגולן לעיל קימן (שנייה) ושנידן סעיף ה׳, למזיק שמין. דראובן יקח לעצמו הנדילה או שגרי הכלי וישלם לשמעון גהמה או כלי ועיין לעיל סוף סימן ציה כמבמי דנראה דהיינו כשאין אפשר למקן הכלי, הכל הם הפשר להקנו מחויב המזיק להקנו, ע"ש:

שפתי כהן

סימן שפה סעיף א' א) ואינו

יודע מה הזיק כוי. מקמע הל לט המזיק יודע מה הזיק ומכחישו חין

הניוק נשבע ונוטל, ועיין מה שכתכתי

לקמן קימן תי"ה סעיף י"ג וסקיזן.

עיין נתשונת מהרש"ך ספר ג' סי

פ"ל וקשיכן: ב) והשליכו למים

כוי. לשוו המרדכי פרה הכונם וביק סיי

סיהן, ההוא גברא דבטש בכקפחא כוי,

כתב רבינו אני העורי ווייל, שיימ דכל

מי שמפסיד להכרו בפשיעתו ויש לו

עדים שאבר על ידו ממוט, או בידו או

ע"י פשיפתו, שישנע כמה הפסידו

ויטול כוי, ומהרש"ל ובישישו כהב שם

בפרק הכונס סיי לייב חייל, וראניייה כתב אפילו מי שמפסיד ממון להכרו

בפשיעתו כו׳, ולה נ״ל, דלה עשו חקנה

כגול אלא כעין כגול במזיק בידים, אבל

בפשיעה דמינו מזיק בידים לא, ולא

עוד אלה אפילו במזיק בידים נייל דלא

עשו חתנת נגול אלא דומיא דנגול כמויד וככונה, אכל המזיק בידים בשוגג

לא עשו מקנה גדיה, וכן יראה לי

מלצרי הלמכ"ס (המובא בציתים אות א')

שכתב, המזיק ממון כו', כילד, לקמ

חשן משפט שפו־שפז־שפח הלכות נזיקין

מדע ולמ"ש לעיל נסימן שניד סציף הי וסימן שסיב סציף יינן נדינה

כאירת עינים

וגדלה, דשם דוקה גדרת הכתוב דכמיב

בידו דינו כאילו הרג שור ראובן לשור

שמעון דכתיב ניה נשם כיא ליון והמת

יהיה לו, פירוש לניזה, ומשלם לו

במועד המומר דמי שוויו דניוק:

סימן שפה פעיף א' אן ממון הבירו

כרי. לשון הטור נסעיף אין, כמו שהעול נשנע ונועל כו׳, ועיין נקימן ל׳ ובטורן

פעיף ט"ו ונדנרי המתנר שם (סעיף ט׳)

שכתנו שם ג"כ שהניזה נשרע ונוטל:

עיין ביק בגדלה (ויקרא הי כיג) *כחשר גול

חודיה אין ובגנינה לתיל ושמות כיב גין חיים שנים

הירושלמי יקלס וכנ"ל ובסימן שניד סקדין, מנל

סוף היא במויק מין הדין כן, אלא אפילו הזיקו

12

